

U S T A W A

z dnia ...

o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie dotyczącym realizacji Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027, zwanego dalej „Planem”, określonym w:
 - a) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58 oraz Dz. Urz. UE L 241 z 19.09.2022, str. 16.);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, Dz. Urz. UE L 29 z 10.02.2022, str. 45 oraz Dz. Urz. UE L 216 z 19.08.2022, str. 1).

²⁾ Niniejszą ustawą:

- 1) zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawę z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, ustawę z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, ustawę z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, ustawę z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 2) uchyła się ustawę z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

- 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanym dalej „rozporządzeniem 2021/2115”, oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia,
- b) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.⁴⁾), zwanym dalej „rozporządzeniem 2021/2116”, oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;
- 2) warunki i tryb przyznawania i wypłaty:
- a) pomocy finansowej w ramach interwencji objętych Planem oraz w ramach przejściowego wsparcia krajowego, o którym mowa w art. 147 rozporządzenia 2021/2115, zwanych dalej „pomocą”,
- b) pomocy technicznej, o której mowa w art. 125 rozporządzenia 2021/2115, zwanej dalej „pomocą techniczną”
- w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianych w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 3) zasady wdrażania instrumentów finansowych w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianych do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agencja płatnicza – agencję płatniczą w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 2021/2116;
- 2) beneficjent – beneficjenta w rozumieniu art. 3 pkt 13 rozporządzenia 2021/2115;
- 3) drobna niezgodność – niezgodność, o której mowa w art. 85 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2116;
- 4) działka rolna – zwarty obszar gruntu będącego użytkiem rolnym obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw, z tym że zagajnik o krótkiej rotacji stanowi odrębną działkę rolną;
- 5) gospodarstwo – gospodarstwo w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2021/2115;
- 6) grunty orne – grunty, na których jest lub może być prowadzona produkcja roślinna, w tym grunty ugorowane, inne niż trwale użytki zielone i uprawy trwałe;
- 7) grupa upraw – każdy obszar dający prawo do ubiegania się o pomoc, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, dla których stosuje się inne stawki pomocy;
- 8) instrumenty finansowe – instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 pkt 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 29 z 10.02.2022, str. 45 oraz Dz. Urz. UE L 216 z 19.08.2022, str. 1.

- potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.⁵⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1060”;
- 9) instytucja pośrednicząca – jednostkę pośredniczącą w rozumieniu art. 3 pkt 16 rozporządzenia 2021/2115;
 - 10) interwencja – interwencję w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia 2021/2115;
 - 11) jednostka gruntu nierolniczego – jednostkę gruntu nierolniczego, o której mowa w art. 68 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2116, stanowiącą zwarty obszar gruntu, innego niż użytek rolny, będącego:
 - a) obszarem, o którym mowa w art. 4 ust. 4 lit. c ppkt (iii) rozporządzenia 2021/2115, lub
 - b) obszarem kwalifikującym się do przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych;
 - 12) kara – karę, o której mowa w art. 59 ust. 1 lit. d rozporządzenia 2021/2116;
 - 13) kara administracyjna – karę administracyjną, o której mowa w art. 84 rozporządzenia 2021/2116;
 - 14) kontrola administracyjna – kontrolę administracyjną, o której mowa w pkt A ppkt (i) załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 95), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/127”;
 - 15) kontrola na miejscu – kontrolę na miejscu, o której mowa w pkt A ppkt (i) załącznika I do rozporządzenia 2022/127;
 - 16) niezgodność – niezgodność w rozumieniu art. 6 akapit drugi lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 12), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1172”;
 - 17) normy – normy, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115;
 - 18) obszar zatwierdzony – obszar spełniający warunki przyznania pomocy;
 - 19) operacja – operację w rozumieniu art. 3 pkt 4 rozporządzenia 2021/2115;
 - 20) ostateczny odbiorca – ostatecznego odbiorcę w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia 2021/1060;
 - 21) podmiot wdrażający – podmiot, któremu zostały delegowane zadania agencji płatniczej;
 - 22) podmiot wdrażający instrument finansowy – podmiot wdrażający instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 22 rozporządzenia 2021/1060;
 - 23) poważna niezgodność – niezgodność, o której mowa w art. 85 ust. 5 rozporządzenia 2021/2116;
 - 24) rolnik – rolnika w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115, którego gospodarstwo jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58 oraz Dz. Urz. UE L 241 z 19.09.2022, str. 16.

- 25) systemy rolno-leśne – grunty orne i trwałe użytki zielone spełniające warunki przyznania pomocy w ramach interwencji Zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 26) szkółka – grunty, na których są uprawiane na wolnym powietrzu młode rośliny drzewiaste w celu ich przesadzenia, w tym:
 - a) winorośle,
 - b) drzewa i krzewy owocowe,
 - c) rośliny ozdobne,
 - d) drzewa i krzewy leśne, z wyłączeniem rosnących w lesie przeznaczonych na potrzeby własne gospodarstwa,
 - e) drzewa i krzewy do sadzenia w ogrodach, parkach, na poboczach dróg i na wałach, w tym ich kłaczka, rozłogi i młode sadzonki,
 - f) podkładki;
- 27) trawy lub inne zielne rośliny pastewne – wszystkie rośliny zielne pastewne rosnące tradycyjnie na naturalnych pastwiskach i łąkach lub których nasiona są zazwyczaj zawarte w mieszankach nasion wysiewanych na pastwiskach lub łąkach;
- 28) trwałe użytki zielone – grunty, które są wykorzystywane do uprawy traw lub innych zielnych roślin pastewnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych) i które nie są objęte zmianowaniem upraw przez co najmniej pięć lat, przy czym zaoranie, uprawa lub wysiew innego gatunku należącego do traw lub innych zielnych roślin pastewnych po uprawie lub zaoraniu nie powoduje zmiany klasyfikacji danego obszaru jako trwałego użytku zielonego;
- 29) uprawy trwałe – grunty, na których jest prowadzona produkcja roślinna, które nie są objęte zmianowaniem upraw przez co najmniej pięć lat i które nie są trwałymi użytkami zielonymi, dające powtarzające się plony, w tym szkółki i zagajniki o krótkiej rotacji;
- 30) użytk rolny – grunty będące gruntami ornymi, uprawami trwałymi albo trwałymi użytkami zielonymi, również wtedy, gdy tworzą one systemy rolno-leśne;
- 31) wymóg podstawowy – wymóg podstawowy w zakresie zarządzania w rozumieniu art. 12 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115;
- 32) zagajnik o krótkiej rotacji – grunty wykorzystywane do uprawy drzew z rodzaju:
 - a) wierzba (*Salix sp.*) o minimalnej obsadzie wynoszącej 10 000 na ha i maksymalnym cyklu zbioru wynoszącym 8 lat,
 - b) topola (*Populus sp.*) o minimalnej obsadzie wynoszącej 6 500 na ha i maksymalnym cyklu zbioru wynoszącym 8 lat,
 - c) brzoza (*Betula sp.*) o minimalnej obsadzie wynoszącej 10 000 na ha i maksymalnym cyklu zbioru wynoszącym 10 lat– których korzenie lub podstawy łodyg pozostają w glebie po zbiorach, z których w następnym sezonie wschodzą nowe pędy;

33) zwierzę zatwierdzone – zwierzę spełniające warunki przyznania pomocy.

Art. 3. Wspieranie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia 2021/1060, w ramach Planu, zwanego dalej „rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność”, odbywa się na zasadach określonych w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, a w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 4. Podstawę systemu realizacji Planu stanowią postanowienia tego Planu, przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne instytucji zarządzającej oraz regulaminy naborów wniosków o przyznanie pomocy.

Art. 5. Z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Rozdział 2

System instytucjonalny

Art. 6. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi jest instytucją zarządzającą, w tym również w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

2. Oprócz zadań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, instytucja zarządzająca:

- 1) wykonuje nieprzypisane innym organom lub jednostkom organizacyjnym zadania państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w szczególności w zakresie dotyczącym monitorowania i ewaluacji Planu, określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1;
- 2) może powoływać, w drodze zarządzenia, organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań i kompetencji instytucji zarządzającej, w skład których mogą wchodzić przedstawiciele agencji płatniczej, instytucji pośredniczących, podmiotów wdrażających oraz inne osoby, których udział w pracach takich organów jest uzasadniony zakresem ich zadań;
- 3) wydaje agencji płatniczej, podmiotom wdrażającym, podmiotowi wdrażającemu instrumenty finansowe, instytucjom pośredniczącym, lokalnym grupom działania, o których mowa w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zwanym dalej „LGD”, powiatowym lekarzom weterynarii oraz beneficjentom wytyczne w zakresie realizacji Planu; wytyczne te nie mogą dotyczyć rozstrzygnięcia co do istoty sprawy indywidualnej;
- 4) może:
 - a) przeprowadzać kontrole agencji płatniczej, podmiotów wdrażających, instytucji pośredniczących i LGD w zakresie realizowanych przez te podmioty zadań związanych z realizacją Planu pod względem zgodności z postanowieniami Planu, przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi instytucji zarządzającej oraz regulaminami naborów wniosków o przyznanie pomocy;

do tych kontroli stosuje się odpowiednio przepisy o kontroli w administracji rządowej określające zasady i tryb przeprowadzania kontroli,

- b) żądać przedstawienia przez podmioty wymienione w lit. a informacji w zakresie realizowanych przez te podmioty zadań związanych z realizacją Planu i udostępniania dokumentów w tym zakresie.

3. Wytyczne instytucji zarządzającej mogą dotyczyć:

- 1) warunków przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy lub pomocy technicznej;
- 2) trybu przyznawania lub wypłaty pomocy lub pomocy technicznej;
- 3) zobowiązań związanych z przyznaną pomocą lub pomocą techniczną;
- 4) kwalifikowalności kosztów;
- 5) warunków i trybu przeprowadzania oraz zakresu kontroli;
- 6) zakresu danych niezbędnych do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji Planu, w tym zawartości rocznego sprawozdania z realizacji celów oraz informacji przekazywanych Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji (Dz. Urz. UE L 232 z 07.09.2022, str. 8), a także sposobu przekazywania tych danych i informacji;
- 7) wysokości limitów środków dostępnych w ramach danej interwencji lub wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach, lub rodzajach operacji w ramach danej interwencji;
- 8) innych kwestii związanych z realizacją lub zakończeniem realizacji Planu.

4. Projekt wytycznych instytucji zarządzającej i ich zmian jest przekazywany do zaopiniowania:

- 1) agencji płatniczej;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych;
- 3) innym podmiotom – jeżeli opiniowanie wytycznych instytucji zarządzającej jest uzasadnione zakresem zadań, w szczególności:
 - a) podmiotom wdrażającym,
 - b) instytucjom pośredniczącym,
 - c) ogólnopolskim organizacjom jednostek samorządu terytorialnego, tworzącym stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759),
 - d) organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i

1812), które są reprezentowane w składzie komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 124 rozporządzenia 2021/2115,

- e) ogólnopolskim lub regionalnym organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom reprezentującym sektory i branże, których dotyczy realizacja Planu, których przedstawiciele wchodzi w skład komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 124 rozporządzenia 2021/2115,
- f) ogólnopolskim lub regionalnym organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie, których przedstawiciele wchodzi w skład komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 124 rozporządzenia 2021/2115,
- g) Głównemu Lekarzowi Weterynarii – w przypadku projektu wytycznych dotyczących zadań realizowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4, przekazują swoje opinie w terminie wyznaczonym przez instytucję zarządzającą, nie krótszym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania projektu wytycznych instytucji zarządzającej albo ich zmian. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

6. Instytucja zarządzająca:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej wytyczne instytucji zarządzającej oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o miejscu publikacji wytycznych instytucji zarządzającej oraz ich zmian.

7. Wytyczne instytucji zarządzającej i ich zmiany są stosowane po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia komunikatu, o którym mowa w ust. 6 pkt 2.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi uznaje krajowe systemy jakości, o których mowa w art. 47 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1 (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 52), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/126”, w drodze decyzji, jeżeli są spełnione określone w tym przepisie kryteria.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi zawiesza postępowanie w sprawie o uznaniu krajowego systemu jakości, o którym mowa w art. 47 lit. a rozporządzenia 2022/126, z dniem dokonania, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1483), notyfikacji Komisji Europejskiej przepisów technicznych obejmujących wymagania tego systemu, w tym specyfikację produktu końcowego, o której mowa w tym przepisie. Do podjęcia zawieszono postępowania przepis art. 97 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku zaprzestania spełniania co najmniej jednego z kryteriów określonych w art. 47 lit. a rozporządzenia 2022/126 minister właściwy do spraw rozwoju wsi cofa, w drodze decyzji, uznanie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 8. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność dotyczące powołania komitetu, o którym mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060, i zatwierdzania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o których mowa w art. 32 rozporządzenia 2021/1060, zwanych dalej „LSR”, wybranych przez ten komitet wykonuje samorząd województwa jako instytucja pośrednicząca na podstawie przepisów o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Art. 9. 1. Zadania państwa członkowskiego, o których mowa w art. 130 rozporządzenia 2021/2115, wykonuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej „Agencją”, jako agencja płatnicza. Wykonując te zadania Agencja pozyskuje, gromadzi, opracowuje i przekazuje instytucji zarządzającej dane dotyczące realizacji Planu, w tym dane niezbędne do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji Planu.

2. Zadania państwa członkowskiego dotyczące przekazywania Komisji Europejskiej informacji, o których mowa w art. 8 lit. c–e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji, wykonuje Agencja jako agencja płatnicza.

Art. 10. 1. Agencja pełni funkcję akredytowanej agencji płatniczej.

2. Oprócz zadań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, agencja płatnicza wykonuje zadania związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy oraz pomocy technicznej, w tym przeprowadza kontrole administracyjne oraz kontrole na miejscu. W przypadku gdy o pomoc techniczną ubiega się Agencja, pomoc tę przyznaje instytucja zarządzająca.

3. Zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, z wyjątkiem dochodzenia zwrotu kwot pomocy oraz z wyjątkiem dokonywania płatności, o którym mowa w art. 9 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia 2021/2116, mogą wykonywać, jako zadania delegowane zgodnie z pkt 1.D.1. załącznika I do rozporządzenia 2022/127, samorządy województw jako podmioty wdrażające.

4. Zadania delegowane, o których mowa w ust. 3, obejmują w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie lub wypłatę pomocy, w tym:
 - a) przeprowadzanie kontroli administracyjnych,
 - b) dokonywanie wyboru operacji,
 - c) zawieranie umów, na podstawie których jest przyznawana pomoc, informowanie o odmowie jej przyznania oraz rejestrowanie tych umów i informacji;
- 2) przeprowadzanie kontroli na miejscu;
- 3) ustalanie kwot pomocy podlegających zwrotowi i wzywanie beneficjenta do zwrotu tych kwot;
- 4) przechowywanie dokumentów związanych z wykonywaniem przez podmiot wdrażający zadań agencji płatniczej;

5) udostępnianie lub przekazywanie agencji płatniczej, instytucji zarządzającej, Komisji Europejskiej lub innym organom upoważnionym do kontroli, dokumentów, o których mowa w pkt 4.

5. Umowa, o której mowa w pkt D.1 ppkt (i) załącznika I do rozporządzenia 2022/127, jest zawierana na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą i zawiera postanowienia zapewniające prawidłowe wykonywanie przez podmioty wdrażające delegowanych im zadań agencji płatniczej, a w szczególności określenie:

- 1) szczegółowego zakresu zadań delegowanych przez agencję płatniczą podmiotowi wdrażającemu oraz sposobu wykonywania tych zadań;
- 2) zobowiązań dotyczących:
 - a) przeprowadzania przez agencję płatniczą kontroli wykonywania zadań określonych umową pod względem prawidłowości wykonywania tych zadań,
 - b) przeprowadzania przez agencję płatniczą audytu systemu zarządzania i kontroli w podmiocie wdrażającym,
 - c) umożliwienia przez podmiot wdrażający przeprowadzenia kontroli, o której mowa w lit. a, i audytu, o którym mowa w lit. b,
 - d) przechowywania dokumentów związanych z wykonywaniem zadań określonych umową.

6. Agencja płatnicza podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacje o umowie, o której mowa w pkt D.1 ppkt (i) załącznika I do rozporządzenia 2022/127, zawartej z podmiotem wdrażającym, w tym:

- 1) datę zawarcia umowy,
- 2) nazwę podmiotu wdrażającego,
- 3) zakres zadań delegowanych podmiotowi wdrażającemu,
- 4) okres obowiązywania umowy

– niezwłocznie po zawarciu umowy.

7. Agencja płatnicza w sprawach należących do jej zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy oraz podmiot wdrażający w sprawach należących do delegowanych temu podmiotowi zadań agencji płatniczej mogą powoływać organy opiniodawczo-doradcze, w skład których mogą wchodzić również osoby niebędące pracownikami odpowiednio tej agencji albo tego podmiotu, których udział w pracach takich organów jest uzasadniony zakresem ich zadań.

Art. 11. 1. Agencja płatnicza, podmioty wdrażające, instytucje pośredniczące oraz LGD są obowiązane udostępnić podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 140 rozporządzenia 2021/2115, dane niezbędne do wykonania tych ewaluacji, w tym dane osobowe.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, są udostępniane podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 140 rozporządzenia 2021/2115, na wniosek instytucji zarządzającej.

Art. 12. Beneficjenci i LGD są obowiązani do przekazywania informacji, o których mowa w art. 131 rozporządzenia 2021/2115, w tym danych osobowych, instytucji zarządzającej, agencji płatniczej, instytucjom

pośredniczącym, podmiotom wdrażającym oraz podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 140 rozporządzenia 2021/2115, w celu monitorowania i ewaluacji Planu.

Art. 13. 1. Agencja płatnicza, podmioty wdrażające, podmiot wdrażający instrumenty finansowe, instytucje pośredniczące oraz LGD informują i rozpowszechniają informacje o Planie, w tym określone w art. 123 ust. 2 lit. c i k rozporządzenia 2021/2115.

2. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy, nie później niż do końca danego roku, podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej harmonogram, o którym mowa w załączniku III ust. 1.4. rozporządzenia Komisji (UE) 2022/129 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczące wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 197), na kolejny rok, zwany dalej „harmonogramem”.

3. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy aktualizuje harmonogram nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału.

4. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy zamieszcza niezwłocznie na swojej stronie internetowej zaktualizowany harmonogram.

5. Przepisów ust. 2–4 nie stosuje się do naborów wniosków o przyznanie pomocy ogłaszanych przez LGD.

Art. 14. Agencja płatnicza, podmioty wdrażające, instytucje pośredniczące, LGD oraz organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także organy samorządu terytorialnego, współpracują przy realizacji zadań związanych z realizacją Planu.

Rozdział 3

Przepisy ogólne dotyczące pomocy

Art. 15. 1. Pomoc jest przyznawana osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który może być wykorzystywany do ubiegania się o daną pomoc, jeżeli są spełnione warunki przyznania tej pomocy określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, w przepisach ustawy oraz w:

- 1) przepisach wydanych na podstawie ustawy – w przypadku pomocy przyznawanej w drodze decyzji;
- 2) regulaminie naboru wniosków o przyznanie pomocy lub w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym – w przypadku pomocy przyznawanej na podstawie umowy o przyznaniu pomocy.

2. Pomoc nie przysługuje podmiotowi, który podlega zakazowi dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747 i 1964), na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 16. Pomoc jest przyznawana na wniosek o jej przyznanie, z wyłączeniem operacji, w ramach których beneficjent zostaje wyłoniony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2022 r. poz. 1710, 1812, 1933 i 2185).

Art. 17. Wniosek o przyznanie pomocy składa się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 18. Rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż niezbędny do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu oraz innych kontroli podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy przeprowadzanych przez agencję płatniczą lub podmiot wdrażający na podstawie ustawy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 19. Pomoc jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy, chyba że z przepisów ustawy wynika, że pomoc jest przyznawana w drodze decyzji.

Rozdział 4

Pomoc przyznawana w drodze decyzji

Art. 20. W drodze decyzji jest przyznawana pomoc w ramach:

- 1) płatności bezpośrednich:
 - a) podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115, zwanego dalej „podstawowym wsparciem dochodów”,
 - b) uzupełniającego redystrybucyjnego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2021/2115, zwanego dalej „płatnością redystrybucyjną”,
 - c) uzupełniającego wsparcia dochodów dla młodych rolników, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. c rozporządzenia 2021/2115, zwanego dalej „płatnością dla młodych rolników”,
 - d) płatności w ramach wsparcia dochodów związanego z produkcją, o którym mowa w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia 2021/2115, zwane dalej „płatnościami związanymi z produkcją”,
 - e) płatności w ramach schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/2115, zwanych dalej „płatnościami w ramach ekoschematów”;
- 2) przejściowego wsparcia krajowego, o którym mowa w art. 147 rozporządzenia 2021/2115, zwanego dalej „przejściowym wsparciem krajowym”;
- 3) płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innymi zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia 2021/2115;

- 4) płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, o których mowa w art. 69 lit. b rozporządzenia 2021/2115, zwanych dalej „płatnościami ONW”;
- 5) wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115;
- 6) narzędzi zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 69 lit. f rozporządzenia 2021/2115.

Art. 21. 1. Przy przyznawaniu pomocy uznaje się, że rolnik prowadzi działalność rolniczą, jeżeli prowadzi działalność polegającą na:

- 1) wytwarzaniu produktów rolnych przez hodowlę lub chów zwierząt do celów gospodarskich oraz uprawę lub hodowlę roślin, gdzie produkty rolne oznaczają produkty wymienione w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), z wyjątkiem produktów rybołówstwa, a także uprawę bawełny i zagajników o krótkiej rotacji albo
- 2) utrzymywaniu użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza zwykłe metody rolnicze i zwykły sprzęt rolniczy.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, kryteria uznawania gruntów za pozostające w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, mając na względzie ramy tych kryteriów określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115 oraz w punkcie 4.1 lit. a załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/2289 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w sprawie prezentacji treści planów strategicznych WPR oraz w sprawie elektronicznego systemu bezpiecznej wymiany informacji (Dz. Urz. UE L 458 z 22.12.2021, str.463), oraz zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem pomocy.

Art. 22. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu, pomoc jest przyznawana do gruntu, który w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jest, na podstawie tytułu prawnego, w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie.

Art. 23. 1. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu lub zwierzęcia, a grunt ten lub zwierzę to stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, pomoc przysługuje posiadaczowi zależnemu.

2. W przypadku gdy grunt lub zwierzę jest przedmiotem współposiadania przez okres, w jakim posiadanie gruntu lub zwierzęcia jest warunkiem przyznania danej pomocy, pomoc ta przysługuje temu współposiadaczowi, na którego pozostali współposiadacze wyrazili zgodę. Zgoda ta nie jest wymagana, jeżeli miałaby pochodzić od współposiadacza będącego małżonkiem wnioskodawcy.

3. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest własność gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, a grunt ten stanowi przedmiot współwłasności, pomoc przysługuje temu współwłaścicielowi gruntu, co do którego pozostali współwłaściciele wyrazili zgodę na piśmie.

4. Zgodę, o której mowa w ust. 2 i 3, dołącza się do wniosku o przyznanie pomocy.

Art. 24. Jeżeli z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, albo z przepisów ustawy wynika, że pomoc jest przyznawana rolnikom aktywnym zawodowo, pomocy tej nie przyznaje się rolnikowi, który administruje portami lotniczymi, wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami, chyba że:

- 1) działalność rolnicza jest jego działalnością przeważającą co wynika z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym lub dokumentów z REGON lub
- 2) udokumentuje, że:
 - a) przychód tego rolnika z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego jego przychodu lub
 - b) kwota płatności bezpośrednich przysługujących temu rolnikowi za dany rok wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- 3) wysokość otrzymanych przez tego rolnika płatności bezpośrednich za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy, nie przekracza równowartości 5 000 EUR, a w przypadku gdy nie otrzymał płatności bezpośrednich za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy – suma:
 - a) iloczynu liczby kwalifikujących się hektarów posiadanych przez tego rolnika i średniej krajowej wysokości płatności bezpośrednich za hektar za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy oraz
 - b) iloczynu wyrażonej w dużych jednostkach przeliczeniowych (DJP) liczby zwierząt posiadanych przez tego rolnika, które zostały zatwierdzone do płatności bezpośrednich w roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy, i średniej krajowej wysokości płatności bezpośrednich do zwierząt w zł na DJP za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy– nie przekracza równowartości 5 000 EUR.

Art. 25. 1. Płatności bezpośrednie są przyznawane rolnikowi, jeżeli prowadzi działalność rolniczą, a łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha.

2. Pomimo niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1, płatności bezpośrednie są przyznawane, jeżeli:

- 1) rolnik spełnia warunki do przyznania płatności związanych do zwierząt, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2, lub płatności dobrostanowych i złożył wniosek o ich przyznanie oraz
- 2) łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi, przed zastosowaniem kar i kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Art. 26. 1. Płatności bezpośrednie są przyznawane do powierzchni działki rolnej lub jednostki gruntu nierolniczego:

- 1) położonych na gruncie stanowiącym kwalifikujący się hektar, o którym mowa w art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115, zwanym dalej „kwalifikującym się hektarem”,
- 2) o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha,
- 3) nie większej jednak niż maksymalny kwalifikujący się obszar, o którym mowa w art. 2 ust 7 lit. a rozporządzenia 2022/1172

– chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

2. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia 2022/126, Prezes Agencji niezwłocznie informuje o tym fakcie ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wskazując odmiany konopi włóknistych, dla których okoliczności te wystąpiły.

3. W przypadku otrzymania informacji określonej w ust. 2 minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, listę odmian konopi włóknistych, dla których wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia 2022/126, do uprawy których nie przyznaje się płatności bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki uznawania gruntów za kwalifikujące się hektary, mając na względzie czynniki przyrodnicze oraz zabezpieczenie przed przyznawaniem płatności bezpośrednich do gruntów, które nie stanowią kwalifikujących się hektarów.

Art. 27. 1. Płatność redystrybucyjna jest przyznawana rolnikowi, jeżeli łączna powierzchnia gruntów będących w posiadaniu tego rolnika objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów jest nie większa niż 300 ha.

2. Płatność redystrybucyjna przysługuje do powierzchni gruntów:

- 1) położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów;
- 2) nie większej niż 30 ha.

3. W przypadku gdy o przyznanie płatności redystrybucyjnej ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, przy przyznawaniu tej płatności danej spółdzielni limity określone w ust. 1 lub w ust. 2 pkt 2 są stosowane, na ich wniosek, z uwzględnieniem liczby członków tych spółdzielni, którzy wnieśli wkład gruntowy, z wyjątkiem tych z nich, którzy również ubiegają się o przyznanie płatności redystrybucyjnej.

Art. 28. 1. Płatność dla młodych rolników jest przyznawana rolnikowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ma nie więcej niż 40 lat w pierwszym roku ubiegania się o płatność dla młodych rolników;
- 2) kieruje gospodarstwem, to znaczy prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie osobiście (podejmuje decyzje), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności;
- 3) posiada co najmniej:

- a) wykształcenie zasadnicze branżowe, średnie branżowe, średnie lub zasadnicze zawodowe w rozumieniu przepisów prawa oświatowego, lub
- b) 3-letni staż pracy w rolnictwie, przy czym za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:
 - podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub
 - był zatrudniony w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

2. Płatność dla młodych rolników jest przyznawana do powierzchni gruntów będących w posiadaniu rolnika objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, jeżeli rolnik ten po raz pierwszy rozpoczyna działalność rolniczą w gospodarstwie, jako kierujący tym gospodarstwem, lub który rozpoczął już działalność rolniczą w gospodarstwie w ciągu pięciu lat przed pierwszym złożeniem wniosku o płatność dla młodych rolników.

3. Płatność dla młodych rolników jest przyznawana danemu rolnikowi za nie więcej niż 5 kolejnych lat, z tym że ostatnia płatność dla młodych rolników może być przyznana za 2027 r.

Art. 29. 1. Płatności związane z produkcją są przyznawane rolnikowi:

- 1) do powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu tego rolnika, na których uprawia w plonie głównym rośliny strączkowe na nasiona, rośliny pastewne, ziemniaki skrobiowe, buraki cukrowe, pomidory, chmiel, truskawki, len lub konopie włókniste;
- 2) do zwierząt gatunków: bydło domowe (*Bos taurus*), owca domowa (*Ovis aries*) lub koza domowa (*Capra hircus*).

2. Płatności związane z produkcją do powierzchni uprawy chmielu są przyznawane rolnikowi do powierzchni użytków rolnych, na których uprawia chmiel, położonych w rejonie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 3.

3. Płatności związane z produkcją do zwierząt gatunku bydło domowe (*Bos taurus*) są przyznawane rolnikowi w formie:

- 1) płatności do bydła, jeżeli:
 - a) posiada samice lub samce tego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, nie przekracza 24 miesięcy,
 - b) liczba zwierząt, o których mowa w lit. a, objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności złożonym przez tego rolnika wynosi co najmniej:
 - 1 sztukę – w przypadku województw: lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego,

- 3 sztuki – w przypadku województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego;

2) płatności do krów, jeżeli:

- a) posiada samice tego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, przekracza 24 miesiące,
- b) liczba zwierząt, o których mowa w lit. a, objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności złożonym przez tego rolnika wynosi co najmniej:
 - 1 sztukę – w przypadku województw: lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego,
 - 3 sztuki – w przypadku województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego

– co potwierdzają informacje zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U.).

4. Płatności do bydła są przyznawane maksymalnie do 20 sztuk zwierząt, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a.

5. Płatności do krów są przyznawane maksymalnie do 20 sztuk zwierząt, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a.

6. Płatności związane z produkcją do zwierząt gatunków owca domowa i koza domowa są przyznawane rolnikowi, jeżeli:

- 1) posiada samice danego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, wynosi co najmniej 12 miesięcy,
- 2) liczba zwierząt, o których mowa w pkt 1, objętych wnioskiem o przyznanie danej płatności złożonym przez tego rolnika wynosi co najmniej:
 - a) 10 sztuk – w przypadku owiec,
 - b) 5 sztuk – w przypadku kóz.

7. W przypadku gdy dane zwierzę z gatunku bydło domowe lub koza domowa zostało objęte więcej niż jednym wnioskiem o przyznanie płatności związanej z produkcją do zwierząt, płatność tę przyznaje się temu rolnikowi, który złożył jako pierwszy wniosek o przyznanie płatności do tego zwierzęcia, i są spełnione pozostałe warunki przyznania tej płatności.

8. W przypadku zwierząt gatunków owca domowa i koza domowa za objęte wnioskiem o przyznanie płatności związanej z produkcją do zwierząt uznaje się, zgodnie z art. 65 ust. 4 lit. f rozporządzenia 2021/2116, wszystkie samice tych gatunków:

- 1) spełniające warunek, o którym mowa w ust. 6 pkt 1,

2) będące w posiadaniu rolnika przez okres, w jakim posiadanie zwierząt jest warunkiem przyznania danej płatności

– co potwierdzają dane zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

9. Do obliczania wieku zwierząt stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące obliczania terminów, z tym że termin upływa z początkiem ostatniego dnia.

Art. 30. Płatności w ramach ekoschematów są przyznawane rolnikowi w formie płatności:

- 1) do obszarów z roślinami miododajnymi;
- 2) do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi;
- 3) do integrowanej produkcji roślin;
- 4) do biologicznej ochrony upraw;
- 5) do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych,
- 6) dobrostanowej.

Art. 31. Płatności do obszarów z roślinami miododajnymi są przyznawane do powierzchni gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których uprawia rośliny miododajne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 5.

Art. 32. 1. Płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi są przyznawane, jeżeli rolnik:

- 1) realizuje praktyki służące zwiększeniu sekwestracji węgla w glebie i poprawie zarządzania składnikami odżywczymi, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 6, na działkach rolnych położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, spełniających warunki określone w art. 26, posiadanych przez tego rolnika na podstawie tytułu prawnego w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tych płatności, oraz
- 2) uzyska minimalną liczbę punktów, określoną w przepisach, wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 6, za realizację praktyk, o których mowa w pkt 1, na powierzchni działek rolnych, o których mowa w pkt 1.

2. Płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi są przyznawane do liczby punktów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 6, uzyskanych przez rolnika za realizację praktyk, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na powierzchni działek rolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 33. Płatności do integrowanej produkcji roślin są przyznawane do powierzchni:

- 1) gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których prowadzi integrowaną produkcję roślin, co jest potwierdzone informacjami zawartymi w wykazie, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097 oraz z 2022 r. poz. 2185), oraz

- 2) trwałych użytków zielonych położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, o którym mowa w pkt 1, nie większej niż powierzchnia, o której mowa w pkt 1.

Art. 34. 1. Płatności do biologicznej ochrony upraw są przyznawane do powierzchni gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których w celu eliminacji danego agrofaga przeprowadził zabieg ochrony upraw wyłącznie przy użyciu środka ochrony roślin zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne dopuszczonego do stosowania na podstawie przepisów o środkach ochrony roślin.

2. W przypadku gdy eliminacja danego agrofaga przy pomocy środka, o którym mowa w ust. 1, okazała się nieskuteczna, dopuszczony jest zabieg chemicznym środkiem ochrony roślin.

Art. 35. 1. Płatności do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych są przyznawane do powierzchni trwałych użytków zielonych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1:

- 1) położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, oraz
- 2) które w danym roku zostały zalane lub podtopione, co potwierdzają dane zawarte w wykazie sporządzanym corocznie przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy udostępnia Agencji do dnia 2 października danego roku.

Art. 36. 1. Płatności dobrostanowe są przyznawane, jeżeli rolnik realizuje praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt gatunków: świnia (*Sus scrofa*), bydło domowe (*Bos taurus*), owca domowa (*Ovis aries*), koza domowa (*Capra hircus*), koń domowy (*Equus caballus*), kura (*Gallus gallus*) lub indyk (*Meleagris gallopavo*), których jest posiadaczem, co potwierdzają informacje zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

2. Płatności dobrostanowe są przyznawane:

- 1) do liczby punktów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 7, uzyskanych przez rolnika za realizację praktyk, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do zwierząt gatunków: świnia (*Sus scrofa*) oraz bydło domowe (*Bos taurus*), które spełniają warunki przyznania tych płatności określone w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1;
- 2) do zwierząt gatunków: owca domowa (*Ovis aries*), koza domowa (*Capra hircus*), koń domowy (*Equus caballus*), kura (*Gallus gallus*) lub indyk (*Meleagris gallopavo*):
 - a) w odniesieniu do których są realizowane praktyki, o których mowa w ust. 1,
 - b) które spełniają warunki przyznania tych płatności określone w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1.

3. Za objęte wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowych uznaje się, zgodnie z art. 65 ust. 4 lit. f rozporządzenia 2021/2116, zwierzęta spełniające warunki przyznania tych płatności, co potwierdzają informacje zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Art. 37. 1. Przejściowe wsparcie krajowe jest przyznawane w formie:

- 1) uzupełniającej płatności podstawowej;
- 2) płatności niezwiązanej do tytoniu.

2. Przejściowe wsparcie krajowe jest przyznawane rolnikowi, jeżeli spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1. Do przyznawania uzupełniającej płatności podstawowej przepis art. 25 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 38. 1. Uzupełniająca płatność podstawowa jest przyznawana rolnikowi do powierzchni:

- 1) upraw roślin rodzajów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 4, uprawianych w plonie głównym,
- 2) gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin
– do których zostało przyznane podstawowe wsparcie dochodów.

2. Do przyznawania uzupełniającej płatności podstawowej przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. 1. Płatność niezwiązana do tytoniu jest przyznawana rolnikowi, jeżeli:

- 1) spełnia warunki do przyznania podstawowego wsparcia dochodów i złożył wniosek o jego przyznanie;
- 2) w dniu 31 grudnia 2018 r. był wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego, o którym mowa w art. 40ha ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 185 i 1370);
- 3) w 2017 r. lub w 2018 r. był stroną umowy kontraktacji lub umowy na uprawę tytoniu.

2. Płatność niezwiązana do tytoniu może zostać przyznana rolnikowi, który w dniu 31 grudnia 2018 r. nie był wpisany do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli:

- 1) małżonek rolnika wnioskującego o tę płatność był w tym dniu wpisany do tego rejestru, nawet jeżeli osoby te nie pozostawały w tym dniu w związku małżeńskim, albo
- 2) rolnik lub jego małżonek odziedziczył gospodarstwo osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, albo
- 3) rolnik lub jego małżonek nabył w całości gospodarstwo osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, a zbywca gospodarstwa wyraził pisemną zgodę na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu nabywcy gospodarstwa.

3. Zbywcy gospodarstwa od dnia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 3, nie przysługuje prawo do uzyskania płatności niezwiązanej do tytoniu.

4. Jeżeli w wyniku dziedziczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, albo nabycia gospodarstwa, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, do otrzymania płatności niezwiązanej do tytoniu uprawniony jest więcej niż jeden rolnik, płatność niezwiązaną do tytoniu przyznaje się temu z rolników, na którego pozostali wyrazili pisemną zgodę.

Art. 40. 1. Płatność niezwiązana do tytoniu jest przyznawana do indywidualnej ilości referencyjnej, stanowiącej ilość surowca tytoniowego wyprodukowanego w ramach umowy kontraktacji lub umowy na uprawę tytoniu, która została zarejestrowana w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa w terminie do dnia:

1) 15 marca 2018 r. dla roku zbiorów 2018 albo

2) 15 marca 2017 r. dla roku zbiorów 2017 – w przypadku gdy rolnik nie wykazał produkcji w 2018 r.

– jednak nie mniej niż 70% ilości surowca tytoniowego objętego tą umową kontraktacji lub tą umową na uprawę tytoniu.

2. W przypadku gdy w umowie kontraktacji lub umowie na uprawę tytoniu, o których mowa w ust. 1, wprowadzono zmiany, które skutkują zmniejszeniem indywidualnej ilości referencyjnej, indywidualna ilość referencyjna może stanowić ilość surowca tytoniowego określoną w umowie kontraktacji lub umowie na uprawę tytoniu przed wprowadzeniem zmian, o ile rolnik dołączy do wniosku o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu stosowną umowę lub kopię takiej umowy potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

3. W przypadku gdy w 2018 r. do rejestru producentów surowca tytoniowego, o którym mowa w art. 40ha ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, poza rolnikiem wnioskującym o płatność niezwiązaną do tytoniu był wpisany małżonek tego rolnika lub spadkodawca, lub zbywca gospodarstwa, płatność niezwiązana do tytoniu przysługuje do sumy indywidualnej ilości referencyjnej.

4. Indywidualna ilość referencyjna jest określana przez kierownika biura powiatowego Agencji w decyzji w sprawie o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu.

Art. 41. Płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia 2021/2115, są przyznawane w formie:

1) płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych;

2) płatności ekologicznych;

3) premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych.

Art. 42. 1. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne są przyznawane za realizację zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, w ramach interwencji:

1) Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000;

2) Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000;

3) Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000;

4) Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;

5) Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie;

6) Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;

7) Bioróżnorodność na gruntach ornych.

2. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne są przyznawane, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie tych płatności posiada nie mniej niż 1 ha:

1) obszaru przyrodniczego stanowiącego grunt niebędący użytkiem rolnym, na którym występuje co najmniej jedno siedlisko przyrodnicze lub siedlisko lęgowe ptaków z typów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 1, lub użytków rolnych – w przypadku interwencji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;

2) użytków rolnych – w przypadku interwencji, o których mowa w ust. 1 pkt 3–7.

3. W przypadku interwencji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne do trwałych użytków zielonych są przyznawane rolnikowi.

4. W przypadku interwencji, o których mowa w ust. 1 pkt 3–7, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne są przyznawane rolnikowi.

5. W przypadku interwencji, o których mowa w ust. 1 pkt 1–5 i 7, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne przyznaje się do gruntów będących w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o przyznanie tych płatności, na których jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne. W przypadku tych interwencji do przyznawania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku interwencji, o której mowa w ust. 1 pkt 6, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne przyznaje się do zwierząt hodowlanych objętych programem ochrony zasobów genetycznych należących do gatunków: świnia (*Sus scrofa*), bydło domowe (*Bos taurus*), owca domowa (*Ovis aries*), koza domowa (*Capra hircus*) lub koń domowy (*Equus caballus*), będących w posiadaniu rolnika, w odniesieniu do których jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Art. 43. 1. Płatności ekologiczne są przyznawane rolnikowi:

1) za realizację innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370), zwanych dalej „zobowiązaniami ekologicznymi”;

2) jeżeli posiada nie mniej niż 1 ha użytków rolnych.

2. Płatności ekologiczne przyznaje się do użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika, na których prowadzi produkcję ekologiczną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej i realizuje zobowiązanie ekologiczne. Do przyznawania płatności ekologicznych przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 44. 1. Premie z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych są przyznawane za realizację innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, na gruntach:

1) które w ramach interwencji, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1–3, zostały zalesione, zadrzewione lub na których założono system rolno-leśny, lub

2) zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, lub

3) które zostały zadrzewione w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234, 1270 i ...).

2. Do przyznawania premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Zobowiązanie określone w ust. 1 polega na pielęgnacji i utrzymaniu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych wykonanych w ramach interwencji, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1–3, lub zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej, lub zadrzewień wykonanych w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Art. 45. 1. Płatności ONW są przyznawane rolnikowi do użytków rolnych będących w jego posiadaniu położonych na obszarach, o których mowa w art. 71 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115, którymi są obszary określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 dotyczących szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12 tej ustawy, jeżeli:

- 1) prowadzi na tych użytkach rolnych działalność rolniczą;
- 2) łączna powierzchnia tych użytków rolnych wynosi nie mniej niż 1 ha.

2. Do przyznawania płatności ONW przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 46. 1. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115, jest przyznawane w ramach interwencji:

- 1) Zalesianie gruntów rolnych;
- 2) Tworzenie zadrzewień śródpolnych;
- 3) Zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 4) Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

2. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115, jest przyznawane do powierzchni gruntów, na których zostały zrealizowane inwestycje polegające na zalesieniu, zadrzewieniu, założeniu systemu rolno-leśnego lub zwiększeniu bioróżnorodności lasów.

3. Do przyznawania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115, przepis art. 26 ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 47. 1. Pomoc w ramach narzędzi zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 69 lit. f rozporządzenia 2021/2115, jest przyznawana w formie:

- 1) wkładu finansowego na rzecz składek, o których mowa w art. 76 ust. 3 lit. a rozporządzenia 2021/2115, zwana dalej „dopłatami do składek ubezpieczenia”;
- 2) wkładu finansowego na rzecz funduszy, o których mowa w art. 76 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/2115, zwana dalej „wsparciem funduszy wzajemnościowych”.

2. Dopłaty do składek ubezpieczenia są przyznawane rolnikowi jako refundacja 70% składki ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia chorób zwierząt z gatunków: świnia (*Sus scrofa*) oraz bydło domowe (*Bos taurus*), owca domowa (*Ovis aries*), koza domowa (*Capra hircus*), koń domowy (*Equus caballus*), a także drobiu, będących w jego posiadaniu, co potwierdzają informacje zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

3. Wsparcie funduszy wzajemnościowych jako dofinansowanie 70% kwoty kapitału założycielskiego oraz refundację przez pierwsze trzy lata działalności 70% wypłaconych odszkodowań jest przyznawane funduszom, o których mowa w art. 76 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/2115, zwanym dalej „funduszami wzajemnościowymi”, działającym jako spółdzielnie zrzeszające rolników prowadzące działalność gospodarczą polegającą na:

- 1) pobieraniu składek od rolników będących członkami spółdzielni z tytułu ubezpieczenia produkcji rolniczej;
- 2) udzielaniu pomocy w szacowaniu strat w produkcji rolniczej;
- 3) wypłacaniu odszkodowań członkom funduszu wzajemnościowego z tytułu strat spowodowanych wystąpieniem ryzyka określonego w umowie ubezpieczenia.

4. Fundusz wzajemnościowy prowadzi działalność na podstawie zarejestrowanego statutu i zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

5. Zgoda, o której mowa w ust. 4, jest udzielana po dokonaniu uzyskaniu pewności o zagwarantowaniu zrównoważenia wpływów z wydatkami w każdym roku obrotowym.

6. Statut funduszu wzajemnościowego poza postanowieniami określonymi w art. 5 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648), zawiera co najmniej:

- 1) warunki przyjmowania członków;
- 2) wskazanie minimalnego okresu członkostwa, który nie może być krótszy niż rok obrotowy;
- 3) wskazanie terminu składania przez członka informacji o zamiarze wystąpienia z funduszu wzajemnościowego, który nie może upływać później niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego;
- 4) kwotę kapitału założycielskiego oraz zasady corocznego ustalania wpłat z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia produkcji rolniczej;
- 5) zasady i zakres zawieranych umów ubezpieczenia członków spółdzielni z funduszem wzajemnościowym, które nie są umowami ubezpieczenia w rozumieniu przepisów o działalności ubezpieczeniowej;
- 6) rodzaj i zakres odpowiedzialności członków funduszu wzajemnościowego;

- 7) sankcje wobec członka spółdzielni, który nie wypełnia nałożonych na niego obowiązków statutowych lub nie spełnia wymogów, w tym przyczyny wykluczenia i wykreślenia członka funduszu wzajemnościowego;
- 8) szczegółowy sposób i warunki podziału nadwyżki bilansowej i pokrywania strat.

Art. 48. 1. Wysokość:

- 1) następujących rodzajów pomocy:
 - a) podstawowego wsparcia dochodów,
 - b) płatności redystrybucyjnej,
 - c) płatności dla młodych rolników,
 - d) płatności związanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1,
 - e) płatności w ramach ekoschematów, o których mowa w art. 30 pkt 1 i 3–5,
 - f) uzupełniającej płatności podstawowej,
 - g) płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach interwencji, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1–5 i 7,
 - h) płatności ekologicznych,
 - i) premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych,
 - j) płatności ONW oraz
 - k) wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115

– w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn powierzchni obszaru zatwierdzonego do danej pomocy i stawki tej pomocy na 1 ha tej powierzchni,
 - 2) płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi oraz płatności dobrostanowych za realizację praktyk, o których mowa w art. 36 ust. 1, w odniesieniu do zwierząt gatunków: świnia (*Sus scrofa*) oraz bydło domowe (*Bos taurus*), w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn liczby punktów uzyskanych przez danego rolnika za realizację praktyk, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1, albo praktyk, o których mowa w art. 36 ust. 1, oraz stawki tej płatności na 1 punkt,
 - 3) płatności związanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2, płatności dobrostanowych do zwierząt gatunków: owca domowa (*Ovis aries*), koza domowa (*Capra hircus*), koń domowy (*Equus caballus*), kura (*Gallus gallus*) lub indyk (*Meleagris gallopavo*) oraz płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach interwencji, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 6, w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn liczby zwierząt zatwierdzonych do danej płatności i stawki tej płatności na 1 sztukę
- po uwzględnieniu kar, w tym kar administracyjnych, oraz zmniejszeń, których konieczność zastosowania wynika z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, a w przypadku płatności bezpośrednich – również art. 17 rozporządzenia 2021/2116.

2. Wysokość płatności niezwiązanej do tytoniu w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn indywidualnej ilości referencyjnej i stawki tej płatności za 1 kilogram surowca tytoniowego.

Art. 49. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa corocznie, w drodze rozporządzenia, stawki płatności bezpośrednich oraz stawki przejściowego wsparcia krajowego, mając na względzie pułapy wsparcia ustalone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub na ich podstawie oraz powierzchnię albo liczbę zwierząt albo ilość surowca, które mogą być objęte tym płatnościami lub tym wsparciem.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może:

- 1) różnicować stawki poszczególnych płatności lub wsparcia w zależności od powierzchni gruntów albo liczby zwierząt w gospodarstwie kwalifikujących się do tych płatności lub wsparcia, mając na względzie priorytety polityki państwa w zakresie rolnictwa oraz warunki, na jakich państwo członkowskie Unii Europejskiej może przyznawać płatności bezpośrednie lub przejściowe wsparcie krajowe, określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1;
- 2) określić współczynnik zmiany liczby punktów uzyskiwanych za realizację danej praktyki służącej zwiększeniu sekwestracji węgla w glebie i poprawie zarządzania składnikami odżywczymi stosowany przy ustalaniu wysokości płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, mając na względzie kwoty, jakie mogą zostać przeznaczone na te płatności określone w Planie, oraz powierzchnię, która może być objęta tymi płatnościami.

3. W przypadku określenia współczynnika, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi w danym roku kalendarzowym ustala się z uwzględnieniem tego współczynnika.

4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa stawki poszczególnych płatności oraz wsparcia w złotych, stosując kurs wymiany zgodnie z art. 94 ust. 3 rozporządzenia 2021/2116.

5. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, stawki poszczególnych płatności lub wsparcia w złotych, stosując kurs wymiany zgodnie z art. 94 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia 2021/2116, minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza ten kurs, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, w terminie określonym w art. 94 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia 2021/2116.

Art. 50. 1. W przypadku nieprzestrzegania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy przepisów Unii Europejskiej, o których mowa w art. 1 pkt 1, przepisów ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie dotyczących przyznawania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, na ten podmiot nakłada się kary, w tym kary administracyjne.

2. Wysokość kary:

- 1) jest uzależniona od kryteriów określonych w art. 59 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2116, chyba że z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, wynika inaczej;

- 2) nie może przekraczać 200% wysokości wnioskowanej pomocy;
 - 3) jest określona w przepisach ustawy i w przepisach wydanych na podstawie art. 69 i 70.
3. Karę nie nakłada się w przypadkach określonych w art. 59 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia 2021/2116.

4. Karę nakłada się w decyzji w sprawie o przyznanie danej pomocy i z tytułu nałożenia tej kary pomniejsza się wysokość przyznanej pomocy lub innej pomocy przyznanej w tej decyzji.

5. Jeżeli kara przekracza wysokość danej pomocy i innej pomocy przyznanej w tej samej decyzji, kara podlega potrąceniu z bezspornej i wymagalnej wierzytelności lub należności dłużnika z tytułu realizowanych przez Agencję płatności w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) lub Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z tych funduszy w roku, w którym została nałożona, oraz przez kolejne 3 lata kalendarzowe.

6. Do kar nie stosuje się działu IVa Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 51. W przypadku nieprzestrzegania norm lub wymogów podstawowych na rolników, którzy otrzymują pomoc, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4, nakłada się kary administracyjne.

Art. 52. 1. Kary administracyjnej z tytułu nieprzestrzegania norm lub wymogów podstawowych nie stosuje się, jeżeli wynosi ona nie więcej niż równowartość w złotych kwoty, o której mowa w art. 84 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2021/2116.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w decyzjach w sprawach o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4:

- 1) podaje się informację o niezastosowaniu kary administracyjnej;
- 2) nakazuje się realizację określonych działań naprawczych mających na celu usunięcie stwierdzonych niezgodności oraz ustala się termin tej realizacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym stwierdzono nieprzestrzeganie norm lub wymogów podstawowych.

3. W przypadku gdy rolnik nie podjął działań naprawczych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, w terminie wyznaczonym w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4, stosuje się przepisy art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2157).

Art. 53. W przypadku gdy kary administracyjnej nie stosuje się w związku ze stwierdzeniem drobnej niezgodności, w decyzjach w sprawach o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4, podaje się informację o:

- 1) niezastosowaniu kary administracyjnej oraz
- 2) możliwych działaniach naprawczych, mających na celu usunięcie stwierdzonych niezgodności oraz możliwości skorzystania z usług doradczych, o których mowa w art. 15 rozporządzenia 2021/2115, w tym zakresie.

Art. 54. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, normy oraz szczegółowe warunki ich stosowania, mając na względzie kryteria określone w art. 13 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) liczbę punktów, jaką przypisuje się stwierdzonej niezgodności w ramach oceny wagi według kryterium zasięgu, dotkliwości i trwałości w zależności od rodzaju stwierdzonego naruszenia,
- 2) wyrażoną w procentach wielkość kary administracyjnej w zależności od liczby punktów przypisanych stwierdzonym niezgodnościom

– mając na względzie przeprowadzenie oceny zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia 2021/2116 i w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić przypadki drobnej lub poważnej niezgodności lub kryteria uznawania niezgodności za drobną lub poważną niezgodność.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wykaz wymogów podstawowych z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających przepisy Unii Europejskiej, w których określono te wymogi podstawowe.

Art. 55. 1. Rolnik, który wbrew zakazowi określone w ramach normy GAEC 9, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, przekształcił lub zaorał trwałe użytki zielone położone na obszarach Natura 2000 objęte tą normą, jest obowiązany do ponownego przekształcenia tego obszaru w trwałe użytki zielone, nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4.

2. W przypadku stwierdzenia zmniejszenia udziału trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych w skali całego kraju o więcej niż wielkość określona w normie GAEC 1, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, w stosunku do wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2022/126, przekształcanie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy są w posiadaniu gruntów, które powstały w wyniku przekształcenia trwałych użytków zielonych, są obowiązani do przywrócenia określonego odsetka tych przekształconych trwałych użytków zielonych lub ustanowienia innego obszaru odpowiadającego temu odsetkowi jako obszar trwałych użytków zielonych, nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4, jeżeli spełniają warunki określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki dotyczące przywracania trwałych użytków zielonych lub wyznaczenia ich na innym obszarze, w tym:

- 1) warunki, których spełnienie powoduje powstanie obowiązku przywrócenia trwałych użytków zielonych lub ich ustanowienia na innym gruncie, oraz

2) procent przekształconych trwałych użytków zielonych podlegających przywróceniu lub ustanowieniu na obszarze o takiej samej powierzchni

– mając na względzie powierzchnię posiadanych przez rolników gruntów przekształconych z trwałych użytków zielonych oraz konieczność zachowania powierzchni trwałych użytków zielonych na odpowiednim poziomie.

4. Niewykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, stanowi niezgodność.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, stwierdza, w drodze decyzji, kierownik biura powiatowego Agencji. W tej decyzji określa się powierzchnię trwałych użytków zielonych podlegających przywróceniu lub ustanowieniu na obszarze o takiej samej powierzchni.

6. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, może być stwierdzony również w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4.

7. W przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w ust. 1 lub 2, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dotyczące grzywny w celu przymuszenia, z tym że wierzycielem w rozumieniu tych przepisów jest kierownik biura powiatowego Agencji.

8. W przypadku stwierdzenia zmniejszenia udziału trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych w skali całego kraju o co najmniej 1% w stosunku do wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2022/126, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, warunki przekształcenia trwałych użytków zielonych oraz wysokość kary za przekształcenie trwałych użytków zielonych niezgodnie z tymi warunkami, mając na względzie konieczność zachowania powierzchni trwałych użytków zielonych na odpowiednim poziomie.

9. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może uzależnić przekształcenie trwałych użytków zielonych od wyrażenia zgody przez kierownika biura powiatowego Agencji i określić przesłanki wydania takiej zgody, a także szczegółowy tryb jej wydawania, mając na względzie konieczność zachowania powierzchni trwałych użytków zielonych na odpowiednim poziomie.

10. Jeżeli minister właściwy do spraw rozwoju wsi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, uzależni przekształcenie trwałych użytków zielonych od wyrażenia zgody przez kierownika biura powiatowego Agencji, zgoda ta jest wydawana w drodze decyzji na wniosek rolnika.

11. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza do dnia 31 sierpnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wskaźnik trwałych użytków zielonych, o którym mowa w art. 48 ust. 2 rozporządzenia 2022/126, oraz wielkość, o jaką wskaźnik ten jest większy albo mniejszy od wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2022/126.

12. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi wyznaczy, w drodze rozporządzenia:

- 1) trwale użytki zielone wrażliwe pod względem środowiskowym, objęte normą GAEC 9, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, mając na względzie zapewnienie ochrony trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym na obszarach Natura 2000;
- 2) torfowiska i obszary podmokłe objęte normą GAEC 2, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, oraz wymogi jakie muszą być spełnione, mając na względzie ochronę gleb bogatych w węgiel.

Art. 56. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wskaźnik referencyjny, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2022/126.

Art. 57. Wniosek o przyznanie pomocy w drodze decyzji poza informacjami wymaganymi przepisami, o których mowa w art. 1 pkt 1, zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) inne informacje niezbędne do przyznania pomocy.

Art. 58. 1. We wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wskazuje wszystkie grunty stanowiące użytki rolne i jednostki gruntu nierolniczego będące w jego posiadaniu oraz ich powierzchnię i położenie.

2. W przypadku niewykonania obowiązku określonego w ust. 1, gdy stosunek powierzchni gruntów, o których mowa w ust. 1, niewskazanych we wniosku o przyznanie pomocy do powierzchni gruntów, o których mowa w ust. 1, wskazanych w tym wniosku wynosi:

- 1) nie mniej niż 3% i nie więcej niż 30% – na podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nakłada się karę w wysokości 1% danej pomocy;
- 2) więcej niż 30% i nie więcej niż 60% – na podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nakłada się karę w wysokości 2% danej pomocy;
- 3) więcej niż 60% – na podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nakłada się karę w wysokości 3% danej pomocy.

Art. 59. 1. Wniosek o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, składa się w terminie od dnia 15 marca do dnia 15 maja. Wniosek ten można złożyć po upływie tego terminu, lecz nie później niż w dniu, w którym upływa 25 dni od dnia upływu tego terminu, z tym że w takim przypadku na podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nakłada się karę w wysokości 1% danej pomocy za każdy dzień opóźnienia nie licząc dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót.

2. Termin, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. a zdanie pierwsze, lit. b zdanie pierwsze i lit. c zdanie pierwsze rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1173 z dnia 31 maja 2022 r. ustanawiającego

zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 23), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/1173”, dotyczący zmiany albo wycofania wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, upływa z dniem 31 maja roku, w którym dany wniosek został złożony.

3. W przypadku określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 2022/1173:

- 1) zmian lub wycofania wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, można dokonać w terminie do dnia 15 września roku, w którym został złożony ten wniosek;
- 2) Agencja informuje wnioskodawcę o wykrytych niezgodnościach, terminie, w jakim jest możliwe dokonanie zmian lub wycofania tego wniosku, a także w jakiej części można dokonać tych zmian albo wycofania zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia 2022/1173.

4. Termin złożenia wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, oraz termin dokonania zmiany albo wycofania tego wniosku nie podlegają przywróceniu.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia, może określić dłuższy termin składania wniosków o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, lub zgłaszania zmian do tych wniosków w danym roku, mając na względzie umożliwienie otrzymania przez rolników należnych im płatności.

Art. 60. 1. Wniosek o przyznanie:

- 1) podstawowego wsparcia dochodów,
- 2) płatności redystrybucyjnej,
- 3) płatności dla młodych rolników,
- 4) płatności związanych z produkcją do powierzchni upraw,
- 5) płatności w ramach ekoschematów, o których mowa w art. 30 pkt 1–5,
- 6) uzupełniającej płatności podstawowej,
- 7) płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1-5 i 7,
- 8) płatności ekologicznych,
- 9) premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych,
- 10) płatności ONW,

– stanowi wniosek geoprzestrzenny, o którym mowa w art. 65 ust. 4 lit. a rozporządzenia 2021/2116.

2. Do informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, wprowadzonych zgodnie z art. 69 ust. 3 rozporządzenia 2021/2116, przepisu art. 77 § 4 zdanie drugie Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 61. 1. W przypadku gdy wnioski o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, nie czynią zadość wymaganiom innym niż wskazane w art. 64 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, kierownik biura powiatowego Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu tych wniosków, informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o stwierdzonych brakach oraz o skutkach ich nieusunięcia w terminie, w jakim można

dokonać zmiany wniosku o przyznanie tej pomocy, chyba że ten termin upłynął. Przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2. W przypadku nieusunięcia braków, o których mowa w ust. 1, w terminie, w jakim można dokonać zmiany wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, wnioski o przyznanie tej pomocy są rozpatrywane w zakresie, w jakim zostały prawidłowo wypełnione, oraz na podstawie dołączonych do nich prawidłowych dokumentów.

Art. 62. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115, składa się:

- 1) w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 1;
- 2) w przypadku ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie wsparcia na inwestycje leśne i zadrzewieniowe.

Art. 63. Wniosek o przyznanie pomocy w ramach narzędzi zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 69 lit. f rozporządzenia 2021/2115, składa się w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie tej pomocy.

Art. 64. 1. Organem właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w drodze decyzji jest kierownik biura powiatowego Agencji.

2. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa niezwłocznie po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy wyznacza kierownika biura powiatowego Agencji, który będzie organem właściwym miejscowo do załatwienia sprawy.

3. Stronie doręcza się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawiadomienie o właściwym do załatwienia sprawy kierowniku biura powiatowego Agencji.

4. W postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do kierownika biura powiatowego wyznaczonego zgodnie z ust. 2 jest dyrektor oddziału regionalnego Agencji właściwy miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę strony.

5. Czynności określone w art. 73 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego mogą być dokonane w lokalu kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę strony lub w systemie teleinformatycznym Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 65. 1. W postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy organ przed którym toczy się postępowanie:

- 1) stoi na straży praworządności;
- 2) jest obowiązany w sposób wyczerpujący rozpatrzeć cały materiał dowodowy;
- 3) udziela stronom, na ich żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania;
- 4) zapewnia stronom, na ich żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania i na ich żądanie, przed wydaniem decyzji, umożliwia im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz

zgłoszonych żądań; przepisów art. 79a oraz art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2. Strony oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, są obowiązane przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek; ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

3. Zdjęcie wykonane i przesłane przez stronę postępowania z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez Agencję, w tym zdjęcie geotagowane będące zdjęciem zawierającym informacje o długości i szerokości geograficznej miejsca wykonania tego zdjęcia, ustalonych na podstawie dostępnych systemów pozycjonowania satelitarnego, stanowi dowód tego, co zostało zobrazowane na tym zdjęciu oraz zapisane w pliku zawierającym to zdjęcie. Zdjęcie przesłane z wykorzystaniem tej aplikacji ma charakter dokumentu, o którym mowa w art. 76 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ, który wydał ostateczną decyzję w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5 ustawy, na mocy której strona nabyła prawo, może ją zmienić, również bez zgody strony, jeżeli nie ograniczy to nabytych przez nią praw.

Art. 66. 1. W decyzjach w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, określa się:

- 1) kary, w tym kary administracyjne;
- 2) zmniejszenia tej pomocy, jeżeli wynikają z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, przepisów ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie.

2. W decyzji w sprawie o przyznanie:

- 1) płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych ustala się również obszar gruntów objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, w ramach interwencji, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1–5 i 7, oraz liczbę zwierząt objętych tym zobowiązaniem w ramach interwencji, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 6;
- 2) płatności ekologicznych ustala się również obszar gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym.

3. Odwołanie od decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, rozpatruje się w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania.

4. Odwołanie od decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, nie wstrzymuje jej wykonania.

5. Decyzja w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, jest wydawana w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej pomocy.

Art. 67. Sprawy o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, temu samemu podmiotowi za ten sam rok mogą być rozstrzygnięte w jednej decyzji.

Art. 68. 1. W przypadku gdy wnioskodawca, który złożył za dany rok kalendarzowy wniosek o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, złożył również za ten rok kalendarzowy wniosek o

przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, w wyniku nabycia gruntów lub zwierząt objętych wnioskiem o przyznanie tej pomocy złożonym przez inny podmiot, wnioski te są rozpatrywane łącznie.

2. Jeżeli decyzja w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, zostanie wydana przed złożeniem przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, w wyniku nabycia gruntów lub zwierząt objętych wnioskiem o przyznanie tej pomocy złożonym przez inny podmiot, dokonuje się zmiany decyzji w sprawie o przyznanie tej pomocy, jeżeli istnieje konieczność nałożenia kar, w tym kar administracyjnych, lub zastosowania zmniejszenia tej pomocy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zmiany decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, dokonuje się bez zgody strony.

Art. 69. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki lub szczegółowy tryb przyznawania lub wypłaty poszczególnych płatności bezpośrednich lub przejściowego wsparcia krajowego, w tym szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie tych płatności lub przejściowego wsparcia krajowego oraz szczegółowe warunki lub tryb przyznawania tych płatności lub przejściowego wsparcia krajowego następcy prawnemu rolnika lub przejmującemu gospodarstwo, a także wysokość kar, z wyjątkiem kar administracyjnych, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji Planu, specyfikę poszczególnych płatności lub przejściowego wsparcia krajowego oraz zabezpieczenie przed nieuzasadnionym ich przyznawaniem.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określa:

- 1) gatunki roślin strączkowych na nasiona oraz roślin pastewnych, do których może zostać przyznana płatność związana z produkcją do powierzchni upraw, mając na względzie ukierunkowanie wsparcia na produkcję roślin wysokobiałkowych gatunków, które są uprawiane w Rzeczypospolitej Polskiej, zapewniając jednocześnie różnorodność gatunkową upraw tych roślin;
- 2) wymagania, jakim powinny odpowiadać uprawy roślin strączkowych na nasiona, roślin pastewnych, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, pomidorów, chmielu, truskawek, lnu lub konopi włóknistych, do których przysługują płatności związane z produkcją do powierzchni upraw, mając na względzie wymagania agrotechniczne oraz specyfikę poszczególnych upraw;
- 3) rejony uprawy chmielu, w których uprawa chmielu uprawnia do uzyskania płatności związanej z produkcją do powierzchni uprawy chmielu, mając na względzie czynniki przyrodnicze, tradycyjnie wyodrębnione rejony uprawy chmielu, podział terytorialny kraju, a także plantacje chmielu założone przed dniem 1 września 2001 r.;
- 4) rodzaje roślin, do upraw których może zostać przyznana uzupełniająca płatność podstawowa, a także szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać uprawy poszczególnych roślin lub grunty orne, na których nie jest prowadzona uprawa roślin, do których przysługuje uzupełniająca płatność podstawowa, mając na względzie ramy prawne do przyznawania przejściowego wsparcia krajowego określone w art. 147 rozporządzenia 2021/2115;

- 5) listę roślin miododajnych, do uprawy których mogą zostać przyznane płatności do obszarów z roślinami miododajnymi, mając na względzie czynniki przyrodnicze oraz możliwości utworzenia takich obszarów;
- 6) praktyki służące zwiększeniu sekwestracji węgla w glebie i poprawie zarządzania składnikami odżywczymi, których realizacja jest warunkiem przyznania płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi oraz liczbę punktów przyznawanych za realizację tych praktyk, a także minimalną liczbę punktów, która uprawnia do uzyskania tej płatności, mając na względzie czynniki przyrodnicze oraz wpływ poszczególnych praktyk na poprawę zarządzania składnikami odżywczymi;
- 7) praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt, których realizacja jest warunkiem przyznania płatności dobrostanowych, oraz liczbę punktów przyznawanych za realizację tych praktyk w odniesieniu do zwierząt gatunków: świnia (*Sus scrofa*) oraz bydło domowe (*Bos taurus*), mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom poprawy warunków bytowania oraz wpływ poszczególnych praktyk na poziom dobrostanu zwierząt.

Art. 70. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki lub szczegółowy tryb przyznawania lub wypłaty poszczególnych rodzajów pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 3–6, w tym szczególne wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie tej pomocy oraz szczególne warunki lub tryb przyznawania tej pomocy następcy prawnemu podmiotowi ubiegającego się o jej przyznanie lub przejmującemu grunty lub zwierzęta, lub wysokość kar, z wyjątkiem kar administracyjnych, oraz stawki tej pomocy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji Planu. specyfikę poszczególnych rodzajów pomocy oraz zabezpieczenie przed nieuzasadnionym jej przyznawaniem.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 5, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi kryteria wyboru operacji, mając na względzie cele określone w art. 79 rozporządzenia 2021/2115.

Art. 71. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji jest właściwy w sprawach uznawania przypadków działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116.

2. Uznanie danego przypadku za działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116, albo odmowa takiego uznania następuje w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5.

Art. 72. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji jest właściwy w sprawach zwrotu środków, o których mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116.

2. Zwrot środków, o których mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116, następuje w drodze decyzji.

3. O zwrocie środków, o których mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116, kierownik biura powiatowego Agencji, o którym mowa w art. 22, może rozstrzygnąć również w decyzji w sprawie o przyznanie płatności, o których mowa w art. 20 pkt 1.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, warunki dokonywania zwrotu środków, o których mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116, mając na względzie zachowanie wymagań określonych w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116 oraz zapewnienie równego traktowania rolników.

Art. 73. 1. Po zakończeniu postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, decyzją ostateczną, a w przypadku gdy przysługuje na tę decyzję skarga do sądu administracyjnego:

- 1) po bezskutecznym upływie terminu na wniesienie tej skargi albo
- 2) po prawomocnym odrzuceniu albo oddaleniu tej skargi albo po prawomocnym umorzeniu postępowania sądowo-administracyjnego

– w aktach sprawy pozostawia się elektroniczną kopię dokumentów powstałych w postaci pisemnej, a skopiowane elektronicznie dokumenty poddaje się brakowaniu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do dokumentów składających się na akta sprawy o:

- 1) wznowienie postępowania,
- 2) stwierdzenie nieważności, zmianę lub uchylenie decyzji,
- 3) stwierdzenie wygaśnięcia decyzji

– w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, w postępowaniach przed kierownikiem biura powiatowego Agencji, dyrektorem oddziału regionalnego Agencji oraz Prezesem Agencji.

3. Elektroniczną kopię dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2:

- 1) sporządza się w formatach danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087);
- 2) zapisuje się na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. Organ właściwy w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, albo osoba przez niego upoważniona potwierdzają kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu lub podpisem elektronicznym zgodność z oryginałem elektronicznej kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Do postępowania:

- 1) ze skopiowanymi elektronicznie dokumentami, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;
- 2) z elektroniczną kopią dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, określające sposób postępowania z dokumentami elektronicznymi.

6. W przypadku gdy z przepisów prawa wynika obowiązek wydania, przekazania lub dostarczenia akt spraw, o których mowa w ust. 1 lub 2, lub dokumentów składających się na te akta, lub odpisów, wyciągów lub kopii tych dokumentów, do spełnienia tego obowiązku wystarczające jest wydanie, przekazanie lub dostarczenie uwierzytelnionego wydruku elektronicznej kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 74. 1. W przypadku gdy z przepisów Unii Europejskiej dotyczących pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, wynika obowiązek zastosowania zmniejszenia (redukcji) kwoty danej pomocy, jej stawki lub podstawy do ustalenia wysokości pomocy na skutek przekroczenia wielkości środków finansowych przewidzianych dla Rzeczypospolitej Polskiej, z przeznaczeniem na tę pomoc, lub na skutek przekroczenia przewidzianej dla Rzeczypospolitej Polskiej wielkości powierzchni gruntów lub liczby zwierząt, lub produktów rolnych, które mogą być objęte daną pomocą, Prezes Agencji ustala niezwłocznie wielkość tego przekroczenia i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi informacje w tym zakresie.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wielkość zmniejszenia (redukcji) kwoty danej pomocy, jej stawki lub podstawy do ustalenia wysokości pomocy, mając na uwadze przekazane przez Prezesa Agencji informacje, o których mowa w ust. 1, oraz zasady ustalania wielkości takich zmniejszeń (redukcji) określone w przepisach Unii Europejskiej dotyczących tej pomocy.

3. Organ właściwy w sprawach o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, na podstawie wielkości określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 2, ustala wielkość zmniejszenia (redukcji) kwoty danej pomocy przyznanej lub przypadającej na dany podmiot uprawniony do uzyskania tej pomocy albo wielkość zmniejszenia (redukcji) podstawy do przyznania takiemu podmiotowi pomocy:

- 1) z urzędu, bez zgody strony, w drodze decyzji zmieniającej decyzję o przyznaniu danej pomocy – w przypadku gdy pomoc ta została przyznana;
- 2) w decyzji o przyznaniu danej pomocy – w przypadku gdy pomoc ta nie została jeszcze przyznana.

4. W przypadku gdy dana pomoc została już wypłacona, zwrotu z tytułu zmniejszenia (redukcji) tej pomocy dokonuje się zgodnie z przepisami o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczącymi zwrotu kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych.

5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku, gdy zmniejszenie (redukcja) kwoty danej pomocy, jej stawki lub podstawy do ustalenia wysokości pomocy jest możliwe do zastosowania w toku postępowania w sprawie o przyznanie danej pomocy na podstawie przepisów Unii Europejskiej dotyczących pomocy, z tym że jeżeli przepisy te nie określają trybu dokonania tego zmniejszenia (redukcji), przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 75. 1. W przypadku gdy w wyniku ustaleń dokonanych w ramach kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu zostanie stwierdzone, że:

- 1) pomoc, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, została przyznana w niewłaściwej wysokości i istnieje konieczność zmiany jej wysokości lub
- 2) istnieje konieczność dokonania zmniejszenia danej pomocy lub wykluczenia z pomocy, w tym wynikająca ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności, lub nałożenia kar, w tym kar administracyjnych, lub zastosowania zmniejszenia tej pomocy

– organ, który wydał decyzję w sprawie o przyznanie tej pomocy, zmienia ją bez zgody strony, jeżeli ta pomoc nie została jeszcze wypłacona i nie upłynął termin jej wypłaty określony w art. 44 ust. 2 rozporządzenia 2021/2116.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, postępowanie wszczyna się z urzędu.

Art. 76. 1. Należności ustalone w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1 i 2, oraz należności z tytułu zaliczek na poczet tej pomocy nie mogą być przedmiotem umowy przeniesienia wierzytelności na osobę trzecią (przelewu), o której mowa w przepisach Kodeksu cywilnego, z wyjątkiem umowy przelewu na zakład ubezpieczeń, który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477), zwany dalej „zakładem ubezpieczeń”, zawartej w celu uiszczenia należnych składek z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 10c ust. 1 tej ustawy, zwanego dalej „obowiązkowym ubezpieczeniem upraw rolnych”.

2. Kwota należności, o których mowa w ust. 1, będących przedmiotem umowy przelewu na zakład ubezpieczeń jest przekazywana na rachunek bankowy tego zakładu ubezpieczeń:

- 1) na wniosek rolnika, który zawiera:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę rolnika,
 - b) numer identyfikacyjny nadany rolnikowi w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
 - c) żądanie przekazania na rachunek bankowy zakładu ubezpieczeń kwoty należności, o których mowa w ust. 1, będących przedmiotem umowy przelewu na zakład ubezpieczeń;
- 2) po dokonaniu potrąceń na podstawie art. 31 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 3) w wysokości nieprzekraczającej kwoty nieuiszczonych i należnych składek z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych;
- 4) jeżeli kwota tych należności, po dokonaniu potrąceń na podstawie art. 31 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jest co najmniej równa kwocie nieuiszczonych i należnych składek z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych;
- 5) w terminach, w jakich dokonuje się wypłaty należności, o których mowa w ust. 1.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, składa się w terminie do dnia 30 września za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, dołącza się umowę przelewu na zakład ubezpieczeń należności, o których mowa w ust. 1, która zawiera co najmniej wysokość kwoty nieuiszczonych i należnych składek z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych, numer polisy ubezpieczeniowej oraz numer rachunku bankowego zakładu ubezpieczeń.

5. W przypadku gdy należności, o których mowa w ust. 1, nie zostały przekazane na rachunek bankowy zakładu ubezpieczeń, kierownik biura powiatowego Agencji niezwłocznie informuje, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, rolnika, który złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, oraz zakład ubezpieczeń o nieuwzględnieniu tego wniosku oraz o przyczynach jego nieuwzględnienia.

6. Do postępowań wszczętych na wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 1:

- 1) nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 14 § 1a oraz przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, skarg i wniosków;
- 2) przepis art. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 77. W przypadku gdy kwota z tytułu pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, nie może zostać przekazana na rachunek bankowy wnioskodawcy lub rachunek wnioskodawcy prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej z przyczyn niezależnych od Agencji, kierownik biura powiatowego Agencji stwierdza wygaśnięcie decyzji w sprawie o przyznanie tej pomocy, jeżeli od dnia, w którym decyzja o jej przyznaniu stała się ostateczna, upłynęły co najmniej 2 lata.

Art. 78. W przypadku gdy przepisy Unii Europejskiej, o których mowa w art. 1 pkt 1, dotyczące pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5, określają obowiązek podjęcia działań lub umożliwiają realizację uprawnień przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub właściwy organ, lub agencję płatniczą, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia:

- 1) wyznaczyć Agencję jako jednostkę organizacyjną wykonującą określone obowiązki lub uprawnienia lub
 - 2) określić zadania realizowane przez Agencję lub sposób i tryb ich realizacji, lub
 - 3) określić szczegółowe warunki dotyczące przyznawania pomocy określonej tymi przepisami
- mając na względzie realizację celów określonych w przepisach Unii Europejskiej w zakresie pomocy określonej tymi przepisami.

Art. 79. 1. Prezes Agencji, na podstawie danych dotyczących powierzchni działek rolnych zadeklarowanych we wnioskach o przyznanie płatności bezpośrednich oblicza średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju w danym roku.

2. Informacje o wielkości średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w poszczególnych województwach oraz średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju, o których mowa w ust. 1, w danym roku, Prezes Agencji ogłasza corocznie, w terminie do dnia 30 września danego roku, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz zamieszcza na stronie internetowej Agencji.

Rozdział 5

Pomoc przyznawana na podstawie umowy

Art. 80. Do postępowań w sprawach o przyznanie pomocy w ramach interwencji, w których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, udostępniania akt, skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Przepisy art. 65 ust. 1–3 stosuje się odpowiednio.

Art. 81. 1. W przypadku wniosku o przyznanie pomocy, którego ocena należy do zadań wykonywanych przez agencję płatniczą na podstawie niniejszej ustawy, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa niezwłocznie po złożeniu tego wniosku może wyznaczyć właściwą jednostkę organizacyjną Agencji do rozpoznania sprawy.

2. W przypadku wyznaczenia jednostki organizacyjnej Agencji, o której mowa w ust. 1, podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy doręcza się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji zawiadomienie o wyznaczeniu tej jednostki.

3. Czynności określone w art. 73 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego mogą być dokonane w lokalu jednostki organizacyjnej Agencji właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub w systemie teleinformatycznym Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 82. W toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy:

- 1) nie może żądać zaświadczeń ani dokumentów na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli są one znane temu podmiotowi z urzędu albo są możliwe do ustalenia przez ten podmiot na podstawie:
 - a) posiadanych przez niego ewidencji,
 - b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których ten podmiot ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w ustawie lub w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - c) wymiany informacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - d) przedstawionych przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do wglądu dokumentów urzędowych;
- 2) może wymagać złożenia przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do przyznania pomocy. Oświadczenia zawierają klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń”. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwej instytucji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 83. 1. Dokumenty i informacje przedstawiane przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy nie podlegają udostępnieniu przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783 i 1846 i 2185).

2. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające

się o przyznanie pomocy nie podlegają, do czasu zakończenia postępowań w sprawie o przyznanie pomocy w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 84. 1. Wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy podanym do publicznej wiadomości przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy.

2. W przypadku gdy zgodnie z Planem beneficjentem pomocy może być wyłącznie jednostka doradztwa rolniczego, wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w skierowanym do tej jednostki zaproszeniu do złożenia wniosku o przyznanie pomocy przekazanym przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy.

Art. 85. 1. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podaje do publicznej wiadomości co najmniej na swojej stronie internetowej ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy.

2. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zawiera nazwę podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy, przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy, informację o podmiotach uprawnionych do ubiegania się o przyznanie pomocy, termin składania wniosków o przyznanie pomocy, miejsce publikacji regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy oraz dane do kontaktu.

3. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy przeprowadza postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy na podstawie ustawy i przyjętego przez siebie regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy opracowanego zgodnie z wytycznymi instytucji zarządzającej.

4. Regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy określa co najmniej:

- 1) rodzaje operacji, których dotyczy nabór wniosków o przyznanie pomocy;
- 2) limit środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy;
- 3) maksymalny, dopuszczalny poziom pomocy, kwotę pomocy lub minimalną i maksymalną kwotę pomocy;
- 4) formę pomocy;
- 5) kryteria wyboru operacji, o ile mają one zastosowanie, oraz opis procedury wyboru operacji na podstawie tych kryteriów;
- 6) inne warunki przyznania pomocy;
- 7) opis procedury przyznawania pomocy;
- 8) termin składania wniosków o przyznanie pomocy;
- 9) sposób i formę składania wniosków o przyznanie pomocy oraz informację o dokumentach niezbędnych do przyznania pomocy;

- 10) zakres, w jakim możliwe jest uzupełnianie lub poprawianie wniosków o przyznanie pomocy, oraz sposób, formę i termin złożenia uzupełnień i poprawek;
- 11) czynności, które powinny zostać dokonane przed zawarciem umowy o przyznaniu pomocy, oraz termin ich dokonania;
- 12) formularz umowy o przyznaniu pomocy;
- 13) informację o środkach zaskarżenia przysługujących podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy oraz podmiot właściwy do ich rozpatrzenia;
- 14) sposób i formę składania wniosków o płatność oraz informację o dokumentach niezbędnych do wypłaty pomocy.

5. Przepisu ust. 4 pkt 2 nie stosuje się w przypadku interwencji, o których mowa w art. 42 lit. a oraz art. 77 ust.1 lit. d rozporządzenia 2021/2115.

6. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy może zmienić regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy.

7. Zmiana regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy w zakresie określonym w ust. 4 pkt 5 jest dopuszczalna wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy nie złożono jeszcze wniosku o przyznanie pomocy. Zmiana ta skutkuje wydłużeniem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy o czas niezbędny do przygotowania i złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

8. Przepisu ust. 7 zdanie pierwsze nie stosuje się, jeżeli konieczność dokonania zmiany wynika z odrębnych przepisów.

9. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy udostępnia zmiany regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, w taki sam sposób jak regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy.

Art. 86. Zaproszenie do złożenia wniosku o przyznanie pomocy zawiera nazwę podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy, przedmiot zaproszenia do złożenia wniosku o przyznanie pomocy, termin złożenia wniosku o przyznanie pomocy, miejsce publikacji regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy oraz dane do kontaktu. Do przyznawania pomocy na wniosek o jej przyznanie złożony na skutek zaproszenia do jego złożenia przepisy art. 85 ust. 3, 4 i 6–9 stosuje się odpowiednio.

Art. 87. 1. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy może uzupełnić lub poprawić wniosek o przyznanie pomocy lub przedstawić dowody, lub złożyć wyjaśnienia zgodnie z regulaminem naboru wniosków o przyznanie pomocy.

2. W razie stwierdzenia we wniosku o przyznanie pomocy oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy może poprawić ją z urzędu, informując o tym podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy.

Art. 88. 1. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy po zakończeniu oceny wniosku o przyznanie pomocy informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy za pomocą systemu

teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o wyniku tej oceny, w tym o odmowie przyznania pomocy z podaniem przyczyn odmowy.

2. W przypadku odmowy przyznania pomocy podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, 655, 1457 i 1855).

Art. 89. 1. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informację o operacjach wybranych do przyznania pomocy oraz o operacjach, na które odmówiono przyznania pomocy, w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy. W przypadku operacji wybranych do przyznania pomocy podaje się również wysokość przyznanej kwoty pomocy.

2. Przepisu ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się w przypadku interwencji, o których mowa w art. 42 lit. a oraz art. 77 ust.1 lit. d rozporządzenia 2021/2115.

3. W przypadku zmian w zakresie informacji, o której mowa w ust. 1, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podaje do publicznej wiadomości zaktualizowaną informację na swojej stronie internetowej.

Art. 90. Wyczerpanie środków w ramach limitu określonego w regulaminie naboru wniosków o przyznanie pomocy nie stanowi przeszkody w przyznaniu pomocy na daną operację, jeżeli w wyniku uwzględnienia przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy na podstawie art. 54 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi skargi na odmowę przyznania pomocy albo uwzględnienia przez sąd administracyjny skargi na odmowę przyznania pomocy przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy ustali, że są spełnione pozostałe warunki przyznania pomocy na tę operację, a kryteria wyboru operacji są spełnione w takim stopniu, że pomoc na tę operację powinna zostać przyznana, oraz jeżeli są dostępne środki w ramach budżetu danej interwencji lub województwa określone w Planie lub wytycznych instytucji zarządzającej.

Art. 91. 1. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy zawiera z podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy, którego operacja została wybrana, umowę o przyznaniu pomocy.

2. Umowa o przyznaniu pomocy nie może być zawarta, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy:

- 1) nie dokonał czynności, o których mowa w art. 85 ust. 4 pkt 11;
- 2) został wykluczony z możliwości przyznania pomocy.

3. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o przyczynach braku możliwości zawarcia umowy o przyznaniu pomocy w przypadkach, o których mowa w ust. 2.

Art. 92. 1. Umowa o przyznaniu pomocy zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie jej przedmiotu i stron;
- 2) określenie warunków, terminu i miejsca realizacji operacji;
- 3) określenie celu lub celów operacji oraz wskaźników jego lub ich osiągnięcia;
- 4) określenie wysokości pomocy;
- 5) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy;
- 6) zobowiązanie do poddania się kontroli prowadzonej przez agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą, jednostkę certyfikującą oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli;
- 7) określenie warunków rozwiązania umowy;
- 8) określenie warunków i wysokości stosowania zmniejszeń kwot pomocy w przypadku niewypełniania zobowiązań określonych w umowie lub przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych;
- 9) określenie warunków i sposobu zwrotu pomocy;
- 10) określenie zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie jeśli jest ono wymagane;
- 11) określenie warunków wypłaty i zasad rozliczania środków wyprzedzającego finansowania oraz zaliczek, o których mowa w art. ... ustawy z dnia ... o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. ...).

2. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się w przypadku interwencji, o których mowa w art. 42 lit. a oraz art. 77 ust.1 lit. d rozporządzenia 2021/2115.

3. Umowa jest nieważna w przypadkach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) lub w przypadku gdy sprzeciwia się przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1.

Art. 93. Umowę o przyznaniu pomocy zawiera się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą.

Art. 94. 1. Na żądanie instytucji zarządzającej, w przypadkach przewidzianych w Planie, pomoc jest przyznawana beneficjentowi wyłonionemu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, z wyłączeniem przepisów dotyczących umów w sprawach zamówień publicznych, z tym że umowę o przyznaniu pomocy zawiera się zgodnie z art. 264, art. 308 ust. 2 i 3, art. 577 i art. 578 tej ustawy.

2. Warunki przyznania pomocy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz sposób wykazania ich spełnienia wskazuje się w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym lub w dokumentach zamówienia publicznego.

3. Przed zawarciem umowy o przyznaniu pomocy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy wzywa podmiot, którego oferta została wybrana jako

najkorzystniejsza, do wykazania spełnienia warunków przyznania tej pomocy w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

4. Jeżeli podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, mimo wezwania, o którym mowa w ust. 3, nie wykazał spełnienia warunków przyznania pomocy, podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy ponownie wzywa ten podmiot do wykazania spełnienia warunków przyznania tej pomocy w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

5. W przypadku niewykazania przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, spełnienia warunków przyznania pomocy przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza:

- 1) pomocy nie przyznaje się;
- 2) podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, a w przypadku wadium wniesionego w formie gwarancji lub poręczenia – występuje odpowiednio do gwaranta lub poręczyciela z żądaniem zapłaty wadium.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy ponownie bada i ocenia oferty spośród ofert złożonych przez pozostałych wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz wybiera najkorzystniejszą ofertę albo unieważnia postępowanie. Przepisy ust. 3–5 stosuje się.

7. W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy informuje podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, w formie pisemnej, o odmowie jej przyznania z podaniem przyczyn odmowy.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, podmiotowi, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

9. W przypadku wniesienia skargi, o której mowa w ust. 8, przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy może, przed wydaniem przez sąd administracyjny prawomocnego orzeczenia, zawrzeć umowę o przyznaniu pomocy z wykonawcą, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza na podstawie ust. 6, jeżeli niezawarcie umowy o przyznaniu pomocy przed wydaniem przez sąd administracyjny prawomocnego orzeczenia mogłoby spowodować negatywne skutki dla terminowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji.

10. W przypadku zawarcia umowy o przyznaniu pomocy w okolicznościach określonych w ust. 9, podmiot właściwy w sprawie o przyznaniu pomocy niezwłocznie przekazuje sądowi administracyjnemu, do którego wniesiona została skarga, o której mowa w ust. 9, informację o zawarciu umowy o przyznaniu pomocy.

11. Jeżeli mimo wniesienia skargi, o której mowa w ust. 8, przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy zawrze, przed wydaniem prawomocnego orzeczenia przez sąd administracyjny, umowę o przyznaniu pomocy w okolicznościach określonych w ust. 9, sąd administracyjny, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena spełnienia warunków przyznania pomocy została przeprowadzona w sposób naruszający prawo.

12. W przypadku wniesienia skargi, o której mowa w ust. 8, przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, sąd administracyjny rozpoznaje skargę w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

13. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku sądu administracyjnego w sprawie, w której wniesiona została skarga, o której mowa w ust. 8, przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę kasacyjną w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Art. 95. Przyznana pomoc jest wypłacana na wniosek o płatność.

Art. 96. 1. Wniosek o płatność, w ramach którego beneficjent:

- 1) wnioskuje o wypłatę środków finansowych z tytułu pomocy,
- 2) przekazuje informacje potwierdzające zrealizowanie operacji lub jej etapu,
- 3) przekazuje informacje potwierdzające zrealizowanie lub realizowanie zobowiązań określonych w umowie

– oraz dokumenty niezbędne do rozliczenia operacji określone w umowie o przyznaniu pomocy, w szczególności – w przypadku, o którym mowa w art. 83 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2021/2115 – w zakresie poniesienia kosztów związanych z realizacją operacji, składa się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 97. 1. Beneficjenta wyklucza się z możliwości otrzymania pomocy, jeżeli:

- 1) otrzymał pomoc na podstawie przedstawionych jako autentyczne dokumentów podrobionych lub przerobionych lub dokumentów potwierdzających nieprawdę lub
- 2) nie zwrócił kwoty pomocy podlegającej zwrotowi na podstawie przepisów o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do jej zwrotu, lub
- 3) obowiązek zwrotu kwoty pomocy podlegającej zwrotowi na podstawie przepisów o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wystąpił wskutek popełnienia przestępstwa przez beneficjenta, podmiot upoważniony do dokonywania wydatków, a w przypadku gdy podmioty te nie są osobami fizycznymi – osobę uprawnioną do wykonywania w ramach operacji czynności w imieniu beneficjenta, przy czym fakt popełnienia przestępstwa przez wyżej wymienione podmioty został potwierdzony prawomocnym wyrokiem sądowym.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, beneficjenta wyklucza się z możliwości otrzymania pomocy w ramach takiej samej interwencji lub środka, lub rodzaju operacji w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono co najmniej jeden z tych przypadków, oraz w kolejnym roku kalendarzowym.

Rozdział 6

Kontrola

Art. 98. 1. Kontrole administracyjne i kontrole na miejscu są przeprowadzane w zakresie przestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych, spełniania warunków przyznania i wypłaty pomocy i pomocy technicznej oraz zobowiązań związanych z przyznaną pomocą i pomocą techniczną określonych w postanowieniach Planu, wytycznych instytucji zarządzającej, regulaminie naboru wniosków o przyznanie pomocy, oraz umowie o przyznaniu pomocy i pomocy technicznej albo decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Kontrola administracyjna jest przeprowadzana w odniesieniu do wszystkich wniosków o przyznanie pomocy i pomocy technicznej oraz wniosków o płatność. Kontrole te obejmują wszystkie elementy, których kontrola jest możliwa i stosowna za pomocą kontroli administracyjnych.

3. Kontrola administracyjna wniosków o przyznanie pomocy i pomocy technicznej obejmuje w szczególności weryfikację:

- 1) poprawności i kompletności informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy i pomocy technicznej;
- 2) terminowości złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej;
- 3) zgodności z kryteriami wyboru operacji;
- 4) kwalifikowalności kosztów;
- 5) racjonalności kosztów;
- 6) braku podwójnego finansowania z innych środków unijnych.

4. Kontrola administracyjna wniosków o płatność obejmuje w szczególności weryfikację:

- 1) poprawności i kompletności informacji podanych we wniosku o płatność;
- 2) terminowości złożenia wniosku o płatność;
- 3) prawidłowości poniesionych kosztów i dokonanych płatności;
- 4) zrealizowania zobowiązań związanych z przyznaną pomocą i pomocą techniczną.

5. Kontrola na miejscu ma na celu sprawdzenie czy realizacja operacji jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego lub czy zostały spełnione warunki przyznania lub wypłaty pomocy lub pomocy technicznej lub czy są realizowane lub zostały zrealizowane zobowiązania związane z przyznaną pomocą lub pomocą techniczną, które mogą być sprawdzone podczas kontroli na miejscu i nie były przedmiotem kontroli administracyjnej.

6. Instytucja zarządzająca może przeprowadzać kontrole podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i pomocy technicznej lub beneficjenta w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 99. 1. Przestrzeganie norm lub wymogów podstawowych może podlegać kontroli administracyjnej, zgodnie z art. 83 ust. 6 lit. b rozporządzenia 2021/2116.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, normy lub wymogi podstawowe, których przestrzeganie może podlegać kontroli, o której mowa w ust. 1, mając na względzie możliwość wykorzystania w kontroli administracyjnej informacji zgromadzonych w systemach teleinformatycznych Agencji oraz zapewnienie, że kontrole administracyjne odnośnie tych norm lub wymogów podstawowych są co najmniej tak samo skuteczne jak kontrole na miejscu, a także zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1, 3 i 4.

Art. 100. 1. Czynności kontrolne w ramach kontroli na miejscu są wykonywane przez kontrolujących posiadających imienne upoważnienie do ich wykonywania wydane odpowiednio przez agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą lub instytucję zarządzającą.

2. Imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera oznaczenie wydającego upoważnienie oraz numer i datę wystawienia, imię i nazwisko osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce wykonywania czynności kontrolnych i zakres czynności kontrolnych, okres ważności upoważnienia, podstawę prawną ich wykonania oraz podpis wydającego upoważnienie.

3. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać imienne upoważnienie podmiotowi kontrolowanemu, jeżeli jest on obecny podczas kontroli.

4. Czynności kontrolne mogą być zapowiedziane, pod warunkiem że nie koliduje to z ich celem lub skutecznością. Zapowiedzenie następuje z wyprzedzeniem ściśle ograniczonym do niezbędnego minimum i nie przekracza 14 dni. Jednakże w przypadku kontroli na miejscu odnoszących się do wniosków o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosków o płatność w ramach środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą, zapowiedzenie nie przekracza 48 godzin, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.

5. Czynności kontrolne mogą być wykonywane podczas nieobecności podmiotu kontrolowanego także wówczas, gdy został zawiadomiony o kontroli na miejscu zgodnie z ust. 4.

6. Kontrolujący mają prawo do:

- 1) wstępu na grunty i do obiektów związanych z działalnością, której dotyczy pomoc albo pomoc techniczna;
- 2) dostępu do zwierząt;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli na miejscu;
- 4) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli na miejscu, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kopii oraz zabezpieczenia tych dokumentów;
- 5) sporządzenia dokumentacji fotograficznej z przeprowadzonej kontroli na miejscu;
- 6) pobierania próbek do badań;
- 7) żądania okazywania i udostępniania danych informatycznych.

7. Uprawnienia określone w ust. 6 przysługują kontrolującym również w odniesieniu do:

- 1) osób trzecich, w zakresie kontroli dokumentów związanych z przedmiotem kontroli na miejscu przechowywanych przez te osoby;
- 2) podmiotu, który zamierza zbyć własność gospodarstwa lub gruntu podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy lub przenieść posiadanie tego gospodarstwa lub gruntu na taki podmiot.

8. Podmiot kontrolowany jest obowiązany umożliwić przeprowadzenie kontroli na miejscu.

9. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub beneficjent nie umożliwił przeprowadzenia kontroli na miejscu, nie przyznaje się mu pomocy, której dotyczy kontrola na miejscu, a pomocy przyznanej się nie wypłaca.

Art. 101. 1. Z czynności kontrolnych w ramach kontroli na miejscu sporządza się sprawozdanie.

2. Sprawozdanie zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego;
- 2) imię i nazwisko kontrolera;
- 3) informację, czy zawiadomienie o kontroli zostało przekazane podmiotowi kontrolowanemu, a jeżeli tak – z jakim wyprzedzeniem;
- 4) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
- 5) zakres kontroli na miejscu;
- 6) wyniki kontroli na miejscu.

3. Sprawozdanie przesyła się do podmiotu kontrolowanego za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

4. W przypadku gdy podmiot kontrolowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia co do ustaleń w nim zawartych za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminie 14 dni od dnia doręczenia sprawozdania.

5. Stanowisko do zgłoszonych zastrzeżeń jest przekazywane podmiotowi kontrolowanemu za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 102. 1. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy jest właściwy do przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przestrzegania wymogów podstawowych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6.

2. Czynności kontrolne w ramach kontroli na miejscu, o której mowa w ust. 1, są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego do przeprowadzenia tej kontroli, zawierające elementy określone w art. 100 ust. 2.

3. W przypadku konieczności wykonania czynności kontrolnych w ramach kontroli na miejscu, o której mowa w ust. 1, poza obszarem działania powiatowego lekarza weterynarii, o którym mowa w ust. 1, lekarz

ten upoważnia do wykonania tych czynności powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie siedziby stada w rozumieniu art. 2 pkt 20 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Do czynności kontrolnych przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na położenie siedziby stada:

- 1) wykonuje czynności kontrolne w ramach kontroli wymogów podstawowych w miejscu, zakresie i terminie wskazanych w upoważnieniu;
- 2) sporządza protokół wykonania czynności kontrolnych;
- 3) niezwłocznie przekazuje protokół, o którym mowa w pkt 2, powiatowemu lekarzowi weterynarii, o którym mowa w ust. 1.

5. Do kontroli na miejscu, o której mowa w ust. 1, przepisy art. 101 stosuje się odpowiednio.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wymogi podstawowe wskazane w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115, do których kontroli jest właściwy powiatowy lekarz weterynarii, oraz rodzaj przeprowadzanych kontroli, z uwzględnieniem kontroli administracyjnych lub kontroli na miejscu, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego przeprowadzania tych kontroli.

Art. 103. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania kontroli na miejscu w ramach warunkowości, mając na względzie zapewnienie przeprowadzania tych kontroli w jednolity sposób na obszarze całego kraju.

Art. 104. Agencja płatnicza może powierzyć przeprowadzenie kontroli na miejscu innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.

Rozdział 7

Instrumenty finansowe

Art. 105. 1. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków Planu na rzecz instrumentów finansowych na zasadach określonych w art. 59 rozporządzenia 2021/1060.

2. Podmiotem wdrażającym instrument finansowy może być podmiot wskazany w art. 59 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060, w szczególności Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Umowa o finansowaniu, o której mowa w art. 59 ust. 5 rozporządzenia 2021/1060, zwana dalej „umową o finansowaniu”, jest zawierana między instytucją zarządzającą a podmiotem wdrażającym instrument finansowy.

4. Niezwłocznie po zawarciu umowy o finansowaniu instytucja zarządzająca przekazuje kopię tej umowy do agencji płatniczej.

5. Agencja płatnicza:

- 1) przeprowadza kontrole, o których mowa w art. 60 ust. 2 rozporządzenia 2021/2116;
- 2) pozyskuje, gromadzi, opracowuje i przekazuje instytucji zarządzającej dane i informacje dotyczące wdrażania instrumentów finansowych, niezbędne do monitorowania realizacji i ewaluacji Planu;

3) weryfikuje na żądanie podmiotu wdrażającego instrument finansowy czy ostateczny odbiorca jest podmiotem wykluczonym z możliwości otrzymania pomocy.

6. Kontrolom, o których mowa w art. 60 ust. 2 rozporządzenia 2021/2116, oprócz podmiotu wdrażającego instrument finansowy, podlegają instytucje finansowe współpracujące z podmiotem wdrażającym instrument finansowy przy wdrażaniu instrumentów finansowych. Do tych kontroli przepisy art. 100 i art. 101 stosuje się odpowiednio.

7. Instytucja zarządzająca może przeprowadzać kontrole podmiotu wdrażającego instrument finansowy, instytucji finansowych współpracujących przy wdrażaniu instrumentów finansowych oraz ostatecznych odbiorców w zakresie wdrażania instrumentów finansowych pod względem zgodności z postanowieniami Planu, przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi instytucji zarządzającej oraz umową o finansowaniu. Do tych kontroli przepisy art. 100 i art. 101 stosuje się odpowiednio, z tym że korespondencja między instytucją zarządzającą a podmiotem kontrolowanym jest prowadzona na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, a do wymiany tej korespondencji nie wykorzystuje się systemu teleinformatycznego Agencji.

Art. 106. Oprócz elementów określonych w załączniku X do rozporządzenia 2021/1060 umowa o finansowaniu zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie jej przedmiotu i stron;
- 2) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych;
- 3) zobowiązanie podmiotu wdrażającego instrument finansowy do poddania się kontroli prowadzonej przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą, jednostkę certyfikującą, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli;
- 4) określenie warunków rozwiązania umowy o finansowaniu;
- 5) określenie warunków i sposobu zwrotu środków finansowych, o których mowa w art. 103 ust. 6 rozporządzenia 2021/1060;
- 6) zobowiązanie podmiotu wdrażającego instrument finansowy do pozyskania informacji, o których mowa w art. 131 rozporządzenia 2021/2115, w tym danych osobowych, od ostatecznych odbiorców i ich udostępniania instytucji zarządzającej, agencji płatniczej oraz podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 140 rozporządzenia 2021/2115,.

Art. 107. 1. Środki finansowe są wypłacane na wniosek o płatność składany do agencji płatniczej przez podmiot wdrażający instrument finansowy.

2. Po zawarciu umowy o finansowaniu, agencja płatnicza dokonuje wypłaty środków finansowych niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, o którym mowa w ust. 1, zgodnie z warunkami określonymi w art. 92 rozporządzenia 2021/1060.

Art. 108. 1. Środki finansowe przypisane do wkładu finansowego z Planu oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o finansowaniu podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez instytucję zarządzającą.

2. Dysponentem środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

3. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, nie stanowią dochodu dysponenta ani podmiotów, którym mogą być przekazywane.

4. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, przekazuje się w celu ponownego wykorzystania zgodnie z art. 62 rozporządzenia 2021/1060 na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1613), na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich.

Rozdział 8

Przyznawanie i wypłata pomocy technicznej

Art. 109. 1. Pomoc techniczna jest przyznawana:

- 1) na wniosek organu lub jednostki organizacyjnej realizujących działania określone w art. 125 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy technicznej określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, w przepisach ustawy oraz w regulaminie naboru wniosków o przyznanie pomocy technicznej;
- 2) do wysokości limitu środków stanowiącego równowartość w złotych określonej w Planie kwoty środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przeznaczonych na pomoc techniczną powiększonej o wysokość kwoty krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie pomocy technicznej;
- 3) na podstawie umowy o przyznaniu pomocy technicznej.

2. Do przyznawania i wypłaty pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania i wypłaty pomocy na podstawie umowy.

Rozdział 9

Krajowa sieć obszarów wiejskich+

Art. 110. 1. Funkcjonowanie krajowej sieci obszarów wiejskich+, będącej krajową siecią, o której mowa w art. 126 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, zwanej dalej „KSOW+”, zapewniają:

- 1) instytucja zarządzająca;
- 2) Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie, zwana dalej „CDR” – jako jednostka centralna;
- 3) samorzady województw i wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego – jako jednostki regionalne;
- 4) Agencja – jako jednostka realizująca zadania informacyjno-promocyjne dotyczące Planu i wdrażanych przez siebie interwencji.

2. Instytucja zarządzająca oraz jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, stwarzają możliwości włączenia się w funkcjonowanie KSOW+ podmiotom aktywnie działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa.

3. Do zadań instytucji zarządzającej należy zapewnienie funkcjonowania KSOW+, w szczególności:

- 1) wydaje wytyczne jednostkom, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, w zakresie funkcjonowania KSOW+; wytyczne te nie mogą dotyczyć rozstrzygnięcia co do istoty sprawy indywidualnej, a do tych wytycznych przepisów art. 6 ust. 3–7 nie stosuje się;
- 2) przygotowanie we współpracy z jednostkami, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, planu działania i strategii komunikacji oraz ich zmian,
- 3) akceptowanie planu operacyjnego opracowanego przez jednostkę centralną;
- 4) realizacja operacji w ramach planu operacyjnego, o którym mowa w pkt 3.

4. W ramach zapewnienia funkcjonowania KSOW+ instytucja zarządzająca może również:

- 1) przeprowadzać kontrole jednostek, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, w zakresie funkcjonowania KSOW+ pod względem zgodności z postanowieniami Planu, przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi instytucji zarządzającej, planem działania oraz strategią komunikacji; do tych kontroli stosuje się odpowiednio przepisy o kontroli w administracji rządowej określające zasady i tryb przeprowadzania kontroli;
- 2) żądać przedstawienia przez jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, informacji w zakresie funkcjonowania KSOW+ i udostępniania dokumentów w tym zakresie.

5. Do zadań jednostki centralnej należy zapewnienie funkcjonowania KSOW+ na poziomie krajowym oraz, w zakresie niezastrzeżonym dla jednostek regionalnych, na poziomie wojewódzkim.

6. W ramach zapewnienia funkcjonowania KSOW+ na poziomie krajowym jednostka centralna w szczególności:

- 1) opracowuje plan operacyjny uwzględniający operacje jednostki centralnej oraz operacje zgłoszone do tego planu przez instytucję zarządzającą oraz jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, zgodnie z instrukcją opracowaną przez jednostkę centralną;
- 2) przygotowuje roczne sprawozdanie z działalności KSOW+;
- 3) identyfikuje podmioty aktywnie działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa;
- 4) umożliwia zidentyfikowanym podmiotom działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, zwanym dalej „partnerami KSOW+”, włączenie się w realizację działań KSOW+ ;
- 5) zapewnia obsługę organu opiniotwórczo-doradczego do spraw KSOW+ powołanego na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 2;
- 6) może powoływać grupy tematyczne, a w przypadku ich powołania – wspiera realizację ich zadań;
- 7) koordynuje i wspiera realizację zadań sieci tematycznych dotyczących innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz gospodarstw demonstracyjnych;
- 8) może wspierać tworzenie innych sieci tematycznych niż wymienione w pkt 7, a w przypadku ich utworzenia – koordynuje i wspiera realizację ich zadań;

- 9) ułatwia współpracę i przepływ informacji między instytucją zarządzającą, jednostkami, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, partnerami KSOW+ oraz innymi podmiotami aktywnie działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa;
- 10) współpracuje z europejską siecią, o której mowa w art. 126 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115;
- 11) realizuje operacje w ramach planu operacyjnego na poziomie krajowym.

7. Do zadań jednostki regionalnej należy zapewnienie funkcjonowania KSOW+ w województwie oraz realizacja operacji w ramach planu operacyjnego, przy czym samorządy województw realizują zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich.

8. W ramach zapewnienia funkcjonowania KSOW+ w województwie, o którym mowa w ust. 7, jednostka regionalna w szczególności:

- 1) zgłasza operacje realizowane na poziomie województwa i ich zmiany do planu operacyjnego zgodnie z instrukcją opracowaną przez jednostkę centralną;
- 2) przygotowuje roczne sprawozdanie z działalności KSOW+ w zakresie dotyczącym województwa;
- 3) identyfikuje podmioty aktywnie działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa w województwie,
- 4) umożliwia partnerom KSOW+ włączenie się w realizację działań KSOW+;
- 5) może powoływać grupy tematyczne, a w przypadku ich powołania – wspiera realizację ich zadań;
- 6) realizuje zadania sieci tematycznych dotyczących innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz gospodarstw demonstracyjnych – w przypadku wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- 7) może uczestniczyć w realizacji zadań sieci tematycznych, o których mowa w ust. 6 pkt 8;
- 8) ułatwia współpracę i przepływ informacji między partnerami KSOW+ i innymi podmiotami aktywnie działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich lub rolnictwa w województwie;
- 9) informuje i rozpowszechnia informacje o Planie, w tym określone w art. 123 ust. 2 lit. k rozporządzenia 2021/2115, w zakresie określonym w strategii komunikacji.

9. Samorząd województwa może powierzyć wykonywanie zadań jednostki regionalnej innemu podmiotowi na podstawie umowy.

10. Agencja przekazuje instytucji zarządzającej oraz jednostce centralnej, na ich wniosek, dane, w tym dane osobowe, niezbędne do realizacji zadania, o którym mowa w art. 126 ust. 4 lit. a rozporządzenia 2021/2115.

Rozdział 10

Usługi doradcze dla rolników i transfer wiedzy

Art. 111. 1. Usługi doradcze, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. a, b, d, f–h rozporządzenia 2021/2115, świadczą osoby fizyczne wpisane na listę doradców rolniczych.

2. Usługi doradcze, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. a i b rozporządzenia 2021/2115, w zakresie sporządzenia dokumentacji przyrodniczej, stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, oraz sporządzania planu działalności rolnośrodowiskowej w

części dotyczącej interwencji, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 i 2, świadczą wyłącznie osoby fizyczne, które są wpisane na listę ekspertów przyrodniczych.

3. Usługi doradcze, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. c rozporządzenia 2021/2115, świadczą osoby fizyczne będące lekarzami weterynarii posiadającymi prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Usługi doradcze, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. e rozporządzenia 2021/2115, świadczą jednostki doradztwa rolniczego w ramach sieci tematycznej dotyczącej innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

5. Listy, o których mowa w ust. 1 i 2, są prowadzone przez dyrektora CDR, który umieszcza je na stronie internetowej CDR.

6. Na listy, o których mowa w ust. 1 i 2, wpisuje się osobę fizyczną, która spełnia następujące warunki:

- 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) złożyła oświadczenie o zobowiązaniu do bezstronnego świadczenia usług doradczych oraz niepozostawania w konflikcie interesów, o którym mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia 2021/2115;
- 3) ukończyła szkolenie podstawowe z danego zakresu doradzania przeprowadzone przez CDR;
- 4) zdała egzamin podstawowy z danego zakresu doradzania przeprowadzony przez dyrektora CDR;
- 5) posiada:
 - a) wykształcenie wyższe rolnicze i co najmniej 6 miesięcy doświadczenia w doradzaniu z zakresu rolnictwa – w przypadku doradców rolniczych,
 - b) wykształcenie wyższe przyrodnicze – w przypadku ekspertów przyrodniczych.

7. Uznaje się, że osoba ubiegająca się o wpis na listę:

- 1) doradców rolniczych posiada wykształcenie wyższe rolnicze, jeżeli ukończyła:
 - a) studia wyższe na kierunkach: rolnictwo, zootechnika, technika rolnicza i leśna, ogrodnictwo lub ekonomika rolnictwa lub
 - b) inny kierunek studiów wyższych lub studia podyplomowe, obejmujące przedmioty z dziedziny nauk rolniczych w wymiarze co najmniej 60 punktów ECTS;
- 2) ekspertów przyrodniczych posiada wykształcenie wyższe przyrodnicze, jeżeli ukończyła:
 - a) studia wyższe na kierunku biologia lub leśnictwo, lub
 - b) inny kierunek studiów wyższych lub studia podyplomowe, obejmujące przedmioty z dziedziny nauk biologicznych w wymiarze co najmniej 60 punktów ECTS.

8. Listy, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają następujące dane osób na nie wpisanych:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) miejsce zatrudnienia lub informację o prowadzeniu działalności gospodarczej;
- 3) miejsce świadczenia usług doradczych z podaniem co najmniej województwa lub powiatu;
- 4) adres do korespondencji, numer telefonu i adres poczty elektronicznej.

9. Osoba wpisana na listę, o której mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązana do niezwłocznego zgłoszenia dyrektorowi CDR każdej zmiany danych wymienionych w ust. 8.

10. Dyrektor CDR niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 9, aktualizuje dane wymienione w ust. 8 na liście, o której mowa w ust. 1 i 2.

11. W przypadku powzięcia przez dyrektora CDR informacji, że dane osoby wpisanej na listę, o której mowa w ust. 1 i 2, nie są aktualne dyrektor CDR wzywa tę osobę na jej adres poczty elektronicznej do zgłoszenia zmiany danych wymienionych w ust. 8 w terminie 14 dni.

12. Jeżeli osoba wpisana na listę, o której mowa w ust. 1 i 2, mimo wezwania, o którym mowa w ust. 11, nie dokonała zgłoszenia zmiany danych wymienionych w ust. 8 w terminie wskazanym w tym wezwaniu, dyrektor CDR wszczyna postępowanie w sprawie skreślenia tej osoby z listy, o której mowa w ust. 1 i 2.

Art. 112. 1 Każdy ma równy dostęp do udziału w szkoleniu podstawowym.

2. Udział w szkoleniu podstawowym jest nieodpłatny albo odpłatny. W przypadku szkolenia podstawowego odpłatnego, każdy uczestnik tego szkolenia ponosi takie same opłaty, a ich wysokość nie przekracza całkowitych kosztów związanych z przeprowadzaniem tego szkolenia w przeliczeniu na jednego uczestnika tego szkolenia.

3. Ogłoszenie o szkoleniu podstawowym podaje się do publicznej wiadomości na stronie internetowej CDR co najmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia tego szkolenia.

4. W ogłoszeniu o szkoleniu podstawowym wskazuje się dzień rozpoczęcia tego szkolenia, czas jego trwania, program tego szkolenia, wysokość opłaty za udział w tym szkoleniu, jeżeli jest on odpłatny, oraz inne informacje dotyczące tego szkolenia, a także terminy przeprowadzenia egzaminu podstawowego z zakresu tego szkolenia.

5. Program szkolenia podstawowego powinien obejmować co najmniej zapoznanie się z metodyką doradztwa opracowaną przez CDR i zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

6. Do egzaminu podstawowego może przystąpić osoba, która ukończyła szkolenie podstawowe w zakresie odpowiadającym zakresowi tego egzaminu nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem tego egzaminu.

7. W przypadku zmiany stanu wiedzy z danego zakresu doradztwa przeprowadza się szkolenie uzupełniające. Osoba wpisana na listę, o której mowa w art. 111 ust. 1 lub 2, jest obowiązana ukończyć szkolenie uzupełniające i zdać egzamin uzupełniający z zakresu tego szkolenia.

8. Do:

- 1) szkolenia uzupełniającego przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio, z tym że ogłoszenie o szkoleniu uzupełniającym CDR przesyła również na adres poczty elektronicznej, o którym mowa w art. 111 ust. 8 pkt 4;
- 2) egzaminu uzupełniającego przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

9. Egzamin podstawowy i egzamin uzupełniający przeprowadza się w formie pisemnej, z wyjątkiem części praktycznej danego egzaminu. Egzamin i egzamin uzupełniający mogą być przeprowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

10. Dyrektor CDR zapewnia przeprowadzenie egzaminu podstawowego i egzaminu uzupełniającego w sposób obiektywny przy zapewnieniu rozdzielania funkcji wykładowcy i egzaminatora.

11. Dyrektor CDR wydaje osobie, która przystąpiła do egzaminu podstawowego lub egzaminu uzupełniającego zaświadczenie o wyniku tego egzaminu.

Art. 113. 1. Wpisu na listę, o której mowa w art.111 ust. 1 i 2, dokonuje dyrektor CDR, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek osoby ubiegającej się o wpis.

2. Do wniosku o wpis na listę, o której mowa w art. 111 ust. 1 i 2, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków wpisu na tę listę albo ich kopie, z wyjątkiem zaświadczenia o wyniku egzaminu podstawowego.

3. Osobę wpisaną na listę, o której mowa w art. 111 ust. 1 i 2, skreśla się z tej listy:

- 1) na jej żądanie lub
- 2) w przypadku niezdania przez tę osobę egzaminu uzupełniającego, lub
- 3) w przypadku skazania tej osoby prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, lub
- 4) w przypadku jej śmierci, lub
- 5) w przypadku niedokonania przez tę osobę zgłoszenia zmiany danych wymienionych w art. 111 ust. 8 mimo wezwania, o którym mowa w art. 111 ust. 11, w terminie wskazanym w tym wezwaniu, lub
- 6) w przypadku nieprzestrzegania zobowiązania, o którym mowa w art. 111 ust. 6 pkt 2.

4. Uznaje się, że doradca rolniczy lub ekspert przyrodniczy nie przestrzega zobowiązania, o którym mowa w art. 111 ust. 6 pkt 2, jeżeli:

- 1) pozostaje w stosunku prawnym lub faktycznym z podmiotem, którego przeważająca działalność gospodarcza polega na produkcji lub obrocie maszynami, urządzeniami, materiałami lub środkami przeznaczonymi dla rolnictwa lub przemysłu rolno-spożywczego;
- 2) wpływa w sposób stronniczy na decyzje rolnika dotyczące nabycia określonych usług związanych z prowadzoną przez rolnika działalnością rolniczą lub nabycia maszyn, urządzeń, materiałów lub środków przeznaczonych dla rolnictwa lub przemysłu rolno-spożywczego;
- 3) istnieją okoliczności niewymienionych w pkt 1 i 2, które mogą wywołać wątpliwość co do bezstronności doradcy rolniczego lub eksperta przyrodniczego.

5. Skreślenie z listy, o której mowa w art.111 ust. 1 i 2, dokonuje dyrektor CDR, w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 114. 1. Doradca rolniczy może uzyskać specjalizację w danym zakresie doradzania, jeżeli:

- 1) ukończył szkolenie specjalizacyjne przeprowadzane przez CDR i zdał egzamin specjalizacyjny przeprowadzany przez dyrektora CDR lub
- 2) ukończył studia podyplomowe w zakresie danej specjalizacji.

2. Do:

- 1) szkolenia specjalizacyjnego przepisy art. 112 ust. 1–4 stosuje się odpowiednio;

2) egzaminu specjalizacyjnego przepisy art. 112 ust. 6 i 9–11 stosuje się odpowiednio.

3. Doradca rolniczy jest obowiązany do podnoszenia wiedzy w zakresie uzyskanej specjalizacji. W przypadku zmiany stanu wiedzy w zakresie danej specjalizacji przeprowadza się szkolenie uzupełniające. Doradca rolniczy, który uzyskał daną specjalizację, jest obowiązany ukończyć szkolenie specjalizacyjne uzupełniające i zdać egzamin specjalizacyjny uzupełniający.

4. Do:

1) szkolenia specjalizacyjnego uzupełniającego przepisy art.112 ust. 1–4 stosuje się odpowiednio, z tym że ogłoszenie o szkoleniu uzupełniającym CDR przesyła również na adres poczty elektronicznej, o którym mowa w art. 111 ust. 8 pkt 4;

2) egzaminu specjalizacyjnego uzupełniającego przepisy art. 112 ust. 6 i 9–11 stosuje się odpowiednio.

5. Informacja o specjalizacji jest ujawniana na liście doradców rolniczych wśród danych doradcy rolniczego, który uzyskał specjalizację.

6. Ujawnienia informacji o uzyskanej specjalizacji dokonuje dyrektor CDR, w drodze decyzji, na wniosek doradcy rolniczego, który ją uzyskał.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, do wniosku, o którym mowa w ust. 6, dołącza się dyplom ukończenia studiów podyplomowych w zakresie danej specjalizacji.

8. Informację o specjalizacji danego doradcy rolniczego skreśla się z listy doradców rolniczych na żądanie tego doradcy lub w przypadku niezdania egzaminu uzupełniającego w zakresie danej specjalizacji.

Art.115. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkoleń podstawowych i szkoleń uzupełniających oraz egzaminów podstawowych i egzaminów uzupełniających,
- 2) rodzaje specjalizacji i wymagania dotyczące podnoszenia wiedzy przez doradców rolniczych w zakresie danej specjalizacji, a także szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkoleń specjalizacyjnych i szkoleń specjalizacyjnych uzupełniających oraz egzaminów specjalizacyjnych i egzaminów specjalizacyjnych uzupełniających

– mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości usług doradczych świadczonych przez doradców rolniczych i ekspertów przyrodniczych oraz jednolitych standardów świadczenia usług doradczych w tym zakresie.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach

Art. 116. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1223) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 9 w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
„d) budowie lub przebudowie urządzeń wodnych mających na celu zwiększenie retencji wód;”;
- 2) w art. 3:

- a) w ust. 1 wyrazy „ust. 5–7” zastępuje się wyrazami „ust. 5–8”,
- b) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) inne środki publiczne na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057, z 2022 r. poz. 1079 oraz z 2023 r. poz.), w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 i w przepisach o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej.”,

- c) dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

„8. W finansowanie zagospodarowania poscaleniowego w zakresie prac, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 9 lit. d, muszą być włączone środki, o których mowa w ust. 5 pkt. 2, albo zagospodarowanie poscaleniowe, w zakresie prac, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 9 lit. d, jest finansowane wyłączenie ze środków, o których mowa w ust. 6 lub 7.

9. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji prac scaleniowo-wymiennych, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określać dobre praktyki w szczególności w zakresie sposobu koordynacji i wykonywania tych prac.”.

Art. 117. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672 i 1726) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14 w ust. 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „lub na podstawie przepisów o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej.”;
- 2) w art. 35 w ust. 5:
 - a) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
 - „3) na realizację inwestycji zwiększających bioróżnorodność lasów prywatnych – sporządza plan tej inwestycji oraz potwierdza jej wykonanie zgodnie z tym planem”,
 - b) w części wspólnej kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „lub zgodnie z przepisami o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.⁶⁾) w art. 17 w ust. 1 pkt 53b otrzymuje brzmienie:

„53b) przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy, o którym mowa w rozdziale 6a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234, 1270 i ...) oraz w

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, 2105, 2106, 2269 i 2427 oraz z 2022 r. poz. 583, 655, 830, 872, 1079, 1265, 1561, 1812, 1967, 2014 i 2180.

rozdziale 7 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz.), w szczególności odsetki, opłaty gwarancyjne, dywidendy i inne przychody osiągnięte z inwestycji realizowanych przez ten podmiot – w części zwiększającej wkład finansowy odpowiednio z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej;”.

Art. 119. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1613) w art. 34g w ust. 3 po pkt 1b dodaje się pkt 1c w brzmieniu:

„1c) środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia ... o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz.);”.

Art. 120. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 395) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby prawne, które w ramach działalności rolniczej prowadzą gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub dział specjalny produkcji rolnej mogą organizować się w grupy producentów rolnych do realizacji co najmniej jednego celu spośród następujących celów:

- 1) dostosowanie produktów rolnych i procesu produkcyjnego do wymogów rynkowych;
- 2) wspólne wprowadzanie towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży i dostawy do odbiorców hurtowych;
- 3) optymalizacja kosztów produkcji oraz stabilizowanie cen producentów.

2. Uznaje się, że podmioty wymienione w ust. 1 prowadzą działalność rolniczą, jeżeli prowadzą działalność określoną w art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia o Planie strategicznym dla wspólnej polityki rolnej.

3. Grupy producentów rolnych mogą także realizować inne cele, w szczególności takie jak:

- 1) ustanowienie wspólnych zasad dotyczących informacji o produkcji ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności produktów rolnych;
- 2) rozwijanie umiejętności biznesowych i marketingowych;
- 3) organizowanie i ułatwianie wprowadzania innowacji;
- 4) prowadzenie procesu produkcyjnego z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska naturalnego.”;

2) w art. 3 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „w celach określonych w art. 2” zastępuje się wyrazami: „do realizacji co najmniej jednego celu spośród celów, o których mowa w art. 2 ust. 1;”;

3) w art. 3a:

a) w pkt 1 po wyrazach „art. 2” dodaje się wyrazy „ust. 1 i 2”;

b) w pkt 2 wyrazy „celami określonymi w art. 2” zastępuje się wyrazami: „co najmniej jednym celem spośród celów, o których mowa w art. 2 ust. 1;”;

4) art. 3b otrzymuje brzmienie:

„Art. 3b. Warunku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 oraz art. 3a pkt 6, nie stosuje się, w przypadku gdy brak produkcji jest spowodowany działaniem siły wyższej lub wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.⁷⁾).”;

5) w art. 4 w ust. 1:

a) w pkt 7 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) nie spełnia warunków określonych w art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 3 albo art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 3a;”;

b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) wskazanie celu albo celów realizowanych przez grupę.”;

6) w art. 8:

a) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) numer nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.”;

b) po ust. 7a dodaje się ust. 7b w brzmieniu:

„7b. Wnioski o wydanie decyzji, o których mowa w art. 7 ust. 1, można składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”;

c) w ust. 9 skreśla się wyrazy „w zakresie realizacji przez nie celów określonych w art. 2”.

Art. 121. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2026) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Wnioski, o których mowa w ust. 4a, można również składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”;

2) uchyla się ust. 4c i 7.

Art. 122. W ustawie z dnia z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz.U. z 2022 poz. 2001) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

7) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 29 z 10.02.2022, str. 45 oraz Dz. Urz. UE L 216 z 19.08.2022, str. 1.

- „1) gospodarstwo rolne – gospodarstwo w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.⁸⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”;
- b) w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) rolnikiem w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115”;
- c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) organizacja producentów – grupę producentów rolnych i związek grup producentów rolnych uznane na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 395) oraz organizację producentów, zrzeszenie organizacji producentów, organizację międzybranżową, międzynarodową organizację producentów, międzynarodowe zrzeszenie organizacji producentów i międzynarodową organizację międzybranżową uznane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.);”;
- d) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) działka rolna – działkę rolną w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. ...);”;
- e) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) jednostka gruntu nierolniczego – jednostkę gruntu nierolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej;”;
- f) pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) płatności – pomoc finansową dla producentów rolnych, organizacji producentów i potencjalnych beneficjentów, udzielaną w całości lub w części ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz przejściowe wsparcie krajowe, o którym mowa w przepisach o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej.”;

⁸⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35.

- 2) w art. 4:
- a) pkt 3a otrzymuje brzmienie:
„3a) systemu identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 68 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.⁹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2116”;
 - b) po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:
„3b) systemu monitorowania obszarów w rozumieniu art. 65 ust. 4 lit. b rozporządzenia 2021/2116”;
- 3) w art. 7 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) wskazanie produktu lub grupy produktów, ze względu na które organizacja producentów została uznana”;
- 4) w art. 9a:
- a) w ust. 1 pkt 1 i 1a otrzymują brzmienie:
 - „1) wektorowe granice oraz powierzchnię:
 - a) maksymalnego kwalifikującego się obszaru, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 12), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/1172”;
 - b) użytków rolnych, o których mowa w art. 2 ust. 7 lit. b rozporządzenia 2022/1172,
 - c) elementów krajobrazu, o których mowa w art. 2 ust. 7 lit. e rozporządzenia 2022/1172,
 - d) działek rolnych i jednostek gruntów nierolniczych;
 - 1a) informacje wymienione w art. 2 ust. 7 lit. d, f i g rozporządzenia 2022/1172”;
 - b) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) wyniki kontroli, o których mowa w rozporządzeniu 2022/1172 i rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/1173 z dnia 31 maja 2022 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 23) oraz w przepisach ustawy z dnia ... o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U.)”;

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 29 z 10.02.2022, str. 45 oraz Dz. Urz. UE L 216 z 19.08.2022, str. 1.

- 5) w art. 11:
- a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:
„1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”;
 - b) uchyla się ust. 1b–1d.”;
- 7) w art. 12 w ust. 4b:
- a) uchyla się pkt 1,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej.”;
- 8) w art. 16a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Prezes Agencji może nieodpłatnie udostępnić dane przestrzenne zawarte w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2021/2116, oraz w systemie kontroli i kar, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2021/2116, dotyczące wektorowych granic i powierzchni:
- 1) działek referencyjnych, o których mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2022/1172, wraz z ich identyfikatorami,
 - 2) maksymalnego kwalifikującego się obszaru, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. a rozporządzenia 2022/1172,
 - 3) elementów, obszarów i gruntów wymienionych w art. 2 ust. 7 lit. e–g rozporządzenia 2022/1172,
 - 4) upraw rolnych, elementów wymienionych w art. 2 ust. 7 lit. e rozporządzenia 2022/1172 oraz trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych, o których mowa w art. 4 ust 3 lit c rozporządzenia 2021/2115, deklarowanych przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności
- jeżeli te dane będą wykorzystywane do celów naukowych, badawczych, statystycznych lub środowiskowych, na wniosek podmiotów realizujących ustawowe zadania dotyczące tych celów, a także na wniosek instytucji i organów Unii Europejskiej.”;
- 9) art. 17 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 17. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać wniosek o wpis do ewidencji producentów, uwzględniając dane, o których mowa w art. 7, oraz biorąc pod uwagę zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemu.”.
- Art. 123.** W ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2101) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) numer identyfikacyjny nadany wnioskodawcy w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.”;

2) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wniosek można składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”.

Art. 124. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 185 i 1370) w art. 38i w ust. 2a dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Wniosek ten można składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”.

Art. 125. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 381) w art. 48a w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Wniosek ten można składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”.

Art. 126. W ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721) w art. 4 uchyla się ust. 1a.

Art. 127. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079 i 1846) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustawy nie stosuje się do programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.¹⁰⁾), zwanego dalej „programem rozwoju obszarów wiejskich”, planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1), zwanego dalej „planem strategicznym dla wspólnej polityki rolnej”, programów realizowanych z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprawacji materialnej, z

¹⁰⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 280 z 24.09.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 367 z 23.12.2014, str. 16, Dz. Urz. UE L 127 z 22.05.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 28 z 04.02.2016, str. 8, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017, str. 15, Dz. Urz. UE L 30 z 02.02.2018, str. 6, Dz. Urz. UE L 16 z 18.01.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 53 z 22.02.2019, str. 14, Dz. Urz. UE L 204 z 26.06.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 79 z 08.03.2021, str. 1 i Dz. Urz. UE L 224 z 24.06.2021, str. 1.

- wyłączeniem przepisów rozdziałów 1, 2, 2b i 7 oraz przepisów art. 14e, art. 14f, art. 14g ust. 1 i 2, art. 14h, art. 14j i art. 14l, a w przypadku:
- 1) programu rozwoju obszarów wiejskich – także z wyłączeniem art. 14g ust. 4a, art. 14kc i art. 14kd;
 - 2) programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego – także z wyłączeniem art. 14g ust. 4, art. 14ke i art. 14kf;
 - 3) programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprawacji materialnej – także z wyłączeniem art. 14g ust. 4b, art. 14kh i art. 14ki;
 - 4) planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej – także z wyłączeniem art. 14g ust. 4a, art. 14kca i art. 14kd.”;
- 2) w art. 5:
- a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:
„1a) dokumenty programowe – umowę partnerstwa, programy służące jej realizacji oraz plany strategiczne dla wspólnej polityki rolnej;”
 - b) w pkt 7a lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) realizowane z wykorzystaniem funduszy wspierających sektory morski lub rybacki oraz funduszy wspierających sprawy wewnętrzne oraz program rozwoju obszarów wiejskich;”
- 3) w art. 14g ust. 4a otrzymuje brzmienie:
„4a. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje program rozwoju obszarów wiejskich oraz plan strategiczny dla wspólnej polityki rolnej, a także:
- 1) reprezentuje Rzeczpospolitą Polską w kontaktach z Komisją Europejską;
 - 2) prowadzi negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści tego programu oraz planu;
 - 3) proponuje podmioty, które mają być odpowiedzialne za zarządzanie i kontrolę tego programu oraz planu.”;
- 4) w art. 14h wyraz „dokumentu” zastępuje się wyrazami „planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej”;
- 5) w art. 14j w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) realizowane z wykorzystaniem środków funduszy wspierających sektory morski lub rybacki, funduszy wspierających sprawy wewnętrzne oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprawacji materialnej, a także program rozwoju obszarów wiejskich, po przyjęciu przez Komisję Europejską, są przekazywane odpowiednio przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, lub ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego lub ministra właściwego do spraw rozwoju wsi”;

6) użyte w art. 14kc ust. 1, 2, 2a, ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 4 wyrazy „realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020” zastępuje się wyrazami „rozwoju obszarów wiejskich;”;

7) po art. 14kc dodaje się art. 14kca w brzmieniu:

„Art. 14kca. 1. Projekt zmiany planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 124 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”.

2. Projekt zmiany planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej jest przyjmowany przez Radę Ministrów w drodze uchwały, a następnie jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi Komisji Europejskiej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi współpracuje z Komisją Europejską w zakresie oceny przekazanego jej projektu zmiany planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej.

4. Zmiana planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej po:

- 1) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską tej zmiany – w przypadku, o którym mowa w art. 119 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115,
- 2) poinformowaniu Komisji Europejskiej o tej zmianie – w przypadku, o którym mowa w art. 119 ust. 9 rozporządzenia 2021/2115

– jest przekazywana przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do wiadomości członkom Rady Ministrów.

5. Rada Ministrów może, w drodze uchwały, upoważnić ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do przyjmowania projektów zmian planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej w zakresie, o którym mowa w art. 119 ust. 9 rozporządzenia 2021/2115.”;

8) art. 14kd otrzymuje brzmienie:

„Art. 14kd. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej program rozwoju obszarów wiejskich i plan strategiczny dla wspólnej polityki rolnej oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską programu rozwoju obszarów wiejskich i planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej oraz ich zmian, jeżeli wymagały zatwierdzenia przez Komisję Europejską,

- b) adresie strony internetowej, na której został zamieszczony program rozwoju obszarów wiejskich i plan strategiczny dla wspólnej polityki rolnej oraz ich zmiany.”;
- 9) w art. 35 w ust. 1 wyrazy „ programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i” zastępuje się wyrazami „programu współfinansowanego z”.

Art. 128. W ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. z 2022 r. poz. 387 i 1270) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 15;
- 2) w art. 24:
 - a) w ust. 2 w zdaniu pierwszym wyrazy „formularzy udostępnionych na stronie internetowej Agencji” zastępuje się wyrazami „systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”,
 - b) uchyla się ust. 3 i 4.

Art. 129. W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2157) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 2 uchyla się pkt 7;
- 2) art. 10c otrzymuje brzmienie:

„Art. 10c. 1. Złożenie wniosku za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji następuje po uwierzytelnieniu w tym systemie podmiotu składającego ten wniosek, z tym że w przypadku gdy wniosek jest składany przez podmiot niebędący osobą fizyczną – po uwierzytelnieniu osoby:

 - 1) uprawnionej do reprezentacji tego podmiotu – jeżeli jego reprezentacja jest jednoosobowa;
 - 2) upoważnionej przez osoby uprawnione do reprezentacji tego podmiotu – jeżeli jego reprezentacja jest wieloosobowa.

2. Uwierzytelnienie w systemie teleinformatycznym Agencji następuje:

 - 1) w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087) lub
 - 2) za pomocą loginu i kodu dostępu do systemu teleinformatycznego Agencji.

3. Jeżeli postępowanie administracyjne lub inne postępowanie zostało wszczęte na wniosek złożony za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, wymiana korespondencji dotyczącej postępowania, w tym składanie pism przez stronę postępowania i doręczanie pism stronie postępowania, oraz wykonywanie przez stronę postępowania innych czynności dotyczących postępowania, w tym podpisywanie dokumentów, dokonuje się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji.

4. Złożenie wniosku, wymiana korespondencji oraz wykonywanie innych czynności dotyczących postępowania za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji następuje zgodnie z następującymi regulami:

- 1) do złożenia wniosku lub innego pisma oraz do wykonania innej czynności dotyczącej postępowania przez stronę postępowania nie jest wymagany podpis elektroniczny, lecz ponowne uwierzytelnienie w tym systemie zgodnie z ust. 1 i 2 podczas odpowiednio składania pisma albo wykonywania innej czynności dotyczącej postępowania, a jeżeli wykonanie czynności dotyczącej postępowania polega na podpisaniu dokumentu, to uznaje się, że ponowne uwierzytelnienie w tym systemie zgodnie z ust. 1 i 2 podczas wykonywania tej czynności jest równoznaczne z podpisaniem dokumentu;
- 2) załączniki do wniosku lub innego pisma dołącza się jako dokumenty utworzone za pomocą tego systemu, a w przypadku gdy stanowią dokumenty wymagające opatrzenia podpisem przez osobę trzecią, dołącza się je w postaci elektronicznej jako:
 - a) dokumenty opatrzone przez tę osobę kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym albo
 - b) elektroniczne kopie dokumentów sporządzonych w postaci papierowej i opatrzonych przez tę osobę podpisem własnoręcznym, zapisane w formacie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 3) stronie postępowania po wysłaniu wniosku lub innego pisma oraz po wykonaniu innej czynności dotyczącej postępowania jest wystawiane przez ten system potwierdzenie odpowiednio złożenia pisma oraz wykonania innej czynności dotyczącej postępowania, które zawiera unikalny numer nadany przez ten system oraz datę odpowiednio złożenia pisma oraz wykonania innej czynności dotyczącej postępowania;
- 4) datą wszczęcia postępowania na wniosek złożony za pomocą tego systemu jest dzień wystawienia potwierdzenia złożenia pisma, o którym mowa w pkt 3;
- 5) za datę złożenia pisma oraz wykonania innej czynności dotyczącej postępowania przez stronę postępowania uważa się dzień ponownego uwierzytelnienia w tym systemie zgodnie z ust. 1 i 2 podczas odpowiednio składania pisma albo wykonywania innej czynności dotyczącej postępowania;
- 6) stronie postępowania po otrzymaniu pisma w tym systemie jest wystawiane przez ten system zawiadomienie o otrzymaniu tego pisma, które jest przesyłane na adres elektroniczny, o ile strona postępowania podała ten adres za pomocą tego systemu, oraz potwierdzenie otrzymania pisma zawierające unikalny numer nadany przez ten system oraz datę otrzymania pisma;
- 7) za datę doręczenia stronie pisma za pomocą tego systemu uznaje się dzień:
 - a) potwierdzenia odczytania pisma przez stronę w tym systemie, z tym że strona uzyskuje dostęp do treści tego pisma i do jego załączników po dokonaniu tego potwierdzenia,

b) następujący po upływie 14 dni od dnia otrzymania pisma w tym systemie, jeżeli strona nie potwierdziła odczytania pisma przed upływem tego terminu;

8) niewykonanie czynności dotyczącej postępowania przez stronę postępowania w terminie wyznaczonym w piśmie wzywającym do wykonania tej czynności, nie krótszym niż 7 dni i nie dłuższym niż 21 dni, jest równoznaczne z odmową jej wykonania.

5. W przypadku dokumentów dotyczących kontroli przekazywanych stronie postępowania za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, są one opatrywane przez podmiot przeprowadzający kontrolę kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną.

6. W przypadku gdy za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji jest zawierana umowa, umowa ta jest zawierana zgodnie z następującymi regułami:

- 1) Agencja albo podmiot wdrażający w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy z dnia..... o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. ...) przekazuje stronie postępowania za pomocą tego systemu pismo zawierające oświadczenie woli zawarcia umowy przez Agencję albo ten podmiot wraz z umową oraz wezwaniem strony postępowania do zawarcia tej umowy;
- 2) jeżeli strona postępowania zgadza się na zawarcie umowy, składa oświadczenie woli zawarcia umowy przez ponowne uwierzytelnienie w tym systemie zgodnie z ust. 1 i 2 nie później niż przed upływem 14 dni od dnia otrzymania pisma, o którym mowa w pkt 1;
- 3) dniem zawarcia umowy jest data złożenia oświadczenia woli zawarcia umowy przez stronę postępowania.

7. Do zgłoszeń, informacji lub innych dokumentów składanych za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, a także do wymiany korespondencji z podmiotem, który je złożył, przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące loginu i kodu dostępu do systemu teleinformatycznego Agencji, mając na względzie wymagania określone w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz identyfikację strony postępowania, a także zabezpieczenie przekazywanych danych przed dostępem osób nieuprawnionych.

9. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie wymiany korespondencji dotyczącej postępowania lub wykonywania innych czynności dotyczących postępowania za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji lub wymiany korespondencji z podmiotem, który złożył zgłoszenie, informację lub inny dokument za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, mając na względzie wymagania określone w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz identyfikację strony postępowania lub tego podmiotu, a także zabezpieczenie przekazywanych danych przed dostępem osób nieuprawnionych.

10. W przypadku gdy kopie dokumentów, o których mowa w ust. 4 pkt 2 lit. b, nie zostały dołączone do wniosku złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, dokumenty te można złożyć

bezpośrednio w Agencji lub nadać w placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042) albo wysłać na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569 i 1002).”;

3) w art. 29:

a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– podlegają zwrotowi, jeżeli płatność lub pomoc finansowa wypłacone z tych środków zostały pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości w wyniku naruszenia prawa albo regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy finansowej lub w przypadkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących przyznawania lub wypłaty płatności lub pomocy finansowej lub zwrotu tych środków lub w postanowieniach umów o przyznaniu pomocy finansowej.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Właściwym w sprawie ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych, o których mowa w ust. 1, jest:

1) organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej z tych środków publicznych przyznawanej na podstawie decyzji administracyjnej;

2) w przypadku pomocy finansowej ze środków publicznych przyznawanej na podstawie umowy:

a) kierownik jednostki organizacyjnej Agencji wyznaczonej do rozpoznania sprawy,

b) Prezes Agencji – w przypadku braku wyznaczenia jednostki organizacyjnej Agencji do rozpoznania sprawy,

c) organ podmiotu wykonującego zadania delegowane – w przypadku pomocy przyznanej na podstawie umowy zawartej przez taki podmiot.”,

c) w ust. 3 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyraz „pkt 1”,

d) w ust. 5 skreśla się wyrazy „, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775)”;

4) uchyla się art. 30;

5) w art. 31 w ust. 1, w ust. 2 oraz w ust. 2a skreśla się wyrazy „przez Prezesa Agencji albo inny organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych, o których mowa w art. 29 ust. 1,”.

Art. 130. W ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097 oraz z 2022 r. poz. 2185) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) przekazywać Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, na formularzu udostępnionym przez tę agencję wykaz producentów roślin będących producentami, o których mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001), którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin, do dnia 30 września każdego roku;”

c) dodaje się ust. 2–6 w brzmieniu:

„2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, zawiera informacje niezbędne do udzielenia producentom roślin, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin, pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, w szczególności:

- 1) imię, nazwisko oraz adres i miejsce zamieszkania albo nazwę oraz adres i siedzibę producenta roślin;
- 2) numer identyfikacyjny nadany producentowi roślin w trybie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

3. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, do celów postępowania dowodowego w postępowaniu prowadzonym w sprawach związanych z udzielaniem producentom roślin, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin, pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji jest dokumentem urzędowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185).

4. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zapewnia podmiotom certyfikującym dostęp do administrowanych przez nią danych o producentach roślin, które są zgromadzone w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o którym mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w zakresie niezbędnym do przekazania wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a.

5. Podmiot certyfikujący ma dostęp do danych, o których mowa w ust. 4, tylko w odniesieniu do producentów roślin, którzy są objęci kontrolą przeprowadzaną przez ten podmiot, i wykorzystuje udostępnione dane do przekazania wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe informacje zawarte w wykazie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, oraz sposób jego przekazywania, mając na względzie uzyskanie informacji niezbędnych do przyznania pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji producentom roślin, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin.”;

- 2) w art. 61 w ust 3a po wyrazie „inspektorowi” dodaje się wyrazy „oraz Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”.

Art. 131. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2022 r. poz. 943) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zadania oraz właściwość organów w zakresie określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159), zwanym dalej „rozporządzeniem 2021/1060”, w odniesieniu do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia 2021/1060, zwanego dalej „rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność”;

- b) w pkt 2 w:

- lit. a skreśla się wyrazy „w art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz”,
- lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) dokonywania wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o których mowa w art. 32 rozporządzenia 2021/1060, zwanych dalej „LSR”;

- 2) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Eksperti stanowią co najmniej jedną trzecią składu komisji. Do ekspertów przepisy rozdziału 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079) stosuje się odpowiednio.”;

- 3) w art. 4:

- a) w ust. 3:

- w pkt 4 w lit. a skreśla się wyrazy „art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz”,

- w części wspólnej liter skreśla się wyrazy „art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 oraz”,
- b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy do właściwości zarządu należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, i ustalanie kwoty wsparcia zgodnie z art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060, członkowie zarządu nie mogą być zatrudnieni przez LGD na stanowisku związanym ze świadczeniem doradztwa na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060.”,
- c) w ust. 7 skreśla się wyrazy „art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 oraz”;
- 4) w art. 10 ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Do oceny spełniania kryteriów wyboru LSR wskazanych w odwołaniu IZ może wyznaczyć ekspertów, którzy nie brali udziału w ocenie LSR dokonanej przez komisję, której dotyczy odwołanie. Do ekspertów przepisy rozdziału 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 stosuje się odpowiednio.”;
- 5) w art. 14:
 - a) w ust. 4:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „w art. 33 ust. 5 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz”,
 - w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) grantobiorców, w ramach projektów grantowych;”;
 - b) uchyla się ust. 5;
- 6) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Marszałek województwa zgłasza właściwemu sądowi rejestrowemu fakt zakończenia realizacji przez LGD umowy ramowej oraz informuje, że nie ma podstaw aby LGD dalej działała zgodnie z art. 4.

2. Sąd rejestrowy na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje zmiany wpisu w KRS w zakresie podmiotu nadzorującego i przekazuje informację o tej zmianie do marszałka województwa, właściwego starosty oraz danej LGD.

3. W sytuacji, gdy umowa ramowa została wykonana, a LGD nie zwarła nowej umowy ramowej, stowarzyszenie zobowiązane jest do zmiany statutu polegającej na dostosowaniu go do przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.

4. Z chwilą zgłoszenia do sądu rejestrowego zmiany statutu LGD traci status LGD.

5. Osoby prawne, które były członkami zwyczajnymi stają się wspierającymi członkami stowarzyszenia w rozumieniu art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.

6. W przypadku niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w ust. 3, marszałek województwa może w ramach nadzoru żądać wyjaśnień od stowarzyszenia oraz wystąpić z wnioskiem do właściwego sądu rejestrowego o rozwiązanie LGD na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.

7. Marszałek przekazuje dokumentację dotyczącą nadzoru do właściwego starosty.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się, jeżeli LGD zawarła kolejną umowę ramową.”;

7) po art. 15 dodaje się art. 15a–15c w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego może wydawać LGD wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w tych przepisach oraz w przepisach ustawy. Wytyczne są kierowane do wszystkich LGD.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej wytyczne oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o miejscu publikacji wytycznych oraz ich zmian.

Art. 15b. Zarząd województwa przeprowadza kontrole realizacji LSR pod względem jej zgodności z przepisami prawa, wytycznymi, o których mowa w art. 15a ust. 1, wytycznymi, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U.), wytycznymi, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2, art. 5 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, oraz procedurami, o których mowa w art. 33 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/1060, a także pod względem osiągnięcia wskaźników określonych w LSR.

Art. 15c. LGD, zarządy województw, minister właściwy do spraw rozwoju wsi, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz inne organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także inne organy samorządu terytorialnego współpracują przy realizacji zadań związanych z rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność.”;

8) uchyla się art. 16;

9) w art. 17:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Wsparcie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060, zwane dalej „wsparciem na wdrażanie LSR”, jest udzielane podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR na jego wniosek, zwany dalej „wnioskiem o wsparcie”, jeżeli są spełnione warunki jego udzielenia określone w regulaminie naboru wniosków o wsparcie:

- 1) na operację wybraną przez LGD, która jest stroną umowy ramowej;
- 2) do wysokości środków, o których mowa w art. 32 ust. 4 rozporządzenia nr 2021/1060, przewidzianych w umowie ramowej.

2. Wsparcie na wdrażanie LSR nie przysługuje, jeżeli podczas dokonywania wyboru operacji:

- 1) nie zastosowano:
 - a) procedury zapewniającej bezstronność członków rady lub
 - b) kryteriów wyboru operacji, lub
- 2) nie zachowano:
 - a) składu rady zgodnego z wymaganiami określonymi w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2021/1060 lub
 - b) wymogu zgodnie z którym pojedyncza grupa interesu nie kontroluje decyzji w sprawie wyboru operacji, określonym w art. 33 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/1060.

3. Wsparcie na wdrażanie LSR może być udzielone również LGD, która jest stroną umowy ramowej, na operacje, które dzielą się na:

- 1) projekty grantowe;
 - 2) operacje własne LGD.”,
- b) uchyla się ust. 4,
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4g w brzmieniu:

„4a. Projektem grantowym jest operacja, w której LGD udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tej operacji przez grantobiorców.

4b. Grantobiorcą jest podmiot publiczny albo prywatny wybrany w drodze otwartego konkursu ogłoszonego przez LGD w ramach realizacji projektu grantowego.

4c. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania wsparcia w ramach programu.

4d. Grantem są środki finansowe programu, które LGD powierzyła grantobiorcy na podstawie umowy na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego.

4e. Umowa o powierzenie grantu określa co najmniej:

- 1) zadania grantobiorcy służące osiągnięciu celu projektu grantowego;
- 2) kwotę grantu i wkładu własnego grantobiorcy;
- 3) warunki przekazania i rozliczenia grantu;
- 4) zobowiązanie do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celem projektu grantowego;
- 5) zobowiązanie grantobiorcy do poddania się kontroli przeprowadzanej przez LGD lub inne podmioty lub instytucje do tego uprawnione lub na zlecenie tych podmiotów lub instytucji.

4f. LGD odpowiada w szczególności za:

- 1) realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;

- 2) przygotowanie i przekazanie zarządowi województwa procedur wyboru i oceny grantobiorców uwzględniających kryteria wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych, wraz z procedurą ustalania lub zmiany tych kryteriów, stanowiących załącznik do umowy ramowej;
- 3) wybór grantobiorców na podstawie kryteriów, o których mowa w pkt 2;
- 4) zawieranie z grantobiorcami umów o powierzenie grantu;
- 5) rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców;
- 6) monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców;
- 7) kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców;
- 8) odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z celem projektu grantowego.

4g. Zarząd województwa zatwierdza procedury, o których mowa w ust. 4f pkt 2.”,

d) uchyla się ust. 6;

10) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Wsparcie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2021/1060, jest udzielane LGD, która jest stroną umowy ramowej, na jej wniosek, jeżeli są spełnione warunki udzielenia tego wsparcia określone w przepisach regulujących zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI lub na podstawie tych przepisów oraz do wysokości środków, o których mowa w art. 32 ust. 4 rozporządzenia 2021/1060, przewidzianych w umowie ramowej na wsparcie w tym zakresie.”;

11) uchyla się art. 18a;

12) po art. 18a dodaje się art. 18b i art. 18c w brzmieniu:

„Art. 18b. Wniosek o wsparcie na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o wsparcie.

Art. 18c. 1. LGD, nie później niż do końca danego roku, podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej, uzgodniony z zarządem województwa, harmonogram naborów wniosków o wsparcie na kolejny rok.

2. Zmiany harmonogramu, o którym mowa w ust. 1, LGD uzgadnia z zarządem województwa i zamieszcza na swojej stronie internetowej zaktualizowany harmonogram naborów wniosków o wsparcie.”;

13) uchyla się art. 19;

14) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. LGD podaje do publicznej wiadomości co najmniej na swojej stronie internetowej ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w art. 18c ust.

1.

2. Ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie zawiera:

1) nazwę LGD oraz zarządu województwa;

- 2) przedmiot naboru wniosków o wsparcie;
- 3) termin, miejsce oraz formę składania wniosków o wsparcie;
- 4) regulamin naboru wniosków o wsparcie;
- 5) dane do kontaktu.

3. Regulamin naboru wniosków o wsparcie określa co najmniej:

- 1) rodzaje i zakres tematyczny operacji, których dotyczy nabór wniosków o wsparcie;
- 2) limit środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR w ramach danego naboru wniosków o wsparcie;
- 3) maksymalny, dopuszczalny poziom wsparcia na wdrażanie LSR, kwotę wsparcia lub minimalną i maksymalną kwotę wsparcia na wdrażanie LSR ;
- 4) formę wsparcia na wdrażanie LSR ;
- 5) kryteria wyboru operacji;
- 6) inne warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR;
- 7) opis procedury udzielania wsparcia na wdrażanie LSR, w tym wskazanie i opisanie etapów postępowania z wnioskiem o wsparcie przez LGD oraz zarząd województwa;
- 8) termin składania wniosków o wsparcie;
- 9) sposób i formę składania wniosków o wsparcie oraz informację o dokumentach niezbędnych do udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR;
- 10) zakres, w jakim możliwe jest uzupełnianie lub poprawianie wniosków o wsparcie, oraz sposób, formę i termin złożenia uzupełnień i poprawek;
- 11) sposób wymiany korespondencji między wnioskodawcą a LGD i zarządem województwa;
- 12) czynności, które powinny zostać dokonane przed udzieleniem wsparcia na wdrażanie LSR, oraz termin ich dokonania;
- 13) informację o miejscu udostępnienia LSR, formularza wniosku o wsparcie, formularza wniosku o płatność oraz formularza umowy o udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR;
- 14) informację o środkach zaskarżenia przysługujących podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR oraz podmiot właściwy do ich rozpatrzenia.

4. Regulamin naboru wniosków o wsparcie przyjmuje LGD w uzgodnieniu z zarządem województwa.

5. LGD może zmienić regulamin naboru wniosków o wsparcie.

6. Zmiana regulaminu naboru wniosków o wsparcie, z wyjątkiem zmiany dotyczącej zwiększenia kwoty przeznaczonej na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR na operacje w ramach danego naboru wniosków o wsparcie, jest dopuszczalna wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego naboru wniosków o wsparcie nie złożono jeszcze wniosku o wsparcie. Zmiana ta wymaga uzgodnienia z zarządem województwa i skutkuje wydłużeniem terminu składania wniosków o wsparcie o czas niezbędny do przygotowania i złożenia wniosku o wsparcie.

7. Przepisu ust. 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli konieczność dokonania zmiany regulaminu naboru wniosków o wsparcie wynika z odrębnych przepisów.

8. Po zakończeniu postępowania w zakresie udzielenia wsparcia LGD nie może zmieniać regulaminu naboru wniosków o wsparcie, chyba że zmiana jest korzystna dla wnioskodawców i beneficjentów.

9. LGD udostępnia zmiany regulaminu naboru wniosków o wsparcie wraz z ich uzasadnieniem oraz wskazuje termin, od którego są stosowane, przez aktualizację ogłoszenia o naborze wniosków o wsparcie.

10. LGD unieważnia nabór wniosków o wsparcie, po akceptacji przez zarząd województwa, jeżeli:

- 1) w terminie składania wniosków o wsparcie nie złożono wniosku, lub
- 2) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór operacji nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
- 3) postępowanie obciążone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

11. W przypadku unieważnienia naboru wniosków o wsparcie na wdrażanie LSR, wsparcie którego dotyczy wniosek o wsparcie złożony w ramach tego naboru, nie przysługuje.”;

15) uchyla się art. 20;

16) w art. 21:

a) ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku wsparcia na wdrażanie LSR LGD dokonuje wyboru operacji:

- 1) spośród operacji, które:
 - a) są objęte wnioskami o wsparcie złożonymi w terminie, miejscu oraz formie, o których mowa w ogłoszeniu o naborze wniosków o wsparcie,
 - b) spełniają warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR określone w regulaminie naboru wniosków o wsparcie;
- 2) przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji;
- 3) do wysokości limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR w ramach naboru wniosków o wsparcie.

1a. Jeżeli w trakcie oceny wniosku o wsparcie konieczne jest uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny wniosku o wsparcie, wyboru operacji lub ustalenia kwoty wsparcia na wdrażanie LSR, LGD wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR do złożenia tych wyjaśnień lub dokumentów.”;

b) uchyla się ust. 1c,

c) po ust. 1c dodaje się ust. 1d i 1e w brzmieniu:

„1d. Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR jest obowiązany przedstawiać dowody oraz składać wyjaśnienia niezbędne do oceny wniosku o wsparcie, wyboru operacji lub

ustalenia kwoty wsparcia na wdrażanie LSR zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na podmiocie, który z tego faktu wywodzi skutki prawne.

1e. W przypadku stwierdzenia przez LGD, że operacja nie spełnia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, LGD w terminie 30 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o wsparcie przekazuje podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR pisemną informację o niespełnieniu warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie określonych w art. 22–22n.”,

d) uchyla się ust. 2–4,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W terminie 60 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o wsparcie LGD:

1) przekazuje podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR pisemną informację o wyniku wyboru wniosków o wsparcie wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację oraz wskazaniem ustalonej przez LGD kwoty wsparcia na wdrażanie LSR, a w przypadku:

- a) pozytywnego wyniku wyboru wniosku o wsparcie – zawierającą dodatkowo wskazanie, czy w dniu przekazania wniosków o wsparcie do zarządu województwa operacja mieści się w limicie środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie,
- b) ustalenia przez LGD kwoty wsparcia na wdrażanie LSR niższej niż wnioskowana – zawierającą dodatkowo uzasadnienie tej wysokości ;

2) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę operacji spełniających warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR oraz listę operacji wybranych, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o wsparcie;

3) przekazuje zarządowi województwa wnioski o wsparcie dotyczące wybranych operacji wraz z dokumentami potwierdzającymi dokonanie wyboru operacji.”,

f) uchyla się ust. 5a,

g) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jeżeli:

- 1) nie są spełnione warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR określone w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, albo
- 2) operacja nie uzyskała minimalnej liczby punktów w ramach kryteriów wyboru operacji określonych w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, albo
- 3) w dniu przekazania przez LGD wniosków o wsparcie do zarządu województwa operacja nie mieści się w limicie środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR

wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, o którym mowa w art. 19a ust. 3 pkt 2, albo

4) LGD ustaliła kwotę wsparcia niższą niż wnioskowana – informacja, o której mowa w ust. 5 pkt 1, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie określonych w art. 22-22n.”,

h) uchyla się ust. 6a,

i) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Pouczenie, o którym mowa w ust. 6, określa:

- 1) termin do wniesienia protestu;
- 2) zarząd województwa, do którego należy wnieść protest;
- 3) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 22c ust. 2.”;

17) w art. 22:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu od:

- 1) negatywnego wyniku oceny spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR określone w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, albo
- 2) wyniku oceny spełnienia kryteriów wyboru, o których mowa w art. 19a ust. 3 pkt 5 w przypadku nieuzyskania przez operację minimalnej liczby punktów, albo
- 3) wyniku wyboru operacji, który powoduje, że nie mieści się ona w limicie środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanym w regulaminie wniosków o wsparcie, o którym mowa w art. 19a ust. 3 pkt 2, albo
- 4) ustalenia przez LGD kwoty wsparcia niższej niż wnioskowana.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy limit środków przeznaczony na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazany w regulaminie naboru wniosków o wsparcie nie wystarcza na wybranie przez LGD operacji, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.”,

c) uchyla się ust. 2–8;

18) po art. 22 dodaje się art. 22a–22n w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR może wnieść protest w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 21 ust. 5 pkt 1.

2. Protest jest wnoszony w formie pisemnej i zawiera:

- 1) oznaczenie zarządu województwa właściwego do rozpatrzenia protestu;
- 2) oznaczenie wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o udzielenie wsparcia;
- 4) wskazanie:
 - a) warunków udzielenia wsparcia lub

b) kryteriów wyboru operacji

– z których oceną podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem lub wskazanie w jakim zakresie ten podmiot się nie zgadza z ustaleniem przez LGD kwoty wsparcia niższej niż wnioskowana;

- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania tego podmiotu.

3. W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2, lub zawierającego oczywiste omyłki, LGD lub zarząd województwa wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR do jego uzupełnienia lub poprawienia w nim oczywistych omyłek, w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia.

4. Uzupełnienie protestu, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 6.

5. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w art. 22c ust. 3. Bieg terminu ulega zawieszeniu na czas uzupełnienia lub poprawienia protestu, o którym mowa w ust. 3.

6. Błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 6–7 nie wpływa negatywnie na prawo wnioskodawcy do wniesienia protestu.

Art. 22b. 1. Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR może wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez zarząd województwa.

2. Wycofanie protestu następuje przez złożenie właściwej LGD, pisemnego oświadczenia o wycofaniu protestu.

3. W przypadku wycofania protestu przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR LGD:

- 1) pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym podmiot w formie pisemnej;
- 2) w terminie 7 dni przekazuje oświadczenie o wycofaniu protestu do zarządu województwa, właściwego do rozpatrzenia protestu, jeżeli protest został do tego zarządu skierowany.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zarząd województwa, pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR w formie pisemnej.

5. W przypadku wycofania protestu:

- 1) ponowne jego wniesienie jest niedopuszczalne;
- 2) podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.

Art. 22c. 1. Protest jest wnoszony za pośrednictwem LGD i rozpatrywany przez zarząd województwa.

2. O wniesionym proteście LGD informuje niezwłocznie zarząd województwa w terminie 7 dni od dnia wniesienia protestu.

3. LGD, w terminie 14 dni od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny operacji w zakresie kryteriów i zarzutów, o których mowa w art. 22a ust. 2 pkt 4 i 5 oraz:

- 1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje odpowiednio skierowaniem projektu do właściwego etapu oceny, albo dokonuje aktualizacji listy, o której mowa w art. 21 ust. 5 pkt 2, informując o tym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR oraz zarząd województwa, albo
- 2) kieruje protest wraz z otrzymaną od podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR dokumentacją do zarządu województwa właściwego do udzielenia wsparcia, załączając do niego stanowisko dotyczące braku podstaw do zmiany podjętego rozstrzygnięcia, oraz informuje wnioskodawcę na piśmie o przekazaniu protestu.”;

Art. 22d. Zarząd województwa rozpatruje protest, weryfikując prawidłowość oceny projektu w zakresie kryteriów i zarzutów, o których mowa w art. 22a ust. 2 pkt 4 i 5, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym zarząd województwa informuje na piśmie podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 45 dni od dnia jego otrzymania. Do ekspertów przepisy rozdziału 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 stosuje się odpowiednio.

Art. 22e. 1. Zarząd województwa informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
- 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu - pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 22f.

2. W przypadku uwzględnienia protestu zarząd województwa kieruje wniosek do właściwego etapu oceny wniosku o wsparcie do LGD w celu:

- 1) uwzględnienia stanowiska zarządu województwa w zakresie spełnienia warunków udzielenia wsparcia, o których mowa w art. 19a ust. 3 pkt 5, dokonania oceny operacji przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji, o których mowa w art 19a ust. 3 pkt 6 – w przypadku, gdy uwzględnienie protestu dotyczy spełnienia warunków udzielenia wsparcia, o których mowa w art. 19a ust. 3 pkt 5; przepisy art. 21 ust. 5–7 stosuje się odpowiednio;

- 2) ponownej oceny operacji w zakresie kryteriów wyboru operacji, z których oceną podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR się nie zgadza oraz aktualizacji listy, o której mowa w art. 21 ust. 5 pkt 2 – w przypadku, gdy uwzględnienie protestu dotyczy spełnienia kryteriów wyboru operacji, w przypadku kryteriów wyboru, o których mowa w art. 19a ust. 3 pkt 6, informując podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR na piśmie o przekazaniu sprawy; przepisy art. 21 ust. 5 stosuje się odpowiednio, a w przypadku negatywnej ponownej oceny operacji do informacji załącza dodatkowo pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 22h.

Art. 22f. 1. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 6, został wniesiony:

- 1) po terminie lub bez spełnienia wymogów określonych w art. 22a ust. 2 pkt 4 lub 5, o czym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR jest informowany na piśmie przez LGD,
- 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania wsparcia, o czym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR jest informowany na piśmie przez zarząd województwa.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 22h.

Art. 22g. W rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji, o której mowa w art. 22c ust. 3, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 22e ust. 3, nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie operacji. Przepis art. 24 § 1 pkt 1–4 oraz 6 i 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 22h. 1. W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny operacji lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, w tym w przypadku, o którym mowa w art. 22m ust. 2 pkt 1, podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR może w tym zakresie wnieść skargę do sądu administracyjnego, zwaną dalej „skargą”, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, 655, 1457 i 1855).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania informacji, o której mowa w art. 22e ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 22f albo art. 22j ust. 2 pkt 1;
- 2) upływu terminu na uzupełnienie protestu lub poprawienie w nim oczywistych omyłek w przypadku, o którym mowa w art. 22a ust. 3

– wraz z kompletną dokumentacją w sprawie.

3. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wniosek o wsparcie;
- 2) informację o wynikach wyboru, o której mowa w art. 21 ust. 5 pkt 1;
- 3) wniesiony protest; o którym mowa w art. 22 ust. 1;

4) informację, o której mowa w art. 22e ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 22f albo art. 22j ust. 2 pkt 1 – wraz z ewentualnymi załącznikami.

4. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, jest wnoszona przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii.

5. Skarga podlega wpisowi stałemu.

6. Sąd rozpoznaje skargę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

7. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
 - 2) bez kompletnej dokumentacji,
 - 3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 5
- powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego sąd wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 5.

9. W wyniku rozpoznania skargi sąd może:

- 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:
 - a) ocena operacji została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez LGD,
 - b) pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując sprawę do rozpatrzenia przez zarząd województwa albo LGD;
- 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.

Art. 22i. 1. Skargę kasacyjną wraz z kompletną dokumentacją może wnieść bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego:

- 1) podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR,
- 2) zarząd województwa,
- 3) LGD

– w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepisy art. 22h ust. 3, 4, 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

Art. 22j. Na prawo podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 6–7, art. 22e ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 22f ust. 2 albo art. 22j ust. 2 pkt 1.

Art. 22k. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, art. 146, art. 150 i art. 152 tej ustawy.

Art. 22l. 1. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 22–22k, nie wstrzymuje zawierania umów z podmiotami ubiegającymi się o wsparcie na wdrażanie LSR, których operacje zostały wybrane przez LGD.

2. W przypadku wniesionego protestu od warunków udzielenia wsparcia procedura odwoławcza wstrzymuje zawieranie umów z wnioskodawcami, których operacje zostały wybrane przez LGD do momentu, uwzględnienia przez LGD stanowiska zarządu województwa, o którym mowa art. 22e ust. 2, pkt 1.

Art. 22m. 1. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi albo pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru operacji.

2. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota środków, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060, przewidzianych w umowie ramowej na realizację LSR w ramach środków pochodzących z danego EFSI:

- 1) LGD lub zarząd województwa, pozostawia go bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 22h;
- 2) sąd, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena operacji została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Art. 22n. Do procedury odwoławczej, o której mowa w art. 22–22m, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.”;

19) w art. 23:

a) ust. 1–7 otrzymują brzmienie:

„1. Po przekazaniu przez LGD do zarządu województwa wniosków o wsparcie zarząd województwa dokonuje ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności, o której mowa w art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060 i udziela wsparcia na wdrażanie LSR lub odmawia jego udzielenia.

2. W przypadku gdy w dokumentach, o których mowa w art. 21 ust. 5 pkt 3, zarząd województwa wzywa LGD do uzupełnienia braków lub złożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni.

3. Jeżeli nie są spełnione warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR o odmowie udzielenia tego wsparcia, zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI.

4. Jeżeli są spełnione warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, zarząd województwa udziela go zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI, do limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanego w regulaminie naboru wniosków o wsparcie.

4a. Wyczerpanie środków w ramach limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanego w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, nie stanowi przeszkody w udzieleniu tego wsparcia na daną operację, jeżeli w wyniku wniesienia protestu albo uwzględnienia skargi przez sąd administracyjny LGD wybrała tę operację, a zarząd województwa ustali, że są spełnione pozostałe warunki udzielenia tego wsparcia, kryteria wyboru operacji są spełnione w takim stopniu, że wsparcie na tę operację powinno zostać udzielone, oraz jeżeli nie została wyczerpana kwota środków, o których mowa w art. 32 ust. 4 rozporządzenia 2021/1060, przewidzianych w umowie ramowej na realizację LSR w ramach środków pochodzących z danego EFSI.

5. W razie stwierdzenia, że wniosek o wsparcie, zawiera braki, jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera oczywiste omyłki, zarząd województwa wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR do usunięcia tych braków lub nieprawidłowości lub poprawienia oczywistych omyłek w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni i nie dłuższym niż 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

5a. W razie ustalenia przez LGD kwoty wsparcia na wdrażanie LSR, niższej niż określona przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR we wniosku o wsparcie, zarząd województwa może wezwać ten podmiot do modyfikacji wniosku o wsparcie w zakresie wynikającym z ustalonej kwoty wsparcia w terminie nie krótszym niż 7 dni i nie dłuższym niż 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

6. Usunięcie braków lub nieprawidłowości we wniosku o wsparcie, lub poprawienie w nim oczywistych omyłek nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji mającej wpływ na wynik wyboru operacji dokonany przez LGD.

7. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od dnia przekazania wniosków o wsparcie do zarządu województwa okaże się, że nie jest możliwe udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR w ramach limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanego w regulaminie naboru wniosków o wsparcie, zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR o braku dostępnych środków na udzielenie tego wsparcia i pozostawia wniosek bez rozpatrzenia.”;

20) w art. 24 skreśla się wyrazy „art. 35 ust. 1 lit. b–e rozporządzenia nr 1303/2013”.

Art. 132. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234, 1270 i ...) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 6 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) inne zadania w zakresie wykonywania badań agrochemicznych, powierzone przez instytucję zarządzającą;”;

2) uchyla się art. 15;

3) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy w pełnej wysokości jest spełnianie w ramach wzajemnej zgodności wymogów i norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, przez te wymogi i normy rozumie się wymogi i normy określone w ustawie z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz w przepisach wydanych na podstawie tej ustawy.”;

4) w art. 37b pkt 2 otrzymuje:

„2) nadana przesyłką rejestrowaną w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.”;

5) w art. 42:

a) w ust. 3a w zdaniu pierwszym wyrazy „formularza udostępnionego na stronie internetowej agencji płatniczej” zastępuje się wyrazami „systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pozostałe wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność dotyczące pomocy można składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”,

c) uchyla się ust. 5 i 6;

6) w art. 49:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) kontrole w zakresie spełniania wymogów lub norm przeprowadza Agencja oraz powiatowy lekarz weterynarii w zakresie, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisach wydanych na podstawie tej ustawy;

- 2) oceny wagi stwierdzonej niezgodności dokonuje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisami wydanymi na podstawie tej ustawy;”,
 - b) uchyla się pkt 3,
 - c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) karę administracyjną, o której mowa w art. 91 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, stosuje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisami wydanymi na podstawie tej ustawy.”;
- 7) w art. 72:
- a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) kontrole w zakresie spełniania wymogów lub norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia przeprowadza Agencja oraz powiatowy lekarz weterynarii w zakresie, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisach wydanych na podstawie tej ustawy;
 - 2) oceny wagi stwierdzonej niezgodności dokonuje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisami wydanymi na podstawie tej ustawy;”,
 - b) uchyla się pkt 3,
 - c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) karę administracyjną, o której mowa w art. 91 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, stosuje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) (w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., Dz. U. poz. 1775) oraz przepisami wydanymi na podstawie tej ustawy.”.

Art. 133. W ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 2256) w art. 23b wprowadza się następujące zmiany:

- 1) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1. Wniosek o wpis koła gospodyń wiejskich do rejestru oraz wnioski o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w art. 23a ust. 1, mogą być złożone za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

2. Wniosek o wpis koła gospodyń wiejskich do rejestru za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa składa osoba upoważniona odpowiednio przez zarząd koła albo komitet założycielski. W takim przypadku nie stosuje się przepisu art. 8 ust. 2 pkt 6.”;

2) uchyla się ust. 3–5.

Art. 134. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, 1812, 1933 i 2185) w art. 596 ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) instytucję zarządzającą w rozumieniu przepisów dotyczących realizacji programów w zakresie polityki spójności, programów rozwoju obszarów wiejskich, planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki”.

Art. 135. W ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 147 oraz z 2022 r. poz. 1370) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uzyskane w wyniku wykonywania zadań Inspekcji informacje lub dane są nieodpłatnie przekazywane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie niezbędnym do przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu, jako agencji płatniczej, o której mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187).”.

Art. 136. W ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Jednostka certyfikująca przekazuje Głównemu Inspektorowi oraz Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wykazy producentów, o których mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001), którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego w zakresie:

1) produkcji roślinnej, do dnia:

- a) 15 października każdego roku – w przypadku producentów, względem których jednostka certyfikująca stwierdziła spełnienie tych wymagań do dnia 1 października danego roku,
- b) 30 listopada każdego roku – w przypadku producentów innych niż wskazani w pkt 1, względem których jednostka certyfikująca stwierdziła spełnienie tych wymagań do dnia 15 listopada danego roku;

2) produkcji zwierzęcej, do dnia:

- a) 15 października każdego roku – w przypadku producentów, względem których jednostka certyfikująca stwierdziła spełnienie tych wymagań do dnia 1 października danego roku,
- b) 30 listopada każdego roku – w przypadku producentów innych niż wskazani w pkt 1, względem których jednostka certyfikująca stwierdziła spełnienie tych wymagań do dnia 15 listopada danego roku.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje niezbędne do udzielenia producentom ekologicznym pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, w szczególności numer identyfikacyjny nadany producentowi ekologicznemu w trybie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

3. Jeżeli w wyniku kontroli urzędowej przeprowadzonej przez jednostkę certyfikującą zostanie stwierdzona konieczność uzupełnienia lub zmiany danych zawartych w wykazach, o którym mowa w ust. 1, jednostka certyfikująca uzupełnia lub zmienia te wykazy, według stanu na dzień 31 grudnia roku, w którym te wykazy zostały przekazane, i przekazuje je Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób i w formie, które zostały określone w ust. 1, w terminie do dnia 14 stycznia roku następującego po roku, w którym te wykazy zostały przekazane.

4. Zgłoszenia błędów lub pomyłek w informacjach zawartych w wykazach, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się do ostatniego dnia lutego roku następującego po roku, w którym te wykazy zostały przekazane.

5. Wykazy, o których mowa w ust. 1, do celów postępowania dowodowego w postępowaniu prowadzonym w sprawach związanych z udzielaniem pomocy finansowej producentom ekologicznym z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji są dokumentami urzędowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185).

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy wykazów, o którym mowa w ust. 1, oraz szczegółową formę, w jakiej są one sporządzane, mając na względzie uzyskanie informacji związanych z udzielaniem pomocy finansowej producentom ekologicznym z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz zapewnienie jednolitej formy przekazywania tych informacji i ich przetwarzania na potrzeby udzielania tej pomocy finansowej.”;

2) w art. 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jednostka certyfikująca, która nie przekazuje Głównemu Inspektorowi lub Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wykazów, o których mowa w art. 6 ust. 1, w terminie lub

przekazuje wykazy niezgodnie z określoną formą lub określonym sposobem, lub przekazuje te wykazy zawierające nieprawdziwe lub niekompletne dane lub informacje, podlega karze pieniężnej w wysokości do czterdziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary.”.

Art. 137. W ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. ...) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Posiadacz owcy lub kozy pochodzącej odpowiednio od owcy lub kozy objętej wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej w ramach płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy z dnia o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (Dz. U. ...), zwanej dalej „ustawą o PS”, na potrzeby otrzymania tej płatności oznakowuje i zgłasza odpowiednio tę owcę lub kozę do komputerowej bazy danych przed opuszczeniem przez nią siedziby stada, w której się urodziła, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej urodzenia.

2b. Posiadacz owcy lub kozy pochodzącej odpowiednio od owcy lub kozy objętej po dniu urodzenia odpowiednio tej owcy lub kozy wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej w ramach płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, na potrzeby otrzymania tej płatności oznakowuje i zgłasza odpowiednio tę owcę lub kozę do komputerowej bazy danych w terminie 30 dni od dnia objęcia odpowiednio owcy lub kozy, od której ona pochodzi, wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej w ramach płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, z tym że oznakowanie i zgłoszenie odpowiednio tej owcy lub kozy nie może nastąpić później niż 180 dni od dnia urodzenia odpowiednio owcy lub kozy, której dotyczy zgłoszenie, lub przed opuszczeniem przez odpowiednio tę owcę lub kozę siedziby stada, w której się urodziła.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Posiadacz lochy na potrzeby otrzymania płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, oznakowuje ją dodatkowo przez założenie na małżowinę uszną kolczyka zawierającego indywidualny numer identyfikacyjny lochy.

4b. W przypadku utraty przez lochę kolczyka zawierającego indywidualny numer identyfikacyjny lochy lub uszkodzenia tego kolczyka w sposób uniemożliwiający identyfikację lochy posiadacz lochy na potrzeby otrzymania płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, oznakowuje tę lochę kolczykiem zawierającym inny indywidualny numer identyfikacyjny lochy.”,

c) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. Posiadacz lochy, która została oznakowana kolczykiem zawierającym indywidualny numer identyfikacyjny lochy na potrzeby otrzymania płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, zgłasza do komputerowej bazy danych oznakowanie, przemieszczenie do

siedziby stada lub z siedziby stada, ubój, zabicie lub padnięcie tej lochy w terminie 7 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia.

7b. W przypadku zagrożenia wystąpieniem lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i określenia obszaru zapowietrzonego, obszaru zagrożonego lub innego obszaru objętego ograniczeniami, ustanowionego zgodnie z przepisami rozporządzenia 2016/429 oraz przepisami Unii Europejskiej wydanymi na podstawie rozporządzenia 2016/429, posiadacz lochy, która została oznakowana kolczykiem zawierającym indywidualny numer identyfikacyjny lochy na potrzeby otrzymania płatności dobrostanowej, o której mowa w art. 30 pkt 6 ustawy o PS, zgłasza do komputerowej bazy danych informacje o zdarzeniach, o których mowa w ust. 7a, w terminie 2 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia.”;

2) w art. 35 w ust. 1 wyrazy „w terminie 2 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 7 dni”;

3) w art. 45:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;”;

b) uchyla się ust. 2,

c) w ust. 3:

– uchyla się pkt 1,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) szczegółowy zakres informacji, w tym zakres danych osobowych, jakie są zawarte w zgłoszeniu dokonywanym za pomocą systemu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wniosku składanym za pomocą tego systemu lub informacji przekazywanej za pomocą tego systemu.”.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 138. Podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej harmonogram naborów wniosków o przyznanie pomocy na 2023 r. w terminie 3 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 139. Projekt wytycznych instytucji zarządzającej przekazany do zaopiniowania jednostkom, organom i podmiotom, o których mowa w art. 6 ust. 4 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uznaje się za zaopiniowany zgodnie z art. 6 ust. 4 niniejszej ustawy.

Art. 140. Do postępowań scaleniowych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 116, wszczętych i niezakończonych, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 141. Do postępowań w sprawach określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 120 wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 120 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 142. Do działalności grup producentów rolnych wpisanych do rejestru grup producentów rolnych na podstawie ustawy zmienianej w art. 120 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 120 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 143. W przypadku gdy marszałek województwa sprawuje nadzór nad lokalną grupą działania, o której mowa w:

- 1) art. 15 ustawy zmienianej w art. 128, lub
- 2) art. 4 ustawy zmienianej w art. 131

– która w dniu wejścia w życie ustawy nie jest stroną umowy ramowej lub zawarta przez tą lokalną grupą działania umowa ramowa została już wykonana – marszałek województwa w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy informuje właściwy sąd rejestrowy, że nie ma podstaw aby stowarzyszenie dalej działało zgodnie z art. 15 ustawy zmienianej w art. 128 lub art. 4 ustawy zmienianej w art. 131.

2. Do postępowania związanego z nadzorem nad lokalną grupą działania przepisy art. 14a ustawy zmienianej w art. 131 stosuje się odpowiednio.

Art. 144. Zadania agencji płatniczej w zakresie realizacji Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2020–2022 wykonywane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 129 są wykonywane na podstawie przepisów dotychczasowych do dnia zakończenia wykonywania tych zadań.

Art. 145. Do realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.⁴⁾), z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 131 w dotychczasowym brzmieniu.

Art. 146. Decyzje wydane na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 132 mogą być zmieniane na podstawie art. 154 albo art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że taka zmiana jest sprzeczna z kryteriami określonymi w art. 47 lit. a rozporządzenia 2022/126.

Art. 147. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były wpisane na listę prowadzoną na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 132, uznaje się z tym dniem za wpisane również na listę, o której mowa w art. 111 ust. 1, z uwzględnieniem nabytej specjalizacji.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były wpisane na listę prowadzoną na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 132, uznaje się z tym dniem za wpisane również na listę doradców rolniczych, o której mowa w art. 111 ust. 1, posiadających specjalizację rolnośrodowiskową.

3. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były wpisane na listę prowadzoną na podstawie art. 51 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 132, uznaje się z tym dniem za ekspertów przyrodniczych, wpisanych również na listę, o której mowa w art. 111 ust. 2.

4. Osoby, o których mowa w ust. 1–3, mają obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6 pkt 2, w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, pod rygorem skreślenia z listy, na którą były wpisane.

5. Dyrektor CDR umieszcza listy, o których mowa w art. 111 ust. 1 i 2, zawierające dane osób, o których mowa w art. 111 ust. 8, na stronie internetowej CDR niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 148. Do postępowań administracyjnych o wpis na listy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i ust. 2–3 ustawy zmienianej w art. 132, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, przy czym osoba ubiegająca się zobowiązana jest do złożenia oświadczenia o bezstronności świadczenia usług doradczych, na wzorze, o którym mowa w art. 111 ust. 8, w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, bez obowiązku powtórzenia szkolenia podstawowego.

Art. 149. Jeżeli z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, albo z przepisów ustawy wynika, że pomoc jest przyznawana rolnikom aktywnym zawodowo, pomocy tej za 2023 r. nie przyznaje się rolnikowi, który administruje portami lotniczymi, wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami, chyba że:

- 1) działalność rolnicza jest jego działalnością przeważającą co wynika z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym lub dokumentów z REGON lub
- 2) udokumentuje, że:
 - a) przychód tego rolnika z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu lub
 - b) kwota płatności bezpośrednich przysługujących temu rolnikowi za dany rok wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- 3) wysokość przysługujących temu rolnikowi płatności bezpośrednich za 2023 r. nie przekracza równowartości 5 000 EUR.

Art. 150. 1. Rolnikowi, któremu została przyznana płatność na podstawie art. 13 ustawy uchylanej w art. 153, płatność dla młodych rolników jest przyznawana za nie więcej niż 4 kolejne lata, jeżeli spełnia warunki przyznania tej płatności, z tym że spełnienie warunku określonego w art. 28 ust. 1 pkt 1 ustala się w odniesieniu

do roku, za który po raz pierwszy otrzymał płatność dla młodych rolników na podstawie art. 13 ustawy uchylanej w art. 153.

2. W przypadku gdy na podstawie art. 13 ustawy uchylanej w art. 153 rolnikowi została przyznana płatność dla młodych rolników, okres, o którym mowa w art. 28 ust. 3, jest liczony od roku, za który rolnik po raz pierwszy otrzymał płatność dla młodych rolników na podstawie art. 13 ustawy uchylanej w art. 153.

Art. 151. System, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 122, zawiera informacje wymienione w art. 2 ust. 7 lit. d ppkt (i) rozporządzenia 2022/1172, od dnia 1 stycznia 2025 r.

Art. 152. Do płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego określonych w ustawie uchylanej w art. 153, a także do postępowań w sprawach dotyczących tych płatności:

- 1) wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
 - 2) zakończonych ostateczną decyzją wydaną na podstawie dotychczasowych przepisów, które zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy
- stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 153. Traci moc ustawa z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775).

Art. 154. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 55 ust. 12 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Mariusz Gorzowski

dyrektor

Departamentu Prawnego

za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest stworzenie podstaw prawnych realizacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zwanego dalej „Planem Strategicznym”. Powyższe wynika z dyspozycji skierowanych do państw członkowskich, a wyrażonych w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”.

W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej, państwa członkowskie przyjmują wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2116”.

Konieczność opracowania nowej ustawy w obszarze Wspólnej Polityki Rolnej, zwanej dalej „WPR”, wynika z nowego pakietu aktów prawnych Unii Europejskiej (UE), w związku z reformą WPR, zakładających finansowanie różnych interwencji objętych Planem Strategicznym przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz współfinansowanie z budżetów państw członkowskich.

Wsparcie zaproponowane w Planie Strategicznym realizowane będzie ze środków pochodzących z UE, na które składa się wsparcie w kwocie 17,3 mld euro w ramach I filaru WPR (EFRG) i 4,7 mld euro w ramach II filaru WPR (EFRROW).

W przypadku II filara WPR oprócz środków UE przewiduje się także współfinansowanie krajowe w wysokości ponad 3,2 mld euro, co daje łącznie ponad 7,9 mld euro środków publicznych na wsparcie związane z rozwojem obszarów wiejskich.

Dodatkowo, w I filarze WPR, realizowane będzie przejściowe wsparcie krajowe finansowane w całości z budżetu krajowego.

Projektowana ustawa uwzględnia nowe podstawy i zasady wdrażania płatności bezpośrednich, interwencji sektorowych, interwencji dotyczących rozwoju obszarów wiejskich i pomocy technicznej, w szczególności objęcie ich jednym Planem Strategicznym, oraz przejściowego wsparcia krajowego.

Przepisy prawa Unii Europejskiej (UE) ustanawiają ogólne zasady ustanawiania interwencji oraz procedury ustanawiania, zmiany i zatwierdzania Planu Strategicznego, powierzając jednocześnie państwom członkowskim odpowiedzialność za określenie strategii interwencji i realizację zadań w zakresie wdrażania tych interwencji.

Podstawy prawne systemu wdrażania Planu Strategicznego zaprojektowano z wykorzystaniem odpowiednio doświadczeń we wdrażaniu m.in. płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, programów rozwoju obszarów wiejskich oraz sprawdzonych rozwiązań w ramach programów realizowanych w zakresie polityki spójności.

Zgodnie z Planem Strategicznym przyjęto system wdrażania, w którym rolę instytucji zarządzającej (IZ) pełni minister właściwy do spraw rozwoju wsi, akredytowanej agencji płatniczej – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), a instytucji pośredniczących oraz podmiotów wdrażających – samorzady województw.

IZ odpowiada co do zasady za zarządzanie Planem Strategicznym i za wdrożenie go w efektywny, skuteczny i prawidłowy sposób, agencja płatnicza – za zarządzanie wydatkami oraz za ich kontrolę, instytucje pośredniczące wykonują niektóre zadania IZ a podmioty wdrażające zadania delegowane im przez agencję płatniczą.

Doświadczenia we wdrażaniu płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz programów rozwoju obszarów wiejskich dotyczą m.in. sposobu składania wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność oraz sposobu prowadzenia korespondencji z podmiotami ubiegającymi się o przyznanie pomocy i o wypłatę tej pomocy (w wersji papierowej lub elektronicznej). Proces szeroko pojętej elektronicznej procedur dotyczył początkowo możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach niektórych instrumentów wsparcia, następnie obowiązku składania wniosków o przyznanie pomocy i możliwości składania wniosków o płatność w ramach niektórych instrumentów wsparcia oraz możliwości wymiany i doręczania korespondencji prowadzonej między ARiMR a stroną postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR. Wymiana korespondencji we wskazany sposób możliwa była za zgodą strony i wyłącznie w sprawach, w których postępowanie było wszczynane na wniosek złożony za pomocą formularza

udostępnionego na stronie internetowej ARiMR po uwierzytelnieniu strony w systemie teleinformatycznym ARiMR.

Rozwiązania dotyczące wykorzystania systemu teleinformatycznego ARiMR do składania wniosków i prowadzenia korespondencji w sprawach, których dotyczyły te wnioski były wprowadzane stopniowo. Podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy oraz beneficjenci mieli więc możliwość zapoznania się już z tymi rozwiązaniami.

Złożony system monitorowania i sprawozdawczości Planu Strategicznego obejmujący wiele interwencji i wielu beneficjentów sprawia, że dotychczasowe rozwiązania w obszarze cyfryzacji powinny zostać zastosowane w szerszym zakresie.

Nie bez znaczenia są również wyzwania dla organów administracji, które pojawiły się w związku z epidemią COVID-19. Przyspieszyły one rozwój cyfryzacji z uwagi na potrzeby realizacji spraw na odległość ze względu na wygodę takiego rozwiązania oraz na bezpieczeństwo relacji z zachowaniem dystansu społecznego.

W związku z powyższym w projektowanej ustawie zaproponowano rozwiązania, zgodnie z którymi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR będzie się odbywało składanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej oraz ich rozpatrzenie, w tym prowadzenie korespondencji w sprawie, oraz zawieranie umów o przyznanie pomocy. Projektowana ustawa wychodzi w tym zakresie naprzeciw ogólnemu procesowi informatyzacji, który jest związany z dynamicznym rozwojem technologicznym.

Oczekuje się, że elektroniczna postępowania zapewni sprawne przekazywanie informacji i obieg dokumentacji, gwarantując uzyskanie informacji w czasie rzeczywistym. W efekcie przyczyni się do szybszego niż w poprzednich perspektywach finansowych rozpatrywania spraw i mniejszych kosztów funkcjonowania administracji oraz ułatwi sporządzanie i przekazywanie sprawozdań na potrzeby systemu monitorowania i sprawozdawczości Planu Strategicznego.

W szerszym niż dotychczas zakresie zaproponowano wykorzystanie wytycznych IZ, które będą określać warunki i tryb wdrażania Planu Strategicznego. Projektowana ustawa określa interwencje, w ramach których pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Warunki na jakich możliwe będzie przyznanie tej pomocy określają przepisy projektowanej ustawy oraz przepisy wydane w trybie tej ustawy. W przypadku pozostałych interwencji Planu Strategicznego pomoc będzie przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy, a warunki na jakich możliwe będzie przyznanie tej pomocy określać będzie co do zasady

regulamin danego naboru wniosków o przyznanie pomocy opracowany w zgodzie z wytycznymi IZ.

Główne cele projektowanej ustawy to określenie:

- 1) podmiotów uczestniczących w realizacji Planu Strategicznego oraz ich zadań;
- 2) podstawowych zasad przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach interwencji objętych Planem Strategicznym oraz przejściowego wsparcia krajowego, o którym mowa w art. 147 rozporządzenia 2021/2115, zwanych dalej „pomocą”, i pomocy technicznej w ramach Planu Strategicznego;
- 3) zasad przeprowadzania kontroli w ramach Planu;
- 4) zasad wdrażania instrumentów finansowych;
- 5) zasad funkcjonowania krajowej sieci wspólnej polityki rolnej, zwanej dalej „KSOW+” i podmiotów, które zapewniają funkcjonowanie tej sieci.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie zmian w:

- 1) ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1223);
- 2) ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1613);
- 5) ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 395);
- 6) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz.2026);
- 7) ustawie z dnia z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz.U. z 2022 poz. 2001);
- 8) ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2101);
- 9) ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2022 r. poz.185, z późn. zm.);
- 10) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych

- (Dz. U. z 2022 r. poz. 381);
- 11) ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721);
 - 12) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057, z późn. zm.);
 - 13) ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. z 2022 r. poz. 387, z późn. zm.);
 - 14) ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2157);
 - 15) ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097, z późn. zm.);
 - 16) ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2022 r. poz. 943);
 - 17) ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234, z późn. zm.);
 - 18) ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 2256);
 - 19) ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.);
 - 20) ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 147, z późn. zm.);
 - 21) ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej. (Dz. U. poz. 1370);
 - 22) ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. ...).

Najważniejsze zmiany dotyczą ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Rozdział 1. Przepisy ogólne (art. 1–5)

Przepisy ogólne określające zakres spraw uregulowanych w projekcie ustawy oraz objaśnienia użytych w całej ustawie pojęć.

Projekt ustawy wskazuje, że będzie ona określała zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie dotyczącym realizacji Planu Strategicznego, warunki i tryb przyznawania i wypłaty oraz pomocy technicznej i zasady wdrażania instrumentów finansowych.

Kierując się potrzebą podniesienia skuteczności interpretacji ogólnych pojęć związanych z realizacją Planu Strategicznego, a także w celu zapewnienia czytelności i jednoznaczności regulacji ustawowych, zaproponowano co oznaczają najważniejsze pojęcia.

Zestawiono określenia używane w ustawie wraz z ich wyjaśnieniami. Część definicji została ustanowiona na poziomie unijnym, tj. w art. 3 i art. 4 rozporządzenia 2021/2115. Przy czym niektóre definicje mają charakter ramowy („działalność rolnicza”, „użytek rolny”, „kwalifikujący się hektar”, „rolnik aktywny zawodowo”, „młody rolnik”), a państwom członkowskim UE przyznano pewną elastyczność w zakresie ich doprecyzowania. W przypadku „gruntu ornego”, „upraw trwałych” i „trwałych użytków zielonych” definicje tych pojęć skonstruowano z zachowaniem elementów zawartych w przepisach art. 4 ust. 3 rozporządzenia 2021/2115.

Zgodnie z motywem 12 preambuły rozporządzenia 2021/2115 pozostawiono państwom członkowskim swobodę w zakresie zdefiniowania szkółek i zagajników o krótkiej rotacji (zaliczanych do upraw trwałych). W związku z powyższym zaproponowano, aby definicja szkółek odzwierciedlała, co do zasady, rozwiązania dotychczas obowiązujące w rozporządzeniu nr 1307/2013. Natomiast projektując definicję zagajników wzięto pod uwagę wytyczne zawarte w Załączniku I rozporządzenia wykonawczego Komisji 2021/2289 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w sprawie prezentacji treści planów strategicznych WPR oraz w sprawie elektronicznego systemu bezpiecznej wymiany informacji, zgodnie z którymi obejmuje ona co najmniej cykl zbiorów, wykaz gatunków lub kategorii roślin oraz gęstość obsady. W związku z powyższym posłużono się dotychczas obowiązującą listą gatunków drzew, których uprawa stanowi zagajnik o krótkiej rotacji wraz z dotychczasowym cyklem ich zbiorów. Lista ta została określona na podstawie posiadanych danych o najpopularniejszych w Polsce tego typu uprawach, po zasięgnięciu opinii jednostek naukowych (Instytutu Dendrologii

PAN w Kórniku, Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach oraz Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach) na ten temat. Gęstość obsady określono na podstawie opinii Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie oraz Instytutu Ochrony Roślin PIB w Poznaniu.

W przypadku pojęcia „rolnik” definicję zawartą w przepisach unijnych uszczegółowiono, zawężając lokalizację gospodarstwa do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 8, art. 107 ust. 1 lit. b, art. 109 ust.1 lit. b oraz art. 111 lit. a rozporządzenia 2021/2115 Plan Strategiczny, który został w dniu 31 sierpnia 2022 r. zatwierdzony przez KE, określa interwencje, które Polska zdecydowała się wdrażać. Z tego względu nie jest konieczne określenie wszystkich tych interwencji w projektowanej ustawie. Takie podejście ograniczy liczbę zmian ustawy w związku ze zmianami Planu Strategicznego polegającymi na wprowadzaniu nowych interwencji oraz umożliwi szybsze ich wdrażanie.

Kwestie dotyczące rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, co do zasady, regulowane są w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, a jedynie w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – na zasadach określonych w projektowanej ustawie.

W związku z możliwymi interpretacjami dotyczącymi podstaw realizacji Planu Strategicznego, uznano za konieczne określenie tych podstaw i zaproponowano, że podstawę systemu realizacji Planu Strategicznego stanowią postanowienia tego Planu, przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne IZ oraz regulaminy naborów wniosków o przyznanie pomocy. Takie doprecyzowanie ma zapobiec różnym interpretacjom podstaw prawnych ze strony krajowych sądów administracyjnych. W orzecznictwie sądowym bazującym na przepisach ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 ugruntowany jest pogląd, że „Dokumenty składające się na system realizacji programu operacyjnego są źródłami prawa administracyjnego w szerokim znaczeniu, bowiem zawierają określone regulacje (normy) obowiązujące zarówno instytucje (na które ustawodawca nałożył określone obowiązki oraz uprawnienia), jak i podmioty decydujące się na wystąpienie ze stosownym wnioskiem” (por. wyrok NSA z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt II GSK 1252/10; wyrok WSA w Białymstoku z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt I SA/Bk 331/18). W wyroku z dnia 30 sierpnia 2017 r. sygn. akt II GSK 2168/17 NSA wskazał, że „Dokumentom systemu realizacji programu

operacyjnego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 można przyznać walor źródła prawa (w szerokim znaczeniu), jako że system ten ma swoje umocowanie w ustawie, zaś jego normy mają generalny charakter i są skierowane do nieokreślonego kręgu adresatów. W szczególności regulamin konkursu jest dokumentem systemu realizacji (art. 6 ust. 2 ustawy wdrożeniowej). Treść regulaminu nie może być sprzeczna z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.”.

Określono, że do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.), zwanej dalej „Kpa”, chyba, że projektowana ustawa stanowi inaczej.

Rozdział 2. System instytucjonalny (art. 6–14)

Zasadniczy podział zadań w ramach realizacji Planu Strategicznego został uregulowany w przepisach rozporządzenia 2021/2115 oraz przepisach rozporządzenia 2021/2116. Ponadto został on określony w Planie Strategicznym. Zadania IZ zgodnie z projektowaną ustawą będzie pełnił minister właściwy do spraw rozwoju wsi. Określono także zakres zadań IZ, który nie wynika wprost z przepisów ww. rozporządzeń, a także zakres zadań IZ przypisany instytucjom pośredniczącym, których funkcje będą pełniły samorządy województw – w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność dotyczące powołania komitetu odpowiedzialnego za dokonanie wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zwanych dalej „LSR”, o którym mowa w art. 31 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1060”, oraz dotyczące zatwierdzania LSR wybranych przez ten komitet, o których mowa w art. 32 rozporządzenia 2021/1060.

W zakresie zadań ministra właściwego do spraw rozwoju wsi jako IZ, zaproponowano wykonywanie nieprzypisanym innym organom lub jednostkom organizacyjnym zadań państwa

członkowskiego UE, w szczególności dotyczących monitorowania i ewaluacji Planu Strategicznego.

Zaproponowano również możliwość powoływania organów opiniodawczo-doradczych w sprawach należących do zadań i kompetencji IZ. W składzie tych organów przewidziano przedstawicieli agencji płatniczej, instytucji pośredniczących, podmiotów wdrażających oraz inne osoby, których udział w pracach organu jest uzasadniony zakresem ich zadań.

Przewiduje się odpowiednio, wzorem programów realizowanych w zakresie polityki spójności, szersze niż dotychczas wykorzystanie wytycznych IZ jako miejsca określania wymogów mających zastosowanie przy realizacji Planu Strategicznego. Pozwoli to uprościć system realizacji Planu Strategicznego, zapewnić lepsze zrozumienie przed podmioty zobowiązane do stosowania wytycznych zasad jego realizacji oraz na elastyczne podejście do wprowadzania niezbędnych zmian. Z tego względu w projektowanej ustawie założono, że zadaniem IZ będzie wydawanie agencji płatniczej, podmiotom wdrażającym, podmiotowi wdrażającemu instrumenty finansowe, instytucjom pośredniczącym, lokalnym grupom działania (LGD), powiatowym lekarzom weterynarii oraz beneficjentom wytycznych w zakresie realizacji Planu Strategicznego. Wytyczne nie mogą dotyczyć rozstrzygnięcia co do istoty sprawy indywidualnej.

Określono również możliwość przeprowadzania przez IZ kontroli agencji płatniczej, podmiotów wdrażających, instytucji pośredniczących i LGD, żądania przedstawienia przez te podmioty informacji i udostępniania dokumentów w zakresie realizowanych przez te podmioty zadań związanych z realizacją Planu Strategicznego.

Kontrole w ramach systemu instytucjonalnego przeprowadzane będą pod względem zgodności z postanowieniami Planu Strategicznego, przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi oraz regulaminami naborów wniosków o przyznanie pomocy i, z uwagi na ich specyfikę, do tych kontroli będą stosowane odpowiednio przepisy o kontroli w administracji rządowej określające zasady i tryb przeprowadzania kontroli.

Zakłada się, że ww. wytyczne mogą dotyczyć:

- 1) warunków przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy lub pomocy technicznej;
- 2) trybu przyznawania lub wypłaty pomocy lub pomocy technicznej;
- 3) zobowiązań związanych z przyznaną pomocą lub pomocą techniczną;
- 4) kwalifikowalności kosztów;
- 5) warunków i trybu przeprowadzania oraz zakresu kontroli;

- 6) zakresu danych niezbędnych do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji Planu Strategicznego, w tym zawartości rocznego sprawozdania z realizacji celów oraz informacji przekazywanych Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji (Dz. Urz. UE L 232 z 07.09.2022, str. 8), a także sposobu przekazywania tych danych i informacji;
- 7) wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach lub rodzajach operacji w ramach danej interwencji;
- 8) innych kwestii związanych z realizacją lub zakończeniem realizacji Planu Strategicznego.

Zaproponowano, by projekt wytycznych i ich zmian podlegał opiniowaniu przez agencję płatniczą, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz inne podmioty, jeżeli opiniowanie wytycznych jest uzasadnione zakresem zadań tych podmiotów, w szczególności przez instytucje pośredniczące i podmioty wdrażające. Ponadto, w projektowanej ustawie wskazano, że projekt wytycznych będzie również podlegał opiniowaniu przez Głównego Lekarza Weterynarii w przypadku, jeżeli wytyczne te będą dotyczyły zadań realizowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii.

W projektowanej ustawie określono termin wyznaczony do zaopiniowania projektu wytycznych oraz skutek nieprzedstawienia opinii oraz zaproponowano, by wytyczne oraz ich zmiany były podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej IZ a komunikat o miejscu publikacji wytycznych oraz ich zmian był ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Zaproponowano, by wytyczne i ich zmiany były stosowane po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia komunikatu.

Ponadto proponuje się regulacje w zakresie uznawania systemów jakości za krajowe. Obecnie, w polskim porządku prawnym, podstawą uznawania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, systemów jakości żywności za krajowe jest art. 15 ust. 2 ustawy o PROW 2014–2020.

Kryteria uznawania systemów jakości za krajowe, do których odnosi ww. artykuł ustawy o PROW 2014–2020, zostały określone w art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju

obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz rozwoju obszarów wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (UE) nr 1698/2006 (Dz. Urz. UE L 347, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013”. Przepis ten został uchylony wraz z wejściem w życie rozporządzenia 2021/2115.

Wymagania jakie powinny spełniać systemy jakości żywności uznane przez państwa członkowskie (analogiczne do uchylonego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013), zostały określone w art. 47 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1 (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 52).

Konieczne jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego przepisów, które będą uwzględniać aktualny stan prawny, uregulowany na gruncie przepisów unijnych w zakresie uznawania systemów jakości za krajowe.

W projektowanym rozdziale wskazano również, że zadania zapewnienia:

- 1) elektronicznego systemu informacyjnego, w którym będą rejestrowane i przechowywane najważniejsze informacje na temat wdrażania Planu Strategicznego, które są potrzebne do monitorowania i ewaluacji,
- 2) aby zainteresowani rolnicy i inni beneficjenci otrzymali jasne i dokładne informacje na temat podstawowych wymogów w zakresie zarządzania oraz minimalnych norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, jak również na temat wymogów związanych z warunkowością społeczną, które należy stosować na poziomie gospodarstwa

– wykonuje ARiMR jako agencja płatnicza.

Wskazano agencję płatniczą jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadań państwa członkowskiego, dotyczących przekazywania KE informacji wskazanych w art. 8 lit. c–e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i

Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji.

Przepisy art. 51 ust. 1, art. 72 rozporządzenia 2021/2116 oraz przepisy załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 95), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/127”, wskazują na agencję płatniczą lub podmioty, którym delegowała ona zadania, jako odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli. Z tego względu w art. 9 projektowanej ustawy zdefiniowano zakres zadań, które ARiMR jako akredytowana agencja płatnicza może delegować samorządom województw jako podmiotom wdrażającym zgodnie z pkt 1.D.1 załącznika I do rozporządzenia 2022/127.

Takie rozwiązanie zapewnia jednoznaczny podział kompetencji.

Do zadań, które agencja płatnicza może powierzyć podmiotom wdrażającym należą w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie lub o wypłatę pomocy, w tym:
 - a) przeprowadzanie kontroli administracyjnych,
 - b) dokonywanie wyboru operacji,
 - c) zawieranie umów, na podstawie których jest przyznawana pomoc, informowanie o odmowie jej przyznania, rejestrowanie tych umów i informacji;
- 2) przeprowadzanie kontroli na miejscu;
- 3) ustalanie kwot pomocy podlegających zwrotowi i wzywanie beneficjenta do zwrotu tych kwot;
- 4) przechowywanie dokumentów związanych z wykonywaniem przez podmiot wdrażający zadań agencji płatniczej;
- 5) udostępnianie lub przekazywanie agencji płatniczej, IZ, KE lub innym organom upoważnionym do kontroli, dokumentów, o których mowa w pkt 4.

Określono również zasadnicze elementy umowy, na podstawie której podmioty wdrażające będą wykonywały delegowane im zadania.

Zgodnie z przepisami pkt 1.D.1 załącznika I do rozporządzenia 2022/127 to na agencji płatniczej ciąży odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie EFRG oraz EFRROW. Pozostaje ona w pełni odpowiedzialna za legalność i prawidłowość transakcji stanowiących ich podstawę, w tym ochronę interesów finansowych UE, jak również za deklarowanie KE stosownych

wydatków i odpowiednie przygotowanie sprawozdania finansowego nawet w sytuacji, gdy część swoich zadań deleguje innemu podmiotowi. W projektowanej ustawie zaproponowano, żeby niezbędne informacje na temat umowy zawartej przez agencję płatniczą z podmiotem wdrażającym były niezwłocznie po jej zawarciu publikowane przez agencję płatniczą na jej stronie internetowej.

Zaproponowano również możliwość powoływania organów opiniodawczo-doradczych przez agencję płatniczą w sprawach należących do jej zadań oraz przez podmiot wdrażający w sprawach należących do delegowanych temu podmiotowi zadań agencji płatniczej, w skład których mogą też wchodzić osoby niebędące pracownikami odpowiednio agencji albo tego podmiotu.

W sposób ogólny uregulowano sprawy związane z obowiązkami m.in. IZ, agencji płatniczej, podmiotów wdrażających oraz beneficjentów w celu zapewnienia właściwego systemu monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji, o którym mowa w tytule VII rozporządzenia 2021/2115.

Określono obowiązek agencji płatniczej, podmiotów wdrażających, instytucji pośredniczących oraz LGD informowania i rozpowszechniania informacji o Planie Strategicznym, w tym o zasadach i trybie przyznania i wypłaty pomocy oraz o obowiązkach beneficjentów wynikających z przyznania tej pomocy, o zasadach i trybie przyznania i wypłaty przejściowego wsparcia krajowego oraz o obowiązkach beneficjentów wynikających z przyznania tego wsparcia.

W celu umożliwienia właściwego przygotowania się i zaplanowania własnych działań przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy będzie publikować do końca danego roku harmonogram naborów wniosków o przyznanie pomocy na kolejny rok. Określono również możliwość zmiany harmonogramu w przypadku konieczności jego aktualizacji oraz obowiązek niezwłocznej publikacji zmienionego harmonogramu.

Przepisów dotyczących harmonogramu naborów wniosków o przyznanie pomocy nie stosuje się do naborów wniosków o przyznanie pomocy ogłaszanych przez LGD ponieważ zgodnie z art. 33 ust. 3 lit. c rozporządzenia 2021/1060 zadanie dotyczące przygotowywania i publikowania naborów wniosków jest zadaniem wykonywanym na zasadzie wyłączności przez LGD.

Projektowana ustawa nawiązuje również w tym rozdziale do konieczności współpracy agencji płatniczej, podmiotów wdrażających, instytucji pośredniczących, LGD, organów administracji

rządowej i jednostek organizacyjnych podległych organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowanych, a także organów samorządu terytorialnego przy realizacji zadań związanych z realizacją Planu Strategicznego.

Rozdział 3. Przepisy ogólne dotyczące pomocy (art. 15–19)

Warunki ogólne przyznawania pomocy, w tym w szczególności zakres podmiotowy wsparcia przewidzianego w ramach Planu Strategicznego, zostały określone w przepisach rozporządzenia 2021/2115 oraz w Planie Strategicznym (zgodnie z wymogami określonymi w przepisach tego rozporządzenia).

W przedmiotowym rozdziale, w zakresie wspólnym dla wszystkich interwencji, zaproponowano regulacje dotyczące warunków przyznania pomocy oraz przewidziano dwie drogi przyznawania pomocy, tj. na podstawie umowy o przyznaniu pomocy albo w drodze decyzji administracyjnej.

Odnosnie do zróżnicowania procedur przyznania pomocy (umowa o przyznaniu pomocy albo decyzja administracyjna) należy wskazać, że to czy pomoc przyznawana jest na podstawie umowy o przyznaniu pomocy czy w drodze decyzji administracyjnej zależy m.in. od charakteru, jaki mają operacje realizowane w ramach interwencji, ich złożoności, formy pomocy, obowiązku stosowania przepisów o zamówieniach publicznych oraz doświadczeń we wdrażaniu instrumentów odpowiadających interwencjom w ramach Planu Strategicznego.

Zgodnie z projektowaną ustawą pomoc jest przyznawana osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

W przypadku pomocy przyznawanej w drodze decyzji – pomoc jest przyznawana jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy określone w przepisach UE, przepisach projektowanej ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie projektowanej ustawy.

W przypadku pomocy przyznanej na podstawie umowy o przyznaniu pomocy – pomoc jest przyznawana jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy określone w przepisach UE, przepisach projektowanej ustawy oraz w regulaminie naboru wniosku o przyznanie pomocy lub w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym.

Analogicznie jak w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) pomoc nie przysługuje podmiotowi, który podlega zakazowi dostępu do środków na realizację WPR, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

W przedmiotowym rozdziale zaproponowano, by pomoc była przyznawana na wniosek o jej przyznanie składany w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR.

Wprowadzono wyjątek od przyznawania pomocy na wniosek o jej przyznanie. Wyjątek ten będą stanowić operacje, w ramach których beneficjent zostaje wyłoniony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „ustawą Pzp”.

Rozdział 4. Pomoc przyznawana w drodze decyzji (art. 20–79)

W przedmiotowym rozdziale projektowanej ustawy zostały uregulowane zasady, warunki i tryb przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w drodze decyzji administracyjnej, warunkowość, kary oraz kontrole.

Proponuje się aby w drodze decyzji była przyznawana pomoc w ramach:

- 1) płatności bezpośrednich, tj.: podstawowe wsparcie dochodów, płatność redystrybucyjna, płatność dla młodych rolników, płatności związane z produkcją oraz płatności w ramach ekoschematów;
- 2) przejściowego wsparcia krajowego przyznawana w formie:
 - a) uzupełniającej płatności podstawowej,
 - b) płatności niezwiązanej do tytoniu;
- 3) płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia 2021/2115, przyznawane w formie:
 - a) płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych,
 - b) płatności ekologicznych,
 - c) premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych;
- 4) płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, zwane dalej „płatnościami ONW”;
- 5) wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych przyznawana w ramach interwencji:

- a) Zalesianie gruntów rolnych,
 - b) Tworzenie zadrzewień śródpolnych,
 - c) Zakładanie systemów rolno-leśnych,
 - d) Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych;
- 6) narzędzia zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 69 lit. f rozporządzenia 2021/2115.

Projektowane przepisy w art. 21 określają ogólną zasadę przyznawania pomocy rolnikowi, który prowadzi działalność rolniczą polegającą na:

- 1) wytwarzaniu produktów rolnych poprzez hodowlę i chów zwierząt do celów gospodarskich oraz uprawę lub hodowlę roślin, gdzie produkty rolne oznaczają produkty wymienione w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), z wyjątkiem produktów rybołówstwa, a także bawełnę i zagajniki o krótkiej rotacji albo
- 2) utrzymywaniu użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza zwykłe metody rolnicze i zwykły sprzęt rolniczy.

Projektowane przepisy przenoszą na grunt krajowy definicję działalności rolniczej, której ramy zostały określone w przepisach art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115. Zgodnie z upoważnieniem zawartym w projektowanym ust. 2, definicja ta zostanie doprecyzowana w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w obecnym systemie płatności bezpośrednich (nie planuje się zmian w tym zakresie).

Posiadanie

Projektowane przepisy w art. 22 rozstrzygają kwestię przyznania pomocy posiadaczowi. Jednym z warunków przyznania wsparcia po 2022 r. będzie, analogicznie jak w obecnym systemie, wymóg, aby kwalifikujące się hektary pozostawały w dyspozycji rolnika (art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115). Niemniej jednak prawo UE nie definiuje pojęcia „w dyspozycji”. Nie określa też charakteru stosunku prawnego, na podstawie którego dany obszar jest użytkowany (pozostaje w dyspozycji) przez rolnika.

W związku z powyższym przyjęto, że pojęcie „w dyspozycji” należy odczytywać jako tożsame z posiadaniem i zaproponowano przyjęcie dotychczasowego rozwiązania, zgodnie z którym grunty rolne muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w dniu 31 maja roku złożenia wniosku (tj. ostateczną datą na dokonanie zmian we wniosku o przyznanie płatności). Jednocześnie, w związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie C-216/19 Land Berlin dodano w tym przepisie obowiązek posiadania tytułu prawnego do gruntów, do których mają zostać przyznane płatności. W przedmiotowym wyroku Trybunał stwierdził, że dysponowanie (posiadanie) gruntem powinno być zgodne z prawem danego państwa członkowskiego, a więc powinno odbywać się na podstawie tytułu prawnego.

Projektowane przepisy rozstrzygają również kwestię przyznawania pomocy, w przypadku gdy grunt rolny lub zwierzę stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego. Proponuje się, aby w takim przypadku - tak jak dotychczas - pomoc przysługiwała posiadaczowi zależnemu, czyli temu, kto faktycznie zajmuje się uprawą zadeklarowanych do płatności gruntów lub utrzymywaniem zwierząt. Proponowane przepisy zabezpieczają interesy posiadacza zależnego w przypadku złożenia wniosku o przyznanie płatności również przez posiadacza samoistnego. Ponadto w projektowanych przepisach rozstrzygnięto kwestię przyznawania pomocy, w przypadku gdy grunt lub zwierzę, jest przedmiotem współposiadania. Proponuje się, aby w takim przypadku - tak jak dotychczas - płatności bezpośrednie przysługiwały temu współposiadaczowi, na którego pozostali współposiadacze wyrazili zgodę. Wymóg dołączenia do wniosku pisemnej zgody wszystkich współposiadaczy pozwala zabezpieczyć ich interesy w kontekście ubiegania się o przyznanie płatności do gruntów rolnych lub zwierząt, stanowiących przedmiot współposiadania.

Rolnik aktywny zawodowo

Projektowany art. 24 wdraża przepisy art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115 w zakresie definicji rolnika aktywnego zawodowo oraz jest zgodny z motywem 19 tego rozporządzenia. W celu wspólnego podejścia na poziomie unijnym, w art. 4 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115 ustanowiono ramową definicję terminu „rolnik aktywny zawodowo” zawierającą najważniejsze elementy. Natomiast państwa członkowskie na podstawie obiektywnych warunków, takich jak: badanie dochodów, nakłady pracy w gospodarstwie, przedmiot działalności przedsiębiorstwa oraz włączenie działalności rolniczej tych osób do rejestrów krajowych lub regionalnych, określają w swoich planach strategicznych WPR, których rolników uznaje się za rolników aktywnych zawodowo. Jednocześnie, aby zmniejszyć obciążenia administracyjne, państwa członkowskie mają możliwość przyznawania płatności

bezpośrednich małym gospodarstwom, które również przyczyniają się do witalności obszarów wiejskich i uznać za rolników aktywnych zawodowo tych rolników, którzy w poprzednim roku nie otrzymali płatności bezpośrednich przekraczających określoną kwotę. Kwota ta nie może być wyższa niż 5 000 EUR. Państwa członkowskie mogą również ustanowić negatywny wykaz rodzajów działalności pozarolniczej, w porównaniu z którymi działalność rolnicza jest zazwyczaj marginalna. Niemniej jednak zainteresowane osoby powinny mieć możliwość udowodnienia, że spełniają kryteria definicji rolnika aktywnego zawodowo. Ponadto definicja rolnika aktywnego zawodowo nie powinna wykluczać przyznania wsparcia rolnikom prowadzącym działalność rolniczą i nierolniczą lub prowadzącym działalność rolniczą w niepełnym wymiarze godzin. W warunkach polskich największe ryzyko pobierania płatności przez osoby niezajmujące się produkcją rolną dotyczy w szczególności dużych podmiotów, które dysponując znacznym arealem ziemi osiągają wysokie przychody z tego tytułu. Z tego względu działania związane z badaniem aktywności rolniczej proponuje się ograniczyć jedynie do gospodarstw największych. W pozostałych przypadkach efekty stosowania tego mechanizmu byłyby niewspółmiernie małe do poniesionych nakładów administracyjnych. Jest to bowiem instrument o wysokim poziomie skomplikowania pod względem procesu weryfikacji. Jednocześnie małe gospodarstwa, również te prowadzące działalność rolniczą w niepełnym wymiarze godzin, wnoszą bezpośredni wkład w żywotność obszarów wiejskich.

W związku z powyższym w projektowanym art. 24 doprecyzowano, że nie przyznaje się pomocy rolnikom, którzy prowadzą działalność z tzw. listy negatywnej, tj. administrują portami lotniczymi, wodociągami, stałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi, jak również świadczą usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami. Podmioty te z racji samego charakteru prowadzonej działalności, co do zasady, nie są związane z prowadzeniem działalności rolniczej lub są tylko w marginalnym stopniu związane z prowadzeniem tej działalności. W przypadku lotnisk, boisk oraz trwałych terenów sportowych i rekreacyjnych prowadzenie działalności związane jest na ogół z użytkowaniem terenów zielonych. Intensywność, charakter, okres trwania i harmonogram działalności pozarolniczej na takich obszarach z reguły wyklucza możliwość wykorzystania ich w celach rolniczych. Podobnie w przypadku działalności związanej z administrowaniem wodociągami oraz prowadzeniem transportu kolejowego – działalności te zazwyczaj wiążą się użytkowaniem znacznych arealów gruntów położonych w istotnej części na obszarach miejsko-wiejskich. Celem użytkowania tych gruntów nie jest jednak działalność rolnicza, a znajdująca się na nich infrastruktura wyklucza możliwość nawet czasowego wykorzystywania takich gruntów jako

użytków rolnych. Włączenie do negatywnej listy podmiotów świadczących usługi w zakresie obrotu nieruchomościami ma natomiast na celu zapobieżenie sytuacji, w której podmioty, których celem nie jest działalność rolnicza, próbowałyby uzyskać płatności do gruntów rolnych objętych czasowo w posiadanie w celu przeprowadzenia transakcji kupna-sprzedaży.

W projektowanym art. 24 ustanowiono również wyjątki od powyższej zasady. Mianowicie rolnicy, którzy za poprzedni rok otrzymali płatności bezpośrednio w kwocie nieprzekraczającej 5 tys. EUR będą automatycznie uznawani za aktywnych zawodowo. Dzięki temu stosunkowo duża liczba rolników zostanie "automatycznie" uznana za aktywnych zawodowo, upraszczając ubieganie się o płatności przez najmniejsze gospodarstwa, a także ograniczając nakłady administracyjne związane z obsługą wniosków.

Natomiast w przypadku, gdy kwota płatności za poprzedni rok przekracza 5 tys. EUR – rolnik będzie uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście. Niemniej jednak rolnik prowadzący tego rodzaju działalność może zostać uznany za aktywnego nawet w przypadku, gdy przekroczony został próg kwotowy w wysokości 5 000 EUR, jeżeli udokumentuje, że:

- 1) jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu, lub
- 2) roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- 3) główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej (w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna lub dokumenty z KRS lub REGON potwierdzają, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą).

Rodzaje dowodów potwierdzających wystąpienie ww. okoliczności zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 69 projektowanej ustawy a zaproponowana lista dowodów będzie wynikała z dotychczasowych rozwiązań i stosowanych możliwości zweryfikowania ww. okoliczności.

Przyjęte w projekcie ustawy podejście spowoduje, że konieczność wykazania, że jest się rolnikiem aktywnym zawodowo będzie dotyczyła możliwie najmniejszej liczby beneficjentów. Szacuje się, że płatności w wysokości przekraczającej 5 000 EUR otrzyma ok. 160 000 podmiotów, czyli ok. 12% wszystkich wnioskujących (według danych IERiGŻ).

Minimalne wymogi

Projektowany art. 25 wdraża art. 18 rozporządzenia 2021/2115, określający minimalne wymogi dotyczące otrzymywania płatności bezpośrednich. Przepis ten ma zapobiegać nadmiernemu obciążeniu administracyjnemu spowodowanemu zarządzaniem licznymi płatnościami w małych kwotach.

Mając na względzie możliwość przewidzianą w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, Polska zdecydowała się na stosowanie limitu powierzchniowego, co oznacza, że płatności bezpośrednie oraz przejściowe wsparcie krajowe mogą zostać przyznane rolnikowi, jeżeli łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha.

Niemniej jednak zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115, w przypadku stosowania progu powierzchniowego, dodatkowo ustala się także kwotę minimalną dla tych rolników, którzy otrzymują wsparcie powiązane z produkcją zwierzęcą płatne na zwierzę w formie płatności bezpośrednich i posiadają mniej hektarów niż określony próg powierzchniowy. Dlatego też w projektowanych przepisach wskazano, że pomimo niespełnienia warunku wielkości powierzchni, o którym mowa w ust. 1, płatności bezpośrednie oraz przejściowe wsparcie krajowe są przyznawane, jeżeli:

- 1) rolnik spełnia warunki do przyznania płatności związanych do zwierząt lub płatności dobrostanowych i złożył wnioski o ich przyznanie oraz
- 2) łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi, przed zastosowaniem kar i kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Przyjęty próg powierzchniowy (1 ha) pozwala na uwzględnienie w systemie płatności bezpośrednich najmniejszych gospodarstw, które odgrywają istotną rolę w strukturze społecznej polskich obszarów wiejskich. Produkcja rolna z tych gospodarstw stanowi ważne dla wielu obywateli źródło samozaopatrzenia w żywność oraz przyczynia się do wsparcia i dywersyfikacji dochodów najuboższych rodzin. W tej grupie znajdują się również gospodarstwa wyspecjalizowane w mniej popularnych, małoobszarowych kierunkach produkcji (np. tytoń), dla których minimalna efektywna skala produkcji kształtuje się na poziomie znacznie niższym od przeciętnego w całym rolnictwie.

Próg został ustanowiony z uwzględnieniem kosztów obsługi administracyjnej jednego wniosku wynoszącym ok. 197 zł (szacunki ARiMR z lipca 2020 r.).

Przyjęcie progu kwotowego w wysokości 200 EUR sprawi, że potencjał warunku o minimalnych wymogach dotyczących przyznawania płatności w ograniczaniu nakładu administracyjnego związanego z obsługą wniosków zostanie w pełni wykorzystany.

W projektowanym art. 26 określono, że obszarowe płatności bezpośrednie oraz uzupełniająca płatność podstawowa są przyznawane do gruntów stanowiących kwalifikujący się hektar.

Kwalifikujący się hektar

W projektowanym art. 26 określono, że obszarowe płatności bezpośrednie oraz uzupełniająca płatność podstawowa są przyznawane do gruntów stanowiących kwalifikujący się hektar.

Jednocześnie przepis zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków uznawania gruntów za kwalifikujące się hektary. Doprecyzowanie tej kwestii w rozporządzeniu umożliwi uwzględnienie wielu różnych, szczegółowych aspektów związanych ze sposobem użytkowania gruntów w Polsce. Zatem projektowane przepisy wdrażają art. 4 rozporządzenia 2021/2115, który stanowi, że: „kwalifikujący się hektar” definiuje się w taki sposób, aby obejmował obszary znajdujące się w dyspozycji rolnika.

Płatność redystrybucyjna

Projektowany art. 27 wdraża przepisy art. 29 rozporządzenia 2021/2115 dotyczące płatności redystrybucyjnej, realizując jednocześnie jedno z zaleceń Komisji Europejskiej dla Polski w sprawie Planu Strategicznego dotyczące poprawy rentowności gospodarstw rolnych dzięki zapewnieniu bardziej sprawiedliwego i lepiej ukierunkowanego wsparcia dochodów poprzez zmniejszanie różnic w dochodach między gospodarstwami o różnej wielkości (w szczególności na korzyść mniejszych gospodarstw) i regionami państwa w wyniku zastosowania na przykład uzupełniającego redystrybucyjnego wsparcia dochodu do celów stabilności.

Należy podkreślić, że celem tej płatności jest rozdystrybuowanie pomocy UE poprzez przeniesienie części płatności z większych gospodarstw korzystających z efektu skali do gospodarstw mniejszych, gdzie efektu takiego nie ma (występują wyższe koszty jednostkowe produkcji).

Z analiz ekonomicznych przeprowadzonych na potrzeby przygotowania Planu Strategicznego wynika, że sytuacja dochodowa gospodarstw jest w Polsce znacznie zróżnicowana w zależności

od ich wielkości. W grupie gospodarstw do 30 ha użytków rolnych (UR) dochody kształtują się na poziomie znacznie niższym niż dochód parytetowy nawet po uwzględnieniu płatności bezpośrednich i płatności ONW. Gospodarstwa o powierzchni UR między 30 a 50 ha uzyskują dochody parytetowe dopiero po uwzględnieniu wsparcia bezpośredniego i ONW. Natomiast gospodarstwa największe, a więc te powyżej 50 ha UR, charakteryzują się dochodem z działalności rolniczej (bez płatności) przewyższającym dochód parytetowy.

Dlatego też w projektowanym art. 27 zaproponowano przyznawanie płatności redystrybucyjnej maksymalnie do 30 ha gospodarstwom o powierzchni do 300 ha (dotychczas otrzymywały ją wszystkie gospodarstwa, z wyjątkiem tych o powierzchni 1-3 ha i przyznawana była max. do 27 ha). Uzasadnieniem powyższego górnego limitu powierzchniowego jest potrzeba realizacji obowiązującej w Polsce zasady traktowania gospodarstw rodzinnych jako podstawy kształtowania ustroju rolnego. Zasada ta wynika wprost z art. 23 Konstytucji RP. Gospodarstwo rodzinne zostało zdefiniowane w art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 461) jako gospodarstwo rolne o powierzchni nie większej niż 300 ha.

Jednocześnie w projektowanym art. 27 przewidziane zostały odrębne rozwiązania dla spółdzielni produkcji rolnej oraz spółdzielni rolników. Ww. spółdzielnie w warunkach polskich stanowią jedną z pożądanych form zrzeszania się rolników i z tego względu są one odrębnie traktowane w polskim porządku prawnym. Dlatego też proponuje się, aby w przypadku spółdzielni, przy określaniu limitu powierzchni podlegającej wsparciu uwzględniana była liczba członków. W konsekwencji płatność będzie mogła zostać przyznana spółdzielni do większej powierzchni, co oznacza jednocześnie, że spółdzielnia otrzyma większą płatność w porównaniu do obecnych rozwiązań, zgodnie z którymi spółdzielnia traktowana jest jako jeden podmiot, a stosowany limit powierzchni jest taki sam jak dla rolnika indywidualnego.

Płatności dla młodych rolników

Projektowany art. 28 ustanawia przepisy dotyczące płatności dla młodych rolników, o której mowa w art. 30 rozporządzenia 2021/2115. Celem tej płatności jest przede wszystkim wsparcie dochodów młodych rolników, a także zmniejszenie ryzyka związanego z podjęciem działalności rolniczej oraz poprawa struktury wieku zarządzających gospodarstwami rolnymi, niezależnie od wyników ekonomicznych podjętej działalności.

Na poziomie unijnym, w rozporządzeniu 2021/2115, ustanowiona została ramowa, zawierająca najważniejsze elementy, definicja „młodego rolnika” (art. 4 ust. 6), a także pozwolono

państwom członkowskim na pewien poziom elastyczności w zakresie wdrażania tej płatności. Mianowicie na podstawie oceny potrzeb państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia decyzji w sprawie metody obliczania płatności: na hektar lub w formie płatności ryczałtowej, ewentualnie ograniczonej do maksymalnej liczby hektarów. Ponieważ powinna ona obejmować jedynie początkowy okres prowadzenia działalności, płatność taka powinna być przyznawana jedynie przez określony maksymalny okres po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy i wkrótce po rozpoczęciu działalności. W przypadku gdy okres płatności wykracza poza 2027 r., państwa członkowskie powinny zapewnić, aby nie powstały żadne uzasadnione oczekiwania beneficjentów w odniesieniu do okresu po tym roku.

W związku z powyższym w projektowanym art. 28 zaproponowano, że wsparcie dla młodych rolników kontynuowane będzie, co do zasady, na warunkach obowiązujących obecnie (tj. maksymalny wiek młodego rolnika – nie więcej niż 40 lat w pierwszym roku złożenia wniosku; rozpoczęcie działalności nie wcześniej niż 5 lat przed złożeniem wniosku; bycie kierującym gospodarstwem), z tym że płatność przysługiwać będzie do całej powierzchni gospodarstwa (dotychczas obowiązywał limit 50 ha). Zniesienie tego limitu ma na celu zachęcenie młodych rolników do rozpoczynania działalności. Dodatkowo, w związku z nową definicją młodego rolnika, wprowadzony został wymóg posiadania odpowiednich kwalifikacji lub umiejętności przez rolników ubiegających się o przyznanie tego wsparcia. Aby umożliwić skorzystanie z tego rodzaju wsparcia jak największej liczbie osób, proponuje się, że płatność będzie przysługiwała młodym rolnikom posiadającym co najmniej wykształcenie na poziomie ponadpodstawowym lub 3-letni staż pracy w rolnictwie.

Płatności związane z produkcją

Projektowany art. 29 reguluje kwestie dotyczące płatności związanych, o których mowa w rozdziale II sekcja 3 podsekcja 1 rozporządzenia nr 2021/2115.

W projektowanych przepisach znajduje odzwierciedlenie decyzja Polski o stosowaniu płatności związanych z produkcją oraz o objęciu tym wsparciem wybranych sektorów produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Przepisy unijne przewidują możliwość stosowania płatności związanych z produkcją w sektorach wymienionych w art. 33 rozporządzenia nr 2021/2115: zboża, nasiona oleiste (z wyjątkiem nasion słonecznika konfekcyjnego), rośliny wysokobiałkowe (w tym rośliny strączkowe oraz mieszanki roślin strączkowych i traw, pod warunkiem że rośliny strączkowe przeważają w mieszance), len, konopie, ryż, orzechy, ziemniaki skrobiowe, mleko i przetwory

mleczne, nasiona, mięso baranie i kozie, wołowina i cielęcina, oliwa z oliwek i oliwki stołowe, jedwabniki, susz paszowy, chmiel, buraki cukrowe, trzcina cukrowa i korzenie cykorii, owoce i warzywa oraz zagajniki o krótkiej rotacji. Państwa członkowskie mają możliwość wspierania w ramach tych płatności sektorów, jeśli są one istotne ze względów społeczno-ekonomicznych lub środowiskowych, a wsparcie ma na celu pokonanie napotykanymi trudnościami poprzez zwiększenie ich konkurencyjności, zrównoważonego charakteru lub poprawę ich jakości.

Przeprowadzone diagnozy wykazały, że w warunkach Polski sytuacja taka dotyczy następujących sektorów: roślin strączkowych na nasiona, roślin pastewnych, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, pomidorów, chmielu, truskawek, lnu lub konopi włóknistych – w odniesieniu do produkcji roślinnej oraz bydła domowego (*Bos taurus*), owcy domowej (*Ovis aries*) lub kozy domowej (*Capra hircus*) – w odniesieniu do produkcji zwierzęcej.

W przypadku produkcji roślinnej wsparciem objęta będzie powierzchnia upraw roślin uprawianych w plonie głównym. Płatność związana z produkcją do powierzchni uprawy chmielu będzie przyznawana w wybranych rejonach. Ustanowienie rejonizacji przyczyni się do utrzymania już istniejących gospodarstw chmielarskich, z których wiele poniosło w ostatnich latach znaczne koszty podczas restrukturyzacji odmianowej i modernizacji produkcji. Szczegółowe warunki przyznawania płatności związanych z produkcją zostaną określone w rozporządzeniu, które zostanie wydane na podstawie art. 69 projektowanej ustawy.

Projektowane przepisy przewidują również kontynuację wsparcia dla młodego bydła i krów, na warunkach, co do zasady, obowiązujących dotychczas, tj. wsparcie będzie przyznawane maksymalnie do 20 sztuk kwalifikujących się zwierząt, przy czym w przypadku:

- 1) płatności do bydła, jeżeli rolnik posiada samice lub samce tego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, nie przekracza 24 miesięcy;
- 2) płatności do krów, jeżeli rolnik posiada samice tego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, przekracza 24 miesiące.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, w najtrudniejszej sytuacji znajdują się gospodarstwa z małymi i bardzo małymi stadami, tj. liczącymi do 20 sztuk młodego bydła (84% wszystkich gospodarstw) oraz krów (90% wszystkich gospodarstw). Zarówno liczba takich stad w Polsce, jak i ilość utrzymywanych w nich zwierząt w latach 2006-2019 ulegała systematycznemu

zmniejszeniu, co przekładało się na spadek udziału tej grupy w populacji. Ponadto na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w tej grupie jako jedynej nastąpiło znaczące ograniczenie liczby gospodarstw utrzymujących zwierzęta. Dodatkowo gospodarstwa te osiągają zdecydowanie najniższe dochody (poniżej dochodu parytetowego na osobę w gospodarce narodowej) z działalności rolniczej. Natomiast w gospodarstwach utrzymujących więcej niż 20 szt. zwierząt obserwowany jest wzrost produkcji. W związku z powyższym, zaproponowany limit liczby zwierząt w gospodarstwie zapewnia ukierunkowanie wsparcia wyłącznie do tych gospodarstw, w których obserwuje się tendencję spadkową, a więc gwarantuje zgodność wdrażanych rozwiązań z ww. przepisami UE.

Płatnością do bydła objęta została populacja zwierząt najczęściej przeznaczana do produkcji mięsa. Wiek do 24 miesiąca życia to wiek, w którym wykorzystuje się w opasie okres najintensywniejszego wzrostu.

Natomiast wsparciem do krów objęte zostały samice bydła w wieku powyżej 24 miesięcy, co pozwala ukierunkować to wsparcie głównie na sektor mleczarski. Pierwsze wycielenia u samic bydła następują w wieku 24-27 miesięcy, od tego momentu rozpoczyna się produkcja mleka (laktacja). Ponadto, przyjęty wiek krów spowoduje, że płatnością zostaną objęte samice w pełni dojrzałe rozplodowo (z reguły po pierwszym cieleniu). Skierowanie wsparcia do samic w wieku rozplodowym podyktowane jest tym, że ta kategoria zwierząt decyduje o utrzymaniu produkcji. Zwierzęta młodsze mogą być bowiem przedmiotem znaczących przemieszczeń, w tym także międzynarodowych (handel, ubój).

Dodatkowo z uwagi na specyficzne trudności, jakich doświadczają rolnicy z województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest niższa od średniej krajowej (tj. województw: lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego) przewiduje się, że rolnicy ci będą mogli się ubiegać o płatność do krów i młodego bydła posiadając tylko 1 szt. kwalifikujących się zwierząt (w przypadku pozostałych województw – tak, jak obecnie, co najmniej 3 szt.). Struktura gospodarstw oraz warunki ekonomiczne i środowiskowe w tych województwach powodują, że prowadzenie gospodarstw większych jest tam utrudnione. W województwach tych dominują jednostki dysponujące małym arealem użytków rolnych i mniejszą liczbą zwierząt, a zatem słabsze ekonomicznie i dlatego mają one ograniczone możliwości inwestowania w rozwój.

W związku z powyższym zasadne jest zastosowanie w regionach o większym rozdrobnieniu odmiennych narzędzi wsparcia niż w województwach, w których średnia powierzchnia

gospodarstw jest większa. W przypadku większych gospodarstw rolnych, ze względu na większy potencjał ekonomiczny, są one w stanie dokonywać zakupu kolejnych gruntów na powiększenie powierzchni gospodarstw.

Ponadto w województwach, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest niższa od średniej krajowej, obserwuje się większą skalę niewykorzystanych TUZ oraz większy zanik chowu niż w pozostałych regionach kraju. Przyjęcie dolnej granicy dostępu do płatności do 1 szt. w tych regionach będzie sprzyjać efektywnemu wykorzystaniu TUZ.

Zgodnie z projektowanymi przepisami kontynuowane będą również płatności związane z produkcją do zwierząt gatunków owca domowa i koza domowa na zasadach obowiązujących obecnie. W związku z powyższym proponuje się, aby płatności te były przyznawane rolnikowi jeżeli:

- 1) posiada samice danego gatunku, których wiek w dniu 15 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, wynosi co najmniej 12 miesięcy;
- 2) liczba zwierząt, o których mowa w pkt 1, objętych wnioskiem o przyznanie danej płatności złożonym przez tego rolnika wynosi co najmniej:
 - a) 10 sztuk – w przypadku owiec,
 - b) 5 sztuk – w przypadku kóz.

Ze względu na fakt, że o utrzymaniu i odnowie stad owiec decyduje przede wszystkim liczba maciorek oraz przystępek, tj. młodych samic, które jeszcze nie rodziły, ale są przeznaczone do rozplodu (jagnięta częściej przeznaczone są na ubój, tryki utrzymywane są w niewielkich liczbach, 1 tryk wystarcza na 20-30 maciorek), proponuje się skierowanie wsparcia do samic w wieku od 12 miesiąca życia. Większość ras owiec uzyskuje pełną dojrzałość w wieku ok. 1,5 roku z tym, że są znaczne różnice pomiędzy rasami – rasy wczesnie dojrzewające (np. teksel) – ok. 8 miesięcy. Przyjmuje się, że gotowe do rozplodu są samice, które osiągnęły 2/3 do 3/4 przeciętnego ciężaru owiec dorosłych w danej rasie. W związku z tym, że decyzje o przeznaczeniu owiec do dalszej hodowli, zarówno w stosunku do owiec starszych, jak i przystępek podejmuje się wcześniej przed sezonem krycia (stanówką) przyjęty wiek 12 miesięcy pozwoli na właściwe ukierunkowanie wsparcia.

Zaproponowana minimalna wielkość stada uprawniająca do ubiegania się o płatność do owiec jest w warunkach polskich optymalna dla osiągnięcia zakładanych celów. W dotychczasowej praktyce hodowlanej przyjęło się, że minimalne stado, które ma możliwość utrzymania stada

zachowawczego i produkcji materiału hodowlanego powinno liczyć co najmniej 10 szt. maciorek – zwłaszcza, że w przypadku owiec stosuje się głównie rozród naturalny, więc stado powinno być zdolne do utrzymania tryka. Jest to liczba zwierząt, która umożliwia zachowanie zmienności genetycznej w stadzie oraz ewentualną produkcję wystarczającą dla gospodarstwa rodzinnego, a przy tym dającą możliwość rozwoju tej produkcji.

W związku z powyższym, zaproponowany próg posiadania co najmniej 10 maciorek owczych zachęca do utrzymywania stad o skali zapobiegającej zaprzestaniu produkcji i, w konsekwencji, negatywnym skutkom środowiskowym oraz społecznym oraz pełni funkcję prorozwojową dla gospodarstw, które mają predyspozycje do rozwoju działalności.

Z kolei w przypadku kóz, ze względu na fakt, że o utrzymaniu i odnowie stad decyduje przede wszystkim liczba samic, które osiągają pełną dojrzałość do rozplodu dopiero po ukończeniu pierwszego roku życia (średni wiek pierwszego wykotu w polskiej populacji kóz wynosi 13 mcy), proponuje się skierowanie wsparcia do samic w wieku od 12 miesiąca życia.

Natomiast wielkość graniczna dla kóz na poziomie 5 sztuk stada podstawowego jest kompromisem pomiędzy potencjalnie możliwą do osiągnięcia wielkością stada, która będzie związana z faktycznym użytkowaniem rolniczym, a możliwością i chęcią rolników do utrzymywania większej liczby kóz. Hodowla kóz może być szansą przede wszystkim dla małych i średnich gospodarstw rolnych. Mając na względzie, że średnia wielkość stada oscyluje w okolicach 5 sztuk kóz, podniesienie minimalnej liczby kóz w stadzie spowodowałoby, że o wsparcie mogliby się ubiegać nieliczni rolnicy utrzymujący kozy, co mogłoby doprowadzić do istotnego zmniejszenia pogłowia. Ponadto kozy są często traktowane jako zwierzęta towarzyszące i są gatunkiem uzupełniającym w gospodarstwie.

W związku z powyższym zaproponowana minimalna wielkość stada uprawniająca do ubiegania się o płatność do kóz jest w warunkach polskich optymalna dla osiągnięcia zakładanych celów. Z jednej strony pełni funkcję prorozwojową dla gospodarstw, które mają predyspozycje do rozwoju działalności, a z drugiej strony zapewnia utrzymywanie stad w skali zapobiegającej zaprzestaniu produkcji i, w konsekwencji, negatywnym skutkom środowiskowym i społecznym.

Posiadanie zwierząt w okresie przetrzymywania oraz wiek zwierząt w dniu 15 maja danego roku będą potwierdzane w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Do obliczania wieku zwierząt zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące obliczania terminów, z tym że termin upływa z początkiem ostatniego dnia (zgodnie z Kc termin oznaczony w tygodniach miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu). Takie rozwiązanie ma na celu zapewnienie, aby płatność do bydła mogła przysługiwać maksymalnie dwa razy w życiu zwierzęcia.

Szczegółowe warunki przyznawania płatności związanych z produkcją do zwierząt zostaną doprecyzowane w rozporządzeniu, które zostanie wydane na podstawie art. 69 projektowanej ustawy.

Ekoschematy

Jednymi z płatności, dla których przyznawanie pomocy następuje w drodze decyzji administracyjnej są płatności w ramach schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/2115 – zwane dalej „płatnościami w ramach ekoschematów”.

Płatności w ramach ekoschematów stanowią nowy komponent systemu płatności bezpośrednich, którego celem jest realizacja celów środowiskowych i klimatycznych Wspólnej Polityki Rolnej dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, wspierania zrównoważonego rozwoju i ochrony zasobów naturalnych takich jak woda, gleba i powietrze oraz ochrony bioróżnorodności. Zgodnie z przepisami unijnymi (art. 31 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/2115) jest to obowiązkowy, do wdrożenia przez państwa członkowskie, element systemu płatności bezpośrednich, który jest natomiast dobrowolny dla rolników. Niemniej jednak ze względu na to, że ekoschematy są nowym rodzajem płatności bezpośrednich, to należało stworzyć przepisy regulujące zasady przyznawania tych płatności. W tym kontekście należy zauważyć, że warunki przyznawania płatności w ramach ekoschematów, zostały w projektowanej ustawie uregulowane na podstawie rozwiązań przyjętych w Planie Strategicznym zgodnie z art. 31 rozporządzenia 2021/2115.

W pierwszej kolejności w przepisach projektowanej ustawy określono, że płatności w ramach ekoschematów będą mogły być wypłacane w formie płatności do: obszarów z roślinami miododajnymi, rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, integrowanej produkcji roślin, biologicznej ochrony upraw, retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych oraz w formie płatności dobrostanowej.

Mając na uwadze, że ekoschematy są rodzajem płatności bezpośrednich w projektowanej ustawie proponuje się, aby w przypadku tych ekoschematów, w których płatności wypłacane będą do powierzchni gruntu lub liczby punktów za realizację praktyk na powierzchni gruntu były one przyznawane tak jak pozostałe płatności obszarowe, do działek położonych na gruntach stanowiących kwalifikujący się hektar, o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha i nie większej niż określony maksymalny kwalifikujący się obszar, o którym mowa w art. 2 ust 7 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 12), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1172”, oraz będących w posiadaniu wnioskującego na podstawie tytułu prawnego w dniu 31 maja roku składania wniosku o tę płatność. Ponadto, wskazuje się, że płatności w ramach ekoschematów powinny być wypłacane do gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów.

Zgodnie z przepisami projektowanej ustawy (art. 69), w przepisach krajowych wydanych na podstawie upoważnienia określonego w projekcie ustawy zostaną określone szczegółowe warunki lub szczegółowy tryb przyznawania lub wypłaty poszczególnych płatności bezpośrednich, w tym. m.in. płatności w ramach ww. ekoschematów. Niemniej jednak w projektowanej ustawie proponuje się, aby w przypadku płatności do:

- obszarów z roślinami miododajnymi były one przyznawane do powierzchni gruntów posiadanych przez rolnika, na których uprawiane będą rośliny miododajne, które zostaną wskazane w przepisach krajowych, o których mowa powyżej;
- rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi mogły one być przyznawane rolnikowi, jeżeli będzie realizował praktyki mające na celu zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i poprawę zarządzania składnikami odżywczymi i uzyska minimalną liczbę punktów za realizację tych praktyk. Przewiduje się, że zarówno praktyki, jak i liczba punktów przyznawana za ich realizację będą określone w przepisach rozporządzenia, o których mowa powyżej. Z kolei płatność za realizację praktyk będzie przyznawana rolnikowi do liczby punktów uzyskanych za ich wykonanie;
- integrowanej produkcji roślin były przyznawane do powierzchni, zarówno posiadanych przez rolnika gruntów, na których prowadzi on integrowaną produkcję roślin, co jest potwierdzone

informacjami zawartymi w odpowiednim wykazie, przekazanym przez właściwe jednostki certyfikujące do ARiMR, jak również do powierzchni posiadanych przez rolnika trwałych użytków zielonych w gospodarstwie nie większej niż powierzchnia, na której jest prowadzona integrowana produkcja roślin. Informacje dotyczące wykazu sporządzanego na potrzeby udzielenia producentom roślin, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin, pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, zostały określone w projektowanej zmianie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097) oraz zostaną doprecyzowane w przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie projektowanej ustawy;

- biologicznej ochrony upraw były one przyznawane do powierzchni posiadanych przez rolnika gruntów, na których przeprowadził on zabieg ochrony upraw przy użyciu środka ochrony roślin zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne, dopuszczonego do stosowania na podstawie przepisów o środkach ochrony roślin. Niemniej jednak, jeżeli eliminacja danego agrofaga przy pomocy takiego preparatu okaże się nieskuteczna, wówczas dopuszczony będzie zabieg chemicznym środkiem ochrony roślin.

- retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych proponuje się, aby były one przyznawane do powierzchni trwałych użytków zielonych określonych w przepisach krajowych wydanych na podstawie upoważnienia określonego w projekcie ustawy pod warunkiem, że na tych gruntach w danym roku wystąpi zalanie lub podtopienie i będzie to potwierdzone danymi zawartymi w wykazie sporządzanym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy i udostępnionym Agencji do dnia 2 października danego roku.

Płatność dobrostanowa

Kwestie związane z przyznawaniem płatności dobrostanowych zostały uregulowane w przepisach art. 36 projektowanej ustawy.

Ekoschemat realizowany w formie płatności do dobrostanu zwierząt będzie co do zasady kontynuacją wsparcia w ramach działania Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020. Niemniej jednak w porównaniu do rozwiązań ujętych w ww. działaniu w ekoschemacie tym zostanie rozszerzony zakres wsparcia o gatunki zwierząt dotychczas nie wspierane płatnościami dobrostanowymi (tj. koza domowa, koń, kura, indyk). Ponadto w ramach ww. ekoschematu w odniesieniu do bydła i świń zastosowany zostanie system punktowy zamiast dotychczasowego systemu wariantowego. System punktowy umożliwi przyznawanie wsparcia rolnikom za

realizację dodatkowych praktyk sprzyjających podwyższeniu poziomu dobrostanu zwierząt. W zależności od decyzji rolnika, będzie on mógł realizować jedną lub kilka praktyk dodatkowych. Proponuje się, aby wsparcie finansowe w ramach ekoschematu realizowanego w formie płatności do dobrostanu zwierząt udzielane było rolnikowi za realizację praktyk, których celem jest podwyższenie poziomu dobrostanu zwierząt – w odniesieniu do zwierząt gatunków: świnia, bydło domowe, owca domowa, koza domowa, koń, kura lub indyk.

Analogicznie, jak w ramach działania Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020, w przypadku ekoschematu – dobrostan zwierząt, rolnik we wniosku o przyznanie płatności dobrostanowych nie będzie deklarował konkretnych zwierząt, w odniesieniu do których będzie realizował praktyki podwyższające poziom dobrostanu (tzw. „system wniosków automatycznych”). Rolnik będzie bowiem zobowiązany do realizacji tych praktyk w odniesieniu do wszystkich zwierząt danego gatunku i grupy technologicznej w gospodarstwie w okresie, jaki zostanie wskazany jako warunek otrzymania płatności dobrostanowych. Tym samym do przyznawania pomocy wykorzystywane będą przez ARiMR dane zawarte w komputerowej bazie danych prowadzonej przez Agencję na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Komputerowa baza danych będzie wykorzystywana nie tylko na potrzeby określenia liczby zwierząt objętych wnioskiem o przyznanie pomocy, ale również informacje w niej zawarte stanowią będą potwierdzenie, że rolnik jest posiadaczem tych zwierząt. Tylko bowiem do takich zwierząt mogą zostać przyznane płatności dobrostanowe.

Przejsciowe wsparcie krajowe

Zgodnie z projektowanymi przepisami, na podstawie art. 147 rozporządzenia 2021/2115, przejściowe wsparcie krajowe (PWK) jest przyznawane w formie: uzupełniającej płatności podstawowej (UPP) oraz płatności niezwiązanej do tytoniu. Przepisy UE stanowią, że PWK może być stosowane na dotychczasowych zasadach, a jedynie w drodze wyjątku można dostosować okres referencyjny (jeśli taki został określony dla danej płatności).

W związku z powyższym UPP będzie kontynuowana na dotychczasowych zasadach. Płatności te będą przysługiwały do upraw niektórych rodzajów roślin uprawianych w plonie głównym (w szczególności: zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych) oraz do gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin, pod warunkiem, że do gruntów tych przyznano płatność podstawową. Rodzaje roślin, do upraw których przysługuje UPP, a także szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać uprawy poszczególnych roślin lub grunty orne, na których

nie jest prowadzona uprawa roślin, do których przysługuje UPP, zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie przepisów projektowanej ustawy.

Założono, że wdrożenie UPP, ze względu na jej szeroki zakres, przyczyni się do wzrostu średniego poziomu wsparcia dla zdecydowanej większości rolników. Zastosowanie tej płatności pozwoli zatem na zmniejszenie różnicy między przeciętnym dochodem z pracy w gospodarstwie rolnym, a przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej, a także różnicą między średnim wsparciem bezpośrednim w Polsce i w UE.

Projektowane przepisy przewidują przyznawanie w ramach przejściowego wsparcia krajowego również płatności niezwiązanej do tytoniu (na podstawie art. 147 rozporządzenia 2021/2115) oraz określają warunki przyznawania tego wsparcia. W przypadku tej płatności zaproponowano, po uzgodnieniu z przedstawicielami sektora tytoniu, aktualizację okresu referencyjnego. Mianowicie, od 2023 r. podstawowym okresem referencyjnym będzie rok 2018, a w przypadku, gdy rolnicy byli wpisani do rejestru Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2018 r., ale nie zawarli umowy albo nie mogli wykazać produkcji w 2018 r. płatności będą przyznawane proporcjonalnie do produkcji w 2017 r. Zaproponowane rozwiązanie pozwoli na lepsze ukierunkowanie wsparcia i realną pomoc tym rolnikom, którzy w stosunkowo nieodległym okresie referencyjnym produkowali tytoń i nadal, w znacznej części, związani są z tym sektorem.

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne

W projektowanych przepisach Rozdziału 4 uregulowano również płatności za realizację zobowiązań w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia 2021/2115, w tym płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Planu stanowią w dużej części kontynuację dotychczasowego podejścia stosowanego w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020, a jednocześnie uwzględniają nowe rozwiązania, wynikające z dotychczasowych doświadczeń (m.in. nowe schematy pomocowe).

Zobowiązania w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych będą podejmowane na 5 lat i będą polegały na realizacji określonych wymogów pro-środowiskowych. Zobowiązania będą mogły być podejmowane przez rolników lub innych beneficjentów (zarządców gruntów), którzy w okresie realizacji zobowiązania będą składać coroczne w odpowiednim, określonym w przepisach projektowanej ustawy, terminie i na odpowiednim

formularzu wnioski o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne będą przyznawane w drodze decyzji administracyjnej za każdy rok realizacji zobowiązania.

W przepisach projektowanej ustawy określone zostały interwencje Planu Strategicznego, w ramach których, za realizację podjętych zobowiązań będą przysługiwały płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne takie jak:

- 1) Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000;
- 2) Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000;
- 3) Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000;
- 4) Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;
- 5) Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie;
- 6) Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
- 7) Bioróżnorodność na gruntach ornych.

Zgodnie z projektem ustawy, warunkiem przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, będzie posiadanie przez podmiot ubiegający się o przyznanie tych płatności nie mniej niż 1 ha użytków rolnych w przypadku wszystkich ww. interwencji lub 1 ha obszaru przyrodniczego stanowiącego grunt niebędący użytkiem rolnym, na którym występuje co najmniej jedno siedlisko przyrodnicze lub siedlisko lęgowe ptaków będące przedmiotem wsparcia w ramach interwencji dotyczących ochrony cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 i poza nimi - w przypadku interwencji wymienionych w pkt 1 i 2.

W projekcie ustawy proponuje się wskazanie, że w przypadku m.in. płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych przyznawanych do gruntu, płatności te będą przyznawane do gruntu, który w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tych płatności, jest, na podstawie tytułu prawnego, w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie.

Jednocześnie, zgodnie z projektem ustawy, jeżeli grunt lub zwierzę stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, pomoc przysługuje posiadaczowi zależnemu. Natomiast w przypadku gdy grunt lub zwierzę jest przedmiotem współposiadania przez okres, w jakim posiadanie gruntu lub zwierzęcia jest warunkiem przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, płatność ta przysługuje temu współposiadaczowi, na którego

pozostali współposiadacze wyrazili zgodę. Zgoda ta nie jest wymagana, jeżeli miałyby pochodzić od współposiadacza będącego małżonkiem wnioskodawcy.

Wprowadzenie proponowanych w projekcie ustawy przepisów dotyczących warunku posiadania i tytułu prawnego do gruntów w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewni stosowanie jednolitego podejścia w tym zakresie w ramach płatności bezpośrednich i płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych.

Ponadto, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach interwencji wymienionych w pkt 1–5 i 7 będą przyznawane do gruntów, na których jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Szczegółowe warunki, tryb przyznawania, warunki wypłaty lub zwrotu płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych zostaną określone w przepisach krajowych wydanych na podstawie upoważnienia określonego w projekcie ustawy.

Ekologia

W przepisach projektowanej ustawy zostały również uregulowane kwestie związane z przyznawaniem płatności ekologicznych.

Płatności ekologiczne będą kontynuacją dotychczasowego wsparcia powierzchniowego dla rolnictwa ekologicznego dotychczas realizowanego m.in. w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020. Od 2023 r. wsparcie to będzie realizowane w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne objętej Planem Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027. Celem tej interwencji jest wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w prawodawstwie unijnym i krajowym. Wsparciem w ramach interwencji objęte będą powierzchnie w ramach upraw: rolniczych, warzywnych, zielarskich, sadowniczych podstawowych, jagodowych, sadowniczych ekstensywnych, paszowych oraz TUZ, prowadzonych zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego. Analogicznie jak w przypadku działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020, w ramach interwencji zachowane zostanie podejście w zakresie realizacji zobowiązań wieloletnich (tj. 5 letnich). Niemniej jednak w porównaniu do rozwiązań ujętych w ww. działaniu w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne zostanie rozszerzony zakres wsparcia o wsparcie ukierunkowane na małe i średnie gospodarstwa posiadające do 10 ha UR. Zamiast płatności zróżnicowanych ze względu na grupę upraw i ich status, rolnicy będą mogli otrzymać płatności ekologiczne w jednakowej wysokości do każdego hektara UR (niezależnie od grupy upraw). Ponadto, nowym

rozwiązaniem jakie zostanie wdrożone będzie dodatkowa płatność do powierzchni upraw zadeklarowanych do płatności ekologicznych pod postacią premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą. Premia będzie dostępna dla tych rolników, którzy zapewnią w swoim gospodarstwie (tj. na wszystkie UR) obsadę zwierząt na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha i nie więcej niż 1,5 DJP/ha. Szczegółowe przepisy dotyczące ww. nowych rozwiązań zostaną określone w przepisach krajowych wydanych na podstawie upoważnienia określonego w projekcie ustawy.

Planuje się, aby płatności te przysługiwały rolnikowi, jeżeli posiada nie mniej niż 1 ha użytków rolnych i realizuje zobowiązania ekologiczne, tj. „inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania”, o których mowa w przepisach UE, na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną. Wysokość płatności ekologicznych, co wynika z proponowanych przepisów, będzie ustalana jako iloczyn powierzchni obszaru zatwierdzonego do tych płatności i stawki tej płatności na 1 ha tej powierzchni, po uwzględnieniu dyscypliny finansowej wynikającej z przepisów UE, kar, w tym kar administracyjnych, oraz zmniejszeń, których konieczność zastosowania wynika z przepisów UE.

Szczegółowe warunki, tryb przyznawania, warunki wypłaty lub zwrotu płatności ekologicznych zostaną określone w przepisach krajowych wydanych na podstawie upoważnienia określonego w projekcie ustawy.

ONW

W przepisach projektowanej ustawy zostały uregulowane warunki przyznawania płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW). Zasady przyznawania tych płatności zostały określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115. Płatność ONW, jest to płatność ryczałtowa, jednoroczna, do hektara użytków rolnych położonych na obszarach ONW. Ich realizacja polega na wypłacaniu wsparcia rolnikom, którzy gospodarują na obszarach, na których występują naturalne lub inne szczególne ograniczenia w działalności rolniczej (tzw. obszarach ONW) i doświadczają z tego powodu trudności w prowadzeniu upraw.

Płatności te są kontynuacją wsparcia udzielanego w ramach działania "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Interwencja jest instrumentem wsparcia finansowego dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na terenach ONW. Pomoc może być przyznana, jeżeli beneficjent jest

posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą na obszarach ONW. Ponadto, powierzchnia użytków rolnych należących do danego gospodarstwa rolnego, położonych w granicach ONW i wykorzystywanych do produkcji rolniczej, musi wynosić co najmniej 1 ha. W Polsce występują trzy typy obszarów ONW: (1) płatności dla obszarów górskich (ONW typ górski); (2) płatności dla obszarów innych niż obszary górskie charakteryzujące się znaczącymi ograniczeniami naturalnymi (ONW typ nizinny); (3) płatności dla innych obszarów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami (ONW typ specyficzny). Obecne wyznaczenie obszarów ONW obowiązuje w Polsce od 2019 roku i jest następstwem oceny funkcjonowania tego działania w całej UE. Obowiązujące wyznaczenie obszarów ONW w Polsce zostało zrealizowane według obiektywnych, skwantyfikowanych w całej UE kryteriów, zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. zm).

Lista obszarów ONW, do których przysługuje wsparcie, określona jest w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 364, z późn. zm.), które w tym zakresie zostało znowelizowane.

Leśnictwo

W przepisach projektowanej ustawy zostały również uregulowane kwestie związane z przyznawaniem wsparcia na interwencje leśne i zadrzewieniowe.

Będą one w większości kontynuacją dotychczasowego wsparcia realizowanego w ramach działania: Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów PROW 2014-2020.

Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych przyznawane będzie w ramach interwencji:

- 1) Zalesianie gruntów rolnych (kontynuacja poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego PROW 2014-2020);

- 2) Tworzenie zadrzewień śródpolnych (kontynuacja rozszerzonego od 2022 r. poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego PROW 2014–2020);
- 3) Zakładanie systemów rolno-leśnych (nowa interwencja);
- 4) Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych (kontynuacja poddziałania „Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” PROW 2014–2020).

Wsparcie będzie przyznawane do powierzchni gruntów nie mniejszej niż 0,1 ha, na których zostały zrealizowane inwestycje polegające na zalesieniu, zadrzewieniu, założeniu systemu rolno-leśnego lub zwiększeniu bioróżnorodności lasów.

Aby zapewnić długotrwały efekt środowiskowy ww. inwestycji dodatkowo przewidziano pomoc w formie wieloletnich premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych. Premie te pozwolą na utrzymanie i pielęgnację nowo założonych nasadzeń na gruntach rolnych, a także zapewnią rolnikom rekompensaty z tytułu utraconych dochodów ze względu na ograniczenie produkcji rolniczej. Premie te będą przysługiwały zarówno do zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych założonych w ramach interwencji, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1–3 ustawy, jak również do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej oraz do zadrzewień zrealizowanych w ramach PROW 2014–2020.

Szczegółowe warunki przyznawania pomocy zarówno na wsparcie inwestycji leśnych i zadrzewieniowych jak i premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych zostaną ustanowione w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W rozporządzeniu tym określone zostaną m.in kryteria wyboru operacji w celu zapewnienia równego traktowania wnioskodawców, lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ukierunkowania wsparcia zgodnie z celem środowiskowo-klimatycznym tych interwencji.

Wysokość pomocy

W projektowanych przepisach art. 48 uregulowano sposób ustalania wysokości pomocy. Wysokość dopłat będzie uzależniona od rzeczywistego stanu jednostek produkcyjnych (gruntów lub zwierząt) w gospodarstwie, a w przypadku płatności niezwiązanej do tytoniu - również od ilości surowca z okresu referencyjnego. Wpływ na wysokość wsparcia będzie miał także rodzaj prowadzonej produkcji.

W przypadku płatności w ramach ekoschematu w formie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi oraz ekoschematu dobrostan zwierząt wysokość płatności w danym roku kalendarzowym proponuje się ustalać jako iloczyn liczby punktów uzyskanych przez danego rolnika oraz stawki tej płatności na 1 punkt.

Przy ustaleniu wysokości płatności będą uwzględniane zmniejszenia, kary lub kary administracyjne wynikające ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

Stawki

Podobnie jak dotychczas, stawki poszczególnych płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego będą określane corocznie w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych po ustaleniu kursu wymiany PLN do EUR obowiązującego w danym roku.

Kary

Zgodnie z projektowanymi przepisami, w przypadku nieprzestrzegania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy przepisów Unii Europejskiej, przepisów projektowanej ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie na ten podmiot nakłada się kary, w tym kary administracyjne. Wysokość kary: jest uzależniona od kryteriów określonych w art. 59 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2116, i nie może przekraczać 200% wysokości wnioskowanej pomocy. Projektując wysokość kary wzięto pod uwagę, aby kara była z jednej strony skuteczna a z drugiej strony proporcjonalna.

Kar nie nakłada się w szczególności w przypadku gdy niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, zgodnie z art. 59 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia 2021/2116.

Zgodnie z projektem ustawy, karę nakłada się w decyzji w sprawie o przyznanie danej pomocy i z tytułu nałożenia tej kary pomniejsza się wysokość przyznanej pomocy lub innej pomocy przyznanej w tej decyzji.

Zgodnie z projektem ustawy, do kar nie stosuje się działu IVa Kpa oraz przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Warunkowość

Warunkowość jest połączeniem wymogów zazielenienia i dotychczasowej zasady wzajemnej zgodności. Uzależnia ona otrzymanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich i niektórych działań obszarowych II filara w pełnej wysokości od zapewnienia przez rolników

przestrzegania norm i wymogów, tak jak obecna zasada wzajemnej zgodności. Dlatego też, w projektowanej ustawie uregulowano, że nieprzestrzeganie norm i wymogów podstawowych w ramach warunkowości skutkuje nałożeniem kary administracyjnej polegającej na odpowiednim zmniejszeniu kwoty płatności:

- 1) bezpośrednich,
- 2) przyzwanym w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innymi zobowiązań w dziedzinie zarządzania lub
- 3) dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW), o które wnioskuje rolnik w danym roku.

Kara administracyjna, zgodnie z przepisami projektowanej ustawy (art. 52), wdrażającymi przepisy art. 84 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 2021/2116, nie będzie jednak stosowana, jeżeli będzie ona wynosić nie więcej niż równowartość kwoty 100 euro, wyrażonej w złotych. W tym przypadku projektowane przepisy przewidują, że w decyzji w sprawie przyznania pomocy w odniesieniu do ww. rodzajów płatności będzie podawana informacja o niezastosowaniu kary administracyjnej oraz o nakazie realizacji działań naprawczych mających na celu usunięcie stwierdzonych niezgodności oraz ustalony zostanie termin tej realizacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym stwierdzono nieprzestrzeganie norm lub wymogów podstawowych. Ponadto, projektowane przepisy przewidują, że w przypadku gdy rolnik nie podejmie działań naprawczych w terminie wyznaczonym w decyzji w sprawie przyznania pomocy, Agencja ustali kwotę nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych.

W projektowanej ustawie przewiduje się ponadto, że kary administracyjnej nie stosuje się w przypadku stwierdzenia drobnej niezgodności, czyli w przypadku, gdy niezgodność nie wywiera konsekwencji lub wywiera jedynie nieistotne konsekwencje na osiągnięcie celu danej normy lub danego wymogu. W tym przypadku w projektowanej ustawie wskazano, że w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy w odniesieniu do płatności bezpośrednich, w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innymi zobowiązań w dziedzinie zarządzania lub płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) rolnik otrzyma informację o niezastosowaniu kary administracyjnej oraz możliwych działaniach naprawczych mających na celu usunięcie stwierdzonych niezgodności oraz możliwości skorzystania z usług doradczych w tym zakresie.

Projektowane przepisy przewidują delegację dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia w drodze rozporządzenia norm oraz szczegółowych warunków ich stosowania z uwzględnieniem kryteriów określonych na poziomie przepisów unijnych, tj. w rozporządzeniu 2021/2115. Ponadto przewidziana w projektowanej ustawie delegacja upoważnia ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia liczby punktów, jaką przypisuje się stwierdzonej niezgodności w ramach oceny wagi według kryterium zasięgu, dotkliwości i trwałości w zależności od rodzaju stwierdzonego naruszenia, a także wyrażonej w procentach wielkości kary administracyjnej w zależności od liczby punktów przypisanych stwierdzonym niezgodnościom. W rozporządzeniu tym minister właściwy do spraw rozwoju wsi będzie mógł określić przypadki drobnej lub poważnej niezgodności lub kryteriów uznawania niezgodności za drobną lub poważną niezgodność oraz wyrażoną w procentach wielkość kary administracyjnej w zależności od liczby punktów przypisanych stwierdzonym niezgodnościom. W dalszej części projektowanego przepisu przewidziano upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wykazu wymogów warunkowości określonych w przepisach Unii Europejskiej, z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy.

Powyższe rozwiązania są analogicznie do obecnie zastosowanych rozwiązań w ramach zasady wzajemnej zgodności.

Projektowana ustawa określa ponadto obowiązek ponownego przekształcenia trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000, które zostały zaorane lub przekształcone wbrew zakazowi określonymu w ramach normy GAEC 9. Rolnik będzie zobowiązany do ponownego przekształcenia trwałego użytku zielonego nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich, w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania lub płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW). Rozwiązanie takie funkcjonowało w obecnym okresie programowania w ramach płatności za zazielenienie, ponieważ utrzymanie cennych TUZ było dotychczas jednym z obowiązków w ramach zazielenienia.

W projektowanej ustawie wprowadza się ponadto przepisy regulujące sposób postępowania w przypadku zmniejszenia udziału trwałych użytków zielonych w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju o więcej niż wielkość określona w ramach normy GAEC 1 w stosunku do

określonego wskaźnika referencyjnego. W takim przypadku przekształcenie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy są w posiadaniu gruntów, które powstały w wyniku przekształcania trwałych użytków zielonych będą zobowiązani do przywrócenia określonego odsetka tych przekształconych trwałych użytków zielonych lub ustanowienia innego obszaru odpowiadającego temu odsetkowi jako obszar trwałych użytków zielonych nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich, płatności rolno-środowisko-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu Strategicznego 2023-2027 oraz płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW). Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w takim przypadku określi w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki dotyczące przywracania trwałych użytków zielonych lub ich ustanowienia na innym gruncie oraz procent przekształconych trwałych użytków zielonych podlegających przywróceniu lub ustanowieniu na obszarach o takiej samej powierzchni. Zgodnie z projektowanymi przepisami niewykonanie obowiązku dotyczącego przywracania trwałych użytków zielonych lub wyznaczenia ich na innym obszarze będzie stanowić niezgodność.

Obowiązek przywrócenia przekształconych trwałych użytków zielonych w przypadku normy GAEC 9 lub normy GAEC 1 lub ustanowienia innego obszaru odpowiadającego odsetkowi przekształconych trwałych użytków zielonych w przypadku normy GAEC 1 będzie stwierdzał w drodze decyzji kierownik biura powiatowego Agencji, który w tej samej decyzji będzie określał również powierzchnię trwałych użytków zielonych jaka podlega przywróceniu lub ustanowieniu na obszarze o takiej samej powierzchni. Przedmiotowy obowiązek będzie mógł być stwierdzony również w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich, w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych obowiązków w dziedzinie zarządzania lub płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW).

Jeżeli ww. obowiązki, tj. ponownego przekształcenia trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000, które zostały zaorane lub przekształcone wbrew zakazowi określonymu w ramach normy GAEC 9 oraz przekształcania trwałych użytków zielonych w przypadku stwierdzenia zmniejszenia udziału trwałych użytków zielonych w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju poniżej poziomu określonego w ramach normy GAEC 1 w stosunku do wskaźnika referencyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dotyczące grzywny w celu przymuszenia – do żądania

wykonania ww. obowiązków w drodze egzekucji administracyjnej jest uprawniony kierownik biura powiatowego Agencji.

W dalszej części projektowanej ustawy wskazano fakultatywne upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, aby w przypadku stwierdzenia zmniejszenia udziału trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych w skali całego kraju o co najmniej 1% w stosunku do wskaźnika referencyjnego mógł określić w drodze rozporządzenia warunki przekształcenia trwałych użytków zielonych oraz wysokość kary za ich przekształcenie niezgodnie z tymi warunkami. W sytuacji kiedy minister właściwy do spraw rozwoju wsi będzie wydawał ww. rozporządzenie może wskazać, że przekształcenie trwałych użytków zielonych jest uzależnione od wyrażenia zgody przez kierownika biura powiatowego Agencji oraz określić przesłanki wydania takiej zgody, oraz szczegółowy tryb jej wydawania. W takim przypadku zgoda taka wydawana jest przez kierownika biura powiatowego Agencji w drodze decyzji administracyjnej na wniosek rolnika.

Minister właściwy do spraw rozwoju wsi ogłasza do dnia 31 sierpnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wskaźnik trwałych użytków zielonych oraz wielkość o jaką zmalał albo zwiększył się ten wskaźnik w stosunku do wskaźnika referencyjnego.

W ramach upoważnienia określonego w projektowanej ustawie minister właściwy do spraw rozwoju wsi będzie wyznaczał trwałe użytki zielone wrażliwe pod względem środowiskowym, objęte normą GAEC 9, mając na względzie zapewnienie ochrony trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym na obszarach Natura 2000 oraz torfowiska i obszary podmokłe objęte normą GAEC 2 a także wymogi jakie muszą być spełnione mając na względzie ochronę gleb bogatych w węgiel.

Jednocześnie projektowana ustawa przewiduje upoważnienie ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 48 rozporządzenia nr 2022/126.

Przepisy trybowe

Projektowane przepisy określają zasady prowadzenia postępowań w sprawach indywidualnych dotyczących przyznania pomocy, o których mowa w art. 20 pkt 1-5, przez organ administracji publicznej oraz obowiązki stron i innych osób uczestniczących w postępowaniu.

Przede wszystkim zaproponowano, aby projektowana ustawa wskazywała informacje, jakie powinien zawierać wniosek o przyznanie pomocy.

W odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4 (płatności bezpośrednie, przejściowe wsparcie krajowe, płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania oraz ONW), podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wskazuje wszystkie grunty stanowiące użytki rolne będące w jego posiadaniu oraz ich powierzchnię i położenie. Zgodnie bowiem z rozporządzeniem Komisji (UE) 2022/1173, wnioski o przyznanie pomocy powinny zawierać informacje niezbędne do właściwego i wiarygodnego zarządzania interwencjami, których dotyczą. W związku z powyższym, zaproponowano także katalog kar, dotyczący niewykonania ww. obowiązku.

Ponadto zaproponowano, aby wniosek o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1-4, (płatności bezpośrednie, przejściowe wsparcie krajowe, płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania oraz ONW) składany był w terminie od dnia 15 marca do dnia 15 maja (termin ten nie podlega przywróceniu). Jednocześnie proponuje się, aby wniosek można było złożyć po upływie tego terminu, lecz nie później niż w dniu, w którym upływa 25 dni od dnia upływu tego terminu, z tym że w takim przypadku na podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nakłada się karę w wysokości 1% danej pomocy za każdy dzień opóźnienia nie licząc dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót. Powyższe terminy są tożsame z obecnie obowiązującymi. Proponuje się ich utrzymanie ponieważ rolnicy znają je i są do nich przyzwyczajeni.

W projekcie ustawy przewidziano także upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, który może określić, w drodze rozporządzenia, w danym roku dłuższy termin składania wniosków o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4, lub zgłaszania zmian do tych wniosków, mając na względzie umożliwienie otrzymania przez rolników należnych im płatności. Wydłużenie terminu składania ww. wniosków i zmian do tych wniosków może być pomocne rolnikom podczas wystąpienia np. niekorzystnych zjawisk pogodowych (susze, powodzie, klęski żywiołowe). W takich przypadkach, rolnicy będą mieli więcej czasu na zaplanowanie zasiewów. Proponowane regulacje również są tożsame z dotychczas obowiązującymi w ustawie o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Ponadto, dostosowując przepisy krajowe do rozporządzenia Komisji (UE) 2022/1173, w projekcie zaproponowano szczególne rozwiązanie dla rolników, umożliwiające dokonanie

zmian lub wycofania wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4 do 15 września roku, w którym został złożony wniosek. Termin ten dotyczy tych niezgodności z warunkami kwalifikowalności, które wykryte zostały w ramach kontroli administracyjnych jak i za pomocą systemu monitorowania obszarów. Należy podkreślić, że podejście oparte na monitorowaniu obszarów opiera się bowiem na systemie prewencji i wczesnego ostrzegania rolników, którzy będą powiadamiani o nieprawidłowościach i będą mieli czas na ich usunięcie. Możliwe będzie to dzięki monitorowaniu przez agencję płatniczą, przy użyciu satelit, działalności rolniczej/oceny kwalifikowalności na zadeklarowanych obszarach w sposób stały/systematyczny. Dzięki takiemu rozwiązaniu rolnicy będą mogli uniknąć ewentualnych kar i sankcji. Jest to nowe podejście skierowane naprzeciw beneficjentom, w którym tradycyjna funkcja kontrolna zostanie zastąpiona funkcją informacyjno-doradczą.

Należy podkreślić, że przepisy UE już w 2018 r. zobowiązały państwa członkowskie do ustanowienia elektronicznego systemu składania wniosków o przyznanie płatności obszarowych objętych Zintegrowanym Systemem Zarządzania i Kontroli. Wymagane jest zatem złożenie tych wniosków przy wykorzystaniu formularza wniosku geoprzestrzennego dostarczonego przez właściwy organ. Biorąc pod uwagę powyższe, w projekcie ustawy zdefiniowany został zakres wniosku geoprzestrzennego, który składać się będzie, tak jak dotychczas, za pośrednictwem aplikacji eWnioskiPlus dostępnej za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) 2022/1173, wniosek geoprzestrzenny stosuje się do wszystkich interwencji obszarowych w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz do istotnych informacji związanych z warunkowością. Objęte nim zostaną zatem podmioty wnioskujące o przyznanie płatności w ramach interwencji w formie płatności bezpośrednich oraz niektórych interwencji w ramach II filaru WPR (w tym zobowiązania kontynuacyjne) tj.: płatności zalesieniowych, rolniczo-środowiskowo-klimatycznych, działania Rolnictwo ekologiczne oraz płatności ONW.

W celu usprawnienia i uproszczenia prowadzenia postępowań, a także w celu zapewnienia, aby stosowane rozwiązania nie generowały nadmiernych kosztów po stronie ARiMR, proponuje się uregulowanie niektórych kwestii na zasadzie odstępstwa od przepisów Kpa, w szczególności art. 7, 9, 10, 77 § 1 i 81 Kpa.

Proponuje się, aby strony oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu w sprawach dotyczących przyznania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1-6 projektowanej ustawy, obowiązane były przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia, co do okoliczności sprawy

zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Proponuje się, aby ciężar udowodnienia faktu spoczywał na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1-6 projektowanej ustawy, prowadzone jest na wniosek osoby, która rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą. Zatem to ubiegający się o płatności powinien przedstawić wszelkie dowody niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy.

Przepisy, analogiczne do powyższych regulacji, zostały wprowadzone już w 2007 r. z uwagi na potrzebę położenia większego nacisku na uaktywnienie stron w przedmiotowym postępowaniu. Częstym problemem podnoszonym przez ARiMR był brak reakcji wnioskodawców na wezwania do uzupełniania danych zamieszczonych we wnioskach o przyznanie płatności, a nawet celowe uchylenie się od złożenia wyjaśnień. Częste były przypadki reagowania dopiero wówczas, gdy decyzja była dla nich negatywna.

Propozycja odejścia od zasady prawdy obiektywnej w postępowaniu administracyjnym dotyczącym przyznania płatności oraz uaktywnienia stron tego postępowania jest ściśle związana z obowiązkami ciążącymi na państwie członkowskim, a szczególnie na agencji płatniczej, w zakresie prawidłowego wydatkowania środków unijnych. Państwo członkowskie jest bowiem obowiązane na mocy przepisów Unii Europejskiej do przyjęcia regulacji zapewniających skuteczną ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej (art. 59 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116). Z tego względu koniecznym jest zarówno ograniczenie, tam gdzie to możliwe, uznaniowości organów, przed którymi toczą się postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, poprzez określenie precyzyjnych kryteriów przyznawania pomocy, jak i oparcie postępowania dowodowego w znacznym stopniu na dowodach przedstawionych przez stronę w toku postępowania poprzez przeniesienie ciężaru udowodnienia faktu na osobę, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Omawiana wyżej instytucja jest wzorowana na ugruntowanych w doktrynie i sprawdzonych w praktyce przepisach Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu cywilnego. Wyłączenie stosowania przepisów Kpa w tym zakresie jest stosowane obecnie, i nie powoduje osłabienia sytuacji prawnej wnioskodawców w postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy, gdyż w praktyce proponowane regulacje mają zastosowanie w sytuacjach spornych, np. w przypadku złożenia wniosku na tę samą działkę przez dwóch albo większą liczbę wnioskodawców. W sytuacji, gdy taki spór nie istnieje, kierownik biura powiatowego ARiMR, wydając decyzję w sprawie o przyznanie płatności, bierze pod uwagę zawarte we wniosku oświadczenie

wnioskodawcy o posiadaniu działek rolnych objętych wnioskiem. W takim przypadku w postępowaniu w sprawie o przyznanie płatności jest to wystarczający dowód, na podstawie którego następuje pozytywne rozpatrzenie wniosku.

Ponadto, podkreślenia wymaga to, że przerzucenie ciężaru dowodowego na osobę, która z danego faktu wywodzi skutki prawne, nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami procedury administracyjnej. Przepisy kpa przewidują bowiem kontradiktoryjny tryb postępowania, np. w przypadku wyznaczenia przez organ rozprawy w sytuacjach spornych. Na rozprawie strony ustosunkowują się do materiału zgromadzonego przez organ, składają wyjaśnienia, zgłaszają żądania, propozycje i zarzuty oraz wypowiadają się co do wyników postępowania administracyjnego. Rozprawa pozwala na wymianę poglądów uczestników postępowania wyjaśniającego, ich uzgadnianie i tworzy możliwość szybkiego komunikowania się, a w rezultacie sprzyja usprawnieniu i uproszczeniu postępowania wyjaśniającego i zabezpieczeniu zasady ogólnej szybkości postępowania.

Należy podkreślić, że dotychczasowa praktyka wskazuje, iż przerzucenie ciężaru dowodowego na osobę, która z danego faktu wywodzi skutki prawne, korzystnie wpłynęło na ekonomikę prowadzonych postępowań.

Z powyższych względów dokonano też modyfikacji w zakresie dotyczącym:

- 1) zebrania i rozpatrzenia przez organ, przed którym toczy się postępowanie administracyjne, materiału dowodowego (art. 77 § 1 Kpa), ograniczając w projektowanych przepisach stosowanie przepisu Kpa jedynie do obowiązku rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego;
- 2) ograniczenia stosowania zasady wyrażonej w art. 10 Kpa jedynie do obowiązku zapewnienia stronom, ale na ich żądanie, czynnego udziału w każdym stadium postępowania, z jednoczesnym wyłączeniem stosowania przepisu art. 81 Kpa.

Jednocześnie, poprzez określenie w projektowanych przepisach, że w postępowaniu administracyjnym w sprawie o przyznanie płatności organ, przed którym toczy się postępowanie stoi na straży praworządności, proponuje się stosowanie w tym postępowaniu art. 7 Kpa tylko w części stanowiącej zasadę praworządności.

Kolejne regulacje projektowanej ustawy wynikają z potrzeby uwzględnienia w przepisach krajowych możliwości wykorzystania zdjęć wykonanych i przesyłanych przez stronę postępowania z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR, w tym zdjęć

geotagowanych będących zdjęciami zawierającymi informacje o długości i szerokości geograficznej miejsca ich wykonania. Zdjęcia geotagowane będą stanowiły dokument urzędowy zgodnie z art. 76 § 1 Kpa. Przesłane zdjęcie może stanowić bowiem istotny dowód w sprawie, na podstawie którego możliwe będzie rozstrzygnięcie kwestii związanych z potwierdzeniem lub też zanegowaniem deklaracji rolnika czy faktu wypełnienia zobowiązań wynikających z ubiegania się o płatności. Agencje płatnicze w państwach członkowskich UE mają możliwość stosowania geotagowanych zdjęć od 2018 r. Powyższe przepisy stanowią kontynuację rozwiązań stosowanych dotychczas w przepisach dotyczących płatności bezpośrednich i działań obszarowych PROW.

Projektowany art. 69 reguluje upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków lub trybu przyznawania oraz wypłaty płatności bezpośrednich lub przejściowego wsparcia krajowego oraz szczegółowe warunki lub tryb przyznawania tych płatności lub przejściowego wsparcia krajowego następcy prawnemu rolnika lub przejmującemu gospodarstwo, a także wysokość kar, z wyjątkiem kar administracyjnych. Zgodnie z przepisami projektowanej ustawy, w przepisach wykonawczych do niej, zostaną określone również szczegółowe warunki oraz tryb przyznawania płatności dobrostanowych, a także tryb ich wypłaty i zwrotu. Ponadto w tych przepisach zostaną określone praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt, których realizacja jest warunkiem przyznania płatności dobrostanowych oraz liczba punktów przyznawanych za realizację tych praktyk. Regulacje dotyczące następstwa prawnego będą odpowiadać rozwiązaniom wypracowanym w ramach dotychczasowej praktyki stosowania wsparcia bezpośredniego.

Analogicznie do powyższej regulacji, w projektowanym art. 70 zaproponowano uregulowanie upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków lub szczegółowego trybu przyznawania, wypłaty lub zwrotu poszczególnych rodzajów pomocy, o których mowa w art. 20 pkt 3–6, w tym szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie tej pomocy oraz szczegółowe warunki lub tryb przyznawania tej pomocy następcy prawnemu podmiotowi ubiegającego się o jej przyznanie lub przejmującemu grunty lub zwierzęta, lub wysokość kar, z wyjątkiem kar administracyjnych, oraz stawki tej pomocy.

Zgodnie z projektowanym art. 71 kierownik biura powiatowego ARiMR jest organem właściwym w sprawach uznawania przypadków działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności oraz określa tryb uznawania danego przypadku za działanie siły

wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych. Uznanie albo odmowa - następuje w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5 projektu. Należy wyjaśnić, że w przypadku gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, zgodnie z art. 3 rozporządzenia 2021/2116 beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy. Niemniej jednak w takim przypadku (tj. wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej, które mogą mieć wpływ na powierzchnię kwalifikującą się do płatności lub liczbę zwierząt kwalifikujących się do płatności związanych do zwierząt) rolnik powinien złożyć do kierownika biura powiatowego pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia. Szczegółowe regulacje przewidziane w tym zakresie będą odpowiadać rozwiązaniom wypracowanym w ramach dotychczasowej praktyki stosowania wsparcia bezpośredniego.

Projektowana ustawa (art. 72) ustanawia kierownika biura powiatowego ARiMR organem właściwym w sprawach zwrotu środków finansowych, o których mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2021/2116, potrąconych z tytułu dyscypliny finansowej, w przypadku gdy współczynnik korygujący uległ zmniejszeniu, oraz określa tryb zwrotu tych środków, wskazując, że następuje on w odrębnej decyzji lub w decyzji w sprawie o przyznanie płatności bezpośrednich. Ponadto w projekcie proponuje się upoważnić ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków dokonywania zwrotu tych środków.

W projekcie ustawy zaproponowano określenie sposobu postępowania w przypadku konieczności zastosowania zmniejszenia (redukcji) kwoty pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–4 projektu.

W projekcie ustawy zaproponowano, że należności ustalone w decyzji w sprawie przyznania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–2 projektu, nie mogą być przedmiotem umowy przeniesienia wierzytelności na osobę trzecią (przelewu), o której mowa w przepisach Kodeksu cywilnego, za wyjątkiem z wyjątkiem umowy przelewu na zakład ubezpieczeń, który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477), zawartej w celu uiszczenia należnych składek z tytułu ubezpieczenia.

W projekcie ustawy zaproponowano uregulowanie sytuacji, w której kwota pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5 projektu, nie może zostać przekazana na rachunek bankowy wnioskodawcy z przyczyn niezależnych od ARiMR. Wówczas kierownik biura powiatowego

ARiMR stwierdza wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy, o ile od dnia, w którym ta decyzja stała się ostateczna, upłynęły co najmniej 2 lata.

W projekcie ustawy zaproponowano regulację pozwalającą na wykonywanie elektronicznych kopii dokumentów gromadzonych po zakończeniu postępowań w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5. Proponuje się, aby po zakończeniu postępowania administracyjnego w tych sprawach, a w przypadku przysługiwania stronie prawa wniesienia skargi do sądu administracyjnego, po bezskutecznym upływie terminu przewidzianego na wniesienie tej skargi albo po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowo-administracyjnego, w wyniku którego ostateczna decyzja kończąca postępowanie w sprawie nie została wyeliminowana z obrotu prawnego, dokumenty składające się na akta sprawy, o ile powstały w postaci papierowej, były kopiowane elektronicznie i pozostawione w tej postaci w aktach sprawy, zamiast ich papierowych oryginałów. Powyższe regulacje stanowią kontynuację rozwiązań stosowanych obecnie w przepisach dotyczących płatności bezpośrednich, ustawy PROW 2014–2020 oraz przepisach ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Projektowany art. 79 określa obowiązek Prezesa ARiMR w zakresie obliczania i ogłaszania średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju. Dane te będą wykorzystywane przy ustalaniu kwalifikowalności do wsparcia w ramach niektórych działań II filaru WPR.

Rozdział 5. Pomoc przyznawana na podstawie umowy (art. 80–97)

W projektowanym rozdziale określono, wzorem przepisów obowiązujących dla Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, że do postępowań w sprawach o przyznanie pomocy w ramach interwencji, w których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy nie stosuje się przepisów Kpa, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, udostępniania akt, skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Zaproponowano również, żeby przepisy art. 65 ust. 1–3 ustawy dotyczące przyznawania pomocy w drodze decyzji były odpowiednio stosowane do przyznawania pomocy na podstawie umowy.

W celu ograniczenia zbędnych obciążeń nakładanych na podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy wskazano, że w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy nie może żądać zaświadczeń oraz dokumentów na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jeżeli są one znane temu podmiotowi z urzędu

albo są możliwe do ustalenia przez ten podmiot. Ponadto ustanowiono możliwość żądania przez ten oświadczeń od podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy w celu potwierdzenia przez niego faktów lub stanu prawnego niezbędnych do przyznania pomocy.

W projektowanej ustawie zaproponowano przepisy gwarantujące wyłączenie z obowiązku udostępniania w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.) dokumentów i informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy oraz czasowe ograniczenie w dostępie do dokumentów i informacji wytworzonych lub przygotowanych przez podmioty właściwe w sprawie o przyznanie pomocy w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy. Celem wprowadzenia tych przepisów jest zapobieganie dezorganizacji procesu przyznawania pomocy projektów, zapewnienie jego bezstronności oraz zapobieganie nieuczciwym praktykom polegającym na powielaniu w ramach danego postępowania rozwiązań opracowanych przez inne podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy.

Zgodnie projektowaną ustawą wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy.

W projektowanej ustawie zamieszczono regulacje dotyczące ogłoszenia o naborze wniosków, które podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy podaje do publicznej wiadomości co najmniej na swojej stronie internetowej. Określono również informacje, które mają być zawarte w tym ogłoszeniu. Zaproponowano, żeby podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy przeprowadzał nabór na podstawie określonego przez siebie regulaminu oraz określono wymagania dotyczące minimalnej zawartości tego regulaminu.

W przypadku gdy zgodnie z Planem Strategicznym beneficjentem pomocy może być wyłącznie jednostka doradztwa rolniczego, wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w zaproszeniu skierowanym do tej jednostki przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy.

Zgodnie z Planem Strategicznym operacje w zakresie szkoleń podstawowych dla rolników oraz kompleksowych programów doradczych (art. 78 rozporządzenia 2021/2115) będą realizowane przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721), a

operacje w zakresie podstawowych i uzupełniających szkoleń dla doradców rolniczych (art. 78 rozporządzenia 2021/2115) przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.

Podstawowym argumentem przemawiającym za powierzeniem realizacji tych operacji wskazanym z góry podmiotom jest umożliwienie realizacji szkoleń dla rolników oraz usług doradczych od początku wdrażania Planu Strategicznego. Jest to niezmiernie istotne w kontekście przewidywanej roli doradztwa w realizacji celów Planu Strategicznego oraz Europejskiego Zielonego Ładu.

Argumentami za powierzeniem wdrażania przedmiotowych operacji ośrodkom doradztwa rolniczego są m.in.:

- 1) ustawowe umocowanie do realizacji zadań z zakresu doradztwa rolniczego oraz szkoleń dla rolników;
- 2) potencjał kadrowy;
- 3) doświadczenie w prowadzeniu działalności doradczej i szkoleniowej dla rolników;
- 4) struktura organizacyjna zapewniająca we wszystkich województwach dostępność dla indywidualnego rolnika;
- 5) rozbudowana baza dydaktyczno-szkoleniowa;
- 6) największy udział doradców wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego na listach doradców prowadzonych przez CDR;
- 7) stabilność rynkowa;
- 8) umożliwienie realizacji usług doradczych oraz szkoleń dla rolników w terminach dostosowanych do terminów technologicznych i wynikających z przepisów.

W związku z powyższym w przypadku operacji w zakresie szkoleń podstawowych dla rolników, kompleksowych programów doradczych oraz podstawowych i uzupełniających szkoleń dla doradców rolniczych jedynie ww. podmioty są uprawnione o do złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

Zgodnie z proponowanymi regulacjami w przypadku interwencji, w ramach których pomoc będzie przyznawana na podstawie umowy, regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy będzie źródłem szczegółowych informacji na temat danego naboru i postępowania w sprawie o przyznanie pomocy. Regulamin będzie również dokumentem, w którym będzie wskazywany oraz opisywany sposób wyboru operacji.

W przedmiotowym rozdziale wprowadzono wyjątek od określania w regulaminie naboru kwoty przeznaczonej na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy.

W przypadku interwencji w sektorze owoców i warzyw nie ma takiej możliwości ponieważ operacja czyli zatwierdzony program operacyjny jest programem wieloletnim. Pomoc udzielana jest za każdy zrealizowany rok tego programu. Podstawą do kalkulacji co roku pomocy finansowej jest wartość produkcji sprzedanej danej organizacji producentów z 12-miesięcznego okresu referencyjnego, który jest okresem ruchomym, co powoduje że limit pomocy w każdym roku realizacji programu na etapie jego zatwierdzania nie będzie możliwy do określenia.

Natomiast w przypadku interwencji „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” pomoc przyznaje się na okres pomocy bez wskazania wysokości tego wsparcia, które uzależnione jest od przychodów osiągniętych przez beneficjenta.

Są określone maksymalne poziomy pomocy, które nie mogą zostać przekroczone, natomiast jest to wartość, która nie musi zostać osiągnięta przez beneficjenta, w związku z czym, pomoc nie jest określana odgórnie na etapie jej przyznawania, tylko na etapie wypłaty środków.

Budżet interwencji będzie natomiast stopniowo pomniejszany z postępującą wypłatą środków finansowych dla beneficjenta. Szacując poziom wydatkowania środków, na bazie dokonywanych wypłat i podpisanych umów o przyznaniu pomocy, ARiMR będzie określała moment, w którym nie będzie możliwości ogłaszania kolejnych naborów o przyznanie pomocy. Potencjalny brak środków na nowe zobowiązania będzie zgłoszony z odpowiednim wyprzedzeniem, podobnie jak w dotychczasowych okresach programowania.

W projektowanej ustawie zawarto regulacje dotyczące zmiany regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy. Zakładają one możliwość zmiany regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy, z tym że w zakresie określenia kryteriów wyboru operacji oraz opisu procedury wyboru operacji na podstawie tych kryteriów przesądzono, że zmiany mogą mieć miejsce wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego postępowania nie złożono jeszcze wniosków o przyznanie pomocy. Jedynym odstępstwem od powyższego obwarowania może być konieczność dokonania zmiany regulaminu, o ile ma ona swoje źródło w odrębnych przepisach prawa.

Wszelkie zmiany dokonane w regulaminie wraz z ich uzasadnieniem oraz terminem stosowania podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy udostępni w taki sposób w jaki udostępnił

regulamin.

W rozdziale zawarto również regulacje dotyczące możliwości uzupełniania lub poprawiania wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z regulaminem naboru wniosków o przyznanie pomocy. Ponadto wprowadzono możliwość poprawiania z urzędu przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy oczywistych omyłek pisarskich lub rachunkowych zobowiązując ten podmiot do informowania o tym podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy.

Zawarto także regulacje gwarantujące informowanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy o wyniku oceny wniosku o przyznanie pomocy za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR oraz, tak jak miało to miejsce w poprzednich perspektywach finansowych, prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi w przypadku odmowy przyznania pomocy.

W celu zagwarantowania przejrzystości procesu przyznawania pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy będzie zobowiązany do publikowania na swojej stronie internetowej informacji o operacjach wybranych do przyznania pomocy oraz o operacjach, na które odmówiono przyznania pomocy. Określono również że podanie w tej informacji wysokości przyznanej kwoty pomocy nie dotyczy interwencji, w których nie ma możliwości określenia wysokości przyznanej kwoty pomocy analogicznie jak w przypadku określania w regulaminie kwoty przeznaczonej na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru. Przesądzono, tak jak to miało miejsce w PROW 2014–2020, że wyczerpnięcie środków w ramach limitu określonego na nabór nie stanowi przeszkody w przyznaniu pomocy na daną operację, jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi na odmowę przyznania pomocy, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie ustali, że spełnione są pozostałe warunki przyznania pomocy, spełnione są w wystarczającym stopniu kryteria wyboru operacji oraz są dostępne środki w ramach budżetu danej interwencji lub województwa określone w Planie Strategicznym lub w wytycznych IZ.

Określono, że umowę o przyznaniu pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy zawiera z podmiotem, którego operacja została wybrana. Ponadto wskazano przesłanki braku możliwości zawarcia umowy o przyznaniu pomocy. Należą do nich niedokonanie przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy czynności określonych w regulaminie naboru oraz wykluczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy z możliwości przyznania pomocy.

W projektowanej ustawie określono zawartość umowy o przyznaniu pomocy biorąc pod uwagę

specyfikę niektórych interwencji Planu Strategicznego oraz zobowiązanie ARiMR do opracowania formularza tej umowy.

Określono wyjątek w odniesieniu do interwencji w sektorze owoców i warzyw oraz interwencji „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” w zakresie warunków regulaminu konkursu oraz w zakresie postanowień umowy o przyznaniu pomocy. W przypadku tych interwencji nie ma możliwości określenia kwoty pomocy dla jednego beneficjenta. Jest określony na poziomie przepisów UE maksymalny limit wsparcia dla beneficjentów, natomiast wartość kwotowa przyszłego wsparcia nie jest możliwa do określenia na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy i nie jest możliwe zawarcie informacji na temat wysokości wsparcia w umowie o przyznaniu pomocy, ponieważ wysokość tego wsparcia będzie zależała od przychodów jakie będą osiągnane przez beneficjentów w kolejnych latach wsparcia. Są więc określone maksymalne poziomy pomocy, które nie mogą zostać przekroczone, natomiast jest to wartość, która nie musi zostać osiągnięta przez beneficjenta, w związku z czym, pomoc nie jest określana ogólnie na etapie jej przyznawania, tylko na etapie wypłaty środków.

Odnosnie do operacji, w ramach których beneficjent zostaje wyłoniony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych z dotychczasowych doświadczeń wynika, że tryb ten jest właściwy w operacjach, w ramach których trudno jest wskazać i oszacować ich wartość za pomocą kosztów uproszczonych na etapie przygotowywania ich założeń. Z tego względu w Planie Strategicznym założono, że może on dotyczyć operacji w zakresie transferu wiedzy w oparciu o demonstracje realizowanych w ramach interwencji „Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych”.

Przy zastosowaniu tego trybu zakłada się, że pomoc będzie przyznawana beneficjentowi wyłoniemu zgodnie z przepisami ustawy Pzp, z wyłączeniem przepisów dotyczących umów w sprawach zamówień publicznych, z tym że umowa o przyznaniu pomocy w ramach tych operacji będzie zawierana zgodnie z art. 264, art. 308 ust. 2 i 3, art. 577 i art. 578 tej ustawy.

Rozwiązanie takie zostało zastosowane w ramach działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanej dalej „ustawą o PROW 2014–2020”. W związku z czym rozwiązanie to nie

jest nowe.

Projektowane przepisy mają przede wszystkim na względzie wprowadzenie rozliczania realizacji operacji na wzór rozwiązania zastosowanego w ramach ww. działań PROW 2014–2020. Po przygotowaniu i rozstrzygnięciu zamówienia, nastąpi podpisanie umowy z beneficjentem a następnie realizacja operacji i jej etapowe rozliczanie, przy czym proces rozliczania będzie dotyczył badania stopnia tej realizacji (do momentu całkowitego zakończenia) przez weryfikację dokumentacji potwierdzającej realizację operacji zgodnie z zamówieniem publicznym.

Przy zastosowaniu proponowanego rozwiązania, beneficjenci wraz z wnioskiem o płatność będą przedstawiali dokumenty potwierdzające organizację i przeprowadzenie określonych działań, a wynagrodzenie beneficjentów będzie wypłacane zgodnie z umową zawartą pomiędzy nimi a agencją płatniczą, zgodnie z trybem przyjętym w przepisach ustawy Pzp.

W związku ze złożonym odwołaniem w ramach jednego z postępowań na wybór beneficjenta jednego z działań PROW 2014–2020, Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 10 listopada 2021 r. zakwestionowała podejście do określania warunków udziału w postępowaniu z jednoczesnym uwzględnieniem warunków przyznania pomoc wynikających z ustawy o PROW 2014–2020 i wskazała na potrzebę wyodrębnienia dwóch etapów procesu przyznawania pomocy, tj.:

- 1) przeprowadzenia najpierw wyboru najkorzystniejszej oferty zgodnie z ustawą Pzp,
- 2) następnie sprawdzenia spełnienia przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, warunków przyznania pomocy określonych w ustawie o PROW 2014–2020, których nie można zastosować na etapie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Dlatego też konieczne jest określenie podstaw prawnych, które umożliwią agencji płatniczej weryfikację (na etapie przed zawarciem umowy o przyznaniu pomocy) spełniania przez podmiot, którego oferta zostanie wybrana jako najkorzystniejsza zgodnie z przepisami ustawy Pzp, warunków przyznania pomocy określonych dla beneficjenta wynikających z przepisów UE, projektowanej ustawy oraz wytycznych dla interwencji.

Proponuje się, by w ramach ww. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w celu wyłonienia beneficjenta, w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym lub w dokumentach zamówienia publicznego (w szczególności w specyfikacji warunków zamówienia) agencja płatnicza każdorazowo wskazywała warunki przyznania pomocy musi spełnić oferent przed

zawarciem umowy oraz sposób wykazania ich spełnienia. Jeżeli warunki te nie zostaną spełnione (nie zostaną wykazane przez oferenta), pomoc nie zostanie przyznana. Podkreślenia przy tym wymaga, że warunki te dotyczyć będą jedynie warunków przyznania pomocy wynikających z powyższych przepisów. Rozwiązanie to ma na celu z jednej strony uczynienie zadość podstawowej zasadzie, że pomoc może być przyznana jedynie podmiotowi, który spełnia warunki przyznania pomocy określone w przepisach prawa, z drugiej natomiast – że beneficjenta wyłącza się zgodnie z przepisami ustawy Pzp. Wskazywanie bowiem warunków przyznania pomocy określonych dla beneficjenta pomocy wynikających z przepisów UE, projektowanej ustawy oraz wytycznych jako warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego może ponownie budzić wątpliwości Krajowej Izby Odwoławczej.

Projektowane rozwiązanie przewiduje, że podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza będzie wzywany przez agencję płatniczą do wykazania spełnienia warunków przyznania tej pomocy w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli na wezwanie to podmiot ten nie wykaże spełnienia warunków przyznania pomocy, przewiduje się ponowne wezwanie go przez agencję płatniczą do wykazania spełnienia tych warunków w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

W przypadku braku wykazania spełnienia warunków przyznania pomocy przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, wprowadza się regulację, która pozwoli agencji płatniczej na odmowę przyznania pomocy.

Dodatkowo, oprócz odmowy przyznania pomocy, agencja płatnicza będzie uprawniona do zatrzymania wadium (wniesionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego) z odsetkami, a w przypadku wadium wniesionego w formie gwarancji lub poręczenia – do wystąpienia odpowiednio do gwaranta lub poręczyciela z żądaniem zapłaty wadium. Projektowany przepis w tym zakresie stanowić zatem będzie dodatkową przesłankę zatrzymania wadium za niespełnienie warunków przyznania pomocy, odrębną od przesłanek określonych w ustawie Pzp (w tym zakresie przepisy te będą miały charakter szczególny w stosunku do przepisów ustawy Pzp). Należy dodatkowo zauważyć, iż wskazanie w przepisie przejściowym na możliwość wymagania wniesienia wadium jest adekwatne do art. 97 ust. 1 ustawy Pzp, z którego wynika, że zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium. Ustawodawca zdecydował, aby wprowadzenie takiego wymogu było wyłączną decyzją zamawiającego, bez względu na to, według których przepisów ustawy jest prowadzone postępowanie.

Jednocześnie proponowane rozwiązanie ma na celu umożliwienie agencji płatniczej przeprowadzenie ponownego badania i oceny ofert pozostałych wykonawców w postępowaniu, wyboru oferty najkorzystniejszej albo unieważnienia postępowania (rozwiązanie analogiczne do art. 263 ustawy Pzp).

Ponadto wskazuje się, że w przypadku odmowy przyznania pomocy oferentowi będzie przysługiwała skarga do sądu administracyjnego na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Przewidziana w tych przepisach procedura skargowa nie dotyczy odwołań od decyzji IZ w obszarze zamówień publicznych, lecz jedynie kontroli przez sąd administracyjny zasadności odmowy przyznania pomocy udzielonej na podstawie przepisów projektowanej ustawy.

Dodatkowo zaproponowano przepisy, które mają na celu uregulowanie trybu postępowania i terminów w przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego przez podmiot, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, a który otrzymał informację o odmowie przyznania pomocy z powodu niespełnienia warunków przyznania pomocy.

Wskazano na możliwość zawarcia umowy o przyznaniu pomocy z kolejnym wyłonionym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcą, przed wydaniem przez sąd administracyjny prawomocnego orzeczenia, oraz określono przesłankę, kiedy agencja płatnicza będzie mogła skorzystać z takiej możliwości. Przesłanka umożliwiająca zawarcie umowy o przyznaniu pomocy z kolejnym wyłonionym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcą, przed wydaniem przez sąd administracyjny prawomocnego orzeczenia, ziści się gdy stwierdzone zostanie ryzyko, że niezawarcie umowy o przyznaniu pomocy przed wydaniem przez sąd administracyjny prawomocnego orzeczenia mogłoby spowodować negatywne skutki dla terminowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji.

Określono, że w przypadku zawarcia umowy o przyznaniu pomocy z kolejnym wyłonionym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcą, przed wydaniem przez sąd administracyjny ww. prawomocnego orzeczenia, agencja płatnicza niezwłocznie przekaze sądowi administracyjnemu, do którego wniesiona została skarga, informację o zawarciu umowy o przyznaniu pomocy. Celem takiego rozwiązania jest poinformowanie sądu administracyjnego o okoliczności, która może okazać się kluczową i być niezbędna dla wydania przez ten sąd orzeczenia.

Jeżeli umowa o przyznaniu pomocy z kolejnym wykonawcą zostanie zawarta przed wydaniem prawomocnego orzeczenia wskazano, że uwzględniając skargę sąd administracyjny stwierdza tylko, że ocena spełnienia warunków przyznania pomocy została przeprowadzona w sposób naruszający prawo. Celem tego przepisu jest zatem, aby w omawianym przypadku uwzględnienie skargi nie skutkowało uchynieniem zaskarżonego aktu o odmowie przyznania pomocy, lecz jedynie stwierdzeniem, że ocena spełnienia warunków przyznania pomocy została przeprowadzona w sposób naruszający prawo. Dopuszczenie w takiej sytuacji możliwości wydania orzeczenia uchylającego odmowę przyznania pomocy należy uznać za niezasadne, skoro umowa o przyznaniu pomocy została już zawarta z innym wykonawcą niż ten, który złożył skargę, a zatem nie będzie możliwe zawarcie takiej umowy ze skarżącym.

W powyższym zakresie wprowadzono skrócone do 30 dni terminy rozpatrywania przez sądy administracyjne skargi i skargi kasacyjnej. Przy przyjęciu takiego rozwiązania podmiotowi, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, a który otrzymał informację o odmowie przyznania pomocy z powodu niespełnienia warunków przyznania pomocy, przysługiwać będzie roszczenie o odszkodowanie na zasadach ogólnych.

Zaproponowane regulacje mają na celu przyspieszenie rozpatrywania spraw dotyczących przyznania pomocy. Takie rozwiązanie jest uzasadnione w związku z koniecznością wyeliminowania niepewności co do tego, czy podnoszone przez beneficjenta zarzuty są słuszne i mają również na celu to, aby można było sprawnie i szybko wydatkować środki przeznaczone w ramach Planu Strategicznego, w innym przypadku zbyt długie rozpatrywanie skarg może spowodować zatrzymanie wdrażania interwencji, a w konsekwencji brak wydatkowania środków finansowych z Planu Strategicznego.

W przedmiotowym rozdziale określono, że przyznana pomoc jest wypłacana na wniosek o płatność.

Ponadto zaproponowano wymagania dotyczące wniosku o płatność uwzględniając specyfikę poszczególnych interwencji, w tym formę przyznawania pomocy. Zgodnie z nimi złożenie dokumentów w zakresie poniesienia kosztów związanych z realizacją operacji dotyczy jedynie refundacji.

W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE, proponuje się zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116 przepisy określające podstawy wykluczenia beneficjentów z możliwości przyznania pomocy. Zgodnie z nowym modelem wdrażania WPR akty prawne UE co do zasady nie zawierają już tak szczegółowych przepisów odnoszących się

do beneficjentów jak zawierały w ramach poprzednich perspektyw finansowych. Zgodnie z przepisami ww. artykułu przepisy przyjmowane przez państwa członkowskie i podejmowane środki odnoszą się w szczególności do:

- 1) zapewnienia skutecznego zapobiegania nadużyciom finansowym, w szczególności w obszarach o podwyższonym poziomie ryzyka, co będzie działało odstrasżająco, z uwzględnieniem kosztów i korzyści oraz proporcjonalności takich środków;
- 2) nakładania skutecznych, proporcjonalnych oraz odstrasżających kar zgodnie z prawem Unii, a w przypadku braku stosownych przepisów – zgodnie z prawem krajowym oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych.

Zaproponowane regulacje w zakresie wykluczenia beneficjentów z możliwości otrzymania pomocy wynikają więc z jednej strony z braku w przepisach UE dotyczących Planu Strategicznego przepisów odpowiadających przepisom art. 35 ust. 5 i 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48, z późn. zm.) a z drugiej strony z konieczności określenia odpowiednich zasad w przepisach krajowych. Proponowane brzmienie zostało oparte zarówno na dotychczasowych przepisach z wykorzystaniem art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 203, z późn. zm.).

Rozdział 6. Kontrola (art. 98–104)

Zgodnie z art. 59 ust. 2 rozporządzenia 2021/2116 państwa członkowskie są zobowiązane ustanowić skuteczne systemy zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem Unii regulującym interwencje unijne i podjąć w tym celu działania niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania swoich systemów zarządzania i kontroli oraz legalności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych Komisji.

Z tego względu w przedmiotowym rozdziale określono system kontroli administracyjnych oraz kontroli na miejscu. Przewidziano możliwość przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu w zakresie:

- 1) przestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych;

- 2) spełniania warunków przyznania i wypłaty pomocy i pomocy technicznej oraz zobowiązań związanych z przyznaną pomocą i pomocą techniczną określonych w postanowieniach Planu Strategicznego, wytycznych IZ, regulaminie naboru wniosków o przyznanie pomocy, oraz umowie o przyznaniu pomocy i pomocy technicznej albo decyzji o przyznaniu pomocy;
- 3) przestrzegania norm lub wymogów podstawowych, zgodnie z art. 83 ust. 6 lit. b rozporządzenia 2021/2116.

Odnośnie do kontroli administracyjnych w zakresie przestrzegania norm lub wymogów podstawowych, zgodnie z art. 83 ust. 6 lit. b rozporządzenia 2021/2116, zakłada się możliwość wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, w którym zostaną określone normy lub wymogi podstawowe, mając na względzie możliwość wykorzystania w kontroli administracyjnej informacji zgromadzonych w systemach teleinformatycznych Agencji oraz zapewnienie, że kontrole administracyjne odnośnie tych norm lub wymogów podstawowych są co najmniej tak samo skuteczne jak kontrole na miejscu, a także zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem płatności bezpośrednich. Podobna delegacja została przewidziana w odniesieniu do warunków i trybu przeprowadzania kontroli na miejscu.

W projektowanych przepisach określono szczegółowy zakres ww. kontroli.

W przypadku kontroli przestrzegania wymogów podstawowych, wskazanych w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115 kontrole będą przeprowadzane przez powiatowego lekarza weterynarii. W tym celu zakłada się delegację do wydania rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w którym zostaną określone ww. wymogi, do których kontroli jest właściwy powiatowy lekarz weterynarii, oraz rodzaj przeprowadzanych kontroli, z uwzględnieniem kontroli administracyjnych lub kontroli na miejscu, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego przeprowadzania tych kontroli.

Mając na względzie jednolitość rozwiązań obowiązujących w zakresie kontroli na miejscu, proponuje się, aby kontrole realizowane zarówno przez agencję płatniczą, podmioty wdrażające, powiatowego lekarza weterynarii oraz instytucję zarządzającą przeprowadzane były w trybie i na zasadach określonych w projektowanej ustawie. Zakłada się również możliwość przeprowadzenia kontroli przez instytucję zarządzającą.

Zdefiniowano także podstawowe prawa osób upoważnionych do przeprowadzania czynności kontrolnych, określono wymogi odnośnie samego upoważnienia do wykonywania tych

czynności kontrolnych. Proponuje się aby osoba upoważniona, przed przystąpieniem do wykonywania czynności kontrolnych, była obowiązana okazać imienne upoważnienie. Czynności kontrolne mogą być wykonywane podczas nieobecności podmiotu kontrolowanego także wówczas, gdy został on powiadomiony o kontroli.

Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych mają prawo do: wstępu na grunty i do obiektów związanych z działalnością, której dotyczy pomoc albo pomoc techniczna, dostępu do zwierząt, pobierania próbek do badań, żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli, wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kopii oraz zabezpieczania tych dokumentów i żądania okazywania i udostępniania danych informatycznych.

Przewidziano możliwość przeprowadzania kontroli u osób trzecich, określono zakres kontroli u osób trzecich oraz wskazano, iż podlegają one takim samym zasadom jak inne kontrolowane podmioty.

Ponadto wskazano zobowiązanie podmiotu kontrolowanego do umożliwienia przeprowadzenia kontroli na miejscu i określono konsekwencje nieumożliwienia przeprowadzenia takiej kontroli.

Określono również zawartość sprawozdania, tryb sporządzania sprawozdania oraz uprawnienia podmiotu kontrolowanego w zakresie możliwości zgłaszania zastrzeżeń do tego sprawozdania.

Sprawozdanie zawiera elementy enumeratywnie wyliczone w projektowanym przepisach. Regulacje w tym zakresie są powtórzeniem regulacji obowiązujących dotychczas, z tym, że zamiast pojęcia „raport” użyto pojęcia „sprawozdanie”. W stosunku do poprzednich przepisów zmieniono sposób komunikacji z rolnikiem (odejście od korespondencji papierowej). Sprawozdanie przesyłane będzie bowiem do podmiotu kontrolowanego za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Również za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji podmiot kontrolowany otrzyma stanowisko do zgłoszonych zastrzeżeń.

W projektowanej ustawie określono zasady przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przestrzegania wymogów podstawowych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika. Wymogi, do których kontroli jest właściwy powiatowy lekarz weterynarii, oraz rodzaj przeprowadzanych kontroli, z uwzględnieniem kontroli administracyjnych lub kontroli na miejscu zostaną określone przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

W projektowanych przepisach określono, że czynności kontrolne w ramach kontroli na miejscu przeprowadzanej przez powiatowego lekarza weterynarii są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii. Upoważnienie zawierać będzie wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonywania. Jeżeli istnieje konieczność wykonania czynności kontrolnych w ramach kontroli administracyjnych i na miejscu poza obszarem działania powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika, lekarz ten upoważnia do wykonania tych czynności powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie siedziby stada w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. We wskazanym przypadku powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na położenie siedziby stada wykonuje czynności kontrolne na podstawie upoważnienia, sporządza protokół wykonania czynności kontrolnych i niezwłocznie przekazuje go powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika.

Jednocześnie zakłada możliwość się wydania rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, w którym określi szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania kontroli na miejscu w ramach warunkowości, mając na względzie zapewnienie przeprowadzania tych kontroli w jednolity sposób na obszarze całego kraju.

Przewidziano możliwość powierzenia przeprowadzenia kontroli na miejscu innym jednostkom organizacyjnym, pod warunkiem, że dysponują one odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi do przeprowadzenia kontroli na miejscu.

Rozdział 7. Instrumenty finansowe (art. 105–108)

Podstawowym celem przepisów zaproponowanych w tym rozdziale jest stworzenie instytucjonalnych ram prawnych systemu wdrażania instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę, że przepisy UE w tym zakresie są wspólne dla wszystkich funduszy i nie uwzględniają specyfiki EFRROW.

Zgodnie z art. 80 rozporządzenia 2021/2115 środki EFRROW mogą być realizowane w formie wsparcia zwrotnego za pośrednictwem instrumentów finansowych. Zastosowanie wsparcia w formie instrumentów finansowych w ramach Planu Strategicznego jest fakultatywne i należy wyłącznie do decyzji IZ, jednakże zasadność wprowadzenia takiej formy wsparcia musi zostać potwierdzona w dokonanej analizie ex ante.

Zarówno przeprowadzone dotychczas analizy ex-ante, jak i pilotażowe wdrażanie finansowania zwrotnego jako Funduszu Gwarancji Rolnych (FGR) w ramach PROW 2014–2020

potwierdziły zasadność stosowania tej formy wsparcia.

Celem FGR było wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego w dostępie do finansowania poprzez udzielanie gwarancji oraz dofinansowania w formie dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych objętych tymi gwarancjami.

FGR wypełnił lukę w finansowaniu zwrotnym sektora rolnego, która spowodowana była głównie ograniczoną ofertą rynkową w związku z brakiem odpowiednich (z punktu widzenia banków) zabezpieczeń, m.in. w związku z ograniczeniami w zakresie egzekucji z majątku rolnika.

W ramach oceny ex ante dla PS WPR 2023–2027 zidentyfikowana została luka finansowa jako efekt niedoskonałości rynku o wielkości 2,2 mld zł.

Projektowana ustawa umożliwia skuteczne wdrożenie i uzupełnienie przepisów UE w zakresie instrumentów finansowych, zawartych przede wszystkim w rozporządzeniu 2021/1060.

Projekt ustawy określa tryb wyboru podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe, wskazuje podmioty zaangażowane we wdrażanie instrumentów finansowych oraz precyzuje ich zadania. Wskazuje się, że instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków Planu Strategicznego na rzecz instrumentów finansowych na zasadach określonych w art. 59 rozporządzenia 2021/1060.

Projekt uzupełnia przepisy UE w zakresie wskazania podmiotów, które z racji doświadczenia we wdrażaniu pozadotacyjnych form wsparcia, zdolności instytucjonalnych, a także usytuowania w systemie instytucji publicznych i realizowania zadań publicznych, mogą pełnić na poziomie krajowym rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy.

Zgodnie z art. 59 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060, przy wspieraniu instrumentów finansowych IZ może powierzyć zadania wdrożeniowe przez bezpośrednie udzielenie zamówienia m.in. publicznemu bankowi lub publicznej instytucji, ustanowionym jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową, które spełniają wszystkie warunki określone w przepisach tego rozporządzenia. Takim podmiotem, predysponowanym do pełnienia ww. funkcji na poziomie krajowym, jest Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), który został wskazany do tej roli w perspektywie 2014–2020.

Projektowana ustawa określa kompetencje ARiMR jako agencji płatniczej, a także posiadającej kompetencje kontrolne w zakresie wdrażania i wykorzystywania instrumentów finansowych. Jednocześnie projekt przewiduje współpracę ARiMR z podmiotem wdrażającym instrument finansowy w zakresie weryfikacji podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na WPR.

IZ zapewnia, aby kontrole zarządcze przeprowadzane były w ciągu całego okresu programowania oraz podczas ustanawiania i wdrażania instrumentów finansowych.

Projektowana ustawa, uzupełniając wymogi określone w zał. X do rozporządzenia 2021/1060, określa elementy umowy o finansowaniu zawieranej między IZ a podmiotem wdrażającym instrument finansowy.

Projektowana ustawa reguluje proces przepływów finansowych w zwrotnym finansowaniu oraz sposób zagospodarowania środków po ich zwrocie do funduszu. Środki finansowe przypisane do wkładu finansowego z Planu Strategicznego oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o finansowaniu podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez instytucję zarządzającą, a ich dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Rozdział 8. Przyznawanie i wypłata pomocy technicznej (art. 109)

Celem pomocy technicznej jest wspieranie zarządzania Planem Strategicznym i wdrażania określonych w nim interwencji (I i II filar), w tym utworzenia i funkcjonowania krajowej sieci WPR.

W przepisach przedmiotowego rozdziału określono ogólne zasady przyznawania i wypłaty pomocy technicznej organom lub jednostkom organizacyjnym realizującym działania określone w art. 125 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115. Zaproponowano, aby zastosowanie do tego procesu miały odpowiednio przepisy projektowanej ustawy dotyczące przyznawania i wypłaty pomocy na podstawie umowy.

Rozdział 9. Krajowa sieć obszarów wiejskich+ (art. 110)

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich+ (KSOW+), która jest krajową siecią wspólnej polityki rolnej, o której mowa w art. 126 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, zostanie utworzona w oparciu o istniejącą Krajową Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW). KSOW+ ustanawiana jest w celu stworzenia sieci kontaktów i współpracy na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją, przedstawicielami sektora rolnictwa, doradcami, naukowcami, podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie innowacji i innymi podmiotami działającymi w obszarze rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

KSOW+ będzie służyć następującym celom:

- 1) zwiększeniu zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron w przygotowanie i wdrażanie Planu Strategicznego, a także ułatwianiu wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie jego wdrażania;

- 2) poprawie jakości wdrażania Planu Strategicznego;
- 3) informowaniu opinii publicznej i potencjalnych beneficjentów o WPR i możliwościach finansowania;
- 4) wspieraniu innowacyjności w rolnictwie i rozwoju obszarów wiejskich oraz włączeniu i interakcji między wszystkimi zainteresowanymi stronami w procesie wymiany i budowania wiedzy;
- 5) rozpowszechnianiu wyników realizacji Planu Strategicznego;
- 6) wspieraniu administracji we wdrażaniu Planu Strategicznego i przechodzeniu na model realizacji oparty na wynikach;
- 7) wspieraniu zdolności monitorowania i oceny odpowiednich organów.

W projektowanym rozdziale zostały wskazane podmioty zapewniające funkcjonowanie KSOW+, do których należą:

- 1) IZ;
- 2) Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie – jako jednostka centralna;
- 3) samorządy województw i wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego – jako jednostki regionalne;
- 4) Agencja – jako jednostka realizująca zadania informacyjno-promocyjne dotyczące Planu Strategicznego i wdrażanych przez siebie interwencji.

Jednostki te będą wykonywały zadania dotyczące m.in. opracowania i realizacji planu działania KSOW+.

Projektowana ustawa określa zadania IZ oraz pozostałych ww. jednostek, a także wskazuje zależności pomiędzy nimi w ramach systemu funkcjonowania KSOW+.

W strukturze organizacyjnej KSOW+ przewidziano również powołanie przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi organu opiniodawczo-doradczego w zakresie KSOW+, którego obsługę będzie zapewniać jednostka centralna.

Na potrzeby wzmocnienia systemu AKIS, w ramach KSOW+ funkcjonować będą sieci tematyczne dotyczące innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz gospodarstw demonstracyjnych. Koordynacja i wsparcie realizacji zadań tych sieci zapewniona będzie przez jednostkę centralną. Instytucja zarządzająca będzie określać w wytycznych szczegółowe zasady ich funkcjonowania.

Projektowane przepisy wprowadzają sieć tematyczną dotyczącą innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich jako kontynuację zadań KSOW, realizowanych w PROW 2014–2020 przez Centrum Doradztwa Rolniczego i wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, o których

mowa w art. 54 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 1305/2013, wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadania polegające na współpracy w ramach sieci EPI, o której mowa w art. 53 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013.

Sieć dotycząca innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), poprzez swoją markę wypracowaną w okresie PROW 2014-2020, a także strukturę sieci opartą na publicznym doradztwie rolniczym pozwala na praktyczne zastosowanie najbardziej pożądanego modelu wdrażania innowacji, czyli wielopodmiotowej współpracy zainteresowanych stron. Celami szczegółowymi tej sieci są:

- ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- pomoc w tworzeniu grup operacyjnych EPI oraz pomoc w opracowaniu projektów przez grupy operacyjne EPI i partnerstwa na rzecz innowacji.

Potrzeba kontynuowania działań sieci dotyczącej innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich wynika z art. 126, ust. 3 lit. e rozporządzenia 2021/2115, w szczególności przez wspieranie grup operacyjnych EPI, o których mowa w art. 127 rozporządzenia 2021/2115.

Projektowane przepisy wprowadzają sieć dotyczącą gospodarstw demonstracyjnych jako nową sieć działającą w ramach KSOW+, której powołanie związane jest z koniecznością popularyzowania i wykorzystania demonstracji w upowszechnianiu wiedzy i doskonaleniu zawodowym rolników. Sieć ta tworzona jest przez struktury publicznego doradztwa rolniczego, czyli CDR oraz 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które mają za zadanie m.in. organizowanie sieci (w tym prowadzenie listy podmiotów prowadzących gospodarstwa demonstracyjne, weryfikacja gospodarstw demonstracyjnych, zapewnienie szkoleń i materiałów edukacyjnych posiadaczom tych gospodarstw), a także organizacja forów, wydarzeń sieciujących i utrzymanie platformy wymiany wiedzy, zgodnie z wymogami art. 126 rozporządzenia 2021/2115.

Do sieci dotyczącej gospodarstw demonstracyjnych mogą należeć gospodarstwa rolne prowadzone przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w tym rolników indywidualnych, fundacje, instytuty naukowe, uczelnie i szkoły rolnicze, jak też jednostki doradztwa rolniczego. Do zadań gospodarstw w

przedmiotowej sieci będzie należeć, m.in.: udostępnianie gospodarstw na potrzeby edukacyjne, w szczególności dla grup rolników, wizytujących dane gospodarstwo, informowanie o prowadzonej w nim działalności innowacyjnej lub upowszechniającej dobre praktyki, współpraca z jednostkami naukowymi i doradczymi.

Rozdział 10. Usługi doradcze dla rolników i transfer wiedzy (art. 111–115)

Doradztwo rolnicze spełnia ogromną rolę w rozwoju rolnictwa i podnoszeniu konkurencyjności gospodarstw rolnych. UE, dostrzegając znaczenie doradztwa rolniczego dla zapewnienia realizacji wszystkich wyzwań nowej WPR, oczekuje od każdego państwa członkowskiego zapewnienie usług doradczych rolnikom przez doradców posiadających odpowiednie wykształcenie i kwalifikacje, stale uzupełniających swoją wiedzę i podnoszących umiejętności, charakteryzujących się odpowiednią postawą moralną. Kierując się sprawdzonymi rozwiązaniami w tym zakresie, zaproponowano kontynuację dotychczasowego rozwiązania, polegającego na prowadzeniu przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie (CDR) listy doradców rolniczych i listy ekspertów przyrodniczych. Określono warunki wpisania na te listy oraz ich zawartość.

Zakłada się, że osoby wpisane na te listy będą miały wykształcenie kierunkowe, doświadczenie zawodowe, będą świadczyć usługi doradcze w sposób bezstronny oraz nie mogą być karane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto, osoby wpisane na listę doradców rolniczych będą mogły uzyskać specjalizację po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego przeprowadzanego przez CDR i zadania egzaminu specjalizacyjnego przeprowadzanego przez dyrektora CDR lub po ukończeniu studiów podyplomowych w zakresie danej specjalizacji. Przepis projektowanej ustawy nakłada na osoby już wpisane na listy zobowiązanie do uczestniczenia odpowiednio w szkoleniach uzupełniających lub szkoleniach specjalizacyjnych uzupełniających. W projektowanej ustawie określono podstawowe zasady przeprowadzania przez CDR wymaganych szkoleń i egzaminów. CDR zostało wyznaczone do wykonywania ww. zadań ze względu na posiadane doświadczenie, zasoby kadrowe i odpowiednią bazę dydaktyczno-szkoleniową. Ustawa wskazuje, że usługi doradcze w zakresie antybiotykooporności świadczą lekarze weterynarii, a usługi w zakresie innowacji – jednostki doradztwa rolniczego w ramach odpowiedniej sieci tematycznej.

Przyjęcie projektowanych rozwiązań wiąże się z koniecznością wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie m.in. szczegółowych warunków, i sposobu przeprowadzania szkoleń, szkoleń uzupełniających i szkoleń specjalizacyjnych oraz

egzaminów, egzaminów uzupełniających i egzaminów specjalizacyjnych, wykazu specjalizacji, warunków uzyskiwania specjalizacji.

Rozdział 11. Zmiany w przepisach obowiązujących

Zmiany w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów

Dodanie lit. d w art. 1 w ust. 2 w pkt 9 ma na celu rozszerzenie zagospodarowania poscaleniowego o możliwość budowy lub przebudowy urządzeń wodnych mających na celu zwiększenie retencji wód. Obecnie w ramach zagospodarowania poscaleniowego możliwa jest jedynie korekta przebiegu oraz poprawa parametrów technicznych urządzeń melioracji wodnych lub innych urządzeń wodnych. Przez korektę przebiegu urządzeń melioracji wodnych lub innych urządzeń wodnych należy rozumieć korektę przebiegu istniejących rowów melioracyjnych na obszarze scalenia, która z reguły polega jedynie na dostosowaniu granic działek ewidencyjnych do przebiegu granic cieków wodnych (rowów melioracyjnych, rzek), a także wydzielenie gruntów na planowaną budowę lub na powiększenie istniejącego zbiornika retencji wodnej. Natomiast poprawa parametrów technicznych urządzeń melioracji wodnych lub innych urządzeń wodnych to najczęściej szereg zabiegów technicznych, takich jak udrażnianie i oczyszczanie istniejących już rowów melioracyjnych, pogłębianie ich dna oraz profilowanie skarp. Rozszerzenie zagospodarowania poscaleniowego polegałoby na budowie nowych lub przebudowie istniejących urządzeń wodnych mających na celu zwiększenie retencji wodnej na obszarze scalenia. Analizy istniejącego stanu oraz kierunki proponowanych zmian wykonywane w ramach założeń do projektów scaleń gruntów wskazują, że lokalne problemy z gospodarką wodną niejednokrotnie hamują rozwój wsi, w tym utrudniają prowadzenie gospodarstw rolnych. Poprawa struktury przestrzennej gruntów z jednoczesnym działaniem w kierunku kompleksowej poprawy stosunków wodnych na obszarze scalenia przyczyni się do poprawy gospodarowania tymi gruntami, a także do poprawy warunków retencji wodnej na tym obszarze.

Zmiana brzmienia art. 3 ust. 5 pkt 2 zmienianej ustawy polega na umożliwieniu włączenia w finansowanie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego środków Planu Strategicznego.

Dodanie ust. 8 w art. 3 zmienianej ustawy wiąże się z koniecznością określenia źródła finansowania zagospodarowania poscaleniowego z zakresu polegającego na budowie lub przebudowie urządzeń wodnych mających na celu zwiększenie retencji wód. Przedmiotowy zakres mógłby być finansowany w szczególności ze środków państwowych funduszy celowych

oraz środków budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli jest to zgodne odpowiednio z ich regulaminami bądź właściwością oraz właścicieli gruntów objętych postępowaniem na zasadach ustalonych przez starostę. Jednocześnie wskazano, że środki budżetu państwa, stanowiące główne źródło finansowania tych prac, będą mogły być włączone jedynie w przypadku finansowania tego zakresu zagospodarowania poscaleniowego ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057, z późn. zm.) lub EFRROW na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Oznacza to, że w takim przypadku środki budżetu państwa mogły by stanowić jedynie wymagany wkład krajowych środków publicznych. Wobec powyższego finansowanie przedmiotowego zakresu zagospodarowania poscaleniowego wyłącznie ze środków budżetu państwa nie będzie możliwe.

W związku z dodaniem nowego ust. 8 w art. 3 należy dokonać zmiany o charakterze porządkowym w art. 3 w ust. 1.

Dodanie ust. 9 w art. 3 zmienianej ustawy umożliwi określenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi dobrych praktyk w celu zapewnienia prawidłowej realizacji prac scaleniowo-wymiennych. Takie dobre praktyki pozwolą usystematyzować i ujednoczyć sposób wykonywania prac scaleniowo-wymiennych oraz prowadzenia postępowań administracyjnych, w tym także scaleń gruntów realizowanych w ramach Planu Strategicznego. Analogiczne rozwiązanie o możliwości określania dobrych praktyk reguluje art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933, z późn. zm.);

Zmiana w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach

Zmiana w ustawie o lasach zaproponowana w projektowanej ustawie ma na celu doprecyzowanie, że realizowane obecnie zadanie starosty w zakresie kontroli udatności upraw leśnych założonych w ramach PROW 2004–2006, 2007–2013 oraz 2014–2020 dotyczyć będzie również zalesień wykonanych w ramach Planu Strategicznego.

Dodatkowo doprecyzowano przepisy, zgodnie z którymi nadleśniczy przygotowuje plan inwestycji dla podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia w ramach interwencji „Zwiększanie bioróżnorodność lasów prywatnych” objętej Planem Strategicznym. Interwencja ta jest kontynuacją obecnie wdrażanego poddziałania „Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” PROW 2014–2020, dla którego analogiczne plany są przygotowywane już od 2019 r.

Zmiana w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę art. 17 ust. 1 pkt 53b ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Zmiana polega na uwzględnieniu w obowiązującym przepisie zwalniającym z podatku od osób prawnych przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy w ramach PROW 2014–2020 również przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy w ramach Planu Strategicznego. Zmiana rozszerza istniejące zwolnienie przedmiotowe wprowadzając analogiczne rozwiązanie w ramach Planu Strategicznego.

Zmiana w ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne polegającą na dodaniu pkt 1c w art. 34g ust. 3. Zmiana polega na wprowadzeniu w tej ustawie przepisu, analogicznego do przepisu dotyczącego perspektywy 2014–2020, dotyczącego źródła środków funduszu wdrażanego przez podmiot wdrażający instrument finansowy, które pochodzą ze środków Planu Strategicznego.

Zgodnie z art. 34g ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne w Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) działa Krajowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej „Funduszem”, którego środki przeznacza się na:

- 1) pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, w tym wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji stanowiących pomoc publiczną, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, na rzecz mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców;
- 2) spłatę zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji, o których mowa w art. 34ga ust. 1, w tym na pokrycie kosztów emisji obligacji;
- 3) zwrot Bankowi Gospodarstwa Krajowego środków własnych, wydatkowanych zgodnie z art. 34ga ust. 2a na finansowanie terminowej obsługi działań, o których mowa w pkt 1 i 2, wraz z wynagrodzeniem z tytułu tego finansowania, w wysokości uzgodnionej z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Zgodnie z art. 34g ust. 3 pkt 1a zmienianej ustawy środki Funduszu pochodzą z środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w art. 50d ust. 1

ustawy o PROW 2014–2020.

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne nie obejmują środków Planu Strategicznego. Proponowana zmiana rozszerza katalog środków stanowiących środki finansowania Funduszu.

Zmiany w ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw

Proponowana zmiana ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw wynika z konieczności realizacji założeń programowych, jakie zostały przedstawione w treści Planu Strategicznego. W części analitycznej Planu Strategicznego zostały zawarte strategiczne założenia w zakresie potrzeby organizowania się producentów, z wykorzystaniem możliwości jakie daje ten Plan. Założono, że potrzeba organizowania się producentów będzie realizowana poprzez promowanie wspólnych inicjatyw, realizację działań szkoleniowych w tym zakresie, a także preferowanie zorganizowanych form współpracy, w szczególności organizacji producentów, oraz ich członków w wybranych interwencjach.

Zgodnie ze strategicznym podejściem zaprezentowanym w analitycznej części Planu Strategicznego w ramach interwencji I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” założono korzystniejsze warunki w zakresie maksymalnej możliwej do uzyskania kwoty wsparcia dla organizacji producentów względem grup producentów rolnych. Jednocześnie konieczne jest zagwarantowanie jednakowych wymagań dla obydwu form współpracy producentów w zakresie celów, ze względu na które powstają.

W związku z powyższym, aby osiągnąć założone w Planie Strategicznym cele, konieczne jest dokonanie zmiany ww. ustawy i wprowadzenia uproszczeń w procesie uznawania i funkcjonowania grup producentów rolnych w Polsce.

Należy podkreślić, że zarówno grupy producentów rolnych jak i organizacje producentów są beneficjentami ww. interwencji I.13.2 PS WPR, ale są także potencjalnymi beneficjentami innych interwencji Planu Strategicznego. Podobnie, członkowie tych podmiotów także mogą być beneficjentami różnych interwencji w ramach Planu, często na preferencyjnych warunkach w porównaniu z producentami, którzy nie są zrzeszeni. Jednocześnie, z uwagi na konieczność osiągnięcia wskaźników realizacji poszczególnych interwencji Planu Strategicznego, zachodzi także potrzeba upraszczania wszelkich warunków, jakie mogą być postrzegane jako zbędne bariery administracyjne.

Jednolite warunki wsparcia w ramach interwencji I.13.2 Planu Strategicznego powinny

obejmować wszystkich beneficjentów, w związku z czym, zmienione zasady powinny obowiązywać już od I naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach tej interwencji. Wprowadzenie tak istotnej zmiany na etapie późniejszym, czyli w trakcie realizacji ww. interwencji spowoduje nierówne traktowanie beneficjentów. W związku z powyższym, proponowana zmiana jest ściśle skorelowana z uruchomieniem Planu Strategicznego i powinna obowiązywać od początku jego uruchomienia. Powyższe uzasadnia konieczność uwzględnienia proponowanej zmiany w art. 120 projektu ustawy.

Dodatkowo, przedstawiciele środowisk związanych z procesem organizowania się rolników w grupy producentów rolnych i organizacje producentów, zwracają uwagę, że warunki tworzenia grup producentów rolnych w zakresie wymogu wypełniania wszystkich celów, o których mowa w art. 2 ww. ustawy, są niekorzystne w porównaniu z warunkami, jakie stawia się w tym zakresie organizacjom producentów, bowiem wymagają realizacji wszystkich celów, określonych w art. 2 ust. 1 tej ustawy. Wymaganie realizacji wszystkich określonych ww. przepisem celów jest odbierane jako zbytne obciążenie i zniechęca producentów do zakładania nowych grup producentów rolnych. Organizacje producentów są tworzone na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), i wymaga się od nich wypełniania minimum jednego wybranego celu, a to te podmioty mają być docelowymi podmiotami rynkowymi zrzeszającymi producentów rolnych.

Uproszczeniem procesu powstawania i funkcjonowania grup producentów rolnych jest zaproponowana w pkt. 1 zmiana brzmienia art. 2 ww. ustawy, z której wynika ograniczenie liczby celów, jakie muszą realizować przedsiębiorstwa, aby mogły zostać uznane za grupy producentów rolnych, a następnie jakie muszą realizować, aby ten status utrzymać. Jednocześnie, efektem zaproponowanej zmiany powinno być bardziej efektywne wykorzystanie środków wsparcia w ramach Planu Strategicznego, w szczególności w zakresie interwencji I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”. W związku z powyższym, proponuje się, wprowadzenie ułatwień w procesie tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych i zrównanie tego procesu z procesem tworzenia i funkcjonowania organizacji producentów.

Zmiany zaproponowane w pkt 2, 3, 5 i 6 lit. c są konsekwencjami powyżej opisanej zmiany zaproponowanej w pkt. 1.

Zmiana w pkt 1 obejmuje jednocześnie zmianę ust. 2 w art. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, polegającą na wprowadzeniu odwołania do definicji działalności rolniczej, określonej w art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia o Planie strategicznym dla wspólnej polityki rolnej. Zmiana ta wynika z faktu uchylenia przepisów, do których aktualnie odwołuje się art. 2 ww. ustawy o grupach, tj. art. 4 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.). W związku z tym, że przepisy UE nie określają aktualnie definicji działalności rolniczej, definicja taka została wprowadzona w art. 21 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy, proponuje się w pkt 1 wprowadzenie odwołania do tej definicji, w celu uspoźnienia podejścia do tej kwestii.

Podobnie, zmiana zaprojektowana w pkt 4 polega na wprowadzeniu nowego odwołania do aktualnego przepisu dotyczącego możliwości stosowania tzw. siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności. Obecne brzmienie art. 3b ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw odwołuje się w tym zakresie do uchylonego przepisu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.). Dlatego w pkt 4 zakłada wprowadzenie odwołania do aktualnego w tym zakresie przepisu, tj. art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116.

Zmiana zaproponowana w pkt 6 lit. a ma charakter techniczny, ponieważ wprowadza wymóg podania we wniosku o uznanie za grupę producentów rolnych (GPR) numeru ewidencyjnego producenta (EP), jaki jest nadawany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Wprowadzenie tego wymogu ma na celu ułatwienie obsługi wniosku o uznanie, w związku z tym, że podmiot posiadający numer EP jest już zarejestrowany w bazie ARiMR i został zweryfikowany, w związku z czym na etapie obsługi wniosku o uznanie ARiMR będzie korzystała z dostępnych już danych co przyspieszy cały proces. Zmiana zaproponowana w pkt 2 ma natomiast na celu stworzenie formalnych podstaw do umożliwienia składania wniosków o uznanie za GPR za pomocą formularzy elektronicznych na stronie ARiMR. Powyższa zmiana

także ma na celu ułatwienie i przyspieszenie całego procesu uznawania za GPR. Szczegóły w zakresie procesu składania wniosków za pomocą formularzy elektronicznych będą określone w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z art. 129 przedmiotowego projektu ustawy.

Zmiana w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej

W art. 121 projektowanej ustawy zaproponowano zmianę ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej w zakresie uchylecia upoważnienia do określenia formularzy wniosków w związku z projektowanymi przepisami o prowadzeniu korespondencji w sposób elektroniczny w zmienianej ustawie o ARiMR.

Zmiany w ustawie z dnia z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (ustawa o KSEP) celem dostosowania jej brzmienia do przepisów aktów normatywnych UE na lata 2021–2027 tj. rozporządzenia 2021/2115, rozporządzenia 2021/2116 oraz rozporządzenia 2022/1172 i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1173, które zastępują uchylone przepisy rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 oraz uzupełniające je akty: delegowany i wykonawczy. Zmiany w tym zakresie dotyczą m.in. definicji takich pojęć jak: gospodarstwo rolne, rolnik, działka rolna, system identyfikacji działek rolnych, system monitorowania obszarów, maksymalny kwalifikujący się obszar. Ponadto, w związku z tym, że nie istnieją już podmioty o statusie wstępnie uznanych organizacji producentów, brzmienie przepisów w tym zakresie, zostało odpowiednio dostosowane.

Celem zmiany ustawy o KSEP jest także dostosowanie jej do przepisów ustawy projektowanej, w tym do przepisów o prowadzeniu korespondencji w sposób elektroniczny w zmienianej ustawie o ARiMR.

Zmiany w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu

Zmiany zaproponowane w projektowanej ustawie dotyczą art. 6 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu ustaw. Są one tożsame z propozycją zmian ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, o których mowa w art. 120 projektowanej ustawy.

Zmiana zaproponowana w pkt 1 ma charakter techniczny, ponieważ wprowadza wymóg podania we wniosku o uznanie za organizację producentów na rynku owoców i warzyw (OP) numeru ewidencyjnego producenta (EP), jaki jest nadawany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Wprowadzenie tego wymogu ma na celu ułatwienie obsługi wniosku o uznanie, w związku z tym, że podmiot posiadający numer EP jest już zarejestrowany w bazie ARiMR i został zweryfikowany, w związku z czym na etapie obsługi wniosku o uznanie ARiMR będzie korzystała z dostępnych już danych co przyspieszy cały proces. Zmiana zaproponowana w pkt 2 ma natomiast na celu stworzenie formalnych podstaw do umożliwienia składania wniosków o uznanie za OP za pomocą formularzy elektronicznych na stronie ARiMR. Powyższa zmiana także ma na celu ułatwienie i przyspieszenie całego procesu uznawania za OP. Szczegóły w zakresie procesu składania wniosków za pomocą formularzy elektronicznych będą określone w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z art. 129 projektowanej ustawy.

Zmiana w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych

Zmiana zaproponowana w projektowanej ustawie dotyczy art. 38i ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych. Zaproponowana zmiana jest tożsama z propozycją zmiany ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, o której mowa w art. 120 pkt 2 przedmiotowego projektu ustawy oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, o której mowa w art. 123 pkt 2 projektowanej ustawy.

Zaproponowana zmiana ma na celu stworzenie formalnych podstaw do umożliwienia składania wniosków o uznanie za organizację producentów na rynkach rolnych innych niż owoce i warzywa oraz mleko i przetwory mleczne (OP) za pomocą formularzy elektronicznych na stronie ARiMR. Powyższa zmiana ma na celu ułatwienie i przyspieszenie całego procesu uznawania za OP. Szczegóły w zakresie procesu składania wniosków za pomocą formularzy elektronicznych będą określone w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z art. 129 projektowanej ustawy. Jednocześnie należy

wyjaśnić, że w zakresie wymogu podawania numeru ewidencyjnego producenta (EP), nie jest potrzebna zmiana ustawowa, ponieważ zakres wniosku o uznanie jest określony na poziomie rozporządzenia MRiRW w sp. szczegółowych warunków uznawania OP na rynkach rolnych innych niż owoce i warzywa oraz mleko, wydawanego na podstawie ww. ustawy, i wymóg podania tego numeru jest obecnie wprowadzany na etapie nowelizacji tego rozporządzenia.

Zmiana w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych

Zmiana zaproponowana w projektowanej ustawie dotyczy art. 48a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych. Zmiana jest tożsama z propozycją zmiany ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, o której mowa w art. 120 pkt 2 projektowanej ustawy, ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, o której mowa w art. 123 pkt 2 projektowanej ustawy oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, o której mowa w art. 124 projektowanej ustawy.

Zaproponowana zmiana ma na celu stworzenie formalnych podstaw do umożliwienie składania wniosków o uznanie za organizację producentów na rynku mleka i przetworów mlecznych (OP) za pomocą formularzy elektronicznych na stronie ARiMR. Powyższa zmiana ma na celu ułatwienie i przyspieszenie całego procesu uznawania za OP. Szczegóły w zakresie procesu składania wniosków za pomocą formularzy elektronicznych będą określone w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z art. 129 projektu ustawy. Jednocześnie należy wyjaśnić, że w zakresie wymogu podawania numeru ewidencyjnego producenta (EP), nie jest potrzebna zmiana ustawowa, ponieważ zakres wniosku o uznanie jest określony na poziomie rozporządzenia MRiRW w sp. szczegółowych warunków uznawania OP na rynku mleka i przetworów mlecznych, wydawanego na podstawie ww. ustawy, i wymóg podania tego numeru jest obecnie wprowadzany na etapie nowelizacji tego rozporządzenia.

Zmiana w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego

Proponuje się uchylić ust. 1a w art. 4 w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, ponieważ obecnie CDR nie wykonuje kontroli w zakresie spełnienia przez prywatne podmioty doradcze warunków udzielenia akredytacji i świadczenia usług doradczych, objętych udzieloną akredytacją. Akredytowane podmioty doradcze mogły

świadczyć usługi doradcze w latach 2007–2013 w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

Zmiany w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

W obowiązujących przepisach ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju mowa jest o dokumentach opracowanych w celu wdrożenia wsparcia finansowanego z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Aktualnie dokumentem tym jest Plan Strategiczny. Z tego względu w art. 129 pkt 1–4 projektowanej ustawy proponuje się zastosować właściwe nazewnictwo w zmienianej ustawie.

W celu zachowania spójności w stosowanym nazewnictwie zaproponowano również w pkt 3, 5, 6 i 8 wprowadzenie nazwy „program rozwoju obszarów wiejskich” zamiast nazwy „program realizowany z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”.

Obowiązujące przepisy zmienianej ustawy umożliwiają ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi opracowanie Planu Strategicznego a także reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z KE, prowadzenie negocjacji z KE mających na celu uzgodnienie jego treści oraz proponowanie podmiotów, które mają być odpowiedzialne za zarządzanie i kontrolę tego Planu. Przepisy te nie uwzględniają jednak możliwości zmiany Planu Strategicznego i nie określają ani sposobu postępowania z projektem zmiany tego Planu ani sposobów upubliczniania Planu Strategicznego i jego zmian.

Z tego względu w pkt 7 i 8 zaproponowano zmiany analogiczne do przepisów obowiązującym dla PROW 2014–2020.

W pkt 9 zaproponowano uporządkowanie przepisu przez wykreślenie w rozdziale 5 w art. 35 w ust. 1 zmienianej ustawy programu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich z uwagi na fakt, że przepisy rozdziału 5 nie dotyczą tego programu, co wynika bezpośrednio z art. 1 zmienianej ustawy.

Zmiany w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich na lata 2007–2013 polegającą na uchyleniu art. 15. Zmiana ma na celu zwolnienie z obowiązku sprawowania nadzoru przez marszałków województw nad LGD, które zakończyły współpracę w ramach umowy ramowej w okresie programowania na lata 2007–2013. Proponowane uchylenie przepisu w zmienianej ustawie jest powiązane ze zmianą, o której mowa w art. 131 pkt 6 projektowanej ustawy zmieniającej ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zwanej dalej „ustawą o RLKS”, w tym zakresie (projekt nowego art. 14a).

Zmiana polegająca na uchyleniu ust. 4 w art. 24 w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 jest konsekwencją wprowadzenia projektowanych przepisów o elektronicznej korespondencji w ustawie o ARiMR.

Zmiany w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa polegającą na uchyleniu pkt 7 w art. 6 ust. 2. Zgodnie z tym przepisem zadania agencji płatniczej w zakresie dotyczącym realizacji wsparcia pszczelarstwa w ramach WPR – z wyjątkiem dochodzenia zwrotu nienależnych kwot pomocy oraz dokonywania płatności, o którym mowa w art. 7 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1306/2013, wykonuje, jako zadania delegowane zgodnie z pkt 1.C.1 załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18, z późn. zm.), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Zgodnie z Planem Strategicznym interwencji w sektorze produktów pszczelarskich wdrażać będzie ARiMR jako agencja płatnicza. Z tego względu konieczna jest uchylenie przepisu, który nie będzie miał zastosowania do Planu Strategicznego.

Projektowana ustawa wprowadza zmianę art. 10c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zmiana wynika z przyjętych w ustawie rozwiązań dotyczących składania wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność wyłącznie za pomocą formularza opracowanego i udostępnionego przez agencję płatniczą na jej stronie

internetowej jak również z przyjętych analogicznych zasad składania wniosków w ramach zadań powierzonych Agencji realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

W obecnym stanie prawnym przepisy art. 10c przewidują wymianę korespondencji za pomocą systemu teleinformatycznego, pod warunkiem że strona tego postępowania wyraziła na to zgodę za pomocą tego systemu.

W związku z koniecznością sprawnego i jednolitego realizowania zadań przewidzianych w ustawie, w ramach których wnioski składane są wyłącznie za pomocą formularza opracowanego i udostępnionego przez agencję płatniczą proponuje się rozszerzenie możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego Agencji o dokonywanie w nim innych czynności, takich jak np. zgłoszenie uwag do wyników kontroli lub podpisanie i złożenie innych dokumentów. Jednocześnie proponuje się aby wymiana korespondencji oraz dokonywanie innych czynności za pomocą systemu teleinformatycznego odbywało się obligatoryjnie w każdym postępowaniu wszczętym na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej.

Ponadto w art. 10c ust. 2 zmienianej ustawy proponuje się uregulowanie zasad zawierania umów w sprawach o przyznanie pomocy, w których pomoc przyznawana jest na podstawie umowy zgodnie z regulaminem naboru wniosków o przyznanie pomocy. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem umowa będzie zawierana poprzez złożenie oświadczeń woli strony postępowania i Agencji, przy czym strona postępowania oświadczenie woli o zawarciu umowy będzie składała wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy. Proponowane rozwiązanie w sposób znaczący uprości stronie postępowanie w sprawie przyznanie pomocy, likwidując wymianę korespondencji niezbędną dla zawarcia umowy. Oświadczenie woli Agencji o zawarciu umowy będzie składane wraz z pismem zawierającym rozstrzygnięcie w sprawie przyznania pomocy. Jednocześnie w celu uniknięcia wątpliwości czy doszło do skutecznego zawarcia umowy, proponuje się aby datą zawarcia umowy była data otrzymania pisma w sprawie przyznania pomocy w systemie teleinformatycznym Agencji. Proponuje się przy tym, aby umowa była zawierana pod warunkiem potwierdzenia przez stronę zawarcia umowy w systemie teleinformatycznym Agencji. Proponowane rozwiązanie ma na celu uniknięcie sytuacji, w której strona postępowania po złożeniu oświadczenia woli we wniosku o przyznaniu pomocy nie będzie mogła jednak zawrzeć ostatecznie umowy.

Doprecyzowano również w art. 10c ust. 3 zmienianej ustawy sposób składania wniosku za

pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji, w przypadku gdy stroną postępowania składającą wniosek jest podmiot niebędący osobą fizyczną (np. spółka handlowa). Zaproponowane rozwiązanie jest wzorowane na wchodzącym w życie 1 stycznia 2023 r. art. 11 ust. 1a ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który umożliwi od tej daty składanie wniosków o wpis do ewidencji producentów za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji, określając jednocześnie sposób składania wniosku przez producenta niebędącego osobą fizyczną. Biorąc pod uwagę, że złożenie wniosku za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji będzie możliwe po uwierzytelnieniu strony postępowania w systemie teleinformatycznym Agencji, zasadne jest jednoznacznie określenie w przepisie, kto składa wniosek za podmiot niebędący osobą fizyczną. Zgodnie z propozycją będzie to osoba:

- 1) uprawniona do reprezentacji tego podmiotu – jeżeli jego reprezentacja jest jednoosobowa;
- 2) upoważniona przez osoby uprawnione do reprezentacji tego podmiotu - jeżeli jego reprezentacja jest wieloosobowa. Rozwiązanie to ma na celu wyeliminowanie problemów, jakie mogłyby zaistnieć przy składaniu wniosków za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji, w przypadku gdy podmiotem, którego dotyczy wniosek, byłby podmiot, którego reprezentacja jest wieloosobowa. W takim przypadku – według propozycji – wniosek będzie składany przez osobę upoważnioną przez osoby uprawnione do reprezentacji tego podmiotu.

Ponadto określono sposób podpisywania dokumentacji pokontrolnej przekazywanej podmiotowi kontrolowanemu za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji. Są one opatrywane przez podmiot przeprowadzający kontrolę kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną. Założeniem w tym zakresie jest przyjęcie jednolitego podejścia, które miałyby zastosowanie zarówno w obszarze objętym Planem Strategicznym, jak również Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Proponowane rozwiązania zapewniają, że cały proces obsługi wniosków pomocowych będzie elektroniczny, co oznacza, że zostanie wyeliminowana potrzeba posługiwania się dokumentami papierowymi. Takie rozwiązanie, stanowiące kolejny etap cyfryzacji Agencji przyczyni się do uproszczenia i przyśpieszenia procesu obsługi wniosków o przyznanie pomocy a stronie postępowania zapewni możliwość odbierania korespondencji i dokonywania czynności w

sposób przyjazny, szybszy, z pominięciem tradycyjnej i niekiedy czasochłonnej wymiany korespondencji w formie papierowej.

Zmiany zaproponowane w art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa są podyktowane zamiarem wprowadzenia jednolitego administracyjnego trybu ustalania i dochodzenia należności m.in. w odniesieniu do środków wypłaconych w ramach Planu Strategicznego, którego wdrażanie ma się rozpocząć po 1 stycznia 2023 r.

W dotychczasowym stanie prawnym dotyczącym PROW na lata 2014–2020 przepisy przewidują, że właściwość i tryb ustalania nienależnych kwot pomocy i pomocy technicznej są określone w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczących ustalania kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych.

Powyższe odesłanie do przepisów ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa determinuje stosowanie dwóch trybów ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków w ramach PROW na lata 2014–2020, w zależności od sposobu przyznawania pomocy beneficjentom:

- 1) tryb administracyjny – w drodze decyzji administracyjnej wydawanej na podstawie art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w przypadku pomocy przyznawanej w drodze decyzji administracyjnej,
- 2) tryb cywilny – w drodze powództwa wytoczonego na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 30 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) – w przypadku pomocy przyznawanej w drodze zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.

Zauważyć należy, że w ramach Planu Strategicznego utrzymany ma zostać podział na instrumenty pomocowe (interwencje), w których pomoc ma być przyznawana w drodze decyzji administracyjnej i na takie, w których pomoc ma być przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy. Zatem, w przypadku utrzymania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w niezmienionym kształcie co do zasady należałoby uznać, że znajdą w tym obszarze zastosowanie tryby ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków określone w art. 29 i 30 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w zależności od tego, czy pomoc została przyznana w drodze decyzji administracyjnej (tryb administracyjny), czy na podstawie umowy o przyznaniu pomocy (tryb cywilny).

Za odejściem w ramach Planu Strategicznego od dotychczas funkcjonującego dualizmu trybu ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, w zależności od tego, czy pomoc została przyznana w drodze decyzji administracyjnej (tryb administracyjny), czy na podstawie umowy o przyznaniu pomocy (tryb cywilny), przemawia okoliczność, że dla pozostałych środków europejskich (np. Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” czy Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności) zastosowanie ma jednolity administracyjny tryb ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, niezależnie od tego, czy pomoc została przyznana w drodze decyzji administracyjnej, czy na podstawie umowy o przyznaniu pomocy. Jednocześnie wprowadzenie dla Planu Strategicznego jednolitego administracyjnego trybu ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków pozwoliłoby na ujednoczenie i uproszczenie procesów w ARiMR w tym zakresie.

Ponadto administracyjny tryb ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków posiada szereg cech, które wskazują na jego większą sprawność i efektywność od trybu cywilnego zwrotu środków. Zalety trybu administracyjnego wiążą się m.in. z tym, że ustalenie należności w tym trybie nie wiąże się z ponoszeniem kosztów przez ARiMR, gdyż obowiązek zwrotu kosztów postępowania sądowego przez organ pojawi się dopiero wtedy, gdy beneficjent na skutek skargi wniesionej do sądu administracyjnego uzyska wyrok, którym decyzja organu zostanie uchylona. Natomiast w przypadku wnoszenia powództwa do sądu powszechnego ARiMR jest obowiązana do uiszczenia opłaty od pozwu.

Zaznaczyć również należy, że w trybie administracyjnym uzyskanie tytułu wykonawczego, pozwalającego na wszczęcie egzekucji co do zasady jest możliwe po wydaniu decyzji przez organ II instancji, a ewentualne postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym nie w każdym przypadku tamuje prowadzone postępowanie egzekucyjne. Oznacza to, że rozpoczęcie postępowania egzekucyjnego jest możliwe na podstawie wydanych przez Agencję decyzji w sprawie zwrotu środków. Natomiast w postępowaniu cywilnym, aby uzyskać tytuł wykonawczy ARiMR musi wnieść powództwo do sądu powszechnego, a po uzyskaniu orzeczenia sądu wystąpić z wnioskiem o nadanie mu przez sąd klauzuli wykonalności.

Mając na uwadze powyższe, w art. 1 zaproponowano zmiany do art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, których celem jest rozciągnięcie administracyjnego trybu ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków na należności dotyczące środków, które zostały przekazane beneficjentom na podstawie umów o przyznaniu pomocy. Jednocześnie zaproponowano wykreślenie art. 30 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, który reguluje cywilnoprawny

tryb ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, które zostały przekazane przez Agencję na podstawie umowy w związku z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej lub sektorowego programu operacyjnego.

W art. 29 ust 1 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaproponowano, aby kropkę zastąpić wyrazami „postanowieniach umów o przyznaniu pomocy albo w regulaminach naborów wniosków o przyznaniu pomocy. ”. Powyższa zmiana podyktowana jest zakładaną specyfiką wdrażania Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027, gdzie szereg istotnych kwestii (np. warunki przyznania, wypłaty i zwrotu pomocy) ma być dookreślanych na poziomie regulaminu naboru wniosków o przyznaniu pomocy i umowy o przyznaniu pomocy.

W dalszej kolejności zaproponowano nadanie nowego brzmienia art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, co jest związane z zamiarem wprowadzenia jednolitego trybu ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, niezależnie od tego, czy pomoc została przyznana w drodze decyzji administracyjnej, czy na podstawie umowy o przyznaniu pomocy. Zgodnie z propozycją, właściwym w sprawie ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych, o których mowa w ust. 1 ma być:

- 1) organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej z tych środków publicznych przyznawanej na podstawie decyzji administracyjnej;
- 2) w przypadku pomocy finansowej ze środków publicznych przyznawanej na podstawie umowy:
 - a) kierownik jednostki organizacyjnej Agencji wyznaczonej do rozpoznania sprawy,
 - b) Prezes Agencji – w przypadku braku wyznaczenia jednostki organizacyjnej Agencji do rozpoznania sprawy,
 - c) organ podmiotu wykonującego zadania delegowane – w przypadku pomocy przyznanej na podstawie zawartej umowy przez taki podmiot.

W art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaproponowano, aby po wyrazach „ust. 2” dodać wyraz „pkt 1”, co jest konsekwencją zmiany zaproponowanej do art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Następnie w art. 31 ustawy o ARiMR w ust. 1, w ust. 2 oraz ust. 2a zaproponowano skreślenie wyrazów „przez Prezesa Agencji albo inny organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych, o których mowa w art. 29 ust. 1”, co również podyktowane jest zaproponowanymi powyżej zmianami do art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zmiany w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin

Wprowadzenie zmiany w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin związane jest z uruchomieniem instrumentu wsparcia dla producentów stosujących integrowaną produkcję roślin który będzie realizowany w ramach nowego rodzaju płatności bezpośrednich Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027, tzw. ekoschematów. W ramach ubiegania się o płatności w ramach ekoschematu w formie płatności do integrowanej produkcji roślin rolnik, który prowadzi integrowaną produkcję roślin będzie mógł ubiegać się o przyznanie rocznej płatności do gruntów, na których prowadzi taką produkcję. Warunkiem uzyskania takiej płatności będzie potwierdzenie prowadzenia integrowanej produkcji roślin przez podmiot certyfikujący. Obecnie zgodnie z art. 60 pkt 2 ww. ustawy podmiot certyfikujący jest obowiązany jedynie do przekazania wojewódzkiemu inspektorowi zestawienia wydanych w poprzednim roku kalendarzowym certyfikatów poświadczających stosowanie integrowanej produkcji roślin, zawierające informacje i dane określone w art. 57 ust. 6. Dlatego też należało stworzyć przepis, który regulowałby kwestie przekazywania przez podmiot certyfikujący, na potrzeby ARiMR, wykazu, wraz z wykazem działek rolnych, na których prowadzona jest integrowana produkcja roślin, producentów roślin będących producentami, o których mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin. W projektowanych przepisach wskazuje się, że wykaz taki powinien zostać przekazany do dnia 30 września każdego roku. Ponadto, projektowane przepisy regulują zakres informacji, jaki powinien być przekazywany na potrzeby udzielenia producentom roślin, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin, pomocy finansowej z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz przewidują delegację dla ministra do wydania rozporządzenia określającego szczegółowe informacje, jakie powinny zostać zawarte w tym wykazie.

Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin podmiot certyfikujący, w przypadku stwierdzenia, w tym na podstawie informacji, o których mowa w

ust. 2a ww. ustawy, że rośliny, dla których zostały wydane certyfikaty poświadczające stosowanie integrowanej produkcji roślin, zawierają przekroczenia najwyższych dopuszczalnych pozostałości środków ochrony roślin lub poziomów azotanów, azotynów lub metali ciężkich lub że rośliny te zostały wyprodukowane z rażącym naruszeniem przepisów ustawy, unieważnia certyfikaty wydane dla tych roślin.

Informacja taka powinna być wykorzystywana również przez ARiMR pod kątem m.in. realizacji dwóch interwencji skierowanych do uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności, w tym uczestników systemu integrowanej produkcji, o nazwach: 13.3 „Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności” oraz interwencji I. 13.4 „Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności” w ramach Planu Strategicznego. Posłuży ona do weryfikacji ważności certyfikatów składanych przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy oraz beneficjentów ww. interwencji będących uczestnikami systemu integrowanej produkcji.

Zmiany w ustawie o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Zmiany przepisów ustawy o RLKS, zaproponowane w art. 131 projektowanej ustawy, są kontynuacją zmian, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 poz. 88).

Projektowana zmiana ma na celu dostosowanie obecnych ram prawnych stanowiących podstawę do prawidłowej realizacji RLKS w latach 2023–2027 oraz ujednolicenia zasad jego wdrażania w ramach poszczególnych programów. Zmiany w tym zakresie są również niezbędne z uwagi na prawidłowość wdrażania - przewidzianej w Planie Strategicznym - interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Zmiana ustawy o RLKS z 17 grudnia 2021 r. miała ograniczony zakres. Dotyczyła ona m.in.: częściowej aktualizacji podstawy prawnej, wsparcia przygotowawczego oraz wyboru LSR w okresie przejściowym, tzn. w trakcie wdrażania wydłużonego PROW 2014-2020 – czyli jeszcze przed rozpoczęciem wdrażania Planu Strategicznego.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że po wyborze LSR, w 2023 r. będzie możliwość rozpoczęcia ich wdrażania nie tylko w ramach interwencji LEADER – przewidzianej w Planie Strategicznym, ale przede wszystkim w ramach RLKS współfinansowanych także w ramach polityki spójności, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w 10 województwach) zachodzi potrzeba nowelizacji ustawy o

RLKS w zakresie:

- 1) dostosowania jej przepisów do:
 - a) rozporządzenia 2021/1060 i tym samym wykreślenia odesłań do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.),
 - b) projektowanej ustawy o Planie Strategicznym, które łącznie będą określały podstawę prawną do udzielania wsparcia w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2023–2027,
 - c) ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 poz. 1079), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”, i tym samym wyłączenia spod regulacji ustawy o RLKS odesłań do przepisów ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818);
- 2) określenia przepisów w zakresie statusu LGD po zakończeniu realizacji postanowień umowy ramowej;
- 3) określenia w ustawie o RLKS podstawy do:
 - a) wydawania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego wspólnych wytycznych dla LGD w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w przepisach unijnych oraz w przepisach ustawy o RLKS,
 - b) przeprowadzania przez samorządy województw kontroli LGD, m.in. w zakresie realizacji LSR;
- 4) zobowiązania wszystkich LGD, samorządów województw, ministra do spraw rozwoju

wsi, ministra do spraw rozwoju regionalnego oraz innych organów administracji rządowej i samorządowej do ścisłej współpracy przy realizacji zadań związanych z RLKS;

- 5) uchylecia podstawy prawnej do udzielenia wsparcia na operacje realizowane w ramach Wsparcia przygotowawczego, o którym mowa w 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1303/2013;
- 6) uproszczenia występujących wielokrotnie w ustawie określeń, w tym nazwy odnoszącej się do wsparcia na wdrażanie operacji w LSR, podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, czy wniosków o udzielenie wsparcia przez zastosowanie odpowiednich skrótów tych nazw;
- 7) uszczegółowienia przepisów dotyczących udzielania przez LGD grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu operacji przez grantobiorców;
- 8) uregulowania szczególnego trybu odwoławczego (protestu oraz skargi do sądu administracyjnego) jako prawa podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR, z podziałem na etapy rozpatrywania protestów na poziomie LGD oraz zarządu województwa;
- 9) uchylecia przepisu ograniczającego LGD do ubiegania się o udzielenie wsparcia na realizację operacji własnych przez LGD jedynie w sytuacji, w której nikt inny uprawniony do wsparcia nie zgłosił LGD zamiaru realizacji takiej operacji;
- 10) określenia przepisów dotyczących harmonogramów naboru wniosków o wsparcie tworzonych przez LGD;
- 11) określenia przepisów związanych z ogłaszaniem naborów wniosków o wsparcie na podstawie tworzonego na jego potrzeby przez LGD regulaminu naboru wniosków o wsparcie oraz przepisów, które określają co regulamin powinien zawierać, kiedy może być zmieniany oraz jaki jest tryb zmiany regulaminu;
- 12) określenia przepisów dotyczących możliwości unieważniania naboru wniosków o wsparcie;
- 13) uchylecia przepisów określających miejsce składania wniosków o wsparcie;
- 14) uszczegółowienia przepisów w zakresie procesu oceny wniosków o wsparcie, wyboru operacji, w tym terminy poszczególnych etapów procesu;

Ponadto, projektowana ustawa zachowuje stosowanie przepisów ustawy RLKS w dotychczasowym brzmieniu dla realizacji RLKS w ramach okresu programowania 2014–2020,

także z uwzględnieniem przedłużenia tego okresu w ramach WPR o dwa lata (tzw. okres przejściowy w WPR) (art. 145 projektowanej ustawy).

Podstawy prawne i umocowania w systemie instytucjonalnym

Zastosowanie instrumentu RLKS nie ogranicza się do terenów wiejskich. Może być on wdrażany także w gminach miejsko-wiejskich, miejskich, jak również w dzielnicach miast. Ważny jest jednak przede wszystkim lokalny i zintegrowany charakter RLKS, zorientowanie na obszary i grupy w niekorzystnej sytuacji oraz przede wszystkim zapewnienie LGD dostatecznej swobody w określaniu lokalnych wielowymiarowych priorytetów rozwojowych. Tym samym należy dostosować ustawę o RLKS tak, aby możliwe było realizowanie zróżnicowanych operacji/projektów/inicjatyw w zakresach wsparcia objętych nie tylko WPR, ale także w ramach polityki spójności. Niezbędne zatem jest dostosowanie obecnych podstaw prawnych do rozporządzenia 2021/1060, ustawy wdrożeniowej oraz projektowanej ustawy.

Skutkuje to koniecznością wprowadzenia zmian w zakresie systemu instytucjonalnego dla RLKS, w tym właściwego umocowania podmiotowego do :

- 1) wydawania wytycznych przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego dla LGD w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w przepisach unijnych oraz w przepisach ustawy o RLKS;
- 2) przeprowadzania przez samorzady województw kontroli LGD m.in. w zakresie realizacji LSR.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemu instytucjonalnego i właściwego wdrażania RLKS niezbędne wydaje się zobowiązanie do ścisłej współpracy wszystkich LGD, samorządów województw, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz innych organów administracji rządowej i samorządowej, o którym mowa w art. 131 pkt 7 projektowanej ustawy.

Wytyczne dla RLKS

Zarówno:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2, art. 5 i art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) jak i
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju wsi, zgodnie z art. 3, 6 i 8 projektowanej ustawy

o Planie Strategicznym

– mogą wydawać wytyczne które będą miały zastosowanie do RLKS jednak będą się ograniczać jedynie do RLKS w ramach polityki spójności (pkt 1 powyżej) albo do RLKS w ramach WPR (pkt 2 powyżej).

Dlatego zgodnie z projektowanym art. 15a ustawy o RLKS proponuje się, aby obaj ministrowie działając w porozumieniu mogli wydać wspólne wytyczne, które mogłyby dotyczyć spraw wspólnych dla RLKS i realizowanych niezależnie w ramach której polityki i którego programu.

Zgodnie z projektowanym art. 15a ust. 1 ustawy o RLKS, minister właściwy ds. rozwoju wsi w uzgodnieniu z ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego może wydawać LGD wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w tych przepisach oraz w przepisach ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Wytyczne te będą uwzględniały wspólne dla całego RLKS kwestie związane z jego wdrażaniem.

Nadzór nad LGD

Art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy o RLKS oraz art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 stanowią, że nadzór nad LGD sprawuje marszałek województwa. W projektowanej ustawie proponuje się dodanie w ustawie o RLKS art. 14a, zgodnie z którym nadzór sprawowany przez marszałka województwa w odniesieniu do stowarzyszeń (LGD), które zakończą realizację umowy ramowej, powinien zostać przekazany do właściwego starosty. W takiej sytuacji nie ma uzasadnienia, aby marszałek województwa nadal sprawował nadzór nad stowarzyszeniem, które w praktyce nie realizuje już zadań LGD. Z tego samego powodu proponuje się uchylenie art. 15 w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, a w odniesieniu do stowarzyszeń które spełniają te przesłanki w chwili wejścia w życie ustawy proponuje się przepis przejściowy (art. 143 projektowanej ustawy).

W projektowanym przepisie art. 14a proponuje się ponadto zawrzeć postępowanie, zgodnie z którym marszałek województwa zgłasza właściwemu sądowi rejestrowemu informację o

zakończeniu realizacji przez daną LGD umowy ramowej oraz, że nie ma uzasadnienia do jej dalszej działalności zgodnie z art. 4 ustawy o RLKS. W wyniku tej informacji sąd rejestrowy na podstawie zgłoszenia przez marszałka województwa dokonuje zmiany wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie podmiotu nadzorującego i jednocześnie przekazuje fakt dokonania tej czynności do marszałka województw, właściwego starosty oraz danej LGD. Z kolei LGD zobowiązuje się do zmiany statutu w celu dostosowania go do przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach. Zmiana statutu LGD w tym zakresie przez zgłoszenie do sądu rejestrowego będzie jednoznaczna z utratą statusu takiej LGD. Proponuje się też, aby osoby prawne, które były członkami zwyczajnymi stały się wspierającymi członkami stowarzyszenia zgodnie z przepisem art. 10 ust. 3 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Ponadto, w przypadku, w którym zobowiązanie LGD do zmiany statutu nie zostałyby wypełnione, marszałek województwa będzie mógł żądać wyjaśnień od takiego stowarzyszenia i jednocześnie wystąpić z wnioskiem o rozwiązanie LGD do sądu rejestrowego na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Cała dokumentacja związana ze sprawowaniem nadzoru nad LGD przez marszałka województwa byłaby przekazywana do właściwego starosty, który przejmowałby obowiązki w tym zakresie.

Kontrola LGD

Proponowany art. 15b ustawy o RLKS wprowadza możliwość przeprowadzania przez zarząd województwa kontroli LSR, pod względem jej zgodności z przepisami prawa, wytycznymi wydanymi przez IZ oraz procedurami określonymi w LSR, a także pod względem osiągnięcia wskaźników założonych w LSR.

Likwidacja wspólnych przepisów dla wsparcia przygotowawczego

W projektowanej ustawie proponuje się uchylenie art. 16 ustawy o RLKS określającego wspólne warunki udzielenia wsparcia na operacje realizowane w ramach Wsparcia przygotowawczego, o którym mowa w 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1303/2013. Wynika to z braku potrzeby funkcjonowania tego przepisu z uwagi na jednorazowy w skali całego okresu programowania charakter udzielonego już wsparcia. Wsparcie przygotowawcze na przygotowanie LSR, które będą realizowane w latach 2023–2027, sfinansowane jest bowiem w ramach środków pochodzących z instrumentów finansowych wdrażanych w ramach okresu przejściowego, tj. w ramach PROW 2014–2020. Wynika również z aktualizacja i podstawy prawnej dla wdrażania RLKS w latach 2023–2027, która jest rozporządzenie 2021/1060 i tym samym art. 16 utracił swoją moc prawną.

Uproszczenia treści

Dostosowując przepisy ustawy o RLKS do rozporządzenia 2021/1060 niezbędne jest jednocześnie wykreślenie odesłań do rozporządzenia nr 1303/2013, które w zakresie RLKS utraciło moc prawną. Analizując miejsca wymagające nowelizacji w tym zakresie, okazało się, że zachodzi potrzeba uproszczenia występujących wielokrotnie w ustawie określeń, w tym nazwy odnoszącej się do wsparcia na wdrażanie operacji w LSR, podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, czy wniosków o udzielenie wsparcia przez zastosowanie odpowiednich skrótów tych nazw. Proponuje się, aby je zastąpić odpowiednio sformułowaniami: wsparcie na wdrażanie LSR, podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR oraz wnioski o wsparcie.

Operacje własne LGD

Wprowadzając powyższe uproszczenia zauważono również potrzebę uchylecia przepisu ograniczającego LGD do ubiegania się o udzielenie wsparcia na realizację operacji własnych przez LGD jedynie w sytuacji, w której nikt inny uprawniony do wsparcia nie zgłosił LGD zamiaru realizacji takiej operacji.

System wdrażania LSR – harmonogram naboru wniosków o wsparcie

W projektowanej ustawie proponuje się, aby LGD opracowywały harmonogram naborów wniosków o wsparcie w perspektywie jednego roku. Harmonogram ten będzie uzgadniany z zarządem województwa i w miarę potrzeby aktualizowany w trakcie roku, którego dotyczy harmonogram. Wszelkie zmiany w harmonogramie będą musiały odbywać się z odpowiednim wyprzedzeniem, jednak szczegóły dotyczące uzgadniania i aktualizowania harmonogramu, jak również informacje oraz poziom szczegółowości harmonogramu będą określone w wytycznych na etapie wdrażania LSR. Z uwagi na to, że harmonogram będzie obejmował informacje o planowanych naborach w perspektywie jednego roku, a więc będą to szczegółowe informacje, LGD chcąc ogłosić nowy nabór wniosków o wsparcie nie będzie zobligowana do osobnego uzgadniania terminu naborów, a rolę tego uzgodnienia przejmie proces uzgodnienia harmonogramu na następny rok.

System wdrażania LSR – regulamin naboru wniosków o wsparcie

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu interwencji LEADER w ramach RLKS oraz wdrażanie RLKS wielofunduszowego w 10 województwach, proponuje się odmienne od obecnego podejście do wdrażania LSR. W latach 2023–2027 proces udzielania wsparcia będzie odbywać się w oparciu o regulamin naboru wniosków o wsparcie. Regulamin

ten będzie opracowywany przez LGD w uzgodnieniu z urzędami marszałkowskimi w oparciu o wytyczne wydane przez instytucję zarządzającą Planem Strategicznym oraz w przypadku programów regionalnych dla województw przez ministra ds. rozwoju regionalnego.

W ramach wytycznych opracowane zostaną wzory regulaminów naborów wniosków o wsparcie. LGD wykorzystując wzór, opracuje regulamin, który zgodnie z projektowaną ustawą będzie zawierał niezbędne informacje, w tym m.in.:

- 1) warunki i zasady udzielenia wsparcia;
- 2) kryteria wyboru operacji;
- 3) sposób oceny;
- 4) wszelkie aspekty mające wpływ na przyznanie wsparcia wymienione w projektowanych przepisach.

Ponieważ jest to katalog otwarty, wytyczne poszczególnych IZ będą mogły wymagać dodatkowych elementów regulaminu. Założeniem jest, aby regulamin naboru wniosków o wsparcie możliwie kompleksowo przedstawiał informacje dla podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR o zasadach uzyskania pomocy.

Regulamin przyjmowany będzie przez LGD, po uprzednim jego uzgodnieniu z zarządem województwa przed rozpoczęciem naboru wniosków o wsparcie.

Dopuszczono również możliwość zmiany tego regulaminu w uzasadnionych przypadkach, tj. kiedy w naborze wniosków o wsparcie nie zostanie złożony żaden wniosek o wsparcie i zarząd województwa wyrazi na to zgodę. Zmiana regulaminu naboru wniosków o wsparcie może być również podyktowana odrębnymi przepisami.

Wyjątkiem jest zmiana polegająca na zwiększeniu kwoty przeznaczonej na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR na operacje w ramach danego naboru wniosków o wsparcie, która może nastąpić w każdym momencie trwania naboru.

Zmiana regulaminu skutkuje wydłużeniem terminu składania wniosków o wsparcie o czas niezbędny dla podmiotów ubiegających się o wsparcie na wdrażanie LSR do przygotowania wniosku o wsparcie i jego złożenia.

Zmieniony regulamin wraz z nowym terminem naboru wniosków o wsparcie oraz uzasadnieniem zmian w tym regulaminie, LGD udostępni w tym samym miejscu, gdzie opublikowany został regulamin w pierwotnej wersji ogłoszenia o naborze wniosków o wsparcie.

System wdrażania LSR – unieważnienie naboru wniosków o wsparcie

W projektowanej zmianie ustawy o RLKS przewiduje się również możliwość unieważnienia naboru wniosków o wsparcie – po uzgodnieniu z zarządem województwa. Unieważnienie to może mieć miejsce w następujących przypadkach:

- 1) w terminie składania wniosków o wsparcie nie złożono wniosku o wsparcie lub
- 2) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór operacji nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
- 3) postępowanie obciążone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

Wybór operacji przez LGD

Proponuje się, aby LGD dokonywało wyboru operacji spośród takich operacji, które:

- a) są objęte wnioskami o wsparcie złożonymi w terminie, miejscu oraz formie, o których mowa w ogłoszeniu o naborze wniosków o wsparcie,
- b) spełniają warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR określone w regulaminie naboru wniosków o wsparcie;

przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji oraz do wysokości limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR w ramach naboru wniosków o wsparcie.

Uzupełnienia wniosku o wsparcie przez LGD

Zmiany ustawy o RLKS mają również na celu wyraźne oddzielenie ról LGD i zarządu województwa w procesie przyznawania wsparcia na wdrażanie LSR oraz rozpatrywania złożonych protestów.

LGD w ramach oceny wniosków o wsparcie weryfikuje warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR i ocenia spełnienie kryteriów wyboru operacji. Natomiast wyboru operacji LGD dokonuje spośród operacji, które spełnią warunku udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR i przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji do wysokości środków przeznaczonych na udzielenie tego wsparcia w ramach danego naboru wniosków.

LGD będzie miało możliwość wezwania podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR do złożenia wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny wniosku o wsparcie. Z kolei podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie zobowiązany będzie do przedstawienia dowodów i złożenia wyjaśnień niezbędnych do oceny wniosku o wsparcie, wyboru operacji lub

ustalenia kwoty wsparcia na wdrażanie LSR zgodnie z prawdą.

W przypadku braku spełnienia przez operację warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, w terminie 30 dni od zakończenia naboru wniosków o wsparcie LGD będzie przekazywać podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR informację o niespełnieniu tych warunków wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o możliwości wniesienia protestu. Podmiot ten będzie mógł złożyć protest w ciągu 7 dni od otrzymania powyższej informacji.

Natomiast w przypadku spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, LGD – w terminie 60 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o wsparcie, będzie zobowiązana do przekazania zarządowi województwa wniosków o wsparcie dotyczących wybranych operacji wraz z dokumentacją potwierdzającą dokonanie ich wyboru.

Ponadto w tym samym czasie LGD będzie zobowiązana do przekazania podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na wdrażanie LSR pisemnej informacji o wyniku wyboru wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację oraz wskazanie czy w dniu przekazania wniosków o wsparcie do zarządu województwa operacja mieści się w limicie środków wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie. Informacja do ww. podmiotu będzie zawierała pouczenie o możliwości wniesienia protestu, jeżeli:

- operacja nie uzyska minimalnej liczby punktów w ramach kryteriów wyboru operacji lub
- operacja nie mieści się w limicie środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie lub
- LGD ustaliła kwotę wsparcia niższą niż wnioskowana.

Pouczenie to będzie określać:

- termin do wniesienia protestu,
- zarząd województwa, do którego należy wnieść protest,
- formalne wymogi wnoszonego protestu.

Oprócz tego LGD będzie zobligowana, w tym samym terminie (60 dni), zamieścić na swojej stronie internetowej listę operacji spełniających warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR oraz listę operacji wybranych, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie.

Protesty

Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji od LGD, może wnieść protest od negatywnego wyniku oceny spełnienia warunków wyboru operacji w przypadku niezyskania przez operację minimalnej liczby punktów lub od wyniku wyboru, który powoduje, że operacja nie mieści się w limicie środków wskazanym w regulaminie naboru wniosków o wsparcie w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji od LGD. Istotne jest to, że sama okoliczność braku środków dla danej operacji nie będzie stanowić podstawy do wniesieniu protestu.

Protest w formie pisemnej będzie musiał zawierać niezbędne elementy, które są konieczne do tego, aby LGD lub zarząd województwa mogły rozpatrzyć wniosek, którego dotyczy protest. Oprócz oznaczenia zarządu województwa właściwego do rozpatrzenia protestu, oznaczenia podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR, podania numeru wniosku o wsparcie oraz podpisu, zainteresowany podmiot wskazuje warunki udzielenia wsparcia lub kryteria wyboru operacji, z których oceną się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem lub wskazanie w jakim zakresie się nie zgadza z ustaleniem przez LGD kwoty wsparcia niższej niż wnioskowana. Protest może również zawierać wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR naruszenia takie mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie, wraz z uzasadnieniem.

Jeżeli protest nie spełnia wymogów formalnych, LGD lub zarząd województwa (w zależności od etapu, na którym protest się znajduje), wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR do jego uzupełnienia lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR może uzupełnić wyłącznie wymogi formalne. Wskazanie, oprócz LGD, zarządu województwa, jako podmiotu, który może wezwać do uzupełnienia protestu pod kątem wymogów formalnych lub poprawienia oczywistych omyłek jest swojego rodzaju zabezpieczeniem na wypadek, gdyby LGD nie wezwała podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR na wcześniejszym etapie. Istotne jest to, że czas uzupełnienia wniosku o wsparcie wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania protestu, natomiast pozostałe wnioski o wsparcie mogą być przekazywane do zarządu województwa niezależnie od wniesionego protestu. Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR wnosi protest za pośrednictwem LGD, która w terminie 14 dni weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny operacji w zakresie warunków, kryteriów i zarzutów, o których mowa w proteście. O wniesionym proteście LGD zobowiązana jest powiadomić w terminie 7 dni zarząd województwa. LGD w wyniku wniesionego protestu może dokonać zmian podjętego

rozstrzygnięcia, co będzie skutkowało skierowaniem tego projektu do właściwego etapu oceny lub aktualizacji listy, jeżeli warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR są spełnione albo podtrzymuje swoje pierwotne stanowisko i kieruje protest wraz z dokumentacją otrzymaną od podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR do zarządu województwa, załączając swoją opinię dotyczącą braku podstaw do zmiany podjętego rozstrzygnięcia w wyniku wniesionego protestu. W obu przypadkach LGD informuje o tym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR, a w przypadku zmiany podjętego rozstrzygnięcia LGD dodatkowo informuje o tym zarząd województwa.

W przypadku skierowania przez LGD protestu do zarządu województwa, zarząd rozpatruje protest, weryfikując prawidłowość oceny projektu w określonym zakresie w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym zarząd województwa informuje na piśmie podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 45 dni od dnia jego otrzymania. O wyniku rozpatrzenia protestu, zarząd województwa informuje ww. podmiot, a w przypadku nieuwzględnienia protestu dodatkowo poucza go o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

W przypadku uwzględnienia protestu zarząd województwa kieruje wniosek z powrotem do LGD, w zależności od sytuacji w celu:

- 1) uwzględnienia stanowiska zarządu województwa w zakresie spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR oraz dokonania oceny operacji przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji w przypadku, gdy uwzględnienie protestu dotyczy spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR i dalszego procedowania wniosku o wsparcie wykorzystując ścieżkę weryfikacji wniosków o wsparcie, jak w przypadku wniosków o wsparcie, do których protestów nie wniesiono;
- 2) ponownej oceny operacji w zakresie kryteriów wyboru operacji, z których oceną podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR się nie zgadza oraz aktualizacji listy w przypadku, gdy uwzględnienie protestu dotyczy spełnienia kryteriów wyboru operacji, informując ten podmiot na piśmie o przekazaniu sprawy – a jeżeli ponowna ocena operacji dokonana przez LGD będzie negatywna, do informacji LGD załącza dodatkowo pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR ma możliwość wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez zarząd województwa – podmiot ten składa do LGD

pisemne oświadczenie. W przypadku, gdy protest nie został jeszcze skierowany do zarządu województwa, LGD pozostawia protest bez rozpatrzenia informując o tym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR. Natomiast w przypadku, gdy protest skierowany został już do zarządu województwa, LGD przekazuje oświadczenie o wycofaniu protestu do zarządu województwa i wówczas to zarząd województwa pozostawia protest bez rozpatrzenia oraz informuje o tym podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR. Składający protest wycofując go godzi się z tym, że nie ma możliwości ponownego jego wniesienia oraz ewentualnego wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Protest pozostaje bez rozpatrzenia, jeżeli został wniesiony po terminie lub bez spełnienia wymogów dotyczących wskazania warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR lub kryteriów wyboru operacji, z których oceną podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR się nie zgadza albo bez wskazania zarzutów o charakterze proceduralnym. Wówczas LGD informuje o tym zainteresowany podmiot. Pozostawienie protestu bez rozpatrzenia ma również miejsce wówczas, jeżeli podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR wykluczony jest z możliwości otrzymania wsparcia na wdrażanie LSR, o czym zarząd województwa informuje go na piśmie. We wskazanych przypadkach pozostawienia protestu bez rozpatrzenia informuje się zainteresowany podmiot o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Protest pozostawia się również bez rozpatrzenia, jeżeli na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota środków, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060, przewidzianych w umowie ramowej na realizację LSR w ramach środków pochodzących z danego EFSI.

Procedura odwoławcza, o której mowa powyżej nie wstrzymuje zawierania umów z podmiotami ubiegającymi się o wsparcie na wdrażanie LSR, których operacje zostały wybrane przez LGD, z wyjątkiem przypadku, gdy wniesiony zostaje protest od warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR do momentu uwzględnienia przez LGD stanowiska zarządu województwa.

Proponuje się również, aby w rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji oceny operacji w zakresie warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR lub kryteriów wyboru operacji oraz zarzutów o charakterze proceduralnym, jak również w przypadku ponownej oceny w zakresie kryteriów wyboru operacji przez LGD, nie brały udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie operacji. Proponuje się też, aby odpowiednie zastosowanie w tym zakresie miały przepisy Kpa dotyczące wyłączenia od udziału w postępowaniu.

Skarga do sądu administracyjnego

W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny operacji lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia proponuje się możliwość wniesienia przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR skargi do sądu administracyjnego zgodnie z art. 3 § 3 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Skargę taką podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR może wnieść bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu protestu, negatywnej ponownej ocenie operacji lub pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia albo od dnia upływu terminu na uzupełnienie protestu lub poprawienie w nim oczywistych omyłek, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie, która obejmuje:

- 1) wniosek o wsparcie;
- 2) informację o wynikach wyboru operacji;
- 3) wniesiony protest;
- 4) informacje będące podstawą do wniesienia skargi.

Zgodnie z proponowanymi przepisami sąd ma 30 dni na rozpatrzenie skargi od dnia jej wniesienia. Z kolei pozostawia ją bez rozpatrzenia jeżeli zostanie wniesiona po terminie, bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego. Możliwe też jest wezwanie do uzupełnienia przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR dokumentacji w sprawie lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku nie wywiązania się z przedmiotowych czynności skargę pozostawia się bez rozpatrzenia. Sąd może uwzględnić skargę stwierdzając naruszenie prawa w zakresie oceny operacji lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia i tym samym przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia odpowiednio przez LGD lub zarząd województwa. Może również oddalić skargę albo umorzyć postępowanie w sprawie w przypadku jego bezprzedmiotowości.

Skarga do NSA

Mając na uwadze rozstrzygnięcie w zakresie złożonej skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego proponuje się uregulować przepisy umożliwiające złożenie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez podmiot ubiegający się o wsparcie na wdrażanie LSR, zarząd województwa oraz LGD w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego rozstrzygnięcia. Przedmiotowa skarga jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia przez zainteresowany podmiot.

Ogólne regulacje dotyczące procedury odwoławczej

Proponuje się, aby w zakresie nieuregulowanym w ustawie o RLKS do postępowania przed sądami administracyjnymi zastosowanie miały przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, z wyłączeniem aktów lub czynności podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w Kpa, z wyłączeniem niektórych regulacji ww. ustawy w zakresie szczegółowego postępowania ze skargami.

Proponuje się, aby na prawo podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie miało negatywnego wpływu błędne pouczenie lub brak pouczenia o możliwych środkach odwoławczych przysługujących temu podmiotowi.

Proponuje się też, aby procedura odwoławcza nie wstrzymywała zawierania umów z podmiotami ubiegającymi się o wsparcie na wdrażanie LSR. Z kolei w przypadku wniesionego protestu od warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR wstrzymuje się zawieranie umów z podmiotami ubiegającymi się o wsparcie na wdrażanie LSR, których operacje zostały wybrane przez LGD do momentu uwzględnienia przez LGD stanowiska zarządu województwa.

Procedurę odwoławczą kończy prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi albo pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia. Powyższe będzie miało również wpływ na zakończenie procedury wyboru operacji.

W przypadku wyczerpania kwoty środków, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/106, przewidzianych w umowie ramowej na realizację LSR w ramach środków pochodzących z danego EFSD, LGD lub zarząd województwa może pozostawić protest bez rozpatrzenia pouczając o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego. W przypadku uwzględnienia skargi przez sąd, może stwierdzić o naruszeniu prawa i wówczas nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Ponadto proponuje się, aby do procedury odwoławczej zastosowania nie miały przepisy Kpa, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

Udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR przez zarząd województwa

Proponuje się dostosowanie przepisów ustawy w zakresie weryfikacji kwalifikowalności, o której mowa w art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060 przez zarząd województwa na

podstawie której udziela się bądź odmawia wsparcia na wdrażanie LSR.

Jeżeli są spełnione warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR zarząd województwa będzie udzielał go zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI do limitu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR wskazanego w regulaminie naboru wniosków o wsparcie. Ponadto wyczerpanie środków w ramach przedmiotowego limitu nie będzie stanowiło przeszkody w udzieleniu wsparcia na wdrażanie LSR na daną operację, jeżeli w wyniku wniesienia protestu albo uwzględnienia skargi przez sąd administracyjny LGD wybierze tę operację, a zarząd województwa ustali, że są spełnione warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR, kryteria wyboru operacji oraz jeżeli nie została wyczerpana kwota środków, o których mowa w art. 32 ust. 4 rozporządzenia 2021/1060 przewidzianych w umowie ramowej w ramach środków pochodzących z danego EFSI.

Zmiany w ustawie w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Wprowadzenie zmiany proponowanej w art. 132 projektu ustawy dotyczącej ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zwanej dalej „ustawą o PROW 2014–2020” polegającej na dodaniu w art. 5 ust. 6 przepisu mającego na celu umożliwienie powierzenia przez instytucję zarządzającą dodatkowych zadań dla Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej (KSChR) oraz podlegającym jej Okręgowym Stacjom Chemiczno-Rolniczym (OSChR) zadań w zakresie wykonywania badań agrochemicznych gleb.

Obecne przepisy prawne zawarte w obowiązującej ustawie o PROW 2014–2020 dają możliwość wykonywania przez KSChR lub OSChR jedynie zadań związanych z wykonywaniem badań agrochemicznych w zakresie płatności ONW oraz tworzeniem i prowadzeniem bazy danych zawierającej wyniki badań agrochemicznych w celu zaprezentowania postępów i osiągnięć w dziedzinie polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz ocenę oddziaływania, efektywności, skuteczności i znaczenia interwencji z zakresu polityki rozwoju obszarów wiejskich w ramach systemu monitorowania i ewaluacji. Wprowadzenie proponowanej zmiany jest uzasadnione ze względu na konieczność zapewnienia prawidłowego wdrażania i monitorowania Wspólnej Polityki Rolnej.

W pkt 2 proponuje się uchylenie art. 15 w ustawie o PROW 2014–2020. Proponowana zmiana wynika z uchylenia, wraz z wejściem w życie rozporządzenia 2021/2115, art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013 określającego kryteria uznawania systemów jakości za krajowe, do którego odnosi się ww. art. 15.

Celem zmiany zaproponowanej w pkt 3 jest implementacja wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) w sprawie C-545/17 Pawlak. TSUE zakwestionował, jako sprzeczny z prawem unijnym, przepis krajowy (art. 165 § 2 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego), który uznawał za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Zmiana brzmienia art. 37b pkt 2 podyktowana jest przekonaniem o braku uzasadnienia dla utrzymywania wynikającego z tego przepisu monopolu operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe na świadczenie usług pocztowych związanych z nadawaniem przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do podmiotu przyznającego pomoc pomocy przesyłki rejestrowanej, kiedy to nadanie wiąże się z zachowaniem terminu wyznaczonego na podpisanie umowy o przyznaniu pomocy. Z tego względu zaproponowano zmianę brzmienia wzorem odpowiednio zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych ustaw (Dz. U. poz.1655) w art. 165 § 2 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, tj. uwzględniono możliwość nadawania przesyłki w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie UE.

W pkt 4 zaproponowano zmiany w art. 42 będące konsekwencją zmian zaproponowanych w art. 129 pkt 2 projektowanej ustawy.

Celem proponowanej zmiany art. 21, 49 i 72 ustawy o PROW 2014-2020 jest zapewnienie, że przepisy dotyczące wymogów i norm wzajemnej zgodności, ustanowione obecnie w przepisach o płatnościach bezpośrednich, będą nadal stosowane w odniesieniu do zobowiązań PROW 2007-2013 i PROW 2014–2020 (tj. zobowiązań w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, działania Rolnictwo ekologiczne czy premii zalesieniowych), w szczególności w sytuacji, o której mowa w art. 12 rozporządzenia 2022/1172. Z przepisu art. 12 rozporządzenia 2022/1172 wynika, że jeżeli beneficjent realizujący zobowiązanie m. in. w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego i działania Rolnictwo ekologiczne

objętego PROW 2014-2020 otrzymuje również płatności obszarowe w ramach Planu Strategicznego to w pierwszej kolejności podlega on kontroli spełnienia warunkowości, a jeśli ta kontrola wykaże niezgodności, to w odniesieniu do zobowiązań PROW 2014–2020 przeprowadzana jest kontrola wzajemnej zgodności zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu nr 1306/2013. W związku z tym w szczególności dla tego typu sytuacji utrzymane będą w mocy przepisy dotyczące norm i wymogów wzajemnej zgodności określone obecnie w ustawie o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w brzmieniu z dnia 24 sierpnia 2022 r. oraz w przepisach wydanych w trybie tej ustawy.

Zmiana w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich

W ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich zaproponowano zmiany będące konsekwencją zmian zaproponowanych w art. 129 pkt 2 projektowanej ustawy.

Zmiana w ustawie z dnia z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych

Obowiązujący art. 596 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych zalicza do organów kontroli udzielania zamówień instytucję zarządzającą w rozumieniu przepisów dotyczących realizacji programów w zakresie polityki spójności oraz programów realizowanych z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki. Przepis nie uwzględnia wśród tych organów instytucji zarządzającej Planem. W związku z tym w projektowanej ustawie proponuje się odpowiednie uzupełnienie przepisu zmienianej ustawy przez uwzględnienie z nim również instytucji zarządzającej w rozumieniu przepisów dotyczących planu strategicznego dla wspólnej polityki rolnej.

Zmiana w ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W projektowanej ustawie proponuje się zmianę w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Zgodnie z obowiązującym przepisem informacje lub dane uzyskane w wyniku wykonywania zadań Inspekcji są nieodpłatnie przekazywane ARiMR w zakresie niezbędnym do przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu, jako organowi kontroli, o którym mowa w art. 67 ust. 1 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli. Wymienione rozporządzenie nr 809/2014, co do zasady dotyczy okresu programowania 2014–2020

(przedłużonego na lata 2021–2022) i nie będzie dotyczyło Planu. Rozporządzenia delegowane i wykonawcze UE dotyczące Planu i wydane w trybie rozporządzenia 2021/2116 nie zastępują w żaden sposób rozporządzenia nr 809/2014. W związku z tym proponuje się wskazać w zmienianym przepisie na ARiMR jako agencję płatniczą, o której mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2021/2116.

Zmiana w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej w zakresie art. 6. Zmiana ta jest związana z wdrożeniem w ramach ekoschematu – Dobrostan zwierząt objętego Planem Strategicznym szczególnych rozwiązań dotyczących zwierząt utrzymywanych zgodnie z zasadami systemu rolnictwa ekologicznego. Rozwiązania te zakładają, że zwierzęta gatunków/grup objętych tym ekoschematem utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego, mogą kwalifikować się do płatności dobrostanowych na uproszczonych zasadach. Ustalenie, czy dane zwierzę jest utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego może być potwierdzone jedynie przez jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym. Proponuje się, żeby potwierdzenie to odbywało się w ramach przekazywanego obecnie przez jednostki certyfikujące (m.in. do ARiMR) wykazu producentów, o których mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, zwanym dalej „Wykazem”.

W obecnie funkcjonującym Wykazie nie znajdują się informacje określające czy (i jakich gatunków) zwierzęta w danym gospodarstwie są utrzymywane w sposób zgodny z zasadami rolnictwa ekologicznego. Ze względu na wprowadzenie możliwości przyznania w sposób uproszczony (bez konieczności sporządzania planu poprawy dobrostanu zwierząt) płatności dobrostanowej dla zwierząt utrzymywanych w warunkach ekologicznych, konieczne jest , wprowadzenie odpowiednich zmian w Wykazie. Proponuje się zatem, aby dotychczasowy Wykaz zastąpić dwoma odrębnymi Wykazami, które będą zawierały odpowiednio: informacje dotyczące produkcji roślinnej oraz informacje dotyczące produkcji zwierzęcej. Wyodrębnienie dwóch odrębnych Wykazów pozwoli na uzyskanie oddzielnych informacji, dotyczących produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej, jakie są niezbędne w związku z koniecznością weryfikacji udzielania pomocy finansowej producentom ekologicznym z udziałem środków

Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.

Proponowana zmiana kształtu Wykazu musi być jednak poprzedzona zmianą poszczególnych przepisów art. 6 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej, ponieważ np. w obecnym brzmieniu w ust. 1 tego artykułu jest mowa o: przekazywaniu Wykazu (a nie Wykazów), są tu także wskazane dwa terminy przekazywania jednego Wykazu (a nie dwóch wykazów).

Proponuje się, aby po wprowadzeniu proponowanych zmian Wykazy (tj. Wykaz dotyczący produkcji roślinnej oraz Wykaz dotyczący produkcji zwierzęcej) były przekazywane w takich samych terminach, tj. do dnia 15 października każdego roku oraz do dnia 30 listopada każdego roku. Odpowiednie zmiany należy zatem wprowadzić także w ust. od 2 do 6 w art. 6. Konsekwencją zmiany zapisów art. 6 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej będzie również zmiana ust. 3 w art. 23 tej ustawy. Obecnie ustęp ten reguluje sytuację nieprzekazywania przez jednostkę certyfikującą wykazu lub przekazywania tego wykazu zawierającego nieprawdziwe lub niekompletne dane. Po wprowadzeniu proponowanej zmiany przepis ust. 3 w art. 23 będzie odpowiadał zmianom wprowadzonym w art. 6.

Zmiana w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt w zakresie art. 24. Zmiana ta podyktowana jest rozpoczęciem od 2023 r. nowej perspektywy programowo-finansowej realizowanej w ramach ustawy o Planie Strategicznym. W związku z tym dotychczasowe działanie – Dobrostan zwierząt PROW 2014–2020 nie będzie już wdrażane (pozostaną jedynie zobowiązania kontynuacyjne, które zakończą się z dniem 15 maja 2023 r.). Działanie Dobrostan zwierząt PROW 2014–2020 zostanie zastąpione ekoschematem – Dobrostan zwierząt w ramach Planu Strategicznego. Dla wdrażania ekoschematu niezbędne jest zachowanie dotychczasowego obowiązku indywidualnego znakowania i zgłaszania do komputerowej bazy danych (kdb) loch, tak jak ma to zastosowanie w obecnym działaniu – Dobrostan zwierząt PROW 2014–2020. Dodatkowo niezbędne jest aby rolnicy realizujący zobowiązania w zakresie dobrostanu owiec w ramach PS, tak jak rolnicy realizujący zobowiązania w zakresie dobrostanu owiec w ramach PROW 2014–2020 mieli obowiązek wcześniejszego zgłaszania i znakowania zwierząt nowonarodzonych. Ponadto mając na względzie, że płatności dobrostanowe w ramach PS zostały rozszerzone m.in. o kozy konieczne jest przeniesienie na ten gatunek ww. analogicznego obowiązku jak w przypadku

owiec. Wcześniejsze niż powszechnie obowiązujące znakowanie i zgłaszanie kóz i owiec do kbd jest niezbędne do prawidłowej realizacji założeń przyjętych w ekoschemacie – Dobrostan zwierząt.

Przepisy przejściowe i końcowe

W art. 138 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy w zakresie dotyczącym podawania do publicznej wiadomości harmonogramu naborów wniosków o przyznanie pomocy na 2023 r. Zaproponowano, by harmonogram na 2023 r. został podany do publicznej wiadomości na stronie internetowej podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy w terminie 3 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

W art. 139 projektowanej ustawy zaproponowano, że projekt wytycznych IZ przekazany do zaopiniowania jednostkom, organom i podmiotom, o których mowa w art. 6 ust. 4, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy uznaje się za zaopiniowany zgodnie z art. 6 ust. 4 projektowanej ustawy. Takie rozwiązanie ma na celu niezwłoczne wydanie wytycznych niezbędnych do uruchomienia poszczególnych interwencji bez konieczności powtarzania procesu opiniowania projektu wytycznych po wejściu w życie projektowanej ustawy.

W art. 140 projektowanej ustawy proponuje się, by do postępowań scaleniowych wszczętych nie niezakończonych przed dniem wejścia projektowanej ustawy stosowane były przepisy dotychczasowe.

W art. 141 i 142 zostały zaproponowane przepisy przejściowe do zmiany ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw. W art. 141 zostało określone, że do postępowań w sprawach określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 120 wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 120 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Z powyższego wynika, że w przypadku wniosków o uznanie za grupę producentów rolnych, które zostaną złożone do ARiMR przed wejściem w życie projektowanych zmian i w przypadku których nie nastąpi rozstrzygnięcie sprawy do dnia wejścia w życie tych zmian, będą miały zastosowanie zmienione przepisy, które wprowadzają możliwość bardziej elastycznego podejścia do kwestii uznawania grup producentów rolnych. Jednocześnie, w art. 142 określono, że do działalności grup producentów rolnych wpisanych do rejestru grup producentów rolnych na podstawie ustawy zmienianej w art. 120 przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 120 w brzmieniu dotychczasowym. Powyższe oznacza, że do podmiotów, które uzyskały status grup

producentów rolnych przed wejściem w życie projektowanych zmian będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw w brzmieniu dotychczasowym. Powyższe rozwiązanie wynika z tego, że podmioty, które uzyskają status grupy producentów rolnych do 31 grudnia 2022 r. mogą korzystać ze wsparcia w ramach działania 9 PROW 2014–2020 pn. „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”. Wsparcie to jest realizowane na podstawie art. 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zgodnie z którym, wsparcia udziela się do konkretnych, wymienionych w nim celów. Cele określone w ww. art. 27 rozporządzenia 1305/2013 są zbieżne z celami określonymi w aktualnym brzmieniu art. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw. W związku z powyższym, konieczne jest pozostawienie możliwości stosowania aktualnego brzmienia ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw dla obecnie funkcjonujących grup producentów rolnych, które są beneficjentami ww. działania 9 PROW 2014–2020, w zakresie którego środki wsparcia będą wypłacane do 2029 r.

W art. 143 proponuje się przepis przejściowy, który umożliwi zwolnienie z obowiązku sprawowania nadzoru przez marszałków województw nad LGD, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy nie są już stroną umowy ramowej lub umowa ramowa została już z nimi wykonana w ramach okresów programowania na lata 2007–2013 lub 2014–2020. W przedmiotowej sytuacji nie ma bowiem uzasadnionej podstawy prawnej, aby stowarzyszenia LGD dalej funkcjonowały zgodnie z art. 15 ustawy zmienianej w art. 128 pkt 1 lub art. 4 ustawy zmienianej w art. 131. Wobec tego proponuje się, aby zastosowanie miały w tym przypadku przepisy ustawy – Prawo o stowarzyszeniach, a sprawowanie kompetencji w zakresie sprawowania nadzoru nad takimi stowarzyszeniami przejął właściwy starosta. W przypadku wystąpienia ww. przesłanek w zakresie zaprzestania działalności przez ww. LGD projektowany przepis przejściowy odsyła do postępowania proceduralnego zaproponowanego w przepisie zmienianej ustawy o RLKS.

W art. 144 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy, na mocy którego Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) na podstawie dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie mógł

wykonywać zadania w zakresie realizacji Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2020–2022 do czasu zakończenia wykonywania tych zadań. Do tych zadań należy zaliczyć przede wszystkim działania kontrolne i sprawozdawcze, wynikające z egzekwowania postanowień wcześniej zawartych przez KOWR umów z organizacjami reprezentującymi pszczelarzy, dotyczących między innymi przekazania pszczelarzom stosownych płatności przez te organizacje czy przygotowania danych do sprawozdania, o którym mowa w art. 10 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1368 z dnia 6 sierpnia 2015 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy w sektorze pszczelarskim (Dz. Urz. UE L 211 z 08.08.2015, str. 9, z późn. zm.).

W art. 145 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy dotyczący stosowania przepisów ustawy o RLKS w odniesieniu do mijającej perspektywy finansowej. Proponuje się, żeby w zakresie dotyczącym realizacji RLKS, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia nr 1303/2013, z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego, były stosowane przepisy w brzmieniu dotychczasowym. Warto zauważyć, że zgodnie z obowiązującym art. 1a ustawy o RLKS przepisów ustawy nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a przepis przejściowy zawarty w ustawie wprowadzającej do ustawy o RLKS, wspomniany art. 1a, wskazuje, że w zakresie dotyczącym realizacji RLKS, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia nr 1303/2013, z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, zastosowanie mają przepisy ustawy o RLKS w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzającej do ustawy o RLKS art. 1a.

W art. 146 projektowanej ustawy zaproponowano, by decyzje wydane na podstawie art. 15 ustawy zmienianej w art. 132, wydane do dnia wejścia projektowanej ustawy pozostały w mocy.

W art. 147 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy, na mocy którego osoby, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy były wpisane na listę doradców rolniczych, listę doradców rolnośrodowiskowych oraz listę ekspertów przyrodniczych, uznaje się za wpisane odpowiednio na listę doradców rolniczych (w przypadku doradców rolniczych i doradców rolnośrodowiskowych) oraz listę ekspertów przyrodniczych, prowadzone na podstawie przepisów projektowanej ustawy. Podobne rozwiązanie, dotyczące przenoszenia

uprawnień na kolejny okres programowania, obowiązywało również w ramach PROW 2014–2020. Nie ma powodu, żeby już wykształconych, posiadających doświadczenie, stale podnoszących swoją wiedzę i umiejętności, doradców, wpisanych na listy prowadzone przez CDR, ponownie obejmować szkoleniami podstawowymi. Za wpisem na jedną listę doradców rolniczych i doradców rolnośrodowiskowych przemawia fakt, że zarówno doradcy rolniczy jak i doradcy rolnośrodowiskowi muszą mieć ukończone takie same studia i dużą wiedzę ogólną z zakresu rolnictwa dla zapewnienia efektywnego świadczenia usług doradczych rolnikom. Dużo osób wpisanych na listę doradców rolniczych jest równocześnie wpisanych na listę doradców rolnośrodowiskowych, więc osoby te muszą przechodzić te same szkolenia dwa razy. Wpisanie dotychczasowych doradców rolniczych na listę doradców rolniczych ze specjalizacją rolnośrodowiskową umożliwi świadczenie usług rolniczych większej liczbie osób, wyeliminuje podwójne szkolenia, a równocześnie zapewni osobom zainteresowanym świadczenie usług wyłącznie z zakresu dotychczasowego programu rolno-środowiskowo-klimatycznego na podstawie posiadanej specjalizacji.

W art. 147 ust. 4 określono dla osób, wpisanych na listy na podstawie ust. 1–3, wymóg złożenia oświadczenia o zobowiązaniu do bezstronnego świadczenia usług doradczych w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Określono również konsekwencje niezłożenia tego oświadczenia, tj. skreślenie z odpowiedniej listy.

W art. 148 projektowanej ustawy proponuje się, żeby do postępowań administracyjnych o wpis na listy doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych oraz ekspertów, o których mowa w ustawie o PROW 2014–2020 stosowane były przepisy dotychczasowe.

W projektowanych przepisach przejściowych art. 149 uregulowano warunki przyznania pomocy rolnikom aktywnym zawodowo w 2023 r.

W projektowanych przepisach art. 150 uregulowano przyznanie płatności dla młodych rolników rolnikowi, któremu została przyznana płatność na podstawie ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, uchylanej w art. 150 projektu ustawy.

W projektowanych przepisach art. 151 uregulowano, że informacje o lokalizacji torfowisk lub terenów podmokłych, zgodnie z normą GAEC2 będą zawarte w systemie identyfikacji działek rolnych od dnia 1 stycznia 2025 r., a więc w czasie kiedy norma ta zacznie obowiązywać w Polsce.

W projektowanych przepisach art. 152 uregulowano, że do płatności w ramach systemów

wsparcia bezpośredniego, a także do postępowań w sprawach dotyczących tych płatności wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy albo wznowionych – stosuje się przepisy dotychczasowe.

W projektowanych przepisach art. 153 uregulowano utratę mocy przez ustawę z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, ponieważ pomoc finansowa będzie przyznawana rolnikom i beneficjentom w latach 2023–2027 na podstawie przepisów projektowanej ustawy.

W art. 154 projektowanej ustawy proponuje się, by projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu dotyczącego delegacji ustawowej dla Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do wyznaczenia w drodze rozporządzenia torfowisk i obszarów podmokłych objętych normą GAEC 2, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia 2022/2115, oraz wymogów jakie muszą być spełnione, mając na względzie ochronę gleb bogatych w węgiel (art. 55 ust. 12 pkt 2), który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane przepisy będą miały pośredni pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017

r. poz. 248).

Opracowano w Departamencie

Wspólnej Polityki Rolnej:

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ryszard Bartosik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Łukasz Tomczak, Zastępca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel. 22 623 18 42; lukasz.tomczak@minrol.gov.pl</p> <p>Renata Flis, Radca, Samodzielne stanowisko do spraw wdrażania programów, Departament Wspólnej Polityki Rolnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel. 22 623 26 73; renata.flis@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 15 listopada 2022 r.</p> <p>Źródło: Prawo UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187) <p>Nr w wykazie prac UC137</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest stworzenie podstaw prawnych realizacji Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej w latach 2023–2027, zwanego dalej „Planem Strategicznym”.

Plan Strategiczny został przygotowany na podstawie zreformowanej wspólnej polityki rolnej i nowego pakietu aktów prawnych Unii Europejskiej (UE), zakładających finansowanie różnych interwencji objętych Planem przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) oraz Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Podstawowymi aktami prawnymi w ramach nowego pakietu aktów prawnych UE są rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, zwane dalej „rozporządzeniem 2021/2115”, oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, zwane dalej „rozporządzeniem 2021/2116”. Pomimo, że ww. rozporządzenia wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane, państwa członkowskie mają pewną elastyczność w dostosowaniu rozwiązań do własnych potrzeb. Ponadto państwa członkowskie zostały zobowiązane do ustanowienia odpowiedniego systemu zarządzania i kontroli oraz do przyjęcia wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych w celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE.

Możliwość wypłaty od 2023 r. środków finansowych beneficjentom, w ramach interwencji objętych Planem Strategicznym w formie płatności bezpośrednich, interwencji sektorowych jak i interwencji dotyczących rozwoju obszarów wiejskich oraz pomocy technicznej, zgodnie z przepisami UE, jest uzależniona do wejścia w życie projektowanej ustawy. Projektowana ustawa uwzględnia nowe zasady i warunki wdrażania tych interwencji oraz upoważnienia ustawowe do określenia szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty interwencji, a także regulacje w zakresie przejściowego

wsparcia krajowego.

Projektowana ustawa wprowadza również zmiany dostosowawcze w innych ustawach. Najważniejsze zmiany dotyczą ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (ustawy o RLKS).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowane rozwiązanie to działania legislacyjne.

Pomimo, że rozporządzenia UE wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane, państwa członkowskie mają pewną elastyczność i możliwość dostosowania rozwiązań do własnych potrzeb. Ponadto państwa członkowskie zobowiązane są do ustanowienia odpowiedniego systemu zarządzania i kontroli oraz do przyjęcia stosownych przepisów w celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE.

W celu wdrożenia, do krajowego porządku prawnego, rozwiązań zawartych w Planie Strategicznym i wynikających z reformy WPR, konieczne było opracowanie niniejszego projektu ustawy. Dlatego też mając na uwadze harmonogram rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich, przejściowego wsparcia krajowego oraz niektórych płatności w ramach II filaru WPR, który został zaplanowany na dzień 15 marca 2023 r., projektowana ustawa powinna wejść w życie w jak najkrótszym czasie.

Oczekiwany efekt projektu ustawy będzie stworzenie ram prawnych umożliwiających terminowe i zgodne z prawem UE oraz krajowym wydatkowanie i rozliczenie środków finansowych w wysokości ponad 25 mld euro.

W konsekwencji skierowania wsparcia finansowego do szerokiego grona odbiorców zakłada się poprawę warunków życia i pracy na obszarach wiejskich, zapewnienie długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego, wzmocnienie ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej, wzmocnienie struktur społeczno-ekonomicznych obszarów wiejskich.

Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany w innych ustawach jest dostosowanie istniejącego środowiska prawnego do nowego kształtu WPR, który wpływa na przyznawanie i wypłatę środków finansowych rolnikom i beneficjentom.

Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że działania inne niż legislacyjne nie dają możliwości osiągnięcia oczekiwanych efektów.

W projektowanej ustawie zaproponowano rozwiązania, zgodnie z którymi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR będzie się odbywało składanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej oraz ich rozpatrzenie, w tym prowadzenie korespondencji w sprawie, oraz zawieranie umów o przyznanie pomocy. Projektowana ustawa wychodzi w tym zakresie naprzeciw ogólnemu procesowi informatyzacji, który jest związany z dynamicznym rozwojem technologicznym.

Przyjęcie takiego rozwiązania wymaga zmiany ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i w konsekwencji tej zmiany odpowiednich zmian tym zakresie w ustawach:

- 1) z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw;
- 2) z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;
- 3) z dnia z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 4) z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu ustaw;
- 5) z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych;
- 6) z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych;
- 7) z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013;
- 8) z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020;
- 9) z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich;
- 10) z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W szerszym niż dotychczas zakresie zaproponowano wykorzystanie wytycznych instytucji zarządzającej (IZ), które będą określać warunki i tryb wdrażania Planu Strategicznego. Projektowana ustawa określa interwencje, w ramach których pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Warunki na jakich możliwe będzie przyznanie tej pomocy określają przepisy projektowanej ustawy oraz przepisy wydane w trybie tej ustawy. W przypadku pozostałych interwencji Planu Strategicznego pomoc będzie przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy, a warunki na jakich możliwe będzie przyznanie tej pomocy określać będzie co do zasady regulamin danego naboru wniosków o przyznanie pomocy opracowany w zgodzie z wytycznymi IZ.

W zakresie płatności bezpośrednich (I filar WPR) Plan Strategiczny przewiduje wdrożenie instrumentów zbliżonych do wsparcia funkcjonującego w obecnym okresie: podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności (odpowiednik jednolitej płatności obszarowej), uzupełniającego redystrybucyjnego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności (odpowiednik płatności redystrybucyjnej (dodatkowej)), uzupełniającego wsparcia dochodów dla młodych rolników (odpowiednik płatności dla młodych rolników), płatności w ramach wsparcia dochodów związanego z produkcją (odpowiednik płatności dla młodych rolników). Planowane są także płatności w ramach nowego rodzaju interwencji, tj. schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, których celem jest wynagradzanie praktyk

rolniczych mających przyczynić się do realizacji celów środowiskowych i klimatycznych wspólnej polityki rolnej dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, wspierania zrównoważonego rozwoju i ochrony zasobów naturalnych takich jak woda, gleba i powietrze oraz ochrony bioróżnorodności. Ponadto od 2023 r. nie będzie już dostępne dla rolników wsparcie w zakresie dobrostanu zwierząt realizowane w ramach poprzedniej perspektywy finansowej. Aby zachęcić rolników do zapewnienia zwierzętom warunków bytowych lepszych niż wymagają tego obowiązujące przepisy dotyczące podstawowego dobrostanu zwierząt, proponuje się wdrożenie odpowiedniego wsparcia w tym zakresie jako jeden z ekoschematów (tj. w ramach I filara WPR, a nie jak to miało miejsce dotychczas – jako jedno z działań objętych II filarem WPR). W I filarze WPR stosowane będzie także przejściowe wsparcie krajowe.

Podobnie jak w obecnym okresie programowania WPR, od 2023 dostępnych będzie także szereg form wsparcia obszarowego w ramach II filaru WPR: płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności ekologicznych, premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych czy wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia 2021/2115;

Dla wszystkich tych instrumentów konieczne jest ustanowienie krajowych podstaw prawnych rangi ustawowej.

Od 2023 r. rolników nie będzie już obowiązywała zasada wzajemnej zgodności oraz zazielenienie, ponieważ zostały one zastąpione przez warunkowość. Spełnienie norm i wymogów w ramach warunkowości będzie uzależniało otrzymanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich i niektórych działań obszarowych II filara w pełnej wysokości. W projektowanej ustawie uregulowano kwestie dotyczące warunkowości. Ponadto, projektowana ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097)). Zmiana ta jest związana z planowanym uruchomieniem płatności do integrowanej produkcji roślin w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska.

Istotną zmianą w zakresie instytucji dotychczas realizującej pomoc kierowaną do sektora produktów pszczelich jest proponowana zmiana w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W następstwie tej zmiany instytucją realizującą pomoc kierowaną do sektora produktów pszczelich będzie wyłącznie ARiMR. W aktualnym stanie prawnym za realizującą tego rodzaju pomocy był KOWR. Efektem tej zmiany będzie włączenie w system elektronicznej udzielania pomocy kierowanej do sektora produktów pszczelich.

W przypadku przepisów odnoszących się do interwencji w sektorze owoców i warzyw główną zmianą zaproponowaną w projektowanej ustawie jest zastąpienie dotychczas stosowanego trybu obsługi systemu udzielania pomocy organizacjom producentów realizowanego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego trybem realizowanym na podstawie umów zawieranych pomiędzy agencją płatniczą a beneficjentem (prawo cywilne).

Interwencja I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” realizowana w ramach PS WPR stanowi kontynuację działania 9 PROW 2014-2020 pn. „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”. Interwencja I.13.2 powieli zdecydowaną większość zasad wsparcia, jakie miały zastosowanie dotychczas, natomiast przewiduje kilka zmian. W związku ze zmianami horyzontalnymi w zakresie wydatkowania środków Planu Strategicznego, wsparcie w ramach interwencji I.13.2 będzie przyznawane na podstawie umowy o przyznaniu pomocy a nie jak dotychczas na podstawie decyzji administracyjnej.

Odnosnie do zmiany w ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw proponuje się, wprowadzenie ułatwień w procesie tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych i zrównanie tego procesu z procesem tworzenia i funkcjonowania organizacji producentów. Uproszczeniem procesu powstawania i funkcjonowania grup producentów rolnych jest ograniczenie liczby celów, jakie muszą realizować przedsiębiorstwa, aby mogły zostać uznane za grupy producentów rolnych, a następnie jakie muszą realizować, aby ten status utrzymać. Jednocześnie, efektem zaproponowanej zmiany powinno być bardziej efektywne wykorzystanie środków wsparcia w ramach Planu Strategicznego, w szczególności w zakresie interwencji I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”. Zmiana tej ustawy wynika z konieczności realizacji założeń programowych, jakie zostały przedstawione w Planie Strategicznym. Zgodnie ze strategicznym podejściem zaprezentowanym w analitycznej części tego planu, w ramach interwencji I.13.2 konieczne jest zagwarantowanie jednakowych wymagań dla obydwu form współpracy producentów w zakresie celów, ze względu na które powstają. W związku z powyższym, aby osiągnąć cele założone w Planie Strategicznym, konieczne jest wprowadzenia uproszczeń w procesie uznawania i funkcjonowania grup producentów rolnych w Polsce. Jednolite warunki wsparcia w ramach interwencji I.13.2 powinny obejmować wszystkich beneficjentów, w związku z czym, zmienione zasady powinny obowiązywać już od I naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach tej interwencji. Wprowadzenie tak istotnej zmiany na etapie późniejszym, czyli w trakcie realizacji ww. interwencji spowoduje nierówne traktowanie beneficjentów. W związku z powyższym, proponowana zmiana jest ściśle skorelowana z uruchomieniem Planu Strategicznego i powinna obowiązywać od początku jego uruchomienia.

W ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+ (KSOW+) nie przewiduje się ogłaszania przez instytucję zarządzającą konkursów dla partnerów KSOW+. Zamiast tego, IZ, jednostka centralna oraz jednostki regionalne będą umożliwiać partnerom zaangażowanie się w funkcjonowanie KSOW+ w inny sposób np. przez udział w realizacji operacji, grupach tematycznych, grupach i zespołach roboczych oraz innych ciałach opiniotwórczo-doradczych, konsultacje dokumentów czy zgłaszanie propozycji operacji.

W przypadku interwencji szkoleniowo-doradczych, w odróżnieniu od Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w Planie Strategicznym zrezygnowano w większości interwencji z wyboru beneficjentów w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Tryb ten pozostał jedynie w jednej interwencji pn. „Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych”, w ramach której realizowane są operacje, w których na etapie przygotowywania założeń trudno jest wskazać i oszacować wartość operacji za pomocą kosztów uproszczonych. Ponadto, w dwóch instrumentach wsparcia przewidziano, że podmiotami zapewniającymi indywidualne usługi doradcze dla rolników i szkolenia podstawowe dla rolników będą wyłącznie publiczne ośrodki doradztwa rolniczego, ze względu na wieloletnie doświadczenie i jakość świadczonych usług doradczych, realizowane przez nie zadania publiczne związane z rozwojem gospodarstw rolnych oraz najlepiej rozwiniętą w Polsce sieć placówek doradczych, posiadających biura na terenie całego kraju oraz doradców rolniczych, którzy mogą zapewnić równy dostęp do usług doradczych i szkoleniowych na terenie całego kraju. Przyjęte rozwiązanie uprości dotychczasowe podejście we wdrażaniu tego rodzaju pomocy ze środków WPR i pozwoli znacznie szybciej i sprawniej zapewnić rolnikom dostęp do indywidualnych usług doradczych oraz do wiedzy i informacji na terenie całego kraju, co jest szczególnie istotne w związku ze zmianami w obowiązkach i wymogach dla rolników w nowym okresie programowania.

Równocześnie w PS WPR zapewniona została możliwość realizacji usług doradczych w ramach doradztwa grupowego oraz specjalistycznych szkoleń dla rolników przez podmioty wybrane w drodze konkursu.

Prowadzenie list doradców rolniczych uprawnionych do doradzania w ramach PS WPR (z uwzględnieniem specjalizacji), podstawowych i uzupełniających szkoleń dla doradców rolniczych i związanych z tym egzaminów, powierza się, podobnie jak w obecnym okresie programowania (lata 2014–2020), Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

W ustawie o RLKS proponuje się kontynuację zmian, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 poz. 88).

Projektowana zmiana ustawy ma na celu dostosowanie obecnych ram prawnych stanowiących podstawę do prawidłowej realizacji RLKS w latach 2023–2027 oraz ujednoczenia zasad jego wdrażania w ramach poszczególnych programów. Zmiany w tym zakresie są również niezbędne z uwagi na prawidłowość wdrażania - przewidzianej w Planie Strategicznym - interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Zmiana ustawy o RLKS z 17 grudnia 2021 r. miała ograniczony zakres. Dotyczyła ona m.in.: częściowej aktualizacji podstawy prawnej, wsparcia przygotowawczego oraz wyboru LSR w okresie przejściowym, tzn. w trakcie wdrażania wydłużonego PROW 2014–2020 – czyli jeszcze przed rozpoczęciem wdrażania Planu Strategicznego.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że po wyborze LSR w 2023 r. będzie możliwość rozpoczęcia ich wdrażania nie tylko w ramach interwencji LEADER – przewidzianej w Planie Strategicznym, ale przede wszystkim w ramach RLKS współfinansowanych także w ramach polityki spójności, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w 10 województwach) zachodzi potrzeba nowelizacji ustawy o RLKS w zakresie:

1) dostosowania jej przepisów do:

- a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013) i tym samym wykreślenia odesłań do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
- b) projektowanej ustawy o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej, które łącznie będą określały podstawę prawną do udzielania wsparcia w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2023–2027,
- c) ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, zwanej dalej „ustawą o wdrożeniową”, i tym samym wyłączenia spod regulacji ustawy o RLKS odesłań do przepisów ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020;

2) określenia w ustawie o RLKS podstawy do:

- a) wydawania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego wspólnych wytycznych dla lokalnych grup działania (LGD) w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w przepisach unijnych oraz w przepisach ustawy o RLKS,
- b) przeprowadzania przez samorządy województw kontroli LGD, m.in. w zakresie realizacji LSR;
- 3) zobowiązania wszystkich LGD, samorządów województw, ministra do spraw rozwoju wsi, ministra do spraw rozwoju regionalnego oraz innych organów administracji rządowej i samorządowej do ścisłej współpracy przy realizacji zadań związanych z RLKS;
- 4) uchylecia wspólnych przepisów dotyczących wsparcia na operacje realizowane w ramach Wsparcia przygotowawczego, o którym mowa w 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1303/2013;
- 5) uproszczenia występujących wielokrotnie w ustawie określeń, w tym nazwy odnoszącej się do wsparcia na wdrażanie operacji w LSR, podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, czy wniosków o udzielenie wsparcia przez zastosowanie odpowiednich skrótów tych nazw;
- 6) uszczegółowienia przepisów dotyczących udzielania przez LGD grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu operacji przez grantobiorców;
- 7) uregulowania szczególnego trybu odwoławczego (protestu oraz skargi do sądu administracyjnego) jako prawa podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR, z podziałem na etapy rozpatrywania protestów na poziomie LGD oraz zarządu województwa;
- 8) uchylecia przepisu ograniczającego LGD do ubiegania się o udzielenie wsparcia na realizację operacji własnych przez LGD jedynie w sytuacji, w której nikt inny uprawniony do wsparcia nie zgłosił LGD zamiaru realizacji takiej operacji;
- 9) określenia przepisów dotyczących harmonogramów naboru wniosków o udzielenie wsparcia tworzonych przez LGD;
- 10) określenia przepisów związanych z ogłaszaniem naborów wniosków o udzielenie wsparcia na podstawie tworzonych na jego potrzeby przez LGD regulaminu naboru wniosków o udzielenie wsparcia oraz przepisów, które określają co regulamin powinien zawierać, kiedy może być zmieniany oraz jaki jest tryb zmiany regulaminu;
- 11) określenia przepisów dotyczących możliwości unieważniania naboru wniosków o udzielenie wsparcia;
- 12) uchylecia przepisów określających miejsce składania wniosków o udzielenie wsparcia;
- 13) uszczegółowienia przepisów w zakresie procesu oceny wniosków o udzielenie wsparcia, wyboru operacji, w tym terminy poszczególnych etapów procesu;
- 14) uregulowania szczególnego trybu odwoławczego (protestu oraz skargi do sądu administracyjnego) jako prawa podmiotu ubiegającego się o wsparcie na wdrażanie LSR, z podziałem na etapy rozpatrywania protestów na poziomie LGD oraz zarządu województwa;
- 15) określenia przepisów w zakresie statusu LGD po zakończeniu realizacji postanowień umowy ramowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Na podstawie przepisów unijnych każdy z krajów członkowskich opracowuje szczegóły zasad wdrażania w sposób indywidualny. Wdrażanie i zarządzanie Planem Strategicznym w państwach członkowskich jest uzależnione od struktury samego państwa i może być bardzo zróżnicowane. Przepisy UE nie narzucają państwom członkowskim stosowania jednolitych rozwiązań, określają jedynie ramy prawne, w których mogą poruszać się państwa członkowskie. Biorąc pod uwagę, że przepisy rozporządzenia 2021/2115 oraz rozporządzenia 2021/2116 są wdrażane do porządków prawnych państw członkowskich, należy oczekiwać, że w poszczególnych państwach Unii Europejskiej zostaną zastosowane rozwiązania dostosowane do potrzeb tych państw.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rolnicy ubiegający się o wsparcie w ramach systemu płatności bezpośrednich	ok. 1,26 mln szt. (w tym: podstawowe wsparcie dochodów - ok. 1,25 mln, płatność redystrybucyjna ok. 1,25 mln, płatność dla młodych rolników - ok. 100 tys., płatność do bydła - ok. 191 tys., płatność do krów - ok. 132,6 tys., płatność do owiec - ok. 3,8 tys., płatność do kóz - ok. 1,4 tys., płatność dla roślin strączkowych na ziarno - ok. 96,2 tys.,	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - dane za 2022 r.; Plan Strategiczny	Możliwość skorzystania ze wsparcia w ramach następujących instrumentów: podstawowe wsparcie dochodów, płatność redystrybucyjna, płatność dla młodych rolników, płatności związane z produkcją w 13 sektorach oraz przejściowe wsparcie krajowe w formie uzupełniającej płatności podstawowej oraz płatności niezwiązanej do tytoniu

	<p>płatność do roślin pastewnych - ok. 62,2 tys., płatność do chmielu - ok. 0,7 tys., płatność do ziemniaków skrobiowych - ok. 3,2 tys., płatność do buraków cukrowych - ok. 24 tys., płatność do pomidorów - ok. 0,8 tys., płatność do truskawek - ok. 30,8 tys., płatność do lnu - ok. 0,7 tys., płatność do konopi włóknistych - ok. 0,3 tys., płatność niezwiązana do tytoniu - ok. 13 tys., uzupełniająca płatność podstawowa - ok. 1,03 mln.</p>		
Rolnicy - beneficjenci pomocy w ramach ekoschematu – Dobrostan zwierząt	Ok. 100 tys. podmiotów	Szacunki własne na podstawie danych z ARiMR	Wsparcie realizacji praktyk w zakresie poprawy dobrostanu zwierząt gospodarskich w odniesieniu do ok. 2 mln. DJP (dużych jednostek przeliczeniowych) zwierząt gospodarskich rocznie
Rolnicy - beneficjenci pomocy w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne.	Ok. 26 tys. podmiotów	Szacunki własne na podstawie danych z ARiMR	Pozytywne - Wsparcie ekologicznej produkcji rolnej na ok. 659 tys. ha (docelowo)
Rolnicy ubiegający się o wsparcie w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska	Ze względu na szeroki wachlarz praktyk w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska szacuje się, że będzie to wielkość zbliżona do liczby rolników wnioskujących o podstawowe wsparcie dochodów.	Plan Strategiczny	Możliwość uzyskania wsparcia w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska
Beneficjenci pomocy w ramach Interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych PS oraz zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014–2020	- ok. 55 tys. podmiotów ubiegających się o pomoc w ramach PS - ok 52 tys. beneficjentów zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014–2020	Szacunki własne na podstawie danych z ARiMR	Wsparcie praktyk rolno-środowiskowo-klimatycznych na powierzchni: - ok. 690 tys. ha w ramach PS - ok. 813 tys. ha w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014–2020
Beneficjenci pomocy w ramach interwencji leśnych i zadrzewieniowych PS oraz zobowiązań zalesieniowych PROW	- ok. 9 tys. podmiotów ubiegających się o pomoc w ramach PS - ok 15 tys. beneficjentów	Szacunki własne na podstawie danych z ARiMR	Pozytywne - Tworzenie zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych oraz inwestycji zwiększających różnorodność biologiczną w lasach prywatnych na łącznej powierzchni

2004–2006, PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020	zobowiązań zalesieniowych PROW 2004–2006, PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020		ok. 22 tys. ha oraz pielęgnacja i utrzymanie zalesień objętych zobowiązaniami zalesieniowymi z PROW 2004–2006, 2007–2013 i 2014–2020 na powierzchni ok. 72 tys. ha.
Wnioskodawcy ubiegający się o przyznanie pomocy i beneficjenci realizujący operacje w ramach Planu Strategicznego oraz innych programów do realizacji których zaangażowane są środki RLKS (w tym rolnicy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego)	Nie jest możliwe oszacowanie liczby wszystkich ubiegających się o przyznanie pomocy i beneficjentów	Plan Strategiczny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja operacji ze wsparciem; wsparcie dochodów, rekompensata utraconych korzyści i dodatkowych kosztów (w zależności od interwencji) 2. Możliwość pobierania, wypełniania i przysyłania dokumentów z dowolnego miejsca 3. Dostęp online do indywidualnych informacji, w tym stanu spraw
Ostateczni odbiorcy otrzymujący wsparcie w ramach instrumentu finansowego (w tym rolnicy i przedsiębiorcy)	Nie jest możliwe oszacowanie liczby wszystkich ostatecznych odbiorców	Plan Strategiczny	Możliwość uzyskania kredytu preferencyjnego zabezpieczonego gwarancją z instrumentu finansowego w ramach interwencji „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność”, „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości - w gospodarstwie”, „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości - poza gospodarstwem”, „Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa”
Bank Gospodarstwa Krajowego	1	Założenia MRiRW wynikające z doświadczeń wdrażania instrumentów finansowych w perspektywie 2014–2020	Udzielanie ostatecznym odbiorcom gwarancji spłaty kredytu i dopłaty do oprocentowania kredytu objętego gwarancją w ramach instrumentu finansowego
Banki komercyjne i spółdzielcze	Co najmniej 10	Założenia MRiRW wynikające z doświadczeń wdrażania instrumentów finansowych w perspektywie 2014–2020	Udzielanie ostatecznym odbiorcom kredytu preferencyjnego zabezpieczonego gwarancją z instrumentu finansowego
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych	<p>Plan Strategiczny</p> <p>Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</p> <p>Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie nadania statutu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie systemu teleinformatycznego do obsługi Planu Strategicznego 2. Opracowanie dokumentów aplikacyjnych i procedur 3. Przeprowadzanie kontroli administracyjnej i kontroli na miejscu, przyznawanie lub odmawianie przyznania pomocy finansowej w ramach większości interwencji oraz w ramach pomocy technicznej 4. Wypłata pomocy w ramach wszystkich interwencji oraz w ramach pomocy technicznej i przejściowego wsparcia krajowego

			<ol style="list-style-type: none"> 5. Przekazywanie do Komisji Europejskiej cyklicznych informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji WPR. 6. Możliwość sfinansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z wdrażaniem interwencji w ramach Planu Strategicznego i utworzeniem oraz funkcjonowaniem Krajowej Sieci obszarów wiejskich+ (KSOW+), w tym zatrudnienia 7. Przeszkolenie pracowników 8. Automatyzacja praco- i czasochłonnych procesów realizowanych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej manualnie 9. Szybsza obsługa spraw 10. Zapewnienie możliwości składania wniosków o uznanie za grupę producentów rolnych i organizację producentów za pomocą formularzy elektronicznych na stronie ARiMR i dostosowanie procedur ARiMR w tym zakresie.
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	Centrala, 17 oddziałów terenowych	<p>Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</p> <p>Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa</p>	Wykonywanie zadań związanych z realizacją Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2020–2022
Samorządy województw (SW)	16	<p>Plan Strategiczny</p> <p>Programy regionalne, o których mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie kontroli administracyjnej i kontroli na miejscu, przyznawanie lub odmawianie przyznania pomocy finansowej w ramach niektórych interwencji 2. Zapewnienie funkcjonowania KSOW+ w województwie 3. Możliwość sfinansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z wdrażaniem interwencji w ramach Planu Strategicznego i utworzeniem oraz funkcjonowaniem KSOW+, w tym zatrudnienia
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	1	<p>Plan Strategiczny</p> <p>Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej</p> <p>Rozporządzenie Prezesa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie kontroli ARiMR, SW, Centrum Doradztwa Rolniczego, wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego w zakresie odpowiednio realizacji zadań dotyczących Planu oraz KSOW+

		<p>Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Opracowanie i wydanie aktów prawnych w zakresie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach niektórych interwencji, a także w zakresie warunków, zasad i sposobu wpisu, prowadzenia i skreślenia z list doradców, z listy podmiotów oferujących praktyki dla doradców rolniczych oraz z bazy gospodarstw rolnych oferujących możliwość prowadzenia działań demonstracyjnych 3. Opracowanie i wydanie wytycznych dotyczących wdrażania Planu Strategicznego 4. Zapewnienie funkcjonowania KSOW+ 5. Możliwość sfinansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z zarządzaniem Planem Strategicznym i utworzeniem oraz funkcjonowaniem KSOW+, w tym zatrudnienia 6. Opracowanie i wydanie wytycznych dotyczących dla LGD w zakresie realizacji RLKS.
<p>Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR)</p>	1	<p>Plan Strategiczny</p> <p>Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie wysokiej jakości usług doradczych przez prowadzenie list doradców rolniczych i ekspertów przyrodniczych 2. Szybsze reagowanie na potrzeby szkoleniowe doradców 3. Zapewnienie zweryfikowanych gospodarstw rolnych, oferujących możliwość prowadzenia działań demonstracyjnych poprzez stworzenie i prowadzenie (we współpracy z wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego) sieci dotyczącej gospodarstw demonstracyjnych 4. Zapewnienie praktyk dla doradców rolniczych przez zweryfikowane podmioty 5. Zapewnienie funkcjonowania KSOW+ na poziomie krajowym oraz, w zakresie niezastrzeżonym dla SW i wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, na poziomie wojewódzkim 6. Możliwość finansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem KSOW+, w tym zatrudnienia

Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego	16	Plan Strategiczny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie we współpracy z CDR bazy gospodarstw rolnych, oferujących możliwość prowadzenia działań demonstracyjnych 2. Zapewnienie funkcjonowania KSOW+ w województwie 3. Możliwość finansowania działań związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem KSOW+, w tym zatrudnienia, ze środków pomocy technicznej
Doradcy rolniczy i eksperci rolniczy wpisani na listy	Ok. 4 000	Listy CDR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie bezpłatnego dostępu do szkoleń i szkoleń uzupełniających, co umożliwi podniesieni jakości świadczenia usług doradczych 2. Zapewnienie mentoringu, praktyk i studiów podyplomowych doradcom, w celu podniesienia umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania zawodu doradcy oraz posiadanej wiedzy
Rządowe Centrum Legislacji	1	Plan Strategiczny	Możliwość finansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z wdrażaniem interwencji w ramach Planu Strategicznego, w tym zatrudnienia
Ministerstwo Finansów	1	Plan Strategiczny	Możliwość finansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z wdrażaniem interwencji w ramach Planu Strategicznego , w tym zatrudnienia,
Urząd Zamówień Publicznych	1	Plan Strategiczny	Możliwość finansowania ze środków pomocy technicznej działań związanych z wdrażaniem interwencji w ramach Planu Strategicznego, w tym zatrudnienia,
Starostowie (prezydenci miast na prawach powiatu, wykonujący obowiązki starostów w miastach na prawach powiatu)	Nie jest możliwe dokładne oszacowanie liczby wszystkich ubiegających się o przyznanie pomocy beneficjentów. Biorąc jednak pod uwagę liczbę beneficjentów w obecnej perspektywie (43), zakłada się, że ze względu na niższe dostępne środki liczba beneficjentów wyniesie około 30.	Plan Strategiczny	Umożliwieniu włączenia w finansowanie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego środków Planu Strategicznego.
Podmioty prowadzące działalność w zakresie certyfikacji w ramach systemu rolnictwa	12	Rejestr jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym w Polsce prowadzony	Przekazywanie Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i

ekologicznego		przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (https://www.gov.pl/web/ijhars/jednostki-certyfikujace - stan na 7 lipca 2022 r.)	Modernizacji Rolnictwa, w różnych terminach, zmienionych wykazów producentów którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego:
Podmioty prowadzące działalność w zakresie certyfikacji w integrowanej produkcji roślin	8	Wykaz upoważnionych podmiotów do wykonywania działalności w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (http://piorin.gov.pl/integrowana-produkcja/)	Przekazywanie Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie do 30 września wykazów producentów, którzy prowadzą integrowaną produkcję roślin i danych producentów roślin, którym został unieważniony certyfikat poświadczający stosowanie integrowanej produkcji roślin.
Lokalne grupy działania	Nie jest możliwe oszacowanie dokładnej liczby wszystkich podmiotów, gdyż konkurs na wybór LSR jeszcze nie odbył się. Bazując jednak na doświadczeniach obecnej perspektywy zakłada się, że ich minimalna liczba będzie oscylować w granicach 280 - 320 LGD (obecnie w Polsce jest 324 lokalnych grup działania, których lokalne strategie rozwoju zostały wybrane do realizacji i finansowania, w tym 292 LGD ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach działania LEADER, a obok lokalnych grup działania i rybackich grup działania funkcjonuje 8 miejskich grup działania)	Plan Strategiczny Ustawa o RLKS Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027	Wykonywanie ustawowych zadań lokalnych grup działania, w tym m. in. realizacji naborów wniosków o udzielenie wsparcia, wybór operacji kwalifikujących się do wsparcia.
Zakłady ubezpieczeń	9	Umowy zawarte przez MRiRW z zakładami ubezpieczeń w sprawie dopłat do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt	Oferowanie ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od ryzyka strat spowodowanych przez choroby zwierząt

		gospodarskich	
Fundusze wzajemnościowe	9	Szacunki MRiRW	Wypłacanie odszkodowań członkom – uczestnikom funduszu do wysokości dostępnych środków w danym roku

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces legislacyjny, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt w zakresie zmian w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności podlegał prekonsultacjom z SW. W odpowiedzi na zaproszenie do prekonsultacji z 21 stycznia 2022 r., otrzymano szereg propozycji. SW zgłosiły propozycje zarówno konkretnych zmian legislacyjnych ustawy o RLKS, jak również propozycje zmian brzmienia, uchyleń czy dodania nowych przepisów. Wszystkie zgłoszone propozycje zostały szczegółowo przeanalizowane, a te które zostały uwzględnione w całości lub w części znalazły odzwierciedlenie w przedmiotowym projekcie w zakresie zmian w ustawie o RLKS.

Projekt zostanie przesłany do zaopiniowania do następujących partnerów społecznych:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) do Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) do Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) oraz Radzie Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt będzie podlegał opiniowaniu zgodnie z § 38 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Główny Inspektorat Weterynarii, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Urząd Zamówień Publicznych, jednostki doradztwa rolniczego, instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, których może dotyczyć realizacja operacji w ramach Planu (tj. z wyjątkiem Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie oraz Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni).

Projekt ustawy zostanie przesłany do konsultacji publicznych z organizacjami i instytucjami, takimi jak:

- 1) Agraves Sp. z o.o.,
- 2) Agro Integracja Sp. z o.o.,
- 3) Agrounia,
- 4) Agro Bio Test Sp. z o.o.,
- 5) Augustowsko-Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników,
- 6) Biocert Małopolska Sp. z o.o.,
- 7) Bioekspert Sp. z o.o.,
- 8) Bureau Veritas Polska Sp. z o.o.,
- 9) Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o.,
- 10) Cobico Sp. z o.o.,
- 11) DQS Polska Sp. z o.o.,
- 12) Ekogwarancja Ptre Sp. z o.o.,
- 13) Federacja Grup i Producentów „Wołowina Polska”,
- 14) Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
- 15) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 16) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- 17) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 18) Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego,
- 19) Fundacja Greenpeace Polska,

- 20) Instytut Gospodarki Rolnej,
- 21) Izba Zbożowo-Paszowa
- 22) Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych,
- 23) Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj,
- 24) Krajowa Izba Gospodarcza, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 25) Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
- 26) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
- 27) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 28) Krajowa Rada Przetwórstwa i Zamrażalnictwa Owoców i Warzyw
- 29) Krajowa Rada Spółdzielcza,
- 30) Krajowe Centrum Badań i Certyfikacji "Gwarantowana Jakość" Sp. z o.o.,
- 31) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 32) Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
- 33) Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw,
- 34) Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
- 35) Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej,
- 36) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 37) Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,
- 38) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 39) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
- 40) Krajowy Związek Stowarzyszeń Producentów Ziemniaków Skrobiowych w Polsce,
- 41) Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych EKOŁAN,
- 42) Lubelskie Towarzystwo Pszczelnicze,
- 43) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 44) Ogólnopolski Związek Plantatorów Tytoniu,
- 45) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 46) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”,
- 47) Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Wieprz Polski”,
- 48) Opolski Związek Producentów Rolnych,
- 49) QA Solutions Sp. z o.o.,
- 50) PNG Sp. z o.o.,
- 51) Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego,
- 52) Podlaski Związek Hodowców Trzody Chlewnej,
- 53) Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej,
- 54) Polska Akademia Nauk,
- 55) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 56) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- 57) Polska Federacja Rolna,
- 58) Polska Federacja Ziemniaka,
- 59) Polska Grupa Producentów Skrobi Ziemniaczanej i Modyfikatów,
- 60) Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych,
- 61) Polska Izba Lnu i Konopi,
- 62) Polska Izba Ogrodnicza,
- 63) Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego
- 64) Polska Izba Mleka,
- 65) Polska Izba Nasienna,
- 66) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 67) Polska Izba Żywności Ekologicznej,
- 68) Polska Sieć LGD,
- 69) Polski Klub Ekologiczny,
- 70) Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
- 71) Polski Związek Pracodawców – Usługodawców Rolnych,
- 72) Polski Związek Producentów Szparaga,
- 73) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 74) Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A.,
- 75) Polskie Stowarzyszenie Doradców Rolniczych AGRONOM,
- 76) Polskie Stowarzyszenie Plantatorów Porzeczek,
- 77) Polskie Stowarzyszenie Producentów i Przetwórców Owoców,
- 78) Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,

- 79) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych,
- 80) Rada Główna Instytutów Badawczych,
- 81) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 82) Sieć Badawcza – Łukasiewicz,
- 83) SGS Polska Sp. z o.o.,
- 84) Spółdzielnia Polskie Grupy Mleczne,
- 85) Spółdzielnia Producentów Mleka Krowiego „KARNIEWO”,
- 86) Stowarzyszenie Akredytowanych Podmiotów Doradztwa Rolniczego AKROS,
- 87) Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych
- 88) Stowarzyszenie „EkoLubelszczyzna”,
- 89) Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”,
- 90) Stowarzyszenie Grupy Wielkopolskie,
- 91) Stowarzyszenie Hydrogeologów Polskich,
- 92) Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków,
- 93) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa,
- 94) Stowarzyszenie Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw,
- 95) Stowarzyszenie „POLSKIE MLEKO”,
- 96) Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”,
- 97) Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw „CUIAVIA”,
- 98) Stowarzyszenie Producentów Pomidorów i Ogórków pod Osłonami
- 99) Stowarzyszenie Producentów Produktów Zbożowych,
- 100) Stowarzyszenie Producentów Trzody Chlewniej „Podlasie”,
- 101) Stowarzyszenie Producentów Ziemiaka Skrobiowego przy PPZ Trzemeszno Sp. z o. o.,
- 102) Stowarzyszenie Producentów Ziemiaków Skrobiowych przy PPZ S. A. w Niechlowie,
- 103) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”,
- 104) Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych,
- 105) Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „Polanka”,
- 106) Stowarzyszenie Rolnictwa Ekologicznego „BioPolonia”,
- 107) Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 108) TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.,
- 109) Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych,
- 110) Unia Polskiego Przemysłu Chłodniczego,
- 111) Unia Warzywno-Ziemniaczana,
- 112) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 113) Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Ekologicznej Ekopolismak,
- 114) Wielkopolskie Zrzeszenie Hodowców i Producentów Drobiu,
- 115) Zrzeszenie Producentów Papryki Rzeczypospolitej Polskiej,
- 116) Zrzeszenie Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego im. Jana Pawła II,
- 117) Związek Banków Polskich,
- 118) Związek Plantatorów Tytoniu w Lublinie,
- 119) Związek Podhalan w Polsce im. Świętego Jana Pawła II,
- 120) Związek Polski Przemysł Futrzarski,
- 121) Związek Polskich Przetwórców Mleka,
- 122) Związek Pracodawców Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich
- 123) Związek Sadowników Polskich,
- 124) Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej,
- 125) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 126) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 127) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 128) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
- 129) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych „EKOROLNIK”,
- 130) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
- 131) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- 132) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 133) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Ponadto projekt zostanie poddany konsultacjom z samorządami województw, pełniącymi w ramach PROW 2014–2020 rolę podmiotów wdrażających, instytucji pośredniczących oraz będącymi jednostkami regionalnymi KSOW+, a w ramach regionalnych programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności – instytucjami zarządzającymi.

Konsultacje publiczne będą prowadzone przez okres 14 dni w listopadzie/grudniu 2022 r. w formie pisemnej. Omówienie wyników tych konsultacji zostanie przedstawione w raporcie z konsultacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet środków europejskich	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	886,3	1 725,0	2 226,3	3 104,0	3 096,0	2 733,5	3 048,0	0	0	0	0	16 819,1
budżet środków europejskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	886,3	1 725,0	2 226,3	3 104,0	3 096,0	2 733,5	3 048,0	0	0	0	0	16 819,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-886,3	-1 725,0	-2 226,3	-3 104,0	-3 096,0	-2 733,5	-3 048,0	0	0	0	0	-16 819,1
budżet środków europejskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-886,3	-1 725,0	-2 226,3	-3 104,0	-3 096,0	-2 733,5	-3 048,0	0	0	0	0	-16 819,1
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania	W zależności od rodzaju interwencji lub wsparcia i beneficjenta źródłem finansowania będzie: budżet środków europejskich, budżet państwa oraz budżety JST.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Alokacja Planu wynosi:</p> <ol style="list-style-type: none"> dla I filaru Wspólnej Polityki Rolnej: <ul style="list-style-type: none"> 17 327 mln euro stanowią środki przeznaczone na realizację płatności bezpośrednich (środki EFRG), 25 mln euro stanowią środki na wsparcie sektorowe w odniesieniu do sektora pszczelarstwa (EFRG), uzupełnione środkami krajowymi z budżetu państwa, również w wysokości 25 mln euro, 46,7 mln euro stanowią orientacyjne środki EFRG przeznaczone na wsparcie sektorowe w sektorze owoców i warzyw. dla II filaru Wspólnej Polityki Rolnej 7 922 mln euro, w tym 4 701 mln euro stanowią środki EFRROW oraz 3 221 mln euro środki współfinansowania krajowego z budżetu państwa oraz budżetów JST. PS WPR będzie realizowany zgodnie z zasadą N+2, tzn. ostatecznym terminem kwalifikowalności wydatków w ramach Planu będzie 31.12.2029 r. <p>W przypadku dochodów, poza cyklicznymi, kwartalnymi refundacjami wydatków z KE uwzględniono także zaliczki programowe w trzech pierwszych latach realizacji Planu Strategicznego (1% alokacji EFRROW Planu Strategicznego rocznie) oraz wypłatę przez KE salda końcowego w 2030 r. w wysokości 5% alokacji EFRROW Planu Strategicznego.</p> <p>Rozkład wydatków w czasie jest odzwierciedleniem założeń odnośnie harmonogramu uruchamiania naborów wniosków w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia oraz szacowanych okresów realizacji projektów.</p> <p>Do przeliczeń z euro na zł przyjęto kurs 4,57 – zgodnie z wytycznymi MF dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków</p>											

finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja kwiecień 2022 r.

Szczegółowe wyliczenia odnośnie poszczególnych części składowych, przedstawiono informacyjnie poniżej.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie
Dochody ogółem	236,0	18 097,0	19 829,0	20 125,0	20 268,0	18 382,0	2 984,0	1 074,0	0,0	0,0	0,0	100 995,0
budżet środków europejskich, z tego:	236,0	18 097,0	19 829,0	20 125,0	20 268,0	18 382,0	2 984,0	1 074,0	0,0	0,0	0,0	100 995,0
1) Płatności bezpośrednie		15 942,0	16 085,0	16 227,0	16 370,0	14 560,0						79 184,0
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw		53,0	53,0	53,0	53,0							212,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0							115,0
4) EFROW II filar WPR	213,0	2 079,0	3 668,0	3 822,0	3 822,0	3 822,0	2 984,0	1 074,0				21 484,0
budżet państwa, z tego:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1) Płatności bezpośrednie												0,0
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw												0,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim												0,0
4) EFROW II filar WPR												0,0
JST												0,0
pozostałe jednostki (oddzielnie)												0,0
Wydatki ogółem	14 036,8	20 176,5	21 540,5	23 846,2	22 430,0	10 581,7	5 989,9	0,0	0,0	0,0	0,0	118 601,6
budżet środków europejskich, z tego:	13 150,5	18 401,3	19 189,5	20 532,3	19 210,5	7 761,9	2 749,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100 995,0
1) Płatności bezpośrednie	11 956,5	16 049,3	16 191,5	16 334,3	15 012,5	3 639,9						79 184,0
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw		53,0	53,0	53,0	53,0							212,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0							115,0
4) EFROW II filar WPR	1 171,0	2 276,0	2 922,0	4 122,0	4 122,0	4 122,0	2 749,0					21 484,0
budżet państwa	886,3	1 725,0	2 226,3	3 104,0	3 096,0	2 733,5	3 048,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16 819,1

1) Przejściowe wsparcie krajowe	362,3	477,0	468,3	460,0	452,0	112,5							2 332,1
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw		0,0	0,0	0,0	0,0								0,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0								115,0
4) EFROW II filar WPR (wyplata przez ARiMR + wyprz. fin.PT i Scalanie)	501,0	1 225,0	1 735,0	2 621,0	2 621,0	2 621,0	3 048,0						14 372,0
JST		50,2	124,7	209,9	123,5	86,3	192,9						787,5
pozostałe jednostki (oddzielnie)													0,0
Saldo ogółem	-13 800,8	- 2 079,5	- 1 711,5	- 3 721,2	- 2 162,0	7 800,3	3 005,9	1 074,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17 606,6
budżet środków europejskich, z tego:	-12 914,5	-304,3	639,5	-407,3	1 057,5	10 620,1	235,0	1 074,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1) Płatności bezpośrednie	-11 956,5	-107,3	-106,5	-107,3	1 357,5	10 920,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4) EFROW II filar WPR	-958,0	-197,0	746,0	-300,0	-300,0	-300,0	235,0	1 074,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
budżet państwa, z tego:	-886,3	-1 725,0	-2 226,3	-3 104,0	-3 096,0	-2 733,5	-3 048,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-16 819,1
1) Przejściowe wsparcie krajowe	-362,3	-477,0	-468,3	-460,0	-452,0	-112,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 332,1
2) Interwencje w sektorze owoców i warzyw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3) Interwencje w sektorze pszczelarskim	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-115,0
4) EFROW II filar WPR	-501,0	-1 225,0	-735,0	-621,0	-621,0	-621,0	-3 048,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-14 372,0
JST	0,0	-50,2	-124,7	-209,9	-123,5	-86,3	-192,9						-787,5
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Szczegółowe wyliczenia odnośnie poszczególnych części składowych, przedstawiono informacyjnie poniżej.

W zakresie oceny skutków finansowych regulacji odnoszącej się do zmiany ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest konieczne poniesienie kosztów dostosowania systemów informatycznych ARiMR. Powyższe koszty zostaną sfinansowane z dotacji

	<p>na inwestycje i zakupy inwestycyjne przewidziane w planie finansowym ARiMR ujętym w załączniku do ustawy budżetowej.</p> <p>Kwoty szacowanych oszczędności na wysyłkach pocztowych, wynikających z zastąpienia formy papierowej wysyłanej korespondencji na jej elektroniczny odpowiednik, zgodnie z regulacjami wprowadzonymi do przedmiotowej ustawy:</p> <p>Rok 2022 – 808 861 zł Rok 2023 – 1 666 080 zł Rok 2024 – 1 964 776 zł Rok 2025 – 2 309 135 zł Rok 2026 – 2 733 746 zł Rok 2027 – 3 125 233 zł Rok 2028 – 3 473 238 zł Rok 2029 – 3 815 684 zł Rok 2030 – 4 154 922 zł Rok 2031 – 4 499 569 zł</p> <p>Łączna kwota szacowanych oszczędności wyniesie 28 551 244 zł.</p> <p>Powyższe kalkulacje sporządzono przy założeniu aktualnych stawek za poszczególne rodzaje przesyłek pocztowych.</p> <p>Wdrożenie systemu kancelaryjnego EZD RP do elektronicznej obsługi korespondencji będzie skutkowało poniesieniem wydatków na sprzęt, infrastrukturę i licencje. Realizacja tych działań będzie wymagała zwiększenia limitu wydatków budżetu państwa w odpowiedniej części budżetowej.</p> <p>Podczas prac nad projektem budżetu ARiMR na 2023 r., Departament Informatyki ARiMR zgłosił w założeniach do projektu - wydatki w kwocie 2 000 000,00 zł brutto w ramach pozycji usług obcych – usług informatycznych na wdrożenie systemu kancelaryjnego EZD RP.</p> <p>Oprócz ww. kosztu zakupu usług informatycznych na wdrożenie systemu kancelaryjnego EZD RP, zidentyfikowano następujące dodatkowe wydatki informatyczne w ARiMR:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w 2023 r. zaplanowano wydatki w kwocie 12 068 108,75 zł brutto, w zakresie następujących wydatków majątkowych na rzecz zapewnienia infrastruktury oraz wydatków materiałowych: <ol style="list-style-type: none"> a) zakup serwerów 1 800 000 zł brutto, b) zakup macierzy obiektowych 3 000 000 zł brutto, c) zakup licencji 800 000 zł brutto, d) zakup materiałów informatycznych – 6 221 690,55 zł brutto (530 skanerów komputerowych, 700 drukarek kodów), e) zakup pozostałych materiałów – 246 418,20 zł brutto (530 czytników kodów); 2) w 2024 r. zaplanowano wydatki w kwocie 5 020 091,25 zł brutto (470 skanerów komputerowych, 300 drukarek kodów, 970 czytników kodów). <p>Prognozowane kwoty dotyczą lat 2023 i 2024. Oszacowanie wydatków na ten cel, prognozowanych na lata 2025–2031, a dotyczących m.in. dostosowania innych systemów informatycznych ARiMR do współpracy z EZD RP oraz dalszego rozwoju systemu, będzie możliwe na kolejnym etapie projektu.</p> <p>Ze względu na etap prac nad projektem ustawy o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej skutki finansowe wynikające z ww. projektu nie zostały uwzględnione w założeniach planistycznych do projektu budżetu ARiMR na lata 2023–2026 zgłoszonych do MRiRW, zgodnie z harmonogramem prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2023. Ewentualne zmiany planu finansowego ARiMR na rok 2023 będą możliwe po wejściu w życie projektowanej ustawy.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5	6	Łącznie (0-6)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	0,0	4,6	13,7	134,7	330,5	531,1	9,1	1 023,7
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,0	124,5	339,3	825,5	776,1	782,8	1 695,0	4 543,2
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)	114,6	19 598,7	22 133,7	23 883,3	23 846,1	21 008, 5	1 477,4	112 062,3
	W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na duże przedsiębiorstwa przez umożliwienie skorzystania przez te podmioty ze wsparcia na ich modernizację związaną z rosnącymi wymaganiami w zakresie ochrony środowiska						

		i klimatu, realizacją celów Strategii „Od pola do stołu” czy wytwarzania pasz bez GMO.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw przez umożliwienie skorzystania przez te podmioty ze wsparcia na ich modernizację związaną z rosnącymi wymaganiami w zakresie ochrony środowiska i klimatu, realizacją celów Strategii „Od pola do stołu”. Wsparcie będzie również kierowane do przedsiębiorstw, które zostały uznane i uzyskały status grupy producentów rolnych albo organizacji producentów, w celu wzmocnienia swojej pozycji na rynku i stanie się konkurencyjnym, także w relacjach z innymi podmiotami łańcucha żywnościowego. W celu zwiększenia orientacji rynkowej gospodarstwa rolnego (a w rezultacie konkurencyjności gospodarstwa) wspierany będzie także rozwój małych gospodarstw, to znaczy gospodarstw o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, które w wyniku realizacji operacji osiągną wzrost wartości sprzedaży określonych wyprodukowanych lub przetworzonych produktów rolnych. Pozytywny wpływ na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw będzie również miało wsparcie w ramach podejścia LEADER oparte o identyfikację rzeczywistych nisz rynkowych na danym obszarze.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na gospodarstwa domowe przez poprawę dochodowości w gospodarstwach rolnych dzięki interwencjom realizowanym w ramach Planu Strategicznego w celu zapewnienia godnego poziomu życia i wyrównywania szans. Do poprawy dochodów w gospodarstwach rolnych bezpośrednio lub pośrednio przyczyniać się będą odpowiednio m.in. płatności bezpośrednie (stanowiące stabilną część dochodów), płatności dla obszarów z naturalnymi ograniczeniami lub innymi szczególnymi ograniczeniami, inwestycje w gospodarstwach rolnych, rozwój małych gospodarstw, rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (w zakresie małego przetwórstwa) przez dywersyfikowanie dochodu w gospodarstwach rolnych. Pozytywny wpływ na gospodarstwa będzie miało również przejściowe wsparcie krajowe.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Źródłem danych jest Plan Strategiczny. Podane kwoty odzwierciedlają przewidywane transfery środków rzecz wskazanych grup podmiotów w kolejnych latach wdrażania Planu Strategicznego.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Zwiększenie liczby procedur dotyczy ARiMR i wiąże się z koniecznością opracowania i wdrożenia procedur dla interwencji w ramach Planu Strategicznego.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy.

Interwencje pozwolą na utrzymanie funkcjonowania gospodarstw rolnych prowadzących określoną produkcję bez konsekwencji utraty miejsc pracy.

Dużą rolę w utrzymaniu miejsc pracy w rolnictwie mają płatności związane z produkcją, które przyczyniają się do utrzymania potencjału produkcyjnego rolnictwa i aktywności gospodarczej na obszarach wiejskich oraz przeciwdziałają

atrofii określonych kierunków wytwórczości rolnej.

W ramach Planu Strategicznego rozwijany będzie również potencjał dla tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich przede wszystkim w sektorze rolno-spożywczym. Służyć temu będzie wsparcie na rozwój i modernizację przetwórstwa w ramach interwencji „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości” – w i poza gospodarstwem oraz wsparcie dla podmiotów prowadzących usługi dla rolnictwa i leśnictwa. Natomiast tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich możliwe będzie dzięki podejściu LEADER.

Zapewnienie szkoleń, w różnych formach, doradcom rolniczym przyczyni się do zwiększenia prestiżu zawodu doradcy, a tym samym zwiększy zainteresowanie podjęciem pracy w zawodzie. Uznanie ukończenia studiów podyplomowych w dziedzinie rolnictwa za równoważne z posiadaniem wiedzy niezbędnej do wpisu na listę doradców zwiększy zainteresowanie podjęciem pracy jako doradca rolniczy. Dodatkowo przyczyni się to do zwiększenia liczby doradców wpisanych na listę CDR, co jest niezbędne do zapewnienia rolnikom szkoleń i usług doradczych, zaplanowanych do realizacji w Planie Strategicznym. Wprowadzenie specjalizacji doradczych poszerzy możliwości zawodowe doradców rolniczych na rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia

mienie państwowe

inne: rolnictwo

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

Ustawa pozytywnie wpłynie na:

1) stan środowiska naturalnego przez m.in.:

- uzależnienie kierowanego wsparcia od stosowania norm, wymogów i praktyk mających bezpośredni lub pośredni wpływ na:
 - redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji dwutlenku węgla (np. utrzymanie trwałych użytków zielonych na określonym poziomie w kraju, zakaz wypalania gruntów rolnych, promowanie nowych technologii uprawy gleby);
 - poprawę gospodarowania zasobami naturalnymi, takim jak woda, gleba i powietrze (np. obowiązek utrzymania minimalnej pokrywy glebowej, kontrola pozwoleń na pobór i piętzenie wód, wymogi dotyczące bezpiecznego stosowania i dawkowania nawozów zawierających azot oraz przechowywania nawozów naturalnych, racjonalna gospodarka nawozowa, utrzymanie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych, na których będą ograniczenia związane ze stosowaniem wszystkich rodzajów nawozów i środków ochrony roślin)
 - ochronę bioróżnorodności (np. zakaz niszczenia określonych elementów krajobrazu oraz utrzymanie na określonym poziomie w gospodarstwie obszarów lub obiektów nieprodukcyjnych, zakaz przekształcania lub zaorywania trwałych użytków zielonych wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000)
- inwestycje:
 - które pozwolą wdrażać przez gospodarstwa rolne praktyki ograniczające emisję tlenu azotu a także zwiększające sekwestrację dwutlenku węgla (np. doposażenie gospodarstw w urządzenia lub maszyny do precyzyjnej aplikacji nawozów naturalnych, mineralnych i wapniowych, aplikacji doglebowej nawozów, uprawy bezorkowej)
 - na rzecz adaptacji rolnictwa do zmian klimatu (np. infrastruktura techniczna do pozyskiwania, magazynowania w zamkniętych zbiornikach oraz zagospodarowania wody deszczowej, budowa lub zakup instalacji do powtórnego obiegu wody lub oszczędnego gospodarowania wodą)
 - przyczyniające się do zmniejszenia presji działalności rolniczej na klimat przez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa (np. biogazownie rolnicze) oraz poprawę efektywności energetycznej (np. termomodernizacja budynków gospodarskich służących produkcji rolnej)
- interwencje związane z zalesianiem i zadrzewianiem gruntów rolnych ze względu na potencjał absorpcji dwutlenku węgla przez tereny leśne i zadrzewienia
- wsparcie doradztwa rolniczego, szkoleń, działań demonstracyjnych i kampanii informacyjnych obejmujących zagadnienia dotyczące klimatu i środowiska

2) poziom informatyzacji przez m.in. wsparcie na cyfrowe technologie w ramach interwencji „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność”, w celu zwiększenie

zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw oraz interwencji „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu” w celu skuteczniejszej realizacji systemów na rzecz ochrony środowiska i klimatu;

3) sytuację i rozwój regionalny – wsparcie w ramach Planu Strategicznego obejmuje swoim zakresem cały kraj ale w przypadku niektórych interwencji jest ono zróżnicowane w zależności od regionu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie projektowanej ustawy najpóźniej na początku marca 2023 r. umożliwi sukcesywne uruchamianie naborów wniosków w ramach poszczególnych interwencji a w konsekwencji przyznanie pomocy beneficjentom, tj. umożliwi wydatkowanie w Polsce środków finansowych w ramach perspektywy finansowej 2023–2027. W przypadku interwencji, w których pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji administracyjnej konieczne jest uprzednie wydanie rozporządzeń określających m.in. warunki przyznania pomocy w przypadku interwencji, w których pomoc będzie przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy konieczne jest uprzednie opracowanie wytycznych IZ i regulaminów naborów. Przyznawanie pomocy beneficjentom możliwe będzie w następstwie ww. działań.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zgodnie z art. 128 rozporządzenia 2021/2115, ustanawia się ramy realizacji celów, które umożliwiają sprawozdawczość, monitorowanie i ewaluację realizacji celów Planu Strategicznego w trakcie jego wdrażania. Obejmują one: zestaw wspólnych wskaźników produktu, rezultatu, oddziaływania i kontekstu; cele końcowe i roczne cele pośrednie ustanowione w odniesieniu do odpowiednich celów szczegółowych z wykorzystaniem odpowiednich wskaźników rezultatu; gromadzenie, przechowywanie i przekazywanie danych; regularną sprawozdawczość na temat realizacji celów, monitorowania i ewaluacji; a także ewaluacje ex ante, śródkresowe i ex post oraz wszystkie inne działania związane z ewaluacją w kontekście planu strategicznego WPR.

Katalog wskaźników pomiaru efektów realizacji Planu został określony w załączniku I do rozporządzenia 2021/2115. Dane dotyczące realizacji wskaźników będą mierzone na poziomie poszczególnych interwencji, celów szczegółowych oraz całego Planu.

Zgodnie z art. 132 rozporządzenia 2021/2115, instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący na podstawie wskaźników produktu i wskaźników rezultatu monitorują wdrażanie Planu oraz postępy w osiągnięciu jego celów końcowych.

Ewaluacja efektów projektu realizowana będzie zgodnie z Planem Ewaluacji Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej, opracowywanym przez Instytucję Zarządzającą zgodnie z przepisami UE. Instytucja Zarządzająca ma obowiązek opracowania Planu Ewaluacji w ciągu roku od dnia zatwierdzenia Planu przez Komisję Europejską. Plan Ewaluacji będzie zawierał m. in. informacje na temat celów i potrzeb ewaluacji, zarządzania i koordynacji, terminarza realizacji ewaluacji, danych i informacji niezbędnych do realizacji ewaluacji. W ewaluacji zastosowane będą co najmniej mierniki (wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania) określone w rozporządzeniu 2021/2115. Ponadto, zgodnie z art. 140 ust. 6 ww. rozporządzenia, w 2031 r. wykonana zostanie kompleksowa ocena ex post Planu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Plan Strategiczny zatwierdzony przez KE wraz z załącznikami: <https://www.gov.pl/web/wprpo2020/zatwierdzony-przez-komisje-europejska-plan-strategiczny-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027>